VEDETE, COPII AI ANILOR HIPPY

Nu sînt puţini actorii, azi celebri, ai căror părinţi - în plină tinereţe pe atunci - făceau parte din generaţia lui „totul e permis", deviză lansată de mişcarea hippy. S-au născut, aşadar, pe timpul mult clamatului amor liber, şi-au petrecut copilăria migrînd dintr-un loc într-altul, în sunet de petarde şi chitare, fără limitele impuse de spaţiul fix şi stabil al unui cămin adevărat, au asistat la euforia sau tragedia declanşată de droguri, înainte de a învăţa să scrie ori să citească, au crescut în cultul lecţiilor primite de la viaţă şi mai puţin de la şcoală... Paradoxal, aceşti copii, azi vedete, s-au maturizat mai devreme, dispun de o puternică forţă interioară, de un echilibru psihologic demn de invidiat, de un nonconformism aparte, controlat fiind de un fel de cumînţenie a felului lor de a fi. Exemple?

LEONARDO DiCAPRIO.

Mereu aproape de părinţii săi despărţiţi

Inutil să mai spunem, Leonardo DiCaprio este azi un idol al adolescenţilor şi nu numai, un actor tînăr dar în plină glorie, cu aer de rebel în amestec cu inocenţă. Fiul a doi înfocaţi adepţi ai mişcării hippy, susţinători ai amorului liber practicat în mijlocul naturii, Leonardo DiCaprio este chiar rodul unui asemenea slogan pus în practică. La numai un an după naşterea lui Leo, părinţii s-au despărţit, dar, din fericire pentru el, i-au dăruit în continuare multă afecţiune şi grijă, fiecare în parte. Ba chiar i-au asigurat o copilărie fericită, preocupaţi totodată de educaţia lui, deşi nu în sensul clasic; nu s-au interesat niciodată de rezultatele şcolare, în schimb l-au învăţat să preţuiască valorile morale, respectul de sine şi faţă de alţii, deschiderea spre noutate şi originalitate, respingerea stereotipiei şi şabloanelor.

„Părinţii mei întotdeauna m-au tratat ca pe un adult, mi-au explicat motivele lor, care-i făceau să ia o decizie sau alta. Ei mi-au inoculat dragostea pentru artă, literatură, cultură în general", mărturiseşte DiCaprio. Şi în prezent îi sînt aproape: tatăl său îl sfătuieşte în alegerea scenariilor, în timp ce mama sa îi este sfetnic în relaţiile cu presa.

WINONA RYDER.

Tatăl său, un „guru" al LSD-ului

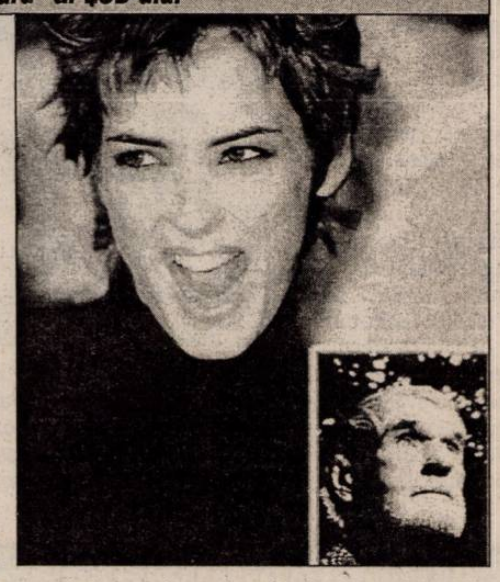

Crescută în sînul unei comunităţi hippy din California, în fum gros de marijuana, Winona a ştiut să găsească drumul cel bun, deşi a fost la un pas să piardă definitiv busola. Ca fiică a lui Timothy Leary, un fel de papă al LSD-ului, e greu de imaginat o Winona - elevă model în clasele primare. În faţa unui dezastru iminent ce se anunţa în viaţa fiicei sale, mama sa a înscris-o, la vîrsta de 13 ani, la Conservatorul de artă dramatică din San Francisco. Un an mai tîrziu, Winona obţinea primul ei rol şi astfel înceta să-l mai joace pe cel de adolescentă-problemă din viaţa reală.

UMA THURMAN.

Mama sa, o tînără cu flori în păr, convertită la buddhism

Despre Uma Thurman se spune că este o femeie cu sînge rece, lucidă şi independentă, reuşind graţie acestor calităţi să facă faţă febrei specifice show-biz-ului. Mama sa, fosta soţie a lui... Timothy Leary (da, acelaşi „guru" al LSD-ului), pe atunci top-model şi adeptă a mişcării hippy, s-a convertit la buddhism, impregnată de data aceasta cu ideile noului ei soţ, un profesor universitar specialist în buddhism. Şi-a schimbat şi meseria, devenind psihanalist. Familia nou alcătuită, în care s-a născut Uma, respira aşadar înţelepciune buddhistă, ştergînd treptat urmele lăsate de mişcarea hippy la care unul din membrii săi aderase cîndva. Fetiţa şi-a petrecut copilăria între India şi Amberst, o mică localitate ultra-conformistă, crescută fiind într-o atmosferă spirituală menită să facă din ea o femeie puternică. *„Părinţii mei m-au învăţat ce înseamnă individualismul şi independenţa. De fapt, m-au învăţat ce înseamnă adevăratul succes"*, spune Uma.

LIV TYLER.

Fiica lui Steven Tyler, mai bun rocker decît tată

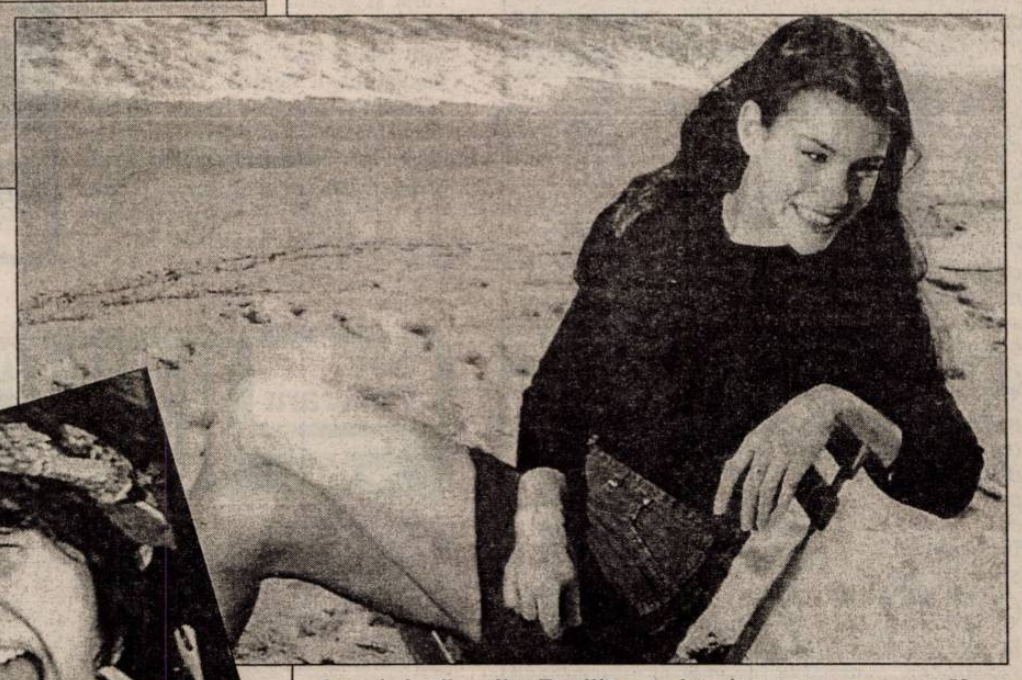

Liv Tyler este un veritabil copil al rockului, ca fiică a lui Steven Tyler, muzician în grupul Aerosmith. Mama sa, Bebe Buell, de profesie manechin, s-a recăsătorit după despărţirea de Steven cu un alt rock-star, Todd Rundgren. Steven se droga, acesta fusese motivul despărţirii, dar nici Todd nu a scăpat tentaţiei, aşa că Liv a crescut legănată de ritmurile agitate ale „sex, drug and rock'-n'roll"-ului, neştiind că adevăratul ei tată este altul decît cel pe care îl numea tată.

„Bineînţeles, cînd am aflat, am fost şocată. Dar, acum sînt capabilă să mă adaptez la orice, după principiul: iată, asta e o lume nouă pentru mine. Şi, într-adevăr, devine o lume nouă pentru mine, deşi, în fond, eu rămîn mereu aceeaşi", mărturiseşte ea.

ROMANE BOHRINGER.

Platourile de filmare, unicul ei cămin

Dacă azi, tînăra franţuzoaică Romane Bohringer înregistrează un drum impecabil şi neted atît în teatru, cît şi în cinema, s-a întîmplat aşa şi pentru simplul fapt că unicul ei cămin adevărat au fost platourile de filmare. A crescut auzind mereu acelaşi îndemn venit din partea tatălui său, unicul părinte pe care l-a cunoscut: „Mergi pînă la capătul dorinţelor tale, fata mea!".

Romane, fiica actorului Richard Bohringer, nu şi-a cunoscut mama, care, la puţin timp după naştere, i-a părăsit pe amîndoi. La început, fetiţei i-a purtat de grijă stră-bunica, apoi tatăl, renumit pentru viaţa lui agitată. La capătul nopţilor petrecute cine ştie pe unde şi în ce chip, Richard îşi lua copilul de mînă şi, împreună, îşi petreceau zilele pe platourile de filmare. Acolo şi foarte repede, Romane a descoperit unica ei familie şi, totodată, unica ei vocaţie, actoria. Richard, petrecăreţul debusolat, inegalabil însă în rol de tată, îi punea, în mod invariabil, o condiţie: „Întîi bacul, apoi mai vedem". Dar, a susţinut-o întotdeauna în opţiunile ei.

„Dacă am reuşit să înfloresc, să mă maturizez atît de repede, spune Romane Bohringer, *e şi datorită copilăriei mele bulversate. Adesea, tatăl meu intra în derivă şi nu avea de lucru. Cu toate acestea simţeam că, mai ales în aceste momente dificile, singura lui raţiune de a exista eram eu. Ne petreceam tot timpul împreună. Cred că am trăit vîrstele invers decît un om normal. Pînă la 10 ani, am dus o viaţă de adult alături de tatăl meu, mereu pe drumuri, mereu găzduiţi de unii sau de alţii".*

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

GROS-PLAN

◆ *Arnold Schwarzenegger* se pare că i-ar fi cerut actriţei *Kate Winslet*, protagonista din „Titanic", să-şi ajusteze silueta cu cel puţin 10 kg, pentru a juca împreună cu el în filmul „Ends of Sunday", pentru care nu a fost încă stabilită în mod cert distribuţia.

◆ *Alain Delon* îşi apără cu dinţii biografia. Cum? Un imens scandal s-a iscat în momentul în care gazetarul Bernard Violet - cunoscut deja pentru biografiile publicate, aparţinînd teroristului Carlos şi comandantului Cousteau - a anunţat intenţia sa de a povesti viaţa „samuraiului" Alain Delon unui editor de la Grasset. Turbat de furie, Alain Delon a obţinut rapid un ordin de interdicţie provizorie a cărţii care încă... nici măcar nu a fost scrisă. „Dacă Alain Delon a reacţionat în acest mod violent - a spus Bernard Violet - înseamnă că are ceva de ascuns". Dar, despre ce ar putea fi vorba?, se întreabă bineînţeles presa de scandal. De tinereţea lui petrecută la St-Germain-des-Pres? De relaţia cu fiul său? Cu lumea de noapte? Cu cea politică? Cine ştie...

◆ După ce soţia sa, Debbie Rowe, i-a dăruit încă un copil, de data aceasta o fetiţă botezată Paris, *Michael Jackson* se gîndeşte foarte serios la divorţ. Nu pentru că viaţa în compania lui Debbie ar fi devenit insuportabilă pentru el, în fond, pentru ei, nu a existat niciodată un menaj comun, ci pentru că mega-starul ar vrea să înceapă un nou drum împreună cu fosta lui soţie, Lisa Marie Presley. În urmă cu şase săptămîni, Michael Jackson i-a oferit lui Debbie şase milioane de dolari pentru ca ea să accepte un divorţ rapid. Dar, modesta lui soţie, infirmieră de profesie, încă nu s-a pronunţat.

◆ Filmul *„Dosarele X"*, care i-a adus împreună pe agenţii Mulder şi Scully de pe micul ecran pe marele ecran, are drept slogan publicitar aceste cuvinte: „Amintiţi-vă de cea mai teribilă spaimă pe care aţi trăit-o şi înmulţiţi-o cu X!".

HOROSCOP

19.10 - 25.10

BERBEC (21.03 - 20.04): Nici o scamă de pesimism sau melancolie în constelaţia dv., Soarele şi Marte fac un duet demn de invidiat şi vă dinamizează spiritul numai spre activităţi profitabile. Iniţiativele dv. au acum mari şanse de concretizare, şi asta cu efecte financiare palpabile în viitorul apropiat. Mici probleme cu sănătatea sîmbătă.

TAUR (21.04 - 21.05): Parcurgeţi o perioadă de „cercetaş" prin hăţişurile propriilor valori şi idealuri, încercînd să vă puneţi la punct strategia de zi cu zi. Curba financiară stagnează la un nivel satisfăcător şi nu sînt perspective de ameliorare prea curînd. Marţi sau miercuri veţi avea un prilej excelent de afirmare pe plan profesional.

GEMENI (22.05 - 21.06): Pentru cei născuţi în primul decan, luni şi marţi vor fi zile de infern în mediul profesional, dovadă minimul curbei cu pricina, dar şi aspectul negativ pe care-l face Mercur şi Soarele. În general, săptămîna va fi una cu evenimente mărunte şi stresante, copie la indigo a unei felii de viaţă plumburii ca şi vremea de afară. Curba financiară creşte lent spre ziua de vineri, apoi scade.

RAC (22.06 - 22.07): Ca un copil trezit dintr-un coşmar şi care caută un sprijin în realitate, simţiţi din plin o nesiguranţă dătătoare de griji reale în care şi-au făcut culcuş şi unele imaginare. Altfel spus, curba psihicului vă trădează, sînteţi prizonier unor oscilaţii specifice unei zodii de apă, hipersensibile. Nimic nou despre bani.

LEU (23.07 - 22.08): Iată o perioadă în care vă puteţi afirma personalitatea, atît în mediul profesional, cît şi-n cel familial. Energia intelectuală şi fizică este acum arma fidelă iniţiativelor dv. şi n-ar trebui să vă temeţi de decizii importante. Marţi sau miercuri primiţi bani sau o veste bună despre ei. S-ar putea ivi o problemă sentimentală spre finele perioadei, capcane sînt la tot pasul.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Se pare că sînteţi dator atît moral, cît şi material. Vă preocupă achitarea acestor datorii şi faceţi tot posibilul pentru a vă menţine nepătată onoarea. Pe de altă parte, influxul astral sugerează o creştere financiară consistentă şi o activitate intelectuală caracterizată prin frenezie şi pasiune.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Sînt multe semne astrale pozitive însă de mică intensitate. Se pare, totuşi, că va fi o săptămînă obişnuită, în care tracasările cotidiene nu vor depăşi limitele „de alarmă", iar contul dv. din bancă va rămîne neatins. În această monotonie existenţială, micile conflicte profesionale vor fi binevenite.

SCORPION (23.10 - 21.11): Parcă vă aflaţi singur pe un balansoar ce oscilează între optimism şi pesimism, între implicare şi pasivitate faţă de problemele ce vă strîng cu uşa. Din fericire, influenţa favorabilă a Lunii va conduce spre o atitudine fermă, chiar violentă, în care deciziile „dintr-o bucată" se vor dovedi ideale.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Linişte şi pace în constelaţia dv., aşa cum era pe Ararat înainte de Potop. Dar diluviul se va produce fie la sfîrşitul săptămînii, fie la începutul perioadei următoare. Aşa că folosiţi din plin acumularea de calm şi înţelepciune pentru confruntările următoare. Curba financiară este în creştere.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Clipele de bucurie, atîtea cîte vor fi, s-ar putea transforma în ghiduşele globuleţe din bradul de Crăciun topite de flacăra unei lumînări. Inconsecvenţa atitudinilor dv. se răzbună şi cred că ar fi cazul să vă retrageţi în turnul de fildeş unde nu vă poate ajunge nici o deziluzie. Miercuri sau joi primiţi bani.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Mai ales pentru celibatari sau pentru cei născuţi în decanul al doilea, va fi o săptămînă „triumfală", cînd coroniţa destinului vă va apăsa creştetul nemiloasă. Veţi lega, probabil, amiciţii durabile, veţi primi bani (dar nu cu roaba) şi pe plan profesional scurt circuitele vor fi de mică intensitate.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Deşi veţi intra într-o săptămînă plină de activităţi de toate sorturile, realizările se lasă aşteptate. Nu trebuie să vă pierdeţi motivaţia, veţi primi bani (cu osanale nu se pot pune mărături) la începutul intervalului următor. Curba psihicului urcă voinicește la cote înalte, semn că sînteţi stăpîn pe situaţie.

Grădina

micul nostru Paradis

Tărtăcuţe sau dovlecei?

Un cititor al revistei noastre, din Bucureşti, sector V, căruia, la rugămintea sa, nu-i publicăm numele, ne-a scris despre „o ciudăţenie" care s-a petrecut în grădina proprie de legume. Despre ce este vorba?

De la o tărtăcuţă care a crescut anul trecut în grădina sa, a luat seminţe pe care, anul acesta, le-a semănat pe un întreg strat. Pe un alt strat, la o distanţă suficient de mare, a semănat, potrivit obiceiului său, seminţe de dovlecei. Se aştepta, evident, să culeagă roade de două feluri: pe de-o parte tărtăcuţe decorative, pe de alta dovlecei comestibili. Numai că s-a întîmplat să se aleagă, în mod cu totul inexplicabil din punctul său de vedere, cu un fel de hibrid între tărtăcuţe şi dovlecei, prezent pe ambele parcele. Leguma, ce pare să fie rezultatul unei mutaţii genetice spontane, are - faţă de tărtăcuţă prin formă, culoare şi mărime, mai curînd cu un dovlecel decît cu o tărtăcuţă) are totuşi aspect de plantă de tărtăcuţă, doar că este puţin mai viguroasă, tulpina e mai groasă, iar frunzele mai mari.

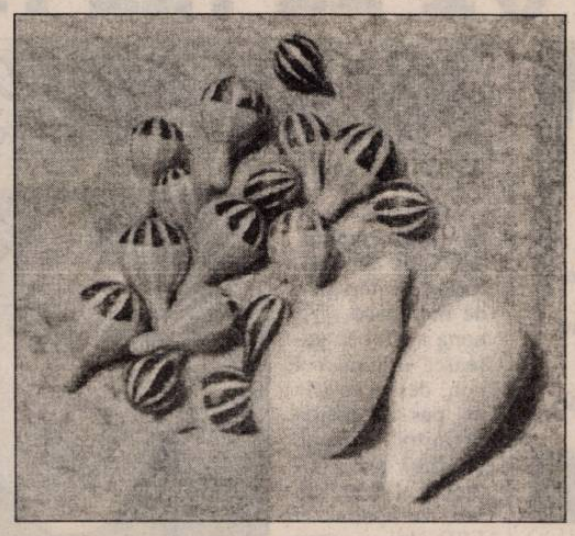

Semnatarul scrisorii ne spune că ar fi bucuros să afle dacă această situaţie s-a mai ivit şi în grădina altor cultivatori de legume, care ar fi explicaţia şi la ce ar putea fi folosiţi „hibrizii" rezultaţi. Invităm, aşadar, pe oricine ar fi dispus să-i ofere răspunsuri la aceste întrebări să ne scrie pe adresa redacţiei.

(A. Popescu)

Scrisori primite

Vă mulţumim, stimate Domnule *SEBASTIAN V.* (Orşova), pentru caldele cuvinte de apreciere la adresa revistei noastre! Fiţi sigur că vom face tot ce depinde de noi ca revista să-şi păstreze şi pe viitor ţinuta calitativă a materialelor publicate în pagini! Cît priveşte adresele cu pricina, din nefericire, nu le deţinem, întrucît, fiind din ţări de pe alte continente, mărturisim că este foarte dificil de obţinut informaţiile dorite de Dv... Dacă, cine ştie, le vom obţine cumva, vi le vom comunica degrabă! Multă sănătate!

Ne-a impresionat scrisoarea Dv., stimate Domnule *B.G.* (Rîmnicu Vîlcea), atît prin aprecierile pe care le faceţi la adresa activităţii redacţiei noastre, cît şi prin grava problemă de sănătate care vă afectează... Din nefericire, nu avem posibilitatea să vă ajutăm în sensul dorit de Dv. (procurarea unei proteze auditive), întrucît nimeni nu livrează un astfel de dispozitiv fără o reţetă medicală, ştiut fiind faptul că astfel de proteze sînt de mai multe feluri, în funcţie de afecţiunea pe care o prezintă cei aflaţi în suferinţă. Aşadar, fără reţetă este, repetăm, practic imposibilă procurarea protezei solicitate... Ne pare rău, dar asta e situaţia... În ce ne priveşte, vă dorim multă-multă sănătate!

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Automobilul iarna

JIVRAJUL. *Amatorii circulaţiei motorizate pe timp de iarnă au observat că, uneori, la temperaturi ale mediului ambiant nu prea coborîte, adică în jurul valorii de +5°C, puterea motorului începe să scadă treptat, funcţionarea la ralenti devine instabilă iar încercările de a accelera se soldează cu oprirea motorului. Incidentul este datorat formării unei cruste de gheaţă pe pereţii interiori ai camerei de carburaţie. Fenomenul se produce în procesul de amestecare a benzinei cu aerul în carburator. După ce părăseşte canalizaţia tubului portjiclor principal, combustibilul este pulverizat şi disipat în curentul de aer care se scurge spre motor. În procesul de vaporizare care urmează, se produce o reducere a temperaturii care poate atinge 17-20°C, ceea ce face ca regimul termic al amestecului să coboare mult sub zero. Din acest motiv vaporii de apă conţinuţi în aerul aspirat se condensează rapid şi se transformă în cristale de gheaţă care se depun pe pereţii difuzorului obturînd orificiile pentru accesul benzinei.*

COMBATEREA *acestui fenomen neplăcut se poate face deosebit de eficient prin plasarea între ventilator şi carburator a unui ecran protector, care nu trebuie păstrat pe motor decît în timpul iernii. La autoturismele din seria Dacia 1300, de exemplu, ecranul se poate confecţiona din tablă de aluminiu groasă de 2-3 mm, care se prelucrează dîndu-i forma şi dimensiunile prezentate în figura alăturată (în care cotele sînt date în milimetri). Fixarea ecranului pe motor se face simplu, fără alte modificări constructive, introducînd în orificiile A şi B furtunurile pentru aducţiunea benzinei în carburator şi, respectiv cel de apă pentru încălzirea flanşei carburatorului.*

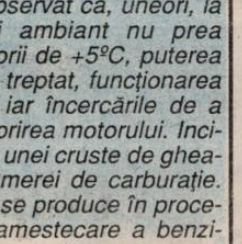

CE TREBUIE FĂCUT *dacă incidentul s-a produs în traseu? Pentru a răspunde la această întrebare trebuie să se ştie că un carburator jivrat revine la funcţionarea normală dacă, după oprirea motorului cald, se face o pauză de 15-20 minute. Acest răstimp este suficient pentru ca pereţii carburatorului să se încălzească de la masa structurii motorului şi să se dezgheţe.*

ÎN NICI UN CAZ, *dacă motorul s-a oprit, nu trebuie să se insiste să fie repus în funcţie înainte de dejivrarea completă a carburatorului. Încercările repetate şi infructuoase de a porni motorul duc, cel mai adesea, la ceea ce se numeşte în mod curent „înecarea" sa cu benzina aglomerată pe traseul de admisiune şi în baia de ulei.*

Prof. univ. dr. Ing.
MIHAI STRATULAT

Utile

Pentru tratarea butoaielor de lemn mucegăite, în vederea păstrării vinului, se cunosc diferite procedee:

1. Tratamentul cu sodă 10% folosindu-se 5 l de soluţie fierbinte pentru 100 l capacitate. După tratament, soluţia se scurge şi butoiul se spală bine cu apă rece.

2. Tratamentul cu permanganat de potasiu (10 g pentru 100 l capacitate). Soluţia se menţine în vas 3-4 zile după care se spală cu apă rece.

3. Cînd mucegaiul a pătruns adînc în doage, se scot cercurile şi se desfac doagele care se pîrlesc la foc cu flacără fără fum. Cărbunele format se îndepărtează cu rindeaua.

Oţetirea vinului

Este o boală care apare atunci cînd vasele nu sînt complet pline şi suprafaţa vinului vine în contact cu aerul. Cînd vinul se află la începutul procesului de oţetire, boala se poate trata trăgînd vinul într-un alt vas curat şi afumat cu pucioasă (3-4 g pucioasă la 100 l vin). Un astfel de vin trebuie însă consumat în cîteva săptămîni. Pentru diminuarea gustului şi mirosului de oţet se poate face în toamnă şi refermentarea pe tescovină proaspătă, rezultată din struguri albi. În acest caz se adaugă şi o mică cantitate de must proaspăt (pentru pornirea fermentaţiei).

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Negrul mută şi cîştigă

1... C: e4 +! 2. d: e4 D:h4 +!! 3. R:h4 (3. Rg2 D:f2 + 4. Rh1 Dg1 mat) N:f2 + 4. Cg3 g5 + 5. Rh5 Rg7 şi albul a cedat din cauza dublei ameninţări de mat.

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Cesiunea de părţi sociale

Capitalul social al unei societăţi cu răspundere limitată se divide în fracţiuni denumite părţi sociale, egale ca valoare, care nu pot fi mai mici de 100000 lei. (Capitalul social al unei firme nu poate fi mai mic de 2 milioane.)

Părţile sociale pot fi cesionate, adică transmise între asociaţi sau către persoane din afara societăţii, numai pe baza hotărîrii adunării generale a asociaţilor reprezentînd cel puţin trei pătrimi din capitalul social.

În urma hotărîrii generale a asociaţilor se încheie în formă autentică contractul de cesiune şi actul adiţional la actul constitutiv (statut şi contract societate). Modificarea astfel intervenită trebuie înscrisă în Registrul Comerţului şi publicată în Monitorul Oficial.

Transmiterea părţilor sociale implică şi transmiterea calităţii de asociat în societatea respectivă.

În cazul SRL-ului cu asociat unic, în locul hotărîrii adunării generale a asociaţilor vom avea decizia asociatului unic, restul formalităţilor fiind aceleaşi enumerate mai sus.

Transmiterea are efect faţă de terţi numai din momentul înscrierii ei în Registrul Comerţului.

Cu puţină bătaie de cap

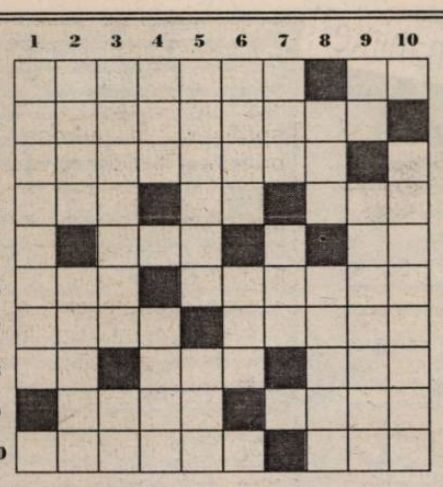

ORIZONTAL: 1) Capul... vasului - Capă! 2) Cap la cap (pl.). 3) Să vă fie de cap (fem!). 4) Confederaţia Sindicală Africană (siglă) - Beat la cap! - Statul în cap! 5) Haina realităţii! - Trup fără cap! 6) Puţin suciţi! - Cu capul plecat... 7) Şarpele cu ochelari - Leoarcă din cap pînă-n picioare. 8) Cap de ipohondru! - Romancier portughez (1845-1900) - Atacat cu capul! 9) Slavă... capului - Ea a reţinut rolul cu capul! 10) Om de culoare (pl.) - E timp berechet.

VERTICAL: 1) Capi!! 2) Bun din capul locului - Sfîrşit cu capul înainte!! 3) Se iau după capul bărbaţilor - Ultimul din cap! 4) Ferite la picioare! - Fumuri... la cap. 5) Cu şalvarii... în cap!! - Cătat prin cap! 6) Cap al bisericii din Alexandria (256-336) - O temă fără început! 7) Minte fără cap! - Cap în Xemen... 8) Făcut pe faţă - Spun numai de bine. 9) Capi! - Puternic. 10) Oraşul din capul statului.

LAURIAN BUTURE
Adjud

Soluţia careului **„PLOAIE”**

Orizontal: **BACOVIA - TI - AMAN - NOROS - NATURA - UPA - URA - URAGAN - SARAI - GIRO - TURNER - CS - IARBA - APE - A - IO - URLAT - SE - RAU - ONI - IUNIE - CIUR.**

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Ce sînt cladocerele?
2. Cine este autorul romanelor „Molloy” şi „Malone moare”?
3. Unde se află oraşul Manama?
4. Cine este autorul poemului simfonic „Furtună pe mare”?
5. Cine era Vesta în mitologia romană?
6. Ce este dracila?
7. Ce este un fenec?
8. Care este substanţa predominantă în corpul omenesc?
9. Care este lungimea unei mile engleze?
10. Cînd a fost instalată prima centrală telefonică în ţara noastră?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Depresiunea deşertică „Valea Morţii” se află în sud-vestul Statelor Unite ale Americii. 2) Partenera lui Anthony Quinn în „Secretul de la Santa Vittoria” a fost Anna Magnani. 3) Ghimberul este originar din Asia tropicală. 4) Autorul scrierii „Cetatea Soarelui” este Tommaso Capanella (1568-1639). 5) Capitala Tanzaniei este oraşul Dodoma. 6) În mitologia germano-scandinavă Sippia era zeiţa prieteniei şi ocrotitoarea legăturilor de rudenie. 7) Autorul primei geometrii neeuclidiene era matematicianul rus Nikolai Ivanovici Lobacevski (1792-1856). 8) Muzica pentru feeria „Sînziana şi Pepelea” a fost compusă de George Stephănescu (1843-1925). 9) Sculptorul român Ion Jalea a studiat în atelierul sculptorului francez Emile-Antoine Bourdelle (1861-1929). 10) Odonatele sînt un ordin de insecte din care fac parte libelulele. (IRINA STOICA)

PAR(anormale) de ToPAN

PERSPICACITATE

Ce lipseşte?

Examinaţi cu atenţie acest desen şi căutaţi să identificaţi cinci elemente grafice „uitate” de desenator.
(Soluţia în numărul viitor)

Completare

Folosiţi cele cinci părţi delimitate în partea de jos a desenului şi încercaţi cu ajutorul lor să completaţi dreptunghiul de sus. Al şaselea desen (haşurat) a fost deja aşezat la locul lui.

(Soluţia în numărul viitor)

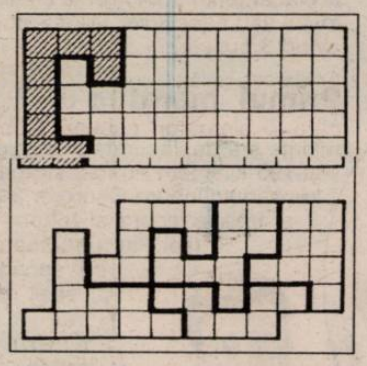

UMOR

E splendidă rochia ta! De unde ai cumpărat-o?
- De la Paris! E penultimul strigăt!
- De ce penultimul?!
- Ultimul va fi al soţului meu cînd va auzi preţul!

Chelner, aştept friptura aia de o oră!
- Vai, domnule, dacă ar avea toţi clienţii răbdarea dumneavoastră!

Dragul meu, întreabă soţia, ce înseamnă eticheta cu numărul 92 de pe piciorul iepurelui pe care l-ai vînat?
- Distanţa de la care l-am împuşcat!

Lenuţa e o fetiţă tare urîtă. Într-o zi o prietenă mai mare îi spune:
- Ştii ce-o să păţeşti peste cîţiva ani?
- Ce?
- Nimic!

Idiotule! îi strigă şeful unui subaltern.
- Am înţeles! Soţia dumneavoastră nu şi-a ţinut gura.

De ce eşti aşa trist?
- Nu pot să-i fac nevestii mele o piatră funerară!
- Bine dar nevastă-ta trăieşte!
- Păi de aia sînt trist!

Napoleon despre:

DRAGOSTE: În dragoste singura victorie este fuga;
INAMIC: Este primejdios să te predai inamicului, dar e mai bine să te bizui pe onoarea lui, decît să cazi în mîinile lui ca prizonier de drept;
POLITICĂ: În politică există situaţii din care nu se poate ieşi decît săvîrşind greşeli;
LIBERTATEA POLITICĂ: Dacă stai s-o analizezi bine, libertatea politică este o minciună convenţională născocită de guvernanţi pentru a-i adormi pe cei guvernaţi;
OAMENI DE GENIU: Omul de geniu se regăseşte întotdeauna după o greşeală sau după o nenorocire;
REGI (pe vremea cînd nu avea puterea supremă): Nu există decît foarte puţini regi care să nu merite să fie detronaţi.

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„EVALUARE”

DE-ALE NOASTRE / STRICT SECRET		A SE GĂSI / FARMECE		LA MODĂ! / DE PE UN RÎU...		VECHE / A SE CĂŢĂRA		24 DE ORE / ŞEF SÎRB		LICHID / VĂZDUH	
EGALA CU ZERO / ILUŞTRI...	→				A FI ÎN TEMĂ / ACID	→			EGO / LUCREAZĂ PĂMÎNTUL	→	
DINŞII / DIN TIMPI	→		PROFET / POARTĂ	→						DAFIN	
		SĂRACĂ / CU SUFLET	→					ALUMINIU / NEŞLEFUITE	→		CORECŢI
FELINĂ / NEBUN	→						CONIFER / ALIAJ	→			
					CADOU / CASĂ DE LUX	→			AMUR! / POSEZI	→	
CARIE! / VRACI	→		ESTIMARE / DIMIE	→							
						CAI REBUSIŞTI / AMIN!	→			CASĂ!	
ARISTOCRAŢIE / ZGARDĂ	→								CAST!	→	
				PUSĂ LA ZID...	→			ÎNCĂ	→		

Dezlegarea integramei **„ETAPE”**

Orizontal: C - V - M - B - S - S - MONITORIZATI - NOROCOSI - EL - ESTIVALE - ASI - TALAN - RANIT - ORT - LIMITATA - UED - TACURI - AC - ETAPA - H - A - TARA - A - CIOC - BONURI - AREST - ROTATIVE - LO - RIDAT - METEOR.

SOLUŢIILE TESTELOR DIN NR. TRECUT

UMOR ŞI DIFERENŢE

1) Prima turlă din stînga. 2) Înălţimea şi vîrful turlei din dreapta. 3-4) Ciocul din dreapta şi aripile păsării din stînga. 5-6) Pălăria şi picioarele omului. 7) Lipseşte un mîner al valizei. 8) Una din aripile păsării din dreapta.

MICUL LABIRINT

Abonamente la „Magazin” direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	5500 LEI	❑ 4 LUNI	22000 LEI
❑ 2 LUNI	11000 LEI	❑ 5 LUNI	27500 LEI
❑ 3 LUNI	16500 LEI	❑ 6 LUNI	33000 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341
Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi trimestriale, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

În Germania, la Fielderstadt, Lindsay Devenport a fost readusă cu picioarele pe pămînt după ce o detronase pe Martina Hingis din fotoliul de lider ATP. Noul nr.1 mondial a pierdut cu 5-7,3-6 în fața franțuzoaicei Sabrine Testud, jucătoare venită din calificări care va fi nevoită să plece acasă cu ultimul tip de Porsche, premiul cîștigătoarei (aproximativ 85000 de dolari).

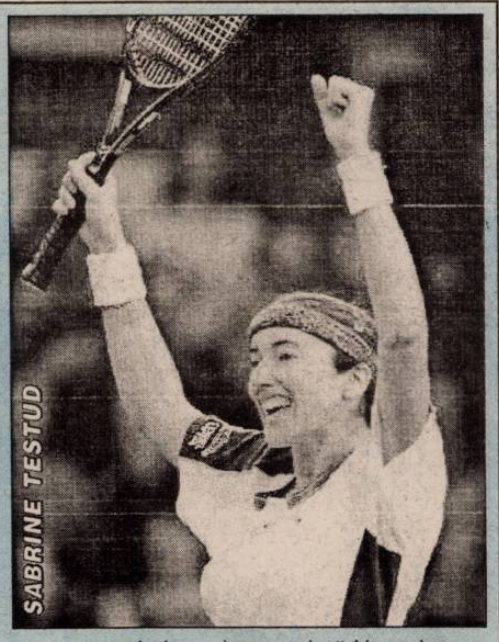
SABRINE TESTUD

„Balonul e rotund", „ratările se răzbună", „meciul nu s-a terminat pînă nu fluieră arbitrul" și alte asemenea dictoane și-au găsit, în sfîrșit, justețea și pentru români. O dată la mulți ani s-a întîmplat să nu mai fim un monument al ghinionului și să avem și noi noroc în cantitate mare. Dar norocul nu va diminua din meritele fotbaliștilor români ce au învins sîmbătă națională Portugaliei cu 1-0 chiar la ei acasă, la Porto. Bogdan Stelea (a apărat un penalty ce ar fi schimbat, cu siguranță, soarta meciului) și Gheorghe Popescu (căpitanul tricolorilor) au fost stîlpii de bază ai defensivei, singura care a funcționat la randament maxim. Dorinel Munteanu a marcat un gol superb și foarte valoros mai ales că a fost înscris în ultimul minut de joc. Meritam această victorie? Eu nu cred dar acum nu mai contează pentru că am și fugit cu cele 3 puncte puse în joc și ne-am instalat în fruntea clasamentului grupei. La ora cînd veți citi aceste rînduri sper ca vom fi și mai lideri decît sîntem și vom avea 9 puncte din 3 partide (3 din cea cu Ungaria). Ar trebui reamintit ca deocamdată Ungaria nu a fost învinsă niciodată de România într-un meci oficial și ar cam fi cazul. Nu de alta dar Yugoslavia le-a făcut cadou 12 goluri în preliminariile Campionatului Mondial și Portugalia tocmai i-a învins cu 3-0 (mai bine nu se prezentau!).

O tripletă de trei puncte

Brazilianul Pedro Paolo Diniz este noul component al echipei Sauber F1. El a semnat un contract substanțial cu patronul echipei, Peter Sauber, ținînd cont că în urmă cu 65 de Mari Premii venise în Formula 1 la echipa Forti Corse pentru 10 milioane de dolari. Au urmat apoi Ligier și Arrows, aceasta fiind nevoită să-l înlocuiască cît mai repede cu Ricardo Rosset sau cu Toranosuke Takagi. Pedro se află pe locul al 13-lea al clasamentului piloților la egalitate cu fostul său coechipier Mika Salo, ambii avînd 3 puncte.

Primul maraton din istorie în care 4 alergători coboară sub 2h08 minute s-a desfășurat la Chicago. Cei 42,195 kilometri au fost străbătuți de kenyanul Ondoro Osoro în 2h06,54, al treilea record al tuturor timpurilor. În următoarele 63 de secunde au sosit marocanul Khalid Khannouchi (fostul campion), sud-africanul Gert Thys și surpriza Joseph Kuhugu. Ondoro a cîștigat 105000 dolari dintre care 50000 pentru recordul său.

ANDREI TOMA

Fotografia săptămînii

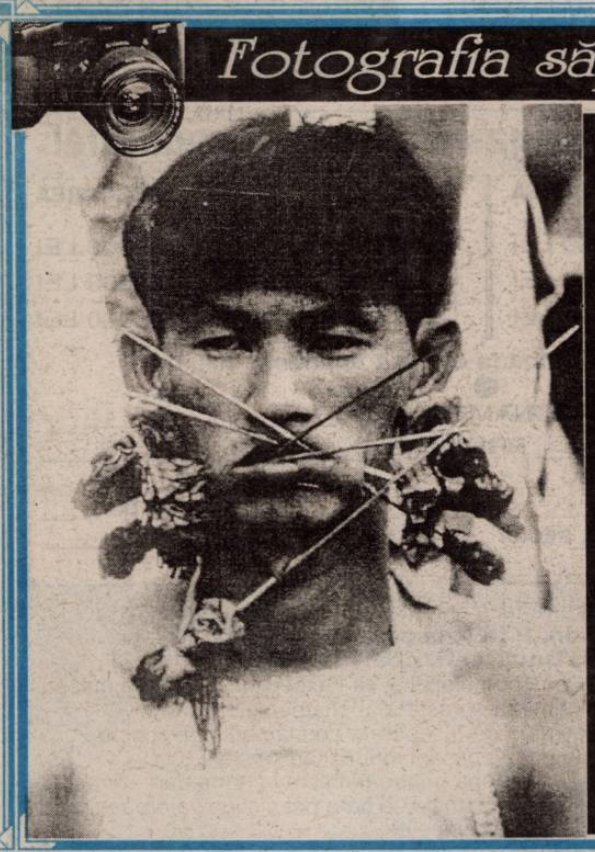

Festivalul Vegetarienilor Song Chao din Thailanda atrage în fiecare an sute de participanți care își exprimă, asemenea tînărului din imagine, care și-a străpuns fața cu țepușe din oțel, credința în Buddha și în puritatea corporală!

Ce le trece unora prin minte?!

Comerțul cu lucruri ieșite din comun nu este la îndemîna oricui, trebuie să ai puțină imaginație și să știi să-ți prezinți marfa. Lucas Denimore, un englez respectabil de altfel, a vîndut pentru două sute de lire sterline o ruginitură de calorifer din anii '60. Colecționarul exotic care l-a cumpărat a primit următoarea explicație: Lucas închisese acolo spiritul soției decedate, care nu-i dădea pace de peste douăzeci de ani.

Spaniolul Moreno Gilbertin, care face închisoare pe viață, a vîndut la o licitație un fier de călcat încărcat cu amintiri sumbre: cu acel obiect nevinovat fuseseră ucise două amante, după ce Moreno le aplicase cu temeinicie lovituri năpraznice și bine plasate. Trebuie menționat și faptul că norocosul cumpărător a fost un pușcăriaș eliberat condiționat din aceeași pîrnaie.

Cristoforo Delgado, un italian plin de fantezie, a reușit să vîndă cinci tablouri executate în tempera de micul său cimpanzeu, pe nume „Tornado". Stăpînul constatase că, înfometîndu-l și punîndu-i o pensulă în gură, Tornado se manifestă „artistic" în fața unui șevalet deasupra căruia sînt atîrnate banane și miez de bambus... Între inaniție și inspirație există o nezdruncinată legătură.

Martin Palmer a împăiat și a vîndut singurul papagal din lume care a murit beat criță. Lipsind două zile de acasă și uitînd să-i umple borcănașul cu apă, Martin l-a „obligat" pe Dodo-înaripatul să bea ce nimerește... Și a nimerit un pahar cu vin roșu, lăsat din neglijență pe jumătate plin, în chiuvetă. A fost primul și ultimul chef din viața unei păsări ce dusese un trai cît se poate de sobru.

Mini-pistoalele lui James Bond există!

Cine nu l-a văzut măcar o dată pe celebrul agent 007 cum, în situații limită, recurge la un întreg arsenal de stilouri, brichete etc. care de fapt sînt arme la fel de eficiente ca puștile și pistoalele de mare calibru.

Ei bine, în ultimul timp asemenea arme există cu adevărat, ele fiind nu de puține ori detectate la obișnuitele controale pe aeroporturi. Cel mai comun este pistolul-port chei, lung de 7 cm, lat de 3 cm și rareori detectat la control pentru că... este depozitat în obișnuita tăviță împreună cu cheiele, monedele metalice și tot ce mai poate face să sune inutil alarma. Raza de acțiune a mini-pistoalelor este redusă - doar 7-8m - și trag puține cartușe, dar în mîinile unui terorist pot deveni o armă la fel de periculoasă ca oricare alta. Nu la fel de amenințătoare și de impresionantă totuși, ceea ce are o anumită importanță.

Interpolul a dat însă alarma și a declarat „vînătoarea" de mini-pistoale care atît de ușor pot scăpa controlului de securitate pe aeroporturi.

Minipistol port-chei

Bricheță minipistol

Cataramă pistolet

Pistol pachet de țigări

Pare a fi stilou, dar este și el un pistol

La plimbare, cu sicriul

În timpul liber, englezul Paul Morris se relaxează și, totodată se amuză construind diferite mijloace de locomoție de-a dreptul absurde. Piesa cea mai bizară a colecției sale este un sicriu cu pedale. Cînd excesul de umor negru îl dă afară din casă, Paul Morris pleacă la plimbare pe străzi în acest vehicul sinistru. Trecătorii sau automobiliștii care nu au aflat de ideea năstrușnică a lui Paul sînt îngroziți cînd văd un sicriu care se deplasează singur pe șosea, cu capacul deschis: în schimb, Paul, plin de veselie, pedalează lungit pe spate.

240000 DE... SÎNI

Interzicerea siliconului nu le-a descurajat pe unele americance să se asigure cu... sîni opulenți. În prezent, peste 120000 de femei, cu 40 la sută mai multe decît acum doi ani, după cum remarcă „The Wall Street Journal", de la New York, au recurs la implantarea unor proteze mamare cu scopuri estetice. În 90 la sută din cazuri, ele au recurs la tehnica implanturilor umplute cu apă sărată.

În numărul viitor

■ Australia în topul spațial al anului 1998 ■ Microorganisme în ghețurile Antarcticii ■ Telefonul mobil atacă radioastronomia ■ 40 de miliarde de civilizații? ■ Procese celebre: Anaxagora ■ Spre Marte ■ Patul lui Procust în știință ■ Bolile hepatice în ofensivă? ■ Cît de „bătrînă" este Mediterana? Vor spune copacii ■ Vulpea zburătoare ■ Ultimele cinci minute ale vieții lui Gagarin ■ Lumea etruscilor ■ Luc Besson, în rol de Pygmalion ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Timp liber

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., București, Piața Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) și 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Țiriac", Sucursala București.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacției la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAȚI!

Abonarea, acum, direct la redacție vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale prețului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacția „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde și alte informații utile.

SERIE NOUĂ - 388 • ANUL XLI • 22 OCTOMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 43 (2138)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Alianţa cu cineva mai puternic decît tine este o mare primejdie, în afara cazului cînd eşti atacat de un duşman. Dacă ai bani, ai şi aliaţi."

KAUTILYA

„Eşecul se datorează examinării obstacolelor. Reuşita se datorează examinării mijloacelor."

PANTCHA-TANTRA

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Descoperire de senzaţie

CEA MAI PUTERNICĂ STEA MAGNETICĂ DIN UNIVERS

Un comunicat al Observatorului Astronomic Radio din New Mexico anunţă descoperirea celei mai puternice stele magnetice din Univers detectabilă la ora actuală de pe Pămînt. Această stea este una neutronică şi dezvoltă un cîmp magnetic de milioane de ori mai mare decît cel al planetei noastre şi de 100 de ori mai puternic decît oricare alt cîmp magnetic din Univers. Obiectul se află în galaxia noastră la o distanţă de 15000 de ani-lumină faţă de Pămînt. Stelele neutronice sînt rămăşiţe ale unor stele ce au explodat în urma unei supernove. Ele sînt extrem de mici şi dense.

LUMEA ETRUSCILOR

- Care a fost limba etruscilor?
- Etruscii, un neam născut din alte semintii
- Durata unei civilizaţii - opt secole!?

pagina 9

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12

TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3

Australia în topul spaţial al anului 1998

Incursiune în paranormal 4

40 de miliarde de civilizaţii?

5 **Starea de veghe**

Procese celebre

Acuzat: ANAXAGORA

dicina la zi 7

Bo tice

Enciclopedie 8

- Vulpea zburătoare
- Furnicile Antiti, cei mai vechi agricultori

Terra X Dosarele planetei 10

Ultimele cinci minute din viaţa lui Gagarin

13 **Idoli**

Seriale celebre

Timp liber 14

Horoscop • Juridice • Grădina • Pe 4 roţi

femina club 6

MUZICARTA

Pornim o nouă rubrică în această pagină în primul rînd pentru că este vorba despre muzică şi în al doilea rînd pentru că este vorba despre o muzică distribuită legal de A&A Records, Alma Artex, societate direct licenţiată Warner Music şi care lansează în România casete şi CD-uri ale unor formaţii sau cîntăreţi foarte cunoscuţi în întreaga lume, după un program pentru Europa de Est, lansări care nu au o întîrziere mai mare de o săptămînă faţă de evenimentele similare europene.

Pur şi simplu

HITS

Fără îndoială că Phil Collins este unul dintre artiştii britanici cu cel mai mare succes mondial, peste 80 milioane discuri vîndute, poate doar Elton John ce l-ar mai putea egala. Bateristul care lovea tobele în legendara formaţie Genesis în 1970 s-a simţit la un moment dat atras şi de jazz, motiv pentru care a pus pe picioare proiectul *Brand X*. După 11 ani de „joc colectiv" a ales sportul individual, devenind repede un adevărat star. Începe cu *Face Value*, o colecţie de balade inspirate din destrămarea primului său mariaj. Cu *In the Air Tonight* a dat lovitura, cîştigîndu-şi un renume de compozitor subtil şi sensibil. Au urmat alte albume, îl amintesc pe cel din 89, *But Seriously*, al cărui prim single, *Another Day in Paradise*, a fost un uriaş succes internaţional. După 90, cum faţa lumii s-a mai schimbat, a venit şi pentru Phil Collins un moment de tranziţie. Stilurile lui muzicale au evoluat, concretizarea fiind ultimele două albume *Both Sides* (1993) şi *Dance into the Light* (1996), acesta din urmă exprimînd interesul artistului pentru sunetele şi ritmurile africane. În ultima vreme, Phil Collins trăieşte tihnit în Elveţia, de unde mai pleacă din cînd în cînd în turnee cu... trupe de jazz. N-o să vă dezvălui numele celor 16 melodii ale HITS, compilate de WEA International, o să vă spun că pe casetă apar şi piese care pînă acum nu au fost incluse în alte albume. E vorba despre *Against all Odds, Two Hearts, Groovy kind of Love* şi *Easy Lover*, precum şi o versiune proprie a hitului *True Colors* compus de Cyndi Lauper. În rest tot ce e mai frumos sub semnătura Phil Collins.

OMAGIU

lui Domenikos Theotokopoulos

Dacă s-ar fi numit aşa, titlul ultimului album al lui Vangelis, apărut la Eastwest, ar fi fost greu de memorat şi chiar de pronunţat. El se numeşte mult mai simplu: *El Greco*, Domenikos Theotokopoulos fiind numele celebrului pictor. Aşe[z]ică compatriotului său Nikos Ka[z]antzakis, cretan şi el, născut la Heraklion, care a scris o tulburătoare carte intitu[l]ată „Raport către El Greco", Vangelis, compozitor laureat al premiului [O]scar, s-a simţit atras de El Greco din [co]pilărie. Prima versiune a albumului [a] fost compusă în 1995 ca un răspuns [pe]rfect la dorinţa Galeriei Naţionale a [Gr]eciei de a achiziţiona lucrarea „Sf. Petru", unul dintre cele mai [fr]umoase tablouri semnate de El Greco (1541-1614). Maestrul picturii din secolul al XVI şi începutul secolului al XVII-lea contemporan cu Cervantes şi Shakespeare El Greco s-a născut în Creta, la Candia, azi Heraklion, stabilindu-se mai apoi în Spania, majoritatea operelor sale rămînînd departe de ţara sa natală. Vangelis s-a implicat imediat în încercarea de a readuce tabloul în Grecia la Galeria din Atena, iniţiind mai întîi o subscripţie publică, apoi compunînd o lucrare muzicală dedicată lui El Greco. Au apărut 3000 de exemplare ale unei ediţii limitate, toate purtînd autograful lui Vangelis. Entuziasmul faţă de acest proiect a fost enorm şi rezultatul a fost că tabloul a rămas în Grecia. Succesul i-a îndemnat pe producători să dorească şi un album pentru publicul din întreaga lume, aşa încît Vangelis a rearanjat vechile piese, a compus altele noi, iar rezultatul este o splendidă meditaţie pe marginea vieţii şi operei lui El Greco, critica acceptînd unanim că ultimul album al lui Vangelis este una din cele mai reuşite opere ale sale. Să amintesc că ultimele lui albume fuseseră *Voices* în 1995 şi *Oceanic* în 1996. Interesant este că lansarea albumului El Greco în România, lansare organizată de *A&A Records*, are loc chiar azi, 22 octombrie, în vreme ce lansarea oficială în Grecia va fi mîine, 23 octombrie. În faţa clădirii Vechiului Parlament şi a Muzeului de Istorie din Atena va avea loc un extraordinar concert Vangelis avînd ca fundal proiecţii din opera marelui pictor cretan. Nu uitaţi, săptămîna viitoare *A&A Records* lansează în ţară alte patru albume. Eu o să vă ţin la curent.: Atenţie, 220 volţi!

GEORGE CUŞNARENCU

Desireless - EAGLE - EYE CHERRY

Albumul-Săptămînii

Tipul este, fără doar sau poate, una dintre cele mai interesante descoperiri muzicale ale acestui an. De origine americană şi cu puternice antecedente muzicale în familie (tatăl său a fost trompetist de jazz iar soţa sa vitregă este... *Neneh Cherry*, stabilită de cîţiva ani buni în Suedia) domnul *Eagle-Eye* sparge tiparele sonore şi vine cu un amestec de stiluri foarte variate, de la *Dylan* la *Marley* sau *Neil Young*. Melodiile sînt bine lucrate şi părerea mea este ca *Eagle-Eye* a fost foarte inspirat alegînd aranjamente simple, departe de orice experimente care ar fi putut să scadă din valoarea pe ansamblu a acestui album care, contrazicîndu-şi titlul, este plin de dorinţe, prima dintre acestea fiind cea de a-l asculta continuu... Prin urmare, bine ai venit în lumea bună a pop-ului mondial, *Eagle-Eye Cherry*, şi să sperăm că vei fi noul purtător de steag muzical al familiei tale, în condiţiile în care *Neneh* nu dă semne că ar mai fi interesată de luminile rampei...

Top Albume

1. Blue - Simply Red
2. Where We Belong
3. Talk On Corners - The Corrs
4. Desireless-Eagle - Eye Cherry
5. Supernatural - Des'ree
6. Five - Five
7. Sittin'On The Top Of The World - LeAnn Rimes
8. New Power Soul - New Power Generation
9. Vuelve - Ricky Martin
10. International Velvet - Catatonia

PROPUNERI: One Night Only - Bee Gees, Step One - Steps, This Is My Truth Tell Me Yours - Manic Street Preachers, Mr. Love Plants - Ian Dury.

Tolba cu SCRISORI

◆ *Gina Olariu - Slobozia:* Am primit scrisoarea ta, tristă, tristă de tot, prea tristă pentru o persoană atît de tînără... Ce poate face subsemnatul în acest caz? De sfaturi presupun că eşti sătulă, aşa că te rog să revii cu un anunţ pentru corespondenţă şi, cine ştie, poate că tristeţea ta şi cu a celor aflaţi într-o situaţie similară cu a ta se vor transforma în optimism şi bucurie! Nu izolarea este soluţia, Gina...

◆ *Nicu Andraş - Simeria:* Am fost la concertul lui *Ronnie James Dio* şi trebuie să-ţi spun, asta că mi-ai cerut-o, că totul a fost departe de ceea ce aşteptam! Prestaţia celebrului rocker nu (mai) avea cum să se ridice la înălţimea renumelui său din perioadele *Rainbow* şi *Black Sabbath*... Cele cîteva articole contradictorii din presa noastră, scrise pe marginea acestui concert, nu trebuie să te mire, fiecare a reflectat un punct de vedere în funcţie de (ne)implicarea sa în organizarea show-ului! Evident, era anormal ca unele din publicaţiile care apăreau ca sponsori să se critice singure pentru semi-eşecul, că aşa a fost, mult trîmbiţatului eveniment muzical. Nu pot încheia fără a sublinia prestaţia trupelor româneşti care au urcat pe scenă!

◆ *Horaţiu Grasu - Caracal:* Completează la discografia *Prince* - *„Purple Rain"* (1984), *„Parade"* (1986, cu *The Revolution*), *„Sign' O'The Times"* (1987) şi *„Diamonds And Pearls"* (1991, cu *The New Power Generation*). Discografia completă a apărut, de mai multe ori, în această pagină!

VIDEO MUSIC

◆ ***IMAGINE - JOHN LENNON.*** **60 de minute cu unul din iluştrii muzicieni ai acestui secol, 60 de minute care ni-l prezintă pe *Lennon* în anul de graţie 1971 într-o formă de zile mari, filmul de faţă fiind gîndit iniţial să însoţească celebrul album omonim şi nu mai puţin celebrul său prim extras pe single... Să ne imaginăm, deci, că nu există ţări, graniţe, bariere mentale, dar că există viaţă după moarte şi că acolo *John* are locul pe care îl merită...**

Radiografii sonore

● ***Howard Johnson & Gravity - Right Now!*** Ajuns la 53 de ani, celebrul muzician nord-american revine, perfect, cu un album de jazz care va fi pe placul tuturor! Un produs făcut de meseriaşi, în care instrumentele au partituri ideale...

● ***Venom-Cast In Stone.*** Din zorii metal-urgiei revin veteranii de la *Venom*, un grup a cărui contribuţie în dezvoltarea acestui stil muzical precum şi a descendenţilor săi - *Thrash & Speed* rămîne mai presus de orice dubii! Pentru tinerii rockeri cred că acest album va constitui redescoperirea soundului de început care le va mai aminti şi de *Metallica* sau *Slayer*, alte două mari trupe ale genului...

● ***5 - Lenny Kravitz.*** Controversatul solist nord-american nu reuşeşte nici de această dată să iasă din prelungitul con de umbră în care se găseşte de cîţiva ani buni! Vă prezentam, în urmă cu mai bine de un an, ultimul său album - *„Circus"* şi speram că revirimentul se va produce curînd... N-a fost să fie aşa deoarece *Kravitz* nu vine cu nimic nou, dimpotrivă, încearcă să copieze nume mari din rock! Elocvent mi se pare, în acest sens, un titlu din presa britanică: „acum *Kravitz* arată ca *Hendrix*, sună ca *Lennon* dar cîntecele lui *Kravitz* lipsesc"... *Lenny* îşi confirmă, încă o dată, din păcate, renumele de unul dintre cei mai neinspiraţi cantautori americani...

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

RENDEZ-VOUS pe Internet

http://east.isx.com/~schnitzi/elvis.html. **Un site excelent al marelui *Elvis Costello*, un site care conţine tot ce vreţi: muzică, versuri, fotografii şi o cantitate uriaşă de informaţii.**

http://www.chumba.com/index.html. **La această adresă puteţi găsi tot ce vă interesează despre grupul *Chumbawamba* şi o mostră de umor britanic tipic...**

http://aros.net/~kalalau/spiderman/links1.htm. **Fani ai grupului *Wu Tang Clan*, aici sînt oamenii voştri!**

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Mihaela Dorobanţu
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dinca (şef departament), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Margareta Drăghici (contabil-şef), Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 40 10 10 85 00 (lei);
40 20 10 53 30 ($);
40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin
Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66
sau RODIPET S.A. -
P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995,
Piaţa Presei Libere nr.1,
sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul:
INTACT S.A.

FLORIN ZĂGĂNESCU
GEORGE POPA

AUSTRALIA ÎN

TOPUL SPAȚIAL AL ANULUI 1998!

Cea mai mare insulă-continent a globului - Australia - a găzduit anul acesta, la Melbourne, capitala statului Victoria, două prestigioase evenimente aerospațiale: al 21-lea Congres Internațional de Aeronautică (ICAS '98, 13-18 septembrie) și al 49-lea Congres Internațional de Astronautică (28 septembrie - 2 octombrie), ambele însoțite de o impresionantă AEROSPACE SHOW '98 precum și de călătorii de prezentare a rezultatelor obținute în acest domeniu de țara gazdă. Înconjurată de apele Oceanului Pacific, Australia are o suprafață de 7,7 mil. km² (aproape cît Statele Unite!), distanța dintre coastele vestică și estică fiind de circa 4000 km, aproape patru ore de zbor cu aeronavele companiei Qantas, una din cele mai mari din lume! Principalele aglomerări urbane australiene sînt Perth, Darwin, Cairns, Townsville, Brisbane, Sydney, Adelaide, Melbourne și Canberra, care este și capitala Teritoriului Australian; insula Tasmania, de la Sudul Australiei, are drept capitală orașul Hobart.

„Densitate aerospațială" maximă!

Pe parcursul a numai 20 de zile, orașul Melbourne a devenit „capitala aerospațială a lumii" atrăgînd ca un gigantic magnet constructori de aeronave și rachete, savanți aerodinamicieni și termodinamicieni, motoriști, fizicieni, informaticieni etc, reprezentanții de frunte ai universităților de profil și ai firmelor aerospațiale din întreaga lume.

Astfel, la Congresul ICAS '98 au fost acceptate pentru a fi prezentate 270 de comunicări științifice, realizate de specialiști din 32 de țări, ele fiind susținute în 73 secțiuni. Au mai fost organizate prezentări de postere, mese rotunde și patru seminarii științifice, dedicate perspectivelor aeronauticii începutului Mileniului III. O atenție deosebită au suscitat comunicările „Aerodinamica avionului marțian" (!), „GLOBAL EXPRESS" - viitoarea aeronavă transatmosferică de pasageri, „Avionul orbital japonez HOPE", Aeronave - cargou cu decolare verticală (!), „Avioane pentru 100 pasageri", „Propulsoare statoreactoare hipersonice" etc.

Congresul de astronautică a inclus circa 900 de comunicări științifice și rapoarte, găzduite de 104 sesiuni tehnice incluse în 27 de simpozioane, două conferințe și nouă mese rotunde, dedicate unor subiecte spațiale „fierbinți", printre care explorarea Sistemului Solar cu roboți, Stația Spațială Internațională „ALPHA", aeronavigația asigurată de sateliți, intrarea pe orbită cu un singur etaj reactiv etc. O tematică deosebit de atrăgătoare a constituit-o dedicarea unor programe spațiale pentru probleme generale ale umanității: centralele electrosolare orbitale care vor asigura independența energetică a planetei; sateliții permit comunicații la scară planetară; prognoza cutremurelor folosind înregistrări de teledetecție orbitală; tehnica spațială și sănătatea planetei etc. Tema congresului - „Zona Pacificului - o piață spațială în expansiune", a fost excelent servită de un simpozion consacrat pentru prima dată inițiativelor spațiale în zona Asia-Pacific, acolo unde cooperarea în construirea și exploatarea mini-sateliților destinați să acopere zona este absolut necesară pentru reducerea factorilor de risc. Organizatorii congresului, sub conducerea dr. B.J.J. Embleton, au creat condiții excelente pentru sesiunile științifice și, mai ales, pentru firmele participante la Expoziția spațială; deși au beneficiat de invitații, specialiștii români nu au putut participa din lipsa resurselor financiare.

50 de ani de cercetări spațiale

Australia a debutat în domeniul spațial încă din... 1947, cînd a fost inaugurată Baza spațială de la WOOMERA, de unde, la 5 iunie 1964, și-a luat zborul prima rachetă europeană, EUROPA F.1! Tot de aici au fost lansați unii din primii sateliți australieni (WRESAT, 1967) și englez (PROSPERO, 1971). Cercetarea și industria aerospațială din Australia s-au implicat în numeroase programe spațiale, colaborînd cu NASA, ESA CNES și Agenția spațială din Rusia. Specialiștii

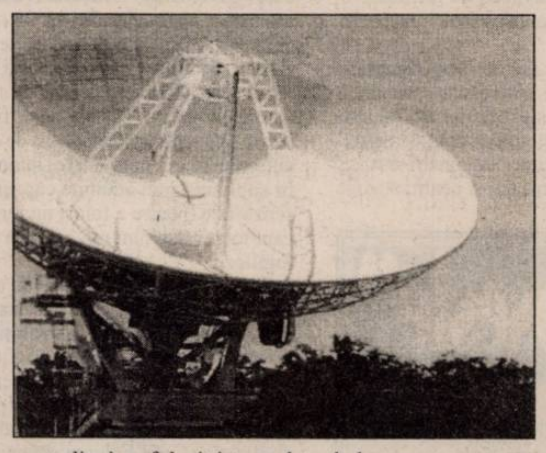

australieni au folosit intens date de la sateliții de teledetecție, meteorologici, oceanografici și de comunicații lansați de NASA; începînd din 1985, Australia a beneficiat de numeroși sateliți din familia AUSSAT, construiți de Hughes și lansați cu rachete chinezești, franceze etc.

Recent, Australia a demarat realizarea unei noi baze de lansări spațiale la Cape York și intenționează să construiască rachete lansatoare moderne, denumite SLV (Southern Launch Vehicles), capabile să satelizeze încărcături de pînă la 1500 kg, pe orbite joase. Astronomii și astrofizicienii australieni beneficiază de Complexul radioastronomic cunoscut sub denumirea „Rețeaua celor șase radiotelescoape" de la Narrabri, statul New South Walles, avînd fiecare diametrul antenei parabolice de 22 m, de radiotelescopul cu antena de 64 m diametru de la Parkes și de antena de radiorecepție cu diametrul de 22 m de lîngă Connabarabran. Realizînd o excelentă bază de interferometrie, aceste instalații au fost implicate în studierea Căii Lactee, a altor galaxii, a pulsarilor și diverselor radiosurse stelare. Ele au fost folosite și în așa numitul Program SETI, de cercetare a Universului radiovizibil în vederea descoperirii unor posibile civilizații extraterestre!

*

Specialiștii australieni au apreciat în mod deosebit manifestările științifice aerospațiale găzduite de ei la finele anului 1998, considerîndu-le ca un test major privind pregătirea Salonului aeronautic bienal internațional „AUSTRALIA AIR SHOW", care va avea loc între 16 și 21 februarie 1999 pe Aeroportul Internațional AVALON al statului Victoria. Despre această Expoziție aeronautică cu totul deosebită, se pot obține informații suplimentare prin INTERNET: http://www.airshow.net.au.

Nanotehnologia, prezent și perspective

Cea mai mică chitară din lume este de dimensiunea a zece microni, aproape la fel de mare ca o globulă albă din sîngele uman, mărimea ideală pentru o „celulă-vedetă" a muzicii rock. Fiecare coardă are dimensiunea a 100 de atomi. Bineînțeles, „nano-chitara" nu a fost concepută pentru a se cînta la ea, căci nu se poate vedea nici măcar cu ajutorul unui microscop electronic. A fost concepută de cercetătorii Universității Cornell de la Departamentul de Facilități Nanometrice doar pentru a demonstra cît de mici pot ajunge unele dispozitive mecanice.

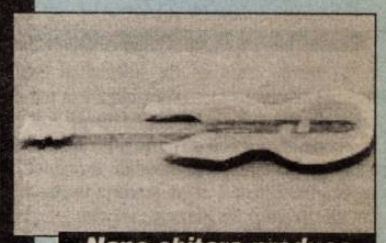

Nano-chitara produce sunete, prea slabe însă pentru a fi auzite de urechea umană.

Nanotehnologia este „știința de a realiza dispozitive cît mai mici". Derivat dintr-un cuvînt grecesc care înseamnă „pitic", „nanometrul" este a miliarda parte dintr-un metru. Deci un metru are 10^9 nanometri, iar pentru o comparație, mărimea unui virus este de 100 de nanometri. „Nanotehnologia" este, de asemenea, termenul folosit pentru a descrie orice lucru aflat în fază de experiment sau de idee pentru a crea minuscule dispozitive mecanice; procesoarele de ultimă generație Intel Pentium sînt compuse din unele părți care măsoară 350 de nanometri. În viitor se vor crea roboți moleculari care să circule în sîngele uman și să lupte împotriva bolilor. Nanotehnologia mecanică va avea un mare impact asupra vieții noastre din viitorul apropiat. Nu mai departe de 5 ani, în domeniul medical, este preconizat să apară la scară mondială un cip de mărimea unei monede care va face analize complete de sînge în mai puțin de 5 minute.

Nanotehnologia lucrează în multe procese biologice din natură. Fotosinteza este la urma urmei un proces mecanic la scară moleculară, unde enzimele sînt de fapt niște „fabrici nanometrice". Cercetătorii speră să poată realiza și ei în laborator asemenea procese, iar odată ce o vor face, totul, de la microelectronică pînă la inginerie chimică, va fi realizabil.

Microorganisme în ghețurile Antarcticei

TREZIREA DIN SOMNUL PREISTORIEI

MIHAELA DOROBANȚU

Deși nu par, microorganismele descoperite la Polul Sud, congelate în milenarele ghețuri antarctice, numără mai multe zeci de mii de ani. Și, totuși, cercetătorii caută să descopere unele și mai vechi...

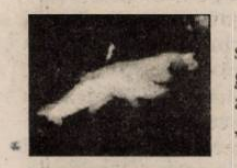

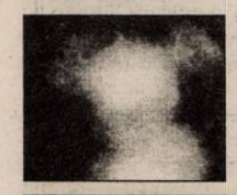

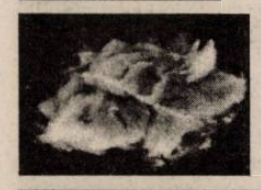

De sus în jos, Marsouin, Mickey, Klingon și „Left over turkey", sau „resturi de curcan" - patru dintre microorganismele care dorm sub gheață un somn de peste 100000 de ani.

Klingon, Mickey, Marsouin... așa sînt botezate microorganismele. Frumoasele din pădurea adormită a ghețurilor antarctice, „ațipite" de mai bine de o sută de mii de ani!

Cercetătorul rus Sabit Abizov este cel care a descoperit aceste organisme antediluviene, cercetînd la microscop o probă geologică extrasă de paleo-meteorologi din calota de gheață care acoperă Antarctica. Știind că partea superioară reprezintă zăpada căzută în timpul anului, care tasează straturile din anii precedenți, cu cît te afunzi în sloiul de gheață, cu atît cobori mai mult în timp. Și pentru că Abizov a descoperit aceste ciuperci, alge și alte bacterii într-un eșantion prelevat la o adîncime de 1249 de metri, este ușor să le datezi: 100000 de ani! O vîrstă venerabilă pentru aceste creaturi fibroase (seamănă de altfel cu bumbacul), lungi de doar o miime de milimetru și pentru unii total necunoscute printre batalioanele de specii repertorizate pe Terra.

Hibernînd într-un sarcofag de gheață, sînt oare acestea ființele primitive capabile să spulbere misterul privind originea vieții pe Pămînt? Poate!... De unde și tentația de a coborî încă și mai mult în timp și de a preleva probe de la adîncimi și mai mari. Zis și făcut. De data aceasta, mașina a forat pînă la o adîncime de 3623 de metri. Cu alte cuvinte, pînă la... un milion de ani (analizele sînt în curs)! Încercînd să coboare și mai mult, exploratorii s-au trezit în fața unei surprize de proporții: cu încă o sută de metri mai jos se găsește... un lac!

De ce ar exista însă apă lichidă sub această manta zdravănă de gheață?

Oamenii de știință nu știu încă să dea un răspuns. Mai mult, deși sînt convinși că aici vor găsi urme ale vieții de odinioară, ei nu își pot permite să riște să coboare și mai mult, de teamă să nu contamineze lacul cu bacteriile de la suprafață. Atunci ei au schimbat tehnica de forare și l-au împrumutat pe Cryobot, un robot de forare al NASA care folosește un cap fierbinte. Legat printr-un cablu de suprafață, el se afundă pas cu pas în gheață, dar aceasta se reface imediat în urma lui. Odată ajuns la lac, el va lansa imediat un alt robot, submarinul Hydrobot, care va avea sarcina să recolteze probe de apă și să filmeze tot ce mișcă.

Hydrobot nu ar fi la prima sa cursă. Acum doi ani, în Groenlanda, el a parcurs 100 de metri înainte de a ceda. NASA nu dezarmează însă și intenționează să transforme lacul, situat la 1000 km de Polul Sud într-un teren de antrenament pentru Cryobot. Care va porni în anul 2000 într-o expediție spre Europa, unul dintre sateliții lui Jupiter, bănuit de a depozita și el apă lichită sub crusta de gheață.

Apă, deci, posibil, viață... Așteptînd să-i întîlnească pe extratereștri, cercetătorii se mulțumesc deocamdată cu gîndul că poate îi vor trezi pe „adormiții" descoperiți sub stațiunea polară Vostok...

TELEMOBILUL atacă radioastronomia!

DORIN MĂRAN

Telefoanele portabile devin insuportabile pentru radioastronomi. În fiecare lună cerul lor de unde radio se „întunecă" o dată cu plasarea pe orbită a noilor sateliți de comunicații, ca, de pildă, constelația Iridium a firmei Motorola - 66 sateliți -, constelația Teledesic a firmei lui Bill Gates, Microsoft - 840 de sateliți - sau Skybridge a Alcatelului cu 64 de sateliți.

În cazul Iridium, nemulțumirea oamenilor de știință e provocată de utilizarea unei benzi de frecvență de pînă la 1621 megahertzi care va retransmite apelurile telefoanelor mobile prin semnale radio. Această frecvență de emisie e prea aproape de banda îngustă a spectrului de frecvență de la 1610 la 1614 MHz, folosită de radioastronomi pentru detectarea moleculelor de hidroxil care se găsesc în apropierea unor stele. Cei dintîi preocupați de această problemă sînt astronomii telescopului de pe muntele Arecibo din Porto Rico. După cinci ani de negocieri, ei au ajuns la un acord cu Motorola care s-a obligat să-și limiteze interferențele deasupra zonei Arecibo în fiecare noapte, timp de opt ore. Alte radiotelescoape americane mai modeste beneficiază de 4 ore de liniște nocturnă. Această facilitate nu e decît rezultatul unui compromis pe care astronomii din Arecibo se pare că-l vor regreta. Dacă se petrece un eveniment radio important în timpul zilei ei se vor găsi în imposibilitatea de a-l depista. Iată un motiv serios pentru care radioastronomii europeni au refuzat astfel de compromisuri invocînd faptul că radiaostronomia exista înainte de telefonia mobilă... Reglementările în acest sens nu se pot negocia însă individual cu marii operatori de telecomunicații. Un satelit are o mare rază de acțiune care poate depăși frontierele unei țări europene. O țară ca, de pildă, Luxemburg, care nu face radioastronomie, ar putea încheia un acord cu un operator, dar teritoriul ei este restrîns și emisiunile radio ale satelitului acoperă și țările vecine. În general țările europene sînt prea mici pentru a putea acționa fără ca vecinii lor să fie afectați. Iată de ce, radioastronomii s-au grupat într-o primă fază, într-un organism internațional numit Craf, care alături de Comisia europeană a posturilor de telecomunicații, perfectează negocierile cu marii operatori. Încheierea acordurilor finale cere însă timp și, probabil, compromisuri pe care Europa nu este deloc dispusă să le accepte.

40 de miliarde de civilizaţii?

ION ŢUGUI

Ipotezele celebrului astrofizician american Frank Drake continuă să trezească interesul generaţiilor mai tinere de cercetători ai Universului. Ani de zile astrofizicianul american a urmărit obţinerea de informaţii sau semnale provenind de la alte civilizaţii extraterestre. Dar eforturile sale nu s-au sondat cu nici un prilej de sărbătorire a evenimentului atît de dorit de altfel de întreaga comunitate ştiinţifică de pe planeta noastră.

Şi totuşi, motive de optimism există. Mai întîi, pentru că în Galaxia Calea Lactee există nu mai puţin de (aproximativ) 40 miliarde de stele. Drake ne-a propus următorul raţionament: am putea estima că la zece stele de mărimea Soarelui sau de alte mărimi, ar exista una în jurul căreia ar gravita un grup de planete, iar din grup doar una ar avea şansa condiţiilor necesare apariţiei şi dezvoltării vieţii şi fiinţelor inteligente... Astfel Galaxia Calea Lactee ne-ar oferi şansa (sau neşansa!) ca noi, pămîntenii, să avem în „vecinătatea" noastră cosmică imediată, nu mai puţin de 40 de miliarde de civilizaţii!

Ipoteza, să recunoaştem, este extraordinară, pentru că dat fiind numărul cosmic de probabilităţi, ar fi cu adevărat plauzibil ca măcar zece planete din aceeaşi galaxie să fi avut norocul apei la temperaturi moderate şi alt noroc, ca această situaţie să fi avut şansa unei durate de cîteva miliarde de ani pentru ca minunata viaţă să fi evoluat în cer precum şi pe Pămînt. Teoria lui Darke are şi alte avantaje interesante, cum ar fi acela că speculativ şi teoretic am putea accepta ideea că viaţa însăşi este ceva atît de răspîndit în Univers, încît numai ignoranţa noastră nu o poate percepe şi descoperi.

Mai acceptăm apoi că aceleaşi legi creatoare de viaţă ar trebui să fie universale. Iar dacă undeva a apărut viaţa cu miliarde de ani înainte de apariţia vieţii pe Terra, atunci complexitatea acelei vieţi trebuie să fi atins parametri atît de înalţi, încît ea poate fi pentru noi şi pentru stadiul actual al inteligenţei noastre, ceva ce ţine de incredibil!

Direcţii de dezvoltare

Vorbind despre diversitatea vieţii în Cosmos, este de la sine înţeles că ar fi riscant să le atribuim şi altor civilizaţii sau tuturor civilizaţiilor din vecinătatea noastră cosmică, aceleaşi principii şi reguli şi itinerarii de evoluţie. Cum spunea Cecil Folescu, un exeget român al acestui subiect incitant, alte civilizaţii s-ar fi putut dezvolta în afara unei deschideri spre tehnologii, de exemplu. Ar putea exista civilizaţii care au cunoscut, să zicem, doar o dezvoltare de neînchipuit pentru noi în artă, în biologie, în filozofie sau pur şi simplu în gîndirea spirituală. Cu o formidabilă intuiţie, Tolstoi scria în *Jurnalul* său că lucrurile care guvernează Universul sînt invizibile! O asemenea afirmaţie, din ce în ce mai atestabilă chiar ştiinţific, nu putea aparţine decît unui mare mistic. Şi totuşi, în ea există marele adevăr. Aşadar ar putea exista sute de mii de civilizaţii care n-au fost, nu sînt şi nu vor fi niciodată „interesate" de rachete şi avioane, de nave spaţiale, de automobile sau computere, lumea acelei civilizaţii suplinind prin anumite capacităţi, fie şi extrasenzoriale (pentru a folosi un termen pămîntesc), cam tot ce stăpînim noi azi prin utilizarea tehnologiilor...

Raţionamentul acceptă în continuare ideea că din 40 de miliarde de civilizaţii măcar 4 milioane ar putea să fi avut în evoluţia lor „instinctul" şi inteligenţa tehnologiilor. Şi totuşi, de ce nu am realizat un contact radio cu acestea, cu nici una din ele? La această întrebare ne pomenim cu alta, care o poate anihila: Oare putem şti cît durează o civilizaţie? Cecil Folescu spune: „Ar fi o ironie a sorţii faptul că tocmai în acelaşi moment al istoriei planetei noastre, cînd tehnologia atinge punctul în care noi putem comunica cu alte lumi, aceeaşi tehnologie ne permite să pulverizăm propria noastră lume. Să fie oare sinuciderea o etapă obligatorie în evoluţia civilizaţiilor"?

Tulburătoare remarcă!... Cu atît mai mult, cu cît orice comentariu în extensia acestuia nu ne mai conduce la astrofizică, astronomie şi cosmologie, ci direct la ultima carte a Bibliei, Apocalipsa!

Ar fi cu putinţă ca succesiunea civilizaţiilor extraterestre să fie o suită de evoluţii, înfloriri şi autodistrugeri. După cum evoluează actuala civilizaţie terestră, finalul este posibil să fie apocaliptic. Moment pe care cine ştie cîte milioane de civilizaţii extraterestre construite de fiinţe inteligente l-au epuizat de mult...

Amintirile subconştientului

MIHAELA DOROBANŢU

În spatele pleoapelor închise

Motivul pentru care chirurgul James Braid a fost la început convins că hipnoza avea o explicaţie exclusiv fizică, în mare măsură este legat de una din primele sale experienţe. Subiectul? Un tînăr, Dl. Walker, căruia i-a cerut să se aşeze, apoi să privească fix gîtul unei sticle, aşezată suficient de deasupra sa pentru a produce o tensiune considerabilă în ochi şi mai ales în pleoape. După trei minute, pleoapele i s-au închis brusc şi de sub ele i-au ţîşnit lacrimi. Capul i-a căzut, faţa îi era uşor convulsionată. A gemut, apoi dintr-odată a căzut într-un somn adînc. Respiraţia a devenit lentă, profundă şi sacadată. Aceasta l-a determinat pe Braid să considere că hipnoza nu era decît un mod simplu şi rapid de a-l aduce pe subiect într-o stare diferită a sistemului său nervos, propice eventual pentru vindecarea unor tulburări. Totodată, el a considerat că există o separare netă între hipnoză, aşa cum o vedea şi o descoperise el, şi vechiul magnetism animal.

Punctul său de vedere asupra hipnozei a început însă să se modifice şi, în 1846, a publicat un atac asupra Baronului Reichenbach care începuse să folosească magneţi, aşa cum făcea cu aproape un secol în urmă Părintele Hell. De ce era atît de vehement Braid? Pentru că, spunea el, în felul acesta Reichenbach neglija, lăsa la o parte un element extrem de important: influenţa factorului mental al procesului.

Mai mult, un an mai tîrziu Braid publica o nouă versiune a lucrării sale originale, în care... abandona însuşi termenul hipnoză! Care însă avusese un efect remarcabil şi intrase deja în conştiinţa publicului şi a specialiştilor. Noul termen propus era „monodeism", un sistem definit de Braid ca fiind „condiţia care rezulta din faptul că mintea era posedată de o idee dominantă". Deşi medic, el abandona astfel încercarea de a furniza o explicaţie a fenomenelor hipnotice aşa cum ar fi făcut un medic examinînd un pacient pentru a descoperi şi trata o boală fizică.

Se declanşase un adevărat conflict între cei care căutau încă o explicaţie pur fizică a hipnozei şi cei care o priveau ca pe o condiţie specială, pur psihică a individului. Acest conflict avea să domine studiile asupra hipnozei pentru următoarea jumătate de secol.

Cei care se implică în asemenea studii devin din ce în ce mai numeroşi. Cu un an înaintea morţii lui Mesmer, abatele portughez Jose Custodio de Faria (care se bucurase deja de un considerabil succes la Paris, ca mesmerist, după cum am amintit), are o nouă idee: efectele mesmerismului se datorau *sugestiei!* Braid, Faria, apoi, în Statele Unite, Sunderland şi Fahnstock - fiecare şi-a avut rolul şi contribuţia sa. Dar personalitatea care avea să domine pentru mult timp hipnotismul avea să fie Jean-Martin Charcot.

Fenomenul „luării în posesie"

DAN D. FARCAŞ

Ruth Montgomery, contactată psihică de care am mai amintit în episoadele precedente, descrie în cărţile *Threshold to Tomorrow* şi *Aliens Among Us* un caz straniu dar nu singular, cel al lui *David Paladin* din Albuquerque, New Mexico. Fire aventuroasă, David a absolvit cu greu şase clase, după care a fugit de acasă. În timpul celui de al doilea război mondial, a fost înrolat în armată şi trimis într-o misiune îndărătul liniilor germane. Prins, a fost torturat şi în cele din urmă abandonat, fiind crezut mort, într-un lagăr părăsit în grabă. Trupele britanice l-au găsit printre 120 de cadavre pregătite pentru îngropare. A fost internat în stare de comă profundă în mai multe spitale. Din cînd în cînd bombănea ceva în limba rusă. Aici a fost în sfîrşit identificat, pe baza amprentelor digitale, ca soldat american şi mutat în spitalul militar din Battle Creek (Michigan), unde şi-a recăpătat cunoştinţa abia după doi ani şi jumătate. Interogat asupra identităţii sale, el a răspuns prompt: „Sînt pictor, numele meu este *Vasilii Kandinski*". Vasilii Kandinski, rus de origine, naturalizat german apoi francez, este un mare nume al picturii secolului nostru, unul dintre iniţiatorii artei abstracte în 1910. Kandinski a murit în 1944 în Franţa, pe cînd David avea 18 ani. Nu putea fi vorba, deci, de o „reîncarnare" în sensul obişnuit al noţiunii. În timpul convalescenţei eroul nostru a cerut, şi a primit prin Crucea Roşie, instrumente necesare picturii, realizînd un număr de lucrări care au fost imediat remarcate de lumea artistică, subliniindu-se că stilul lor se asemăna cu arta lui Kandinski. Subliniem că el avea o pregătire rudimentară, nu avea nici un fel de cunoştinţe de pictură şi nu avea de unde să audă de Kandinski. După mai mulţi ani el va ajunge chiar să predea pictura într-o univeristate, iar lucrările sale vor fi foarte bine apreciate.

OZN-uri de pe celălalt tărîm

În 1961 David a povestit lui Ruth Montgomery că fiul său de patru ani i-a spus la un moment dat că un personaj bizar, pe care-l numea *Itan,* l-a vizitat într-o noapte, l-a luat cu el într-o „maşină cerească" şi l-a dus departe. David n-a dat iniţial atenţie istorisirii, dar peste două zile un vecin, pădurar, i-a povestit că a văzut un OZN în zonă şi pe copilul lui David însoţit de un individ înalt, îmbrăcat într-o şalopetă albă, mergînd spre o lumină verzuie apărută într-o zonă pietroasă din spatele casei. Întrebîndu-şi atunci din nou fiul, acesta i-a dat şi alte amănunte despre „maşina cerească" şi despre Itan, spunînd că acesta l-a dus pînă undeva atît de departe, încît Pămîntul se vedea doar ca un punct. Au fost şi numeroase alte coincidenţe stranii pe care nu le mai detaliem aici. Istoria de mai sus este doar unul dintre numeroasele cazuri asemănătoare, în care, aparent, trupul unui individ este luat în posesie de un spirit străin, de regulă al unei persoane decedate. Ruth Montgomery a fost prima care a introdus, în volumul *Strangers Among Us,* la sugestia „ghizilor" ei, conceptul de *„walk-in",* pentru a denumi situaţiile de luare în posesie de acest tip.

După Brad Steiger, cei ce se întrupează pe Pămînt (numiţi de el „fiinţe stelare" sau „persoane stelare") sînt fie suflete venite, pentru a ne coloniza, dintr-o lume perfectă pe care vor s-o impună şi la noi, fie voluntari pentru îndeplinirea unor misiuni în favoarea umanităţii, fie combatanţi din lumi îndepărtate care vin să se refugieze pe planeta noastră, fie, în sfîrşit, suflete rătăcitoare care au ajuns aici mai mult sau mai puţin din întîmplare. Sufletele acestor indivizi ar fi perfect compatibile cu o încarnare într-un corp omenesc.

O clasificare interesantă în acest sens ne-o propune Scott Mandelker în cartea sa *From Elsewhere: The subculture of those who claim to be of nonearthly origins* (1995, tradusă şi în românește cu titlul: *Veniţi din altă lume).* După el, două situaţii sînt esenţiale: *rătăcitorii:* suflete care se încarnează în nou-născuţi, pierzîndu-şi astfel, voluntar, memoria identităţii şi a vieţilor trecute (deci ceea ce numim îndeobşte reîncarnare), şi *vizitatorii:* suflete care intră în mod voluntar în corpul unui pămîntean pe care-l iau în stăpînire (deci aşa-numiţii „walk-in"). Mandelker afirmă că a examinat un mare număr de persoane din ambele categorii. Ei trec aparent prin trei etape: la început au sentimentul nedesluşit că „nu sînt de aici" că între ei şi restul pămîntenilor există o „deosebire cronică". A doua etapă este cea a unui „conflict intern" care duce la „trezirea la identitatea ET". În sfîrşit, are loc, în a treia etapă, împlinirea sentimentului de apartenenţă şi trezirea la o pluralitate de viziuni, atît spre lumea pămînteană cît şi spre alte lumi „total diferite". Ei descoperă între altele că au o misiune implicînd „o permanentă perfecţionare proprie" ca şi „nevoia de a lucra pentru societate". În această stare ei se vor simţi foarte singuri dar „singurătatea face parte din ecuaţie...".

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

TELEPAŢI şi VIZIONARI 2

Rezumatul primului episod: doi hipersenzitivi cu puteri telepatice remarcabile colaborează pentru a depista o reţea de traficanţi de droguri din Florida. Ramon Torez identifică numerele de telefon ale capilor reţelei, concentrîndu-se asupra memoriei lor atunci cînd se apelează reciproc. Apoi îi comunică telepatic lui Finn Goriadis, aflat în altă localitate, informaţiile „sustrase". Poliţia a interceptat deja cîteva transporturi. Războiul între cîteva „familii" implicate în crima organizată s-a declanşat.

PAUL IOAN

Atît oraşul Lockwill, cît şi Tampa au fost scenele unor sîngeroase reglări de conturi. În acest timp, telepatul Ramon jubila, căci îşi vedea răzbunată soarta de a fi fost victima traficanţilor. Nimeni din anturajul barului de noapte unde lucra nu-l bănuia. Informaţiile scurse nu erau deţinute decît de şefi de rang înalt din „onorabila societate". Jocul celor doi hipersenzitivi se desfăşura în continuare, iar „umbra" lui Ramon nu detectase nimic suspect în viaţa acestuia.

Greşeala în activitatea incredibilă a celor doi s-a produs atunci cînd, solicitat fiind pentru a înlătura o boală ciudată de piele, Ramon şi-a trădat capacităţile parapsihologice. Tony Gustavo, fratele patronului barului şi unul din capii reţelei de heroină, a aflat - din vorbă-n vorbă - că tînărul cubanez este „vraci". Pentru a se pune bine cu un personaj de o asemenea importanţă, Ramon desfăşoară cinci şedinţe de energoterapie empirică şi boala lui Gustavo începe să cedeze. Treptat, „vraciul" devine un familiar al casei respective... Dar în tot acest timp, informaţiile ultrasecrete (locurile şi zilele de livrare ale „prafurilor") se scurg în mod misterios. Iar poliţia prinde în flagrant tot mai mulţi membri ai reţelei.

În decembrie 1994, capii reţelelor din Florida se decid, exasperaţi, să facă o curăţenie totală a oamenilor de mîna a doua de care se foloseau. Pe una din listele lor figurează şi Ramon Torez. „Eliminările" trebuiau să producă în aceeaşi noapte... Tînărul cubanez se simte brusc în mare pericol. În noaptea de 14-15 decembrie, el îi transmite telepatic lui Goriadis că abandonează „jocul de-a ghicitul gîndurilor", întrucît nu se mai poate concentra. Intrase în panică. A doua zi, el propune logodnicei sale şi tatălui acesteia, împreună cu care locuia, să plece din Lockwill. O mare primejdie îi pîndea pe toţi. În cele din urmă, numai Ramon şi Mary se refugiază la Tampa, la partenerul său de comunicări telepatice. Mişcarea s-a dovedit a fi salvatoare. În noaptea următoare, autori necunoscuţi au incendiat casa familiei Hopkins, iar bătrînul a scăpat cu chiu, cu vai de flăcările ucigaşe...

Povestea extraordinarului hipersenzitiv Ramon Torez, de origine cubaneză, a fost divulgată presei la doi ani după ce, cu ajutorul lui esenţial, trei reţele de traficanţi au fost desfiinţate, iar capii izolaţi după gratii pentru 10-12 ani. Şi el şi descoperitorul lui, Finn Goriadis, s-au „exilat" în alt stat al SUA şi şi-au deschis un cabinet de energoterapie. Din cînd în cînd, pentru a-şi exersa puterile telepatice, cei doi „ghicesc" biografiile pacienţilor lor înainte ca aceştia să se prezinte... Putem trage concluzia că, dacă în ziua de azi ne mai miră ceva, atunci înseamnă că nu sîntem bine informaţi.

Procese celebre

ACUZAT: ANAXAGORA

DOREL DORIAN

● Alternative: moarte sau exil ● Vinovăția... de a nu mai crede în zei ● Homeomerii sau riscul lucidității ● Un omagiu postum: „Singurul om treaz..." ● Și o vină care îl onorează: marea sa consecvență.

La vîrsta de 68 de ani - în slăvitul secol al culturii grecești, secolul lui Pericle - ultimul mare filozof ionian, Anaxagora, trebuia să părăsească cetatea, să se supună voluntar exilării pentru a se salva de o iminentă trimitere spre moarte. Acuzația, neobișnuit de gravă pentru acel an, 432 î.e.n., acuzație discutabilă, chiar și atunci, pentru mulți dintre contemporani, remisă, inevitabil, spre rejudecare posterității, consta în afișarea unor convingeri sfidător raționaliste și, ca o consecință firească, o profundă necredință în zei.

Dar era oare necredința în zei - pentru a înțelege tot adevărul ascuns al sentinței - o noutate și o cutezanță fără de seamă pentru acel moment al istoriei și culturii grecești? Nu se afirmase însuși marele poet dramatic Eschil, contemporanul lui Anaxagora, ca un sfidător a lui Zeus, scriind celebrul său „Prometeu înlănțuit"? (Un Prometeu care nu numai că refuză să se închine lui Zeus, dar îi prezice chiar prăbușirea!). Marele Fidias păcătuise în cazul acesta și el, conferind celebrei statui a lui Zeus din Olimp chipul unui bătrîn înțelept, poate chiar al bătrînului filozof ionian.

Dar nu numai atît: întreaga generație de tineri filozofi atenieni, crescută în spiritul convingerilor materialiste, n-ar fi putut nicicînd să împace cultul irațional al zeităților cu raționalitatea profundă a convingerilor primite de la Anaxagora. Nu întîmplător doar, Aristotel, care a cunoscut în esența ei toată filozofia ioniană, l-a denumit pe Anaxagora *„singurul om treaz" față de toți înaintașii săi.* Să ne închipuim, fie și un singur moment, că lucidul Temistocle - care a știut să folosească minele de argint de la Laurion pentru echiparea flotei grecești - ar fi atribuit victoria Atenei împotriva perșilor zeilor din Olimp mai mult decît argintului și previziunilor sale? Atît pictorul *Polygnot,* cît și marele poet Pindar nu înțelegeau oare că înflorirea artelor era legată direct de înflorirea economică și de supremația Atenei? Pericle însuși, discipolul și prietenul lui Anaxagora - ne-o confirmă doar legile interne ale Atenei -, se baza mult mai puțin pe zei decît pe libertățile și avantajele create atenienilor și, implicit, pe sprijinul lor. De ce atunci această surprinzătoare condamnare a lui Anaxagora, *chiar în anii în care Pericle era conducătorul Atenei (443-429 i.e.n.)?* Să fi fost vinovată învățătura lui Anaxagora, după care materia era formată din „homeomeri", afirmație relativ apropiată de actualele concepții despre starea materiei? Mai credea pe atunci cineva, asemenea lui Simonide din Chios, că „numai zeul are privilegiul de a poseda o astfel de știință, iar omului nu i se cade să umble după o știință ce e mai presus de puterile lui"? Cu ce i-a putut speria Anaxagora pe contemporanii săi și cum se poate explica, mai ales, că toți prietenii săi, oameni de frunte ai Atenei (chiar și Pericle), n-au izbutit să-l mai apere?

Primul răspuns, poate și cel mai simplu, ar fi că necredința în zei a lui Anaxagora, *întemeiată pe o profundă raționalitate,* era mai convingătoare și, implicit, mai gravă decît necredința în zei exprimată subtil în diferite opere artistice. Războiul peloponezian era totodată de așteptat, într-un fel chiar iminent, iar necredința în zei - se spunea - ar fi putut avea un efect demoralizant, destructiv pentru armata ateniană. Nu excludem, firește, nici un anumit coeficient de interpretări voit tendențioase, de influențare a judecătorilor. În plus, procesul lui Anaxagora venea după cel intentat lui Fidias și chiar soției lui Pericle, Aspasia, ceea ce nu mai îngăduia celor apropiați bătrînului filozof să mai intervină direct (Pericle avea să fie cel care se va strădui totuși să-i înlesnească fuga din cetate, autoexilarea).

Ar fi de presupus, ca un omagiu adus lucidității lui Anaxagora, că filozoful ionian întrevăzuse, într-o măsură sau alta, caracterul inacceptabil pentru epocă al necredinței sale în zei, ceea ce ar fi putut conduce în ochii acuzatorilor spre nerecunoașterea ordinii publice și a instituției acelor ani. Nu, Anaxagora n-a putut fi surprins de ideea judecării sale și cu atît mai puțin de sentință. *Anaxagora însă nu era în stare și nu era tentat de nici un fel de concesii care l-ar fi putut ajuta, iertat fiind, să rămînă în Atena.* Anaxagora nu voia să renunțe nici un moment la convingerile sale. Putem afirma în felul acesta că, în anul 432 î.e.n., ultimul filozof ionian, Anaxagora, credincios „necredinței sale în zei", descoperea de fapt sensul adevăratei consecvențe științifice.

Homeomerii n-au revoluționat fizica și nu vor concura niciodată ca valoare perenă cu statuile lui Fidias și operele lui Eschil. Dar viața lui Anaxagora și drama lui - *drama curajului, a responsabilității și a consecvenței* - rămîn un moment important în evoluția gîndirii omenești și a marilor cutezanțe. Anaxagora, metaforic, a descoperit consecvența...

Anatomia secundei

Spre Marte

ALEXANDRU MIRONOV

Succesul micului robot marțian „Sojourner" a fost, anul trecut, uriaș. El ne-a demonstrat că electronica, robotica, informatica și astronavigația pămînteană au ajuns la un nivel care ne permite să luăm cu adevărat „planeta roșie" în ecuațiile noastre, pentru secolul care vine.

În însăși secunda de față, însă, NASA desfășoară un program și mai promițător: sonda *Mars Global Surveyor,* aflată pe orbită marțiană, examinează atent solul planetei vecine și îi cartografiază, pragmatic, suprafața. Ultima descoperire a lui *MGS* - o rețea de albii de rîuri, ducînd către... un loc, mai bine zis ceea ce ar fi putut să fie, cîndva, un lac, în altă eră, atunci cînd atmosfera marțiană va fi fost mai densă și cînd apa, lichidul vieții, încă nu va fi dispărut, misterios, în adîncurile planetei sau în spațiul extramarțian. „Lacul" este rotund, are 50 km în diametru, a fost născut, clar, de impactul unui meteorit uriaș cu solul marțian. „Ochii" lui *MGS* citind o puternică concentrație de hematit, oxid de fier care se formează în asociație cu un izvor termal sau un bazin cu apă caldă. Situat în apropiere de Polul Sud al planetei, „lacul" poate relansa speculațiile asupra existenței vieții pe Marte, nu numai într-o eră trecută ci și, poate, contemporană nouă, eventual subterană - mici marțieni verzi, care vor scoate capul pe la Polul Sud, glumesc astronomii care îl veghează pe *Mars Global Surveyor.*

Realitatea este însă că micul robotel „Sojourner", cu marile lui fapte de arme din '97, a ridicat ștacheta interesului pentru Marte, căci ideea unei accelerări a programelor „marțiene" începe să se facă simțită pe tot Pămîntul. Mai nou, alături de obiectivele rusești și vest-europene (ESA) pentru planeta zeului războiului - cum i se spunea în antichitate - a apărut și un proiect integral britanic, care ar putea fi demarat în 2003. Este vorba de un mic modul, botezat *Beagle 2* (omagiu adus navei cu care a călătorit Darwin), de 60 kg greutate, care ar urma să fie ambarcat în sonda europeană *Mars Express.* Pentru *Beagle 2* a fost ales ca loc de amartizare o albie uscată de fost rîu, cu milioane de ani în urmă, poziție în care robotul își va desfășura un braț telescopic (după modelul extraordinarilor săi confrați „Viking 1" și „Viking 2", primii „vizitatori" ai lui Marte, în 1976) cu care va scormoni solul, căutînd roci de adîncime, neatinse de oxidare și radiații ultraviolete. În minilaboratorul din pîntecul robotului se va face, pe loc, analiza eșantioanelor - firește, cu scopul nedeclarat de a fi dibuite forme, manifestări ale vieții, încă înainte de marea „expediție" americană (tot robotizată, bineînțeles), prevăzută pentru 2005.

PARADOX

PATUL LUI PROCUST în știință

MARIAN GRIGORE

Se întîmplă (și încă mai des decît am fi tentați să o credem) ca datele observate ale realității să nu se încadreze în șirul fenomenelor explicate sau prezise de teoriile unanim acceptate. Și, cel mai adesea, ele sînt acceptate ca atare, fiind însă expediate în rîndul fenomenelor paranormale, pentru care știința nu a găsit *încă* o explicație. Ceea ce reprezintă, totuși, o poliță în alb acordată științei, în care psihologia omului modern îl îndeamnă să aibă o deplină încredere. Aceleași fenomene, alteori (e drept, din ce în ce mai rar) își găsesc o „explicație" în domeniul miraculosului, ceea ce echivalează cu plasarea lor într-un spațiu în care știința (deci analiza rațională) își vede accesul interzis, fiind rezervat manifestărilor unei voințe discreționare superioare și absolute. (Contează mai puțin dacă această voință este de sorginte divină sau demonică). În fond, exact acestui gen de fenomene li se datorează întreaga literatură OZN-istică sau cea dedicată fenomenelor paranormale, parapsihologice sau oricum veți mai fi dorind să le denumiți.

Știința, însă, nu poate accepta aceste „explicații". Omul de știință, în fața unor asemenea fenomene „anormale", preferă să le introducă în patul procustian al teoriilor acceptate, adaptîndu-le pentru a se potrivi unor explicații raționale. Astfel, farfuriile zburătoare - cunoscutele OZN-uri - devin baloane meteorologice, planete sau stele observate în condiții atmosferice particulare, avioane experimentale secrete sau orice altceva din domeniul banalului cotidian, iar martorii, în cele mai multe cazuri, deși de bună credință, sînt considerați a fi victime ale unor iluzii optice sau chiar, uneori, ale unor halucinații de ordin psihotic. Deci, nebuni, pentru a vorbi mai de-a dreptul...

Sînt însă cazuri în care, în ciuda tuturor verificărilor repetate, efectuate cu cele mai diverse mijloace de investigație științifică, fenomenele se încăpățînează să rămînă concomitent și „anormale" - în lumina teoriilor existente la momentul dat -, și „obiective" - satisfăcînd principiul repetabilității rezultatelor în urma unor observații independente. Situații în care, deși cu greu, oamenii de știință se văd siliți să introducă teoriile în patul procustian al noilor realități, mai modificîndu-le pe ici pe colo, vorba lui Caragiale, fără a schimba nimic, astfel încît teoriile să rămînă, în continuare, valabile...

Însă în cazul, deja celebru, al vitezei invariabile a luminii, demonstrată absolut obiectiv prin măsurători de maximă acuratețe și prezisă de teoria electromagnetică asupra razelor luminoase, teoria clasică, bazată pe mecanica newtoniană, s-a dovedit prea rigidă pentru a fi adaptată acestui dat al realității fizice. Supusă obișnuitei metode „procustiene" (iertat și permis fie-ne acest barbarism lingvistic produs ad-hoc), mecanica clasică nu suporta nici „lungirea" (deci extinderea la noua realitate) și nici „scurtarea" (deci restrîngerea la un caz particular), fără a-și vedea rupte sau sfîrîmate înseși temeliile axiomatice pe care se sprijinea. Situație în care Einstein a avut genialitatea și cutezanța de a tăia „nodul gordian" al teoriilor existente (și, o dată cu acesta, și înseși teoriile). El a creat astfel noua teorie, complet diferită, cunoscută sub numele de *Teoria relativității generalizate,* în care mecanica newtoniană se regăsește doar ca un caz particular. A fost o idee simplă ca „oul lui Columb" - o altă expresie care, ca și „nodul gordian", este utilizată pentru genul de rezolvări revoluționare care o rup cu tradiția și rutina. A fost un caz fericit și exemplar de rezolvare a unui adevărat paradox științific fundamental.

Dar lucrurile nu sînt, totdeauna, la fel de „simple", chiar dacă este vorba de situații infinit mai puțin complicate sub aspect teoretic, existînd fenomene „anormale" ce își caută încă o explicație teoretică apță a le readuce în sfera „normalului".

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Sînt o persoană ce suferă din cauza unor mari probleme de circulaţie. De asemenea, spondiloza cervicală şi irigarea sanguină craniană deficitară mă determinau să apelez deseori la doctor. Efectul tratamentelor era însă de scurtă durată. În schimb, după trei serii de tratament bioenegetic efectuat la doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacităţi extrasenzoriale de categorie internaţională, mă simt mult mai bine"...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

Programări la telefon: 6862046

TALONUL NR. 41

Numele şi prenumele pacientului.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 20 noiembrie 1998 ●

Totul despre...

DIETA STARURILOR

Numărul femeilor nemulţumite de formele rotunjoare ce le dobîndesc odată cu trecerea anilor este în creştere. Nu numai la noi, ci pretutindeni. Pe rînd, au fost acuzaţi duşmanii siluetelor fine: stresul, sedentarismul, alimentaţia bogată în glucide sau mesele neregulate luate în viteză, ca şi folosirea pilulelor contraceptive. Cu aceeaşi proptitudine s-au conturat şi soluţii, respectiv „n" variante de regimuri ideale pentru curele de slăbit. În seria celor mai recente poate fi inclusă dieta stabilită de Madeleine Gesta, dieteticiană a unor staruri celebre. Cu ajutorul respectivei metode, în zece zile puteţi slăbi 5 kg, evitînd şi pericolul de a vă îngrăşa din nou după terminarea regimului.

◆ Unul dintre secretele esenţiale ale dietei îl reprezintă primele 2-3 zile de regim şi odihnă, perioadă în care sînt eliminate toxinele. În următoarele 5 zile veţi alterna o masă compusă din lactate cu alta uşoară, urmînd alt weekend în care veţi elimina toxinele.

◆ Adesea excedentele de grăsime sînt datorate unor proaste obişnuinţe alimentare iar cele zece zile de regim vor ordona metabolismul. Bazată pe alimente energetice, naturale, bogate în proteine, în calciu şi în vitamine, această dietă poate fi adoptată deopotrivă de sportivi, persoane surmenate, gurmanzi sau de cei dependenţi de tutun şi alcool.

◆ A slăbi cu plăcere, a redescoperi gustul bun al unor alimente, a-ţi regăsi dinamismul şi o ţinută frumoasă, acestea sînt promisiunile dieteticienei Madeline Gesta.

◆ Este foarte important să începeţi cura de slăbit într-o sîmbătă şi să profitaţi de weekend pentru a rămîne cît mai mult timp întinsă în pat.

◆ Alt sfat important: nu eliminaţi nici un element din dieta recomandată, pentru că fiecare reprezintă o verigă importantă a întregului. Dacă vă este foarte foame, mîncaţi fructe uscate, un compot sau un fruct proaspăt. Este foarte important să nu ajungeţi niciodată cu hipoglicemie.

◆ Alimentîndu-vă cu elemente nutriţionale esenţiale în aceste prime două zile ale dietei, veţi reuşi să reduceţi volumul stomacului. Trebuie să mîncaţi în cantităţi mici, pe cît posibil la distanţe de timp cît mai mari.

◆ Pierzînd din greutate aceste 5 kg, nu faceţi altceva decît să vă eliberaţi organismul de aceste excese care îl asfixiază. Detalii despre programul şi meniul concret al celor zece zile de dietă, săptămîna viitoare.

Gastronomice

Pescărească

Condiţia esenţială ca un peşte să fie bun şi demn de o pregătire îngrijită este ca acel peşte să fie proaspăt.

Peştii a căror carne păstrează un gust de nămol se fierb în multă apă, din care un sfert este oţet, cu puţină sare.

Posibilele pregătiri culinare constau în prăjire, fierbere, fierberea înăbuşită, coacerea la cuptor, frigere la grătar.

◆ Prăjitul

Peştele prăjit e foarte bun, dar să nu fie pus la prăjit decît foarte bine uscat cu o cîrpă, fără nici o urmă de umezeală. Se recomandă înmuierea peştelui întîi în lapte şi apoi să fie tăvălit în făină sărată, înainte de prăjire. Peştele de talie mică se pregăteşte repede, în ulei încins de la început.

◆ Fierberea

Peştele trebuie fiert încet (fără să clocotească) într-o zeamă de legume. Odată obţinută, zeama se lasă să se răcească şi numai după aceea punem peştele. Ajungînd din nou la fiert, încet; timpul fierberii, socotit din momentul cînd începe lichidul să fiarbă, este de aproximativ 10 minute pentru fiecare jumătate de kilogram de peşte. Peştele care nu atinge greutatea de o jumătate de kilogram se fierbe timp de 10-15 minute. Un peşte de 1,5 kg va fi fiert în 30 minute.

◆ Zeama de legume în vin alb

1,5 litri vin alb bun, 1,5 litri apă, 150 grame ceapă, 7-8 fire de pătrunjel, un fir de cimbru, 1/2 foaie de dafin, sare, boabe de piper.

Legumele spălate şi tocate mărunt se înăbuşă cu 1-2 linguri ulei (sau o lingură de ulei şi o lingură de unt), fără să prindă multă culoare, după 15 minute se adaugă vinul, apoi apa; adăugăm condimentele; se lasă să fiarbă încet 3/4 oră. Se strecoară zeama, se adaugă piperul şi se lasă să se răcească, înainte de a o folosi pentru fiert peştele.

◆ Fierberea înăbuşită

Într-un vas acoperit cu pereţii groşi, în care să încapă bine peştele, se face fierberea încet, la cuptor, stropind deseori peştele cu un vin alb şi zeamă de legume din vas (legumele tăiate în rondele, fierte ca mai sus).

◆ Coacerea la cuptor

Se coace descoperit, în cuptor, într-o tavă unsă cu ulei amestecat cu unt.

Sfaturile ne-au fost oferite de Doamna Matilda Schuster Tudoriu din Cluj-Napoca.

Indiscreţii

O româncă, pe cel mai înalt podium

Frumoasa Alina Puşcau, înaltă de 1,74 m a cîştigat finala „Elite Model Look '98", într-o competiţie cu 72 de manechine, de vîrste cuprinse între 14 şi 19 ani, din 57 de ţări. „Soirée"-al final s-a derulat la Nisa, şi s-a bucurat de prezenţa lui Olivier Carreras şi a celebrului stilist Jean-Paul Gaultier.

O nouă viaţă alături de Stefano...

După cinci ani de conviețuire cu fostul său prieten, frumoasa actriță italiană Ornella Muti trăiește clipe sublime împreună cu un seducător medic doar... de 32 de ani. Detalii despre fericitul cuplu, altă dată.

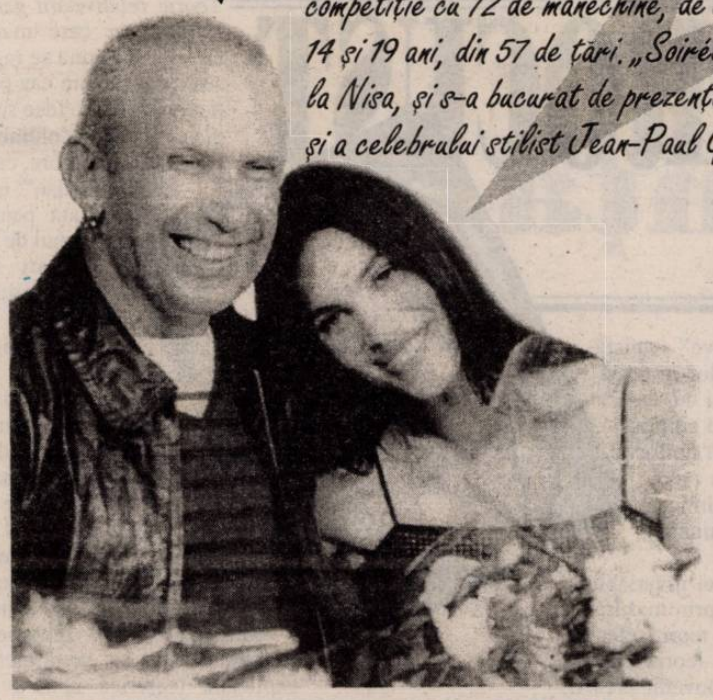

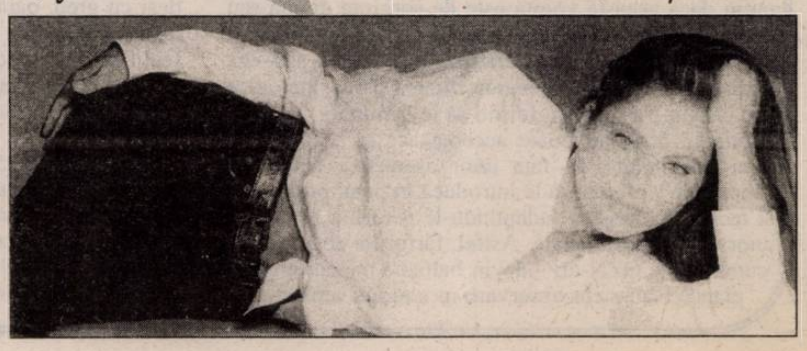

Poşta paginii

În primul rînd, mărturisesc cu sinceritate, domnule Radu Dumitrache, că aprecierile dv. m-au bucurat. În legătură cu nivelul cheltuielilor zilnice şi implicit al cîştigurilor „frumoaselor planetei", evident, se pot face comentarii, interpretări şi comparaţii numeroase. Compararea cîştigurilor, Doamne, ce gust amar ar putea să ne lase?! Dar, nu credem că am greşit îndreptînd o privire indiscretă spre Elle Mac Pharson, prezentînd-o cititorilor şi în diverse ipostaze şi chiar în cea recentă, aceea de mamă. (Faptul că nu cunoaştem adresa sa exactă sperăm să nu vă supere prea tare...)...

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Prim-ajutor

ABCESUL

Abcesul este o inflamaţie în profunzime a ţesuturilor de sub piele, care duce la formarea unei punguţe cu puroi. Se manifestă prin durere locală, înroşirea pielii în locul respectiv, umflătură şi temperatură locală crescută. Se pot întîlni şi abcese la organele interne ale corpului, dar noi ne vom referi la cele cu manifestare externă. Inflamaţia se datorează unei infecţii cu microbi care au pătruns prin piele sau mucoase (în zona bucală, de exemplu), în urma unei înţepături, tăieturi, zgîrieturi, rosături etc. Cele mai frecvente localizări ale abcesului sînt la dinţi, pe spate, umeri, fese, coapse.

Indiferent de localizare, abcesul evoluează în două faze:

1. Începe să se contureze locul unde va apărea abcesul, printr-o umflătură roşie, dureroasă, fierbinte.

2. După 1-3 zile, umflătura se măreşte, iar durerea se manifestă prin senzaţia de zvîcnitură. În acest moment, abcesul se delimitează prin formarea punguţei cu puroi sub piele, care se poate sparge singură fie la suprafaţa pielii (cazul ideal), fie în interiorul organismului (fapt care poate da naştere la complicaţii).

În abcesul dentar, locul devine foarte dureros, iar falca se umflă. Abcesul se poate însoţi de febră, oboseală, indispoziţie, insomnie, lipsa poftei de mîncare.

Primul ajutor: Depinde de faza abcesului. În prima fază se va încerca oprirea evoluţiei abcesului prin comprese sau băi locale reci, pungă cu gheaţă şi, la indicaţia medicului, antibiotice. Se va combate durerea cu analgezice (Algocalmin, Antinevralgic etc.).

În faza a doua, deci după 1-2 zile de la manifestarea primelor semne ale formării unui abces, se va favoriza colectarea puroiului prin aplicarea de căldură locală (comprese calde, cataplasme), pînă ce abcesul se va sparge spontan.

Tratamentul corect constă însă în deschiderea chirurgicală a abcesului de către medic.

Terapie naturală

Remedii împotriva guturaiului şi gripei

CEAPA. Are o acţiune antiseptică şi se foloseşte ca un mijloc la îndemînă pentru tratarea gripei, rinitei acute, anghinei. Pentru aceasta se inhalează substanţa volatilă de pe o porţiune proaspăt tăiată a unei cepe, timp de 2-3 minute. Procedura se repetă de cîteva ori pe zi. Se mai poate folosi şi un alt procedeu: ceapa se dă prin răzătoare, se stoarce zeama, care se amestecă cu cantităţi egale de miere şi smîntînă. Amestecul se instilează cîte 4 picături în fiecare nară de 5-6 ori pe zi. În acelaşi fel se prepară şi se foloseşte amestecul de usturoi.

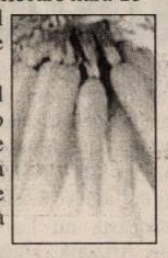

MORCOVUL. Sucul de morcovi amestecat cu o cantitate egală de miere se foloseşte la combaterea rinitei, prin instilarea a cîte 4-6 picături în fiecare nară de 4-5 ori pe zi.

NAPII. Seminţele de nap se macină în apă călduţă. Lichidul se foloseşte pentru gargară în inflamaţiile acute ale gîtului şi anghină de 4-5 ori pe zi.

VARZA. Zeama proaspătă de varză, diluată cu apă caldă, se foloseşte pentru gargară.

SFECLA OBIŞNUITĂ. Sucul proaspăt de sfeclă se diluează cu apă caldă în proporţie de 1:1 şi se foloseşte pentru gargară în cazuri de anghină, faringită şi laringită.

EMILIA şi VASILE OROIAN

(Va urma)

BOLILE HEPATICE în ofensivă?

ARCADIE PERCEK

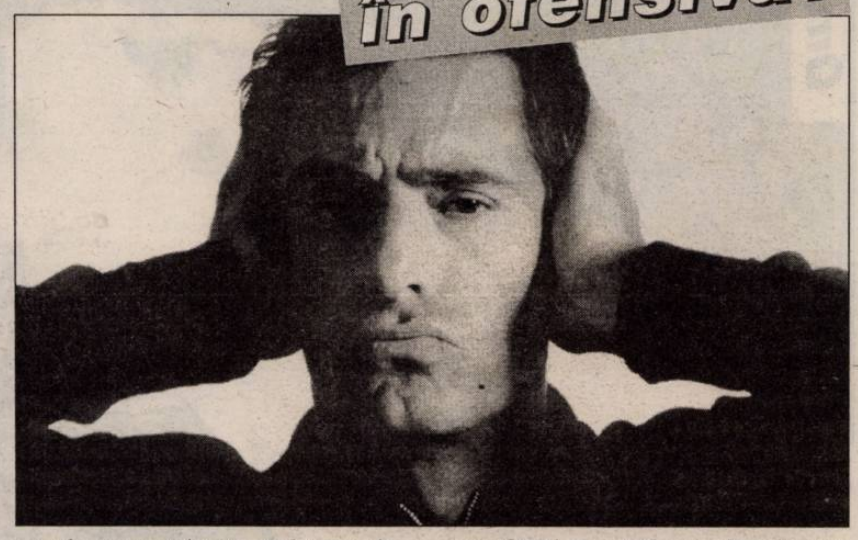

Cum în această vară, pe Litoral, şi anume în staţiunea maritimă Neptun, în zilele de 24-26 septembrie, au avut loc lucrările celui de-al VIII-lea Congres Naţional de Hepatologie, şi cum în urmă cu peste 10 ani am avut neşansa de a suferi de o boală de acest gen, pentru care a trebuit să fiu internat peste trei luni la Spitalul Fundeni, unde am şi fost operat, nu trebuie să vă surprindă prezenţa mea la lucrările acestui congres, deşi ca formaţie sînt radiolog şi oncolog. Cele trei luni de internare de care v-am vorbit mai înainte mi-au marcat profund gîndirea în ceea ce priveşte bolile ficatului şi chiar a bolilor în general, aspect pe care vi-l voi prezenta în articolul viitor.

Merită să ştiţi că, la congresul la care mă refer, s-au aflat în jur de 200 de participanţi din ţară şi de peste hotare şi că acesta a fost organizat de Asociaţia Română pentru Studiul Ficatului (ARSF). Asociaţia a luat naştere ca urmare a faptului că *bolile hepatice se află în ofensivă.* Aşadar, nu trebuie să vă surprindă solidaritatea care s-a creat între specialiştii în domeniu din ţările bazinului Mării Negre, solidaritate care s-a concretizat, printre altele, şi prin crearea unei organizaţii cu caracter regional, intitulată „Black Sea Association for the Study of the Liver" (Asociaţia Mării Negre pentru Studiul Ficatului sau AMNSF), în care ţara noastră a devenit deîndată membră.

Într-adevăr, statistici recente, efectuate în Europa Centrală şi de Est, ca şi într-o serie de ţări din bazinul Mării Negre, atestă faptul că a crescut semnificativ în ultimele decenii incidenţa hepatitei cronice, a cirozei şi a cancerului hepatic, motiv pentru care apare din ce în ce mai acut necesitatea apelului la biopsia hepatică şi la transplantul de ficat. De altfel, încă din ultima jumătate a acestui secol s-a constatat că virusurile hepatice cu rol precumpănitor în producerea cirozei ca şi a cancerului hepatic şi-au modificat în mod considerabil epidemiologia.

Se vorbeşte chiar de o pandemie, deci de o epidemie cu extindere deosebită, în hepatita C, considerîndu-se că există în lume la ora actuală, în jur de 170 milioane persoane infectate cu acest virus dintre care 20% vor face ciroză, iar dintre aceştia, în 1-5% din cazuri, ciroza va degenera în cancer.

Tot în această perioadă s-a mai constatat că este dificil de formulat diagnosticul de hepatită cronică în absenţa biopsiei hepatice, explorare pe care bolnavii de regulă o refuză, după cum tot dificil este de a ieşi din impasul terapeutic pe calea transplantului de ficat, care de regulă, este dificil, costisitor şi încă plin de necunoscute.

Menţionăm faptul că tot în mod semnificativ a crescut în ultima jumătate de veac şi consumul de alcool, şi asta pe toate meridianele lumii. Or, din toate studiile aprofundînd implicarea alcoolului în producerea cirozei hepatice, transpare faptul că, avînd o pondere de peste 40%, acest consum domină spectrul etiologic, adică de producere a cirozei hepatice, şi acţionează atît pe cale directă, respectiv pe calea hepatotoxicităţii, cît şi pe calea indirectă, cea ţinînd de stimularea replicării virale asupra ficatului.

Apropo de acest fapt, într-o emisiune radiofonică, se specifica faptul că în contextul consumului de alcool care se află într-o continuă ascensiune în toată lumea, în ţara noastră acest consum s-a ridicat numai în cursul anului trecut, la aproximativ 2 milioane litri alcool pur.(!)

Avînd în vedere creşterea incidenţei bolilor hepatice nu trebuie să ne surprindă apelul din ce în ce mai imperios la transplatul de ficat, transplant necesitat în special de ciroză alcoolică, de ciroza virală B şi C, de aşa-numita hepatită fulminantă şi de cancerul hepatobiliar. Acest transplant se practică sporadic şi într-o serie de centre spitaliceşti din ţara noastră şi este în pregătire, după cum am aflat la Congresul de hepatologie, şi la Constanţa.

MEDICUL vă răspunde

Ulcerul duodenal

Sub denumirea de ulcer duodenal, stimate Dle Vrînceanu (Bucureşti), înţelegem prezenţa unei mici răni sau ulceraţii la nivelul mucoasei primei porţiuni a duodenului, a bulbului duodenal deci. Cînd această ulceraţie apare la nivelul stomacului, avem de a face cu un ulcer gastric. Boala nu se extinde de la un organ la altul, cum credeţi Dv., ci poate apărea fie la duoden, fie la stomac, existînd şi situaţii cînd ulceraţia în cauză poate apărea, simultan sau în etape, la ambele organe. Aşadar, ceea ce se impune în primul rînd este stabilirea corectă a diagnosticului, precum şi a localizării ulcerului, ştiut fiind că în multe cazuri tratamentul trebuie individualizat şi în funcţie de localizare, diagnostic care se stabileşte cu precizie pe calea examenului radiologic baritat. Diagnosticul o dată stabilit, se trece la tratament, tratament care constă din următoarele principale indicaţii: a se lua mesele la ore fixe; a se mînca încet şi a se mesteca bine; a respecta în mod riguros un anume regim pe care vi-l va stabili medicul curant, şi a lua anumite medicamente. În situaţii speciale, se va face şi un anume tratament balnear, pe care de asemenea numai medicul curant îl va recomanda, sau se va apela la intervenţia chirurgicală. Or, Dv. nu pomeniţi nimic despre *regimul alimentar, care reprezintă baza tratamentului.* Dacă n-o să respectaţi riguros acest regim, în perioadele dureroase, ca şi primăvara şi toamna cînd de regulă ulcerele se redeschid, n-aveţi şansă să vă vindecaţi doar cu ceai din „larba hoţului" sau „larba tîlharului", sau cu cine ştie ce medicamente, fie chiar Ranitidină. Reţineţi faptul că ulcerele gastrice sau duodenale se vindecă definitiv dacă sînt diagnosticate în mod precis şi precoce şi dacă se respectă riguros tratamentele medicale prescrise, precum şi prezentarea periodică la controalele de rigoare.

Dr. ANDREI ONU

În exclusivitate R.I.A. „NOVOSTI"

„PIELEA ARTIFICIALĂ" - un mijloc de vindecare a arsurilor

O nouă metodă de tratament al arsurilor, unică în practica mondială, a fost propusă de cercetătorii Institutului de Chirurgie „Vişnevski" din Moscova.

Pînă nu de multă vreme, o arsură pe 70-80% din suprafaţa corpului era considerată mortală. În ultimii ani au apărut destule mijloace eficiente, care permit salvarea oamenilor cu arsuri profunde sau pe suprafeţe mari. Unul dintre acestea este şi chirurgia plastică: medicul transplantează pe suprafaţa rănii pielea sănătoasă prelevată de la acelaşi bolnav, din locurile nevătămate. Dar dacă a fost afectată o porţiune considerabilă din corp, de unde să se mai ia material pentru transplant? Oamenii de ştiinţă au găsit soluţia - au început să cultive „piele artificială".

Cercetătorii ruşi au găsit un mod propriu de cultură a celulelor epiteliale în cadrul Institutului de Chirurgie. Drept materie primă iniţială pentru cultură ei folosesc nu celulele bolnavului însuşi, (autocelulele), cum se procedează în străinătate, ci material de la donatori.

Celulele sînt amplasate într-un mediu hrănitor. În incubator, în anumite condiţii, este cultivată prima cultură de fibroblaste - un tip aparte de celule ale pielii, care interacţionează cu celulele bazale, pe care le face să se înmulţească. Drept rezultat, stratul epiteliului se reface iar rana se cicatrizează. Pentru a îndepărta proprietăţile antigene ale celulelor se fac cinci - şase recoltări succesive. Întregul ciclu se încadrează în două-trei zile. Cultura primară se poate menţine în anumite condiţii şi cîteva luni. În decurs de 24 de ore se poate pregăti cantitatea necesară de material pentru transplant. Matricele cu celule cultivate sînt apoi livrate în sala de operaţie. Apoi, ca nişte „petice", acestea sînt aşezate pe porţiunile afectate. Deja după prima bandajare (după două-trei zile) matricea se îndepărtează uşor şi fără dureri odată cu bandajul iar fibroblastele îşi continuă activitatea de „arhitect" pe rană.

În cazul arsurilor pe suprafeţe mari, fibroblastele servesc drept înveliş autonom şi stimulează refacerea epiteliului. Termenul mediu de cicatrizare a rănii este de 8-9 zile (în cazul tratamentul prin metodele tradiţionale acesta durează 31-33 de zile).

Vîrsta a treia - probleme care nu ar trebui să fie!

Sexualitatea

dr. DANIELA POPESCU

- Deşi de cele mai multe ori scrisorile care ne sosesc la redacţie provin de la tineri, ele nu lipsesc nici din partea celor, să le spunem, mai puţin tineri! Dna V.G. din Suceava ne scrie despre o seamă de necazuri pe care le are acum, cînd a împlinit 62 de ani. De fapt, multe femei de peste 60 de ani au asemenea probleme, doar că... nu îndrăznesc să vorbească despre ele. Dna G. a rupt consemnul tăcerii şi ni s-a adresat. Ce puteţi să-i spuneţi?

- Ca să fim mai precişi, una din două femei care au depăşit 60 de ani are probleme cu pruritul vaginal (sau usturimile şi senzaţia de mîncărime), nu mai suportă actul sexual şi acuză probleme de urinare.

Aceasta o face să se simtă stînjenită faţă de partener, să se simtă groaznic în timpul zilei pentru că nu s-a putut odihni toată noaptea şi să nu o mai tragă inima să meargă la cumpărături, la cinematograf, la teatru sau să se întîlnească cu prietenii.

Şi nu ar trebui să se întîmple aşa! Dacă ne gîndim că 50 la sută din femeile de peste 60 de ani suferă de aceste probleme şi prea puţine, sau chiar nici una nu ne scrie, înseamnă că... pur şi simplu s-au obişnuit cu ele. Şi totuşi, aceasta este o perioadă a vieţii care poate oferi multe posibilităţi de bucurie: călătorii, sport, participare la viaţa socială. Să vă debarasaţi de stres, stimată doamnă, şi de încordare, să aveţi mai mult timp pentru o viaţă afectivă bogată şi plină de satisfacţii...

- Atunci de ce nu vorbim despre ele?

- Din mai multe motive. Multe femei le consideră probleme inevitabile, un semn firesc al îmbătrînirii care trebuie pur şi simplu acceptat. Altele... nu îndrăznesc să le aducă în discuţie, convinse că li se întîmplă numai lor. Problemele nu sînt însă anormale şi pot fi uşor rezolvate. Doar că natura are nevoie de o mînă de ajutor...

- De fapt, care sînt cauzele acestor probleme?

- Menopauza. Ceea ce înseamnă ultimul ciclu menstrual, un eveniment important în viaţa unei femei. La menopauză, femeia ajunge la sfîrşitul perioadei sale de fertilitate. Ovarele încetează să mai funcţioneze şi astfel încetează şi producerea estrogenului, adică a hormonului sexual feminin, de către ele. Estrogenul este cel care păstrează peretele vaginal în bune condiţiuni şi are, în plus, un efect important asupra membranei uretrei şi părţii inferioare a vezicii. Ca rezultat al deficitului de estrogen după menopauză, membrana vaginului şi cea a uretrei devin mai subţiri, mai uscate, mai susceptibile la infecţii. Cu timpul apar astfel pruritul, usturimile vaginale, durerile în timpul actului sexual şi nevoia sporită de a urina.

Rezolvarea problemei stă în... suplimentarea estrogenului. Tratamentul cu estrogen reface membrana vaginală şi pe cea a uretrei şi reinstalează bariera naturală împotriva infecţiilor. Simptomele neplăcute dispar. Iar reapariţia lor poate fi împiedicată prin luarea în continuare a unei doze mici de medicament.

Vorbiţi deci cu medicul. Aveţi încredere, căci acesta vă va asculta şi vă va da ajutorul necesar.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

VĂRUL LUI NESSIE?

Cînd a zărit prima dată aceste figuri, pe coasta răsăriteană a Scoţiei, Louise Whitts, o învăţătoare din Bedlington, a fost convinsă că este vorba despre un castel de nisip. Soţul ei, însă, mare amator de mistere, nu i-a împărtăşit opinia, ci dimpotrivă, entuziasmat, s-a apropiat de locul cu pricina şi a început să sape, cu mîinile goale, în jurul urmelor din nisip. Într-adevăr, ipoteza lui, cum că este vorba de scheletul unui animal marin, înrudit probabil cu faimosul Nessie, a prins contur. Acolo, acoperite de nisip, zăcînd de cine ştie cînd, se aflau probabil rămăşiţele unui monstru ciudat, lung de circa 5 metri şi avînd anatomia apropiată de cea a unui crocodil. Archibald Whitts a făcut

cîteva fotografii, pe care le-a trimis muzeului din Hancock, o localitate apropiată, care, la rîndul său, le-a expediat la Londra, la un institut de antropologie şi paleontologie. Răspunsul venit de acolo? „Scheletul este un fals evident. Nu mai faceţi glume proaste!". Whitts este însă în stare să jure că nu este vorba despre nici o înscenare. Mulţi investigatori particulari sînt de partea lui, susţinînd că scheletul aparţine unui „văr" al celebrului monstru din Loch Ness, aflat de altfel, la mai puţin de cincizeci de kilometri de plaja scoţiană unde soţii Whitts au făcut descoperirea. Dumneavoastră ce părere aveţi?

A EXISTAT UN „ROSWELL" CHINEZESC?

Cel puţin aşa susţine investigatorul american Bob Guccione, bazîndu-se pe o serie de articole publicate în urmă cu trei ani de ziarul Ming Pao News, care apare la Hong Kong. În respectivele articole se afirma că „monstrul" din imagine ar fi fost o fiinţă extraterestră, capturată de armata chineză în urma prăbuşirii unui OZN în anul 1977, în sudul Chinei. Astăzi, cînd

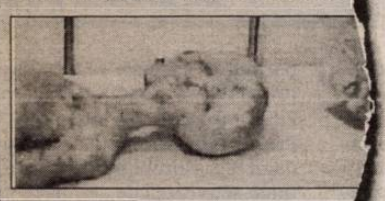

Hong Kong a trecut în stăpînirea Chinei, ziaristului american i-a fost foarte greu să intre în posesia unor dovezi edificatoare, dar, descurcăreţ ca orice yankeu şi „ungînd" nişte uşi ce nu voiau cu nici un chip să se deschidă, el a reuşit, în cele din urmă, să pună mîna pe un set de fotografii din timpul disecţiei care i s-a făcut presupusei fiinţe extraterestre. Fotografii care, cum lesne puteţi observa, seamănă extrem de mult cu cele de la Roswell, ceea ce i-a făcut deja pe mulţi să tragă concluzia că ar fi nişte falsuri...

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
Bucureşti 96,1 FM
Iaşi 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploieşti 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanţa 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Piteşti 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoşani 93,1 Mhz
Focşani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Braşov 105,5 Mhz

Om/Natură

VULPEA ZBURĂTOARE

IRINA STOICA

Liliecii - mamifere zburătoare - trăiesc pretutindeni pe planeta noastră - exceptînd deşerturile îndepărtate, regiunile polare şi cîteva insule izolate. Au fost identificate aproape 1000 de specii de lilieci, aproape un sfert dintre mamifere. Frica exagerată a oamenilor faţă de pericolul turbării, poveştile întunecate despre vampiri, totul a contribuit însă la un adevărat masacru al acestor animale. Aceasta poate şi pentru că nu s-a înţeles rolul ecologic al liliecilor, rolul esenţial al acestora în polenizarea unor anumiţi arbori fructiferi. Vulpile zburătoare se numără printre cei mai ciudaţi lilieci.

Animale obişnuite în Kenya, în Zimbabwe şi chiar în Australia, se pare că nu dispreţuiesc cu totul lumina, aventurîndu-se chiar în oraşe. Sînt animale plăcute la înfăţişare, cu smocuri de păr des pe umăr, ceea ce le atrage şi numele de „vulpea cu epoleţi". Anvergura aripilor este de 50 de centimetri şi în timpul zilei trăiesc „agăţate" în pomi sau la intrarea în peşteri, în colonii care pot atinge 150 de indivizi. Sînt tandre şi graţioase, în timpul „dansurilor" nupţiale scot sunete specifice, guturale, un fel de cîntece de dragoste. Femelele nasc un pui, cel mult doi, pe care îi poartă agăţaţi pe burtă pînă cînd odraslele ating o treime din greutatea mamei. Puii se nasc de altfel cu aripi subţiri ca foiţa de ţigară şi lecţiile de zbor se desfăşoară numai noaptea pentru a fi feriţi de şoimi şi de alţi răpitori. Fermierii ucid aceste animale considerînd că le compromit culturile de mango, mîncîndu-le fructele. S-a constat însă că vulpile zburătoare nu mănîncă decît fructele foarte, foarte coapte, care oricum nu pot fi destinate comercializării. În unele regiuni carnea acestor animale este considerată o delicatesă şi de aici alte moduri de exterminare.

Dacă însă acest animal ar dispărea, ar dispărea sigur o mulţime de pomi: mango, arborele de pîine şi chiar baobabii a căror polenizare este făcută în exclusivitate de micul zburător. Se speră că, printr-o educaţie serioasă, oamenii vor renunţa la uciderea iraţională a acestuia.

„Vulpe zburătoare" savurînd un fruct

Furnicile ANTITI

cei mai vechi agricultori de pe Pămînt

Undeva în bazinul Amazonului, multe muşuroaie de furnici au abandonat cu milioane de ani în urmă vînatul ca mod principal de procurare a hranei, trecînd la un altul: agricultura. Acestea sînt observaţiile lui Ted Schultz, entomolog al Muzeului Naţional de Ştiinţe Naturale din Washington D.C. Furnicile îngrijesc recolta, folosesc insecticide împotriva musafirilor nepoftiţi şi fertilizează solul împrăştiind îngrăşăminte.

Primii agricultori ai Pămîntului au avut aşadar nu două, ci şase picioare şi au fost denumite de cercetători „Antiti". Oamenii au început să cultive grîul sau alte plante cu aproximativ 10.000 de ani în urmă. Furnicile trăiesc pe Pămînt de peste 100 de milioane de ani, iar din cele peste 10.000 de specii numai cele 200 îşi procură hrana exclusiv prin agricultură. Acum 50 de milioane de ani, din motive necunoscute, probabil rivalitatea dintre unele muşuroaie, sau poate schimbări ale mediului natural, au făcut ca în anumite zone ale Americii de Sud unele triburi de furnici să înceapă să îşi procure hrana prin agricultură, renunţînd la vînătoare.

Schultz afirmă că aceste creaturi, adesea mai mici de un centimetru, sînt adevărate agricultoare în sensul propriu al cuvîntului. În „fermele" lor se cultivă ciuperci minuscule, iar „cîmpul arabil" arată precum un burete de baie, cu mii de găurele ce comunică între ele prin tunele. Iniţial cercetătorii au crezut că recolta tuturor muşuroaielor de Antiti este formată din acelaşi tip de ciupercă. Însă s-a dovedit contrariul: muşuroaiele vecine pot avea şi alte tipuri de ciuperci, iar deseori furnicile fură „mostre" pentru a le planta şi cultiva pe propriul teren. Din observaţiile cercetătorilor s-a dovedit că uneori recolta furnicilor poate fi distrusă de unele boli sau calamităţi, iar respectivul trib poate muri de foame. Unele triburi Antiti cultivă recolte în surplus pentru a avea o rezervă de hrană şi pentru a evita foametea în cazuri extreme. Cele care nu recurg la această practică au două variante: să moară de foame sau să atace alt muşuroi în căutarea hranei.

Cercetătorii sînt interesaţi de modul în care furnicile Antiti au reuşit să întreţină o agricultură productivă pe un timp atît de îndelungat. „Ar fi o nesăbuinţă să nu păstrăm cu atenţie această specie, să nu o studiem atent", conchide Schultz. *(G.C.)*

„MEZINII" Mitchell şi Roosa, PE ORBITĂ

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

REMEMBER

▼Astronautul Edgar Dean Mitchell, amiral în retragere, (n. 17 septembrie 1930, Hereford-Texas), selecţionat de NASA în aprilie 1966, era atunci deja un pilot experimentat (4000 de ore de zbor), doctor în ştiinţele aerospaţiale de la M.I.T. (1964) şi Director de proiect al Marinei SUA pentru Laboratorul orbital locuit (1965).

▼Licenţiat în ştiinţe şi management industrial de la Carnegie Institute of Technologie (1952), Mitchell a devenit pilot (1953) şi a acumulat experienţă amplă în pilotarea avioanelor ambarcate; la acestea s-au adăugat studiile la Academia navală, unde a primit diploma de inginer aeronautic, iar apoi a devenit profesor la Centrul pentru antrenament aerospaţial al piloţilor destinaţi cercetării.

▼Atunci cînd oficialii NASA l-au nominalizat în echipajul APOLLO-14, alături de experimentatul Shepard, Mitchell avea o „zestre" confortabilă: membru al echipajului ajutător al primului echipaj pentru misiunea APOLLO-9 şi dublură a pilotului Modulului lunar din zborul APOLLO-10...

▼La data cînd a avut această primă şi ultimă misiune spaţială (a fost rezervă pentru misiunea APOLLO-16, aprilie 1972), Mitchell era înalt de 1,80 m, avea părul negru şi ochii verzi şi era pasionat de înot şi handbal; acestea nu l-au împiedicat să fie membru a numeroase societăţi ştiinţifice.

▼Soţia sa, Louise-Elizabeth Randall din Michingan, i-a dăruit două fetiţe: Karlyn (n.1953) şi Elizabeth (n.1959); familia Mitchell locuieşte şi acum la Houston.

▼Stuart Allen Roosa, pe atunci maior aviator şi astronaut din 1966, a efectuat o intensă pregătire specială (membru în echipajul de rezervă pentru zborul APOLLO-9) atunci cînd a fost nominalizat pilot al cabinei KITTY HAWK de pe APOLLO-14.

▼Roosa a început să zboare din 1949 (cînd avea 16 ani), iar în 1953 era deja pilot militar la baza militară Williams; aceasta nu l-a împiedicat să studieze la Universităţile de stat din Oklahoma şi din Arizona. După absolvirea acestora, şi a facultăţii de inginerie aeronautică a Universităţii de stat din Colorado, ofiţerul aviator Roosa a fost numit locţiitor tehnic al comandantului bazei americane din Tachinawa (Japonia)...

▼Pilot de încercare a noilor avioane de luptă la aerobaza Edwards (California) din 1965 pînă în 1966, unde a urmat şi absolvit Aerospace Research Pilots School (Şcoala piloţilor aerospaţiali destinaţi încercărilor), avea deja 5100 ore de zbor cînd a fost selecţionat de NASA (aprilie 1966) în al cincilea grup de astronauţi.

▼Deşi a fost rezervă pentru misiunile APOLLO-16 şi 17, Roosa nu a mai „ieşit" în spaţiu; a fost distins cu numeroase ordine şi distincţii militare şi civile şi a primit titlul de doctor Honoris Causa al Universităţii din St. Thomas (Houston-Texas).

▼Familia Stuart şi Joan Roosa are patru copii: Christopher (1959), John (1961), Stuart (1962) şi Rosemary (1963).

(Va urma)

Friză dintr-un mormînt din Tarquinia

LUMEA ETRUSCILOR

IRINA STOICA

Cine erau etruscii, acest popor fascinant, care a apărut în Europa în mileniul 1 î. Ch., populînd Peninsula Italică şi exercitînd o puternică influenţă asupra Romei? Este o întrebare pe care istoricii şi-au pus-o din cele mai vechi timpuri. După marele poet grec Hesiod, ei erau urmaşii copiilor pe care Odysseus îi avusese cu nimfa Circe. Istoricul Herodot credea că ei au venit din Lydia, un regat din vestul Asiei Minor. Grecii îi mai numeau tirenieni după prinţul Tyrrhenus care, după cum susţine istoricul amintit, i-a condus spre ţărmurile Etruriei. De aici s-au răspîndit în Campania şi Cîmpia Padului.

Care a fost limba etruscilor?

O mare enigmă o constituie, de asemenea, limba lor. În jurul anului 2000 î. Ch. triburile indo-europene şi-au început migraţia în Europa şi Asia Mică lăsînd în urma lor variante ale limbajului. Etrusca este singura limbă care, cunoscînd scrierea, nu este de origine indo-europeană. Oamenii de ştiinţă au ajuns la concluzia că ei veneau de altundeva, „de nicăieri" după cum scria istoricul grec Dionysius din Halicarnas. Tot el ţine să adauge că etruscii au devenit „nativi" ai pămîntului pe care s-au stabilit, o „naţie străveche", cu propria sa limbă şi un comportament specific. Limba lydienilor era una indo-europeană, deci nu puteau veni de aici. Într-un timp cînd în Grecia perioada de maximă înflorire a civilizaţiei miceniene se sfîrşeşte brusc în jurul anului 1200 î. Ch., cînd tot atît de brusc se sfîrşeşte şi Imperiul Hitit, probabil că noi valuri de alte popoare au invadat Europa, cei pe care egiptenii îi numeau „oamenii mărilor".

Putea oare un grup de oameni, probabil tirenienii lui Herodot, să invadeze Etruria, copleşind populaţia indigenă? Arheologii sesizează schimbări esenţiale în Italia acelor timpuri. Locuitorii încep să-şi incinereze morţii în loc să-i îngroape şi îşi fortifică aşezările.

În jurul anului 900 î. Ch., apare o nouă cultură numită „Vilanova", după numele unui oraş de lîngă Bologna ale cărui urme au fost găsite în aproape toate centrele istorice etrusce. Legăturile dintre alte civilizaţii şi cea etruscă sînt numeroase. Metalurgia lor este asemănătoare cu cea a Europei Centrale, artefactele de chihlimbar - cu cele baltice, iar dragostea lor pentru cai o aminteşte pe cea a oamenilor de stepă.

Etruscii, un neam născut din alte seminţii

Marele cercetător al lumii etrusce, Massimo Pallottino, ajunge la concluzia că începuturile etruscilor trebuie căutate în preistorie, că s-au format în Italia dintr-un amestec al populaţiilor timpului. Limba lor este o relicvă a unei limbi străvechi, vorbită pe ţărmul Mediteranei. Asociindu-se acestei idei Larissa Bonfante menţionează că etruscii pot fi studiaţi ca membri ai lumii pre-romane mediteraneene şi nu ca o populaţie izolată.

Sculptură votivă găsită într-un mormînt

În timpul Epocii Fierului, Etruria părea să fie asemănătoare cu America secolului trecut, adică un amestec de seminţii. În jurul anului 700 î.Ch., după ce grecii au redescoperit scrisul, etruscii le-au împrumutat alfabetul, aplicîndu-l limbii lor. Din nefericire, scrierile etrusce sînt neinteresante, fiind scurte inscripţii pe vase sau morminte. În timpul secolului al VII-lea î. Ch. societatea agricolă etruscă se transformă. Cei care credeau că plugul şi ştiinţa îngrijirii cîmpului le-a fost dată de zei, îşi construiesc cetăţi puternice: Cerveteri, Tarquinia, Vulci, Vetulonia, Veio.

În lumea etruscă se cultivă acum vita de vie, măslinul şi cerealele. Se dezvoltă navigaţia şi comerţul iar subsolul ţării le dăruieşte din plin fier.

Durata unei civilizaţii - opt secole!?

După legendă, Roma a fost fondată în anul 753 î. Ch. Tit Liviu menţionează că, în secolul al VII-lea î.Ch. bogatul Lucius Tarquinius, un grec-etrusc, s-a mutat la Roma la îndemnul soţiei sale, Tanaquil, de origine pur etruscă, devenind rege. În urma luptelor cu grecii, cu galii, cu romanii, după bătălia de la Sentium din anul 295 î. Ch., a urmat perioada de decădere care a durat mai bine de 200 de ani. Se pare chiar că propria lor convingere era că o civilizaţie nu poate dura mai mult de opt secole. Spre sfîrşitul perioadei au acceptat unirea cu romanii.

Ceea ce se ştie despre etrusci, se ştie în special din mormintele lor care au păstrat un caracter original cu tradiţii preistorice. Mormintele reproduc locuinţele lor, picturile murale, în culori vii, reprezintă oameni dansînd, femei minunat îmbrăcate şi chiar monştrii lor au un caracter prietenos, departe de a fi înfricoşător.

Sculpturile, dintre care trebuie menţionată faimoasa „Lupoaică", bijuteriile, figurinele antropomorfe, urmele funerare, toate vorbesc despre un popor ale cărui urme se găsesc la orice pas în însorita Italie...

Miniatură de fildeş găsită lîngă Florenţa

Cît de „bătrînă" este MEDITERANA

Într-un laborator al Universităţii Cornell din New York, specialiştii care se ocupă de bazinul estic al Mării Mediterane vor clarifica în premieră mondială vechimea acestuia prin studierea inelelor copacilor descoperiţi în această zonă, revoluţionînd datele istoriei antice. Datarea are o plajă de eroare de maxim plus-minus 50 de ani şi va oferi istoricilor date clare despre civilizaţiile care s-au perindat de-a lungul miilor de ani în acest „punct fierbinte" al globului. Astfel, multe ipoteze, aprig dezbătute de istorici, îşi vor găsi sfîrşitul, căci se va şti cu exactitate cînd şi cine a ocupat aceste locuri, cînd au fost folosite unele genuri de ceramici, cînd au apărut primele oraşe sau cînd au fost ele abandonate.

Metoda de datare după studiul inelelor copacilor se numeşte *dendrocronologie* şi este de mult timp folosită. Cu ajutorul ei s-au datat multe descoperiri din Europa sau America. În studierea bazinului de est al Mării Mediterane, nu s-a putut folosi dendrocronologia din cauză că bucăţelele de lemn descoperite în şantierele arheologice locale au fost foarte rare. Înainte de a se apuca de colectarea mostrelor de lemn din această parte a Mediteranei, Peter Ian Kuniholm, şeful echipei de cercetători, era de părere că „a căuta lemn aici este ca şi cum ai căuta smocuri de iarbă în Sahara". Cu linişte şi răbdare s-au strîns de-a lungul a 25 de ani de muncă peste 30000 de mostre de lemn din peste 600 de şantiere din 18 ţări. Italia, Grecia, Bulgaria, Iugoslavia, Turcia, Cipru, nordul Libanului şi Siriei au fost cele mai prolifice în relicve. Acestea au inclus o bucată dintr-un vechi capac de coşciug, o bucată de barcă romană, grinzi dintr-un atelier de tîmplărie acoperit de erupţia Vezuviului în anul 79 d.Ch.

Prof. Peter Ian Kuniholm prezintă secţiunea unui jenupăr tăiat la o vîrstă de peste 462 de ani.

Laboratorul lui Peter Ian Kuniholm a făcut peste 9 milioane de măsurători la microscop ale inelelor copacilor, unele mai fine decît grosimea firului de păr uman. Chiar şi o bucăţică de lemn de mărimea unui deget poate avea suficiente inele pentru a fi folositoare, iar una de dimensiunea unei *pizza* poate conţine peste 750 de inele. Iată cum lucrează dendrocronologia. Copacii îşi adaugă pe trunchi cîte un inel în fiecare an, uneori mai subţire alteori mai gros, în funcţie de fluctuaţiile precipitaţiilor anului respectiv. Dacă, de exemplu, într-o succesiune de ani, precipitaţiile au fost puţine-foarte puţine-optime-abundente-puţine-optime, atunci succesiunea de inele va arăta astfel: inel subţire-mai subţire-mediu-foarte gros-subţire-mediu. Iar dacă unii copaci au trăit în aceeaşi perioadă de timp şi în acelaşi climat, atunci ei vor avea pe trunchi aceeaşi succesiune de inele, chiar dacă unul era mai tînăr şi altul mai bătrîn. Avînd o bază de date ce cuprinde „amprente" de copaci pe o perioadă de peste 6500 de ani, Peter Ian Kuniholm le compară şi le poate aşeza cu uşurinţă pe scara timpului.

În această barcă romană, ce datează din secolul I î. Ch. s-au găsit buşteni ale căror „amprente" au fost atent studiate.

Echipa lui Peter Ian Kuniholm străbate 20000 de kilometri în fiecare vară în căutarea lemnului, vizitînd muzee şi şantiere arheologice, schimbînd articole de specialitate, orice pentru a mai adăuga o bucăţică în cercetarea lor tip *puzzle*. Vizitînd castelul de piatră Pythion, aflat la graniţa dintre Grecia şi Turcia, a cărui construcţie fusese datată în prima jumătate a secolului 14, judecînd după monede, ceramică şi izvoare scrise, Peter Ian Kuniholm a analizat o bucată de lemn folosită de vechii arhitecţi la un prag de uşă. După examinare el a spus cu vădită satisfacţie: „Lemnul a fost tăiat în 1331. Plus-minus 50 de ani".

?

O anchetă obiectivă a reconstituit

ULTIMELE CINCI MINUTE DIN VIAȚA LUI GAGARIN

De numele lui Iuri Gagarin este legată o revoluție, aceea a raportului dintre om-gravitație-Cosmos, materializată prin cele 108 minute ale primului zbor extraterestru din 12 aprilie 1961. Și cum orice revoluție își devorează eroii, și destinul lui Gagarin s-a conformat; la 27 martie 1968 pe cînd avea numai 34 de ani, acest erou universal al astronauticii avea să treacă în neant printr-un tragic accident aviatic. Autoritățile (ex)URSS nu concepeau, la vremea respectivă, eventualitatea unei erori tehnice, de aceea adevărul a fost camuflat aproape două decenii. Dar acum, o dată cu accesul la arhive, drama a putut fi reconstituită.

PAUL IOAN

Zorii zilei de 27 martie 1968

Se pregătește un nou zbor-școală pentru Iuri, care se antrenează pentru a redeveni pilot și a ocupa un post de conducere în ierarhia aeronautică a URSS. El va fi supravegheat la bord de Vladimir Serioghin, pilot foarte experimentat, cu peste patru mii de ore de zbor la activ. Ei vor folosi un MIG-15 cu două locuri.

Circumstanțe nefavorabile antrenamentului. Vremea este închisă și tinde să se degradeze. Avionul-meteo a decolat cu întîrziere, informațiile specifice nu sînt clare. Pe de altă parte, sub aripile MIG-ului se atașează două rezervoare suplimentare cu carburant, fapt care va afecta manevrele aparatului. În turnul de control, camera video care ar trebui să înregistreze traiectoria avionului-școală NU FUNCȚIONEAZĂ!

Ora 6,00. MIG-15, cu Iuri Gagarin și Vladimir Serioghin decolează. Chiar din primele secunde ale zborului, cei doi constată că aparatul a plecat în vrie datorită greutății suplimentare considerabile. Forța de învingere a gravitației este de aproximativ 2,5 ori mai mică decît era necesar!...

Ora 6,04. Avionul-școală se află la altitudinea de 4200 de metri. Gagarin și Serioghin cred că plafonul de nori se află, conform informațiilor meteo, la 900 metri de sol. În realitate, zona de turbulență atmosferică este doar la 450 de metri! Diferența se va dovedi fatală, a fost una din erorile tehnice decisive. În cele patru minute de zbor, MIG-15 a efectuat două rotații complete. Au fost primele două manevre de antrenament ale unui zbor ce ar fi trebuit să dureze 20 de minute.

Avionul care i-a „găzduit" ultimele clipe de viață

Secundele decisive

Ora 6-4 minute - 10 secunde. Serioghin, constatînd degradarea condițiilor atmosferice, se decide să întrerupă zborul, fapt admis de regulament. Încep operațiile de revenire pe sol.

Ora 6-4 minute - 25 de secunde. MIG-15 se află în picaj. Serioghin are încredere în altimetrul de la bord, însă el a uitat că acesta, la mare viteză de coborîre, indică eronat înălțimea la care se află avionul! Profesorul lui Gagarin este liniștit, dovadă că în sîngele său nu s-a găsit creșterea conținutului de adrenalină (după accident).

Ora 6-4 minute - 50 de secunde. Serioghin și Gagarin realizează că distanța pînă la sol este mult mai mică decît cea vizualizată la bord. Ei încearcă o redresare a avionului, neștiind practic dacă mai au spațiu la dispoziție pentru această manevră salvatoare. Aparatul, îngreunat de cele două rezervoare suplimentare, nu răspunde la comenzi.

Ora 6-4 minute - 55 secunde. Serioghin și Gagarin ar fi trebuit să se ejecteze, în această ordine (conform regulamentului), pentru a-și salva viețile. Dar cum aparatul NU AVEA CUTIE NEAGRĂ LA BORD, ne putem imagina că Serioghin i-a ordonat lui Gagarin să se ejecteze, dar acesta a așteptat ca instructorul lui de zbor s-o facă primul... Ceea ce Serioghin n-a făcut. Nu vom ști niciodată ce au discutat cei doi în ultimele secunde ale prăbușirii.

Ora 6-4 minute - 60 secunde. MIG-15, cu Iuri Gagarin și Vladimir Serioghin la bord, se ciocnește violent cu solul, în care a pătruns cu botul înainte, sub un unghi de 20º. Culmea! Supraveghetorul de zbor n-a realizat acest lucru decît după 12 minute de la catastrofă, confundînd acel MIG-15 cu un avion Suhoi Su-11, care zbura în aceeași zonă de antrenament... Au urmat funeraliile naționale...

*

După 30 de ani și după analiza minuțioasă a 29 de volume ale comisiei de anchetă, Serghei Bioeloțerkovski, fostul profesor al lui Gagarin dinaintea zborului istoric din 1961, a conchis: „Moartea tragică a lui Iuri n-a avut nimic misterios, a fost o avalanșă de erori umane și tehnice". Pertinenta analiză spulberă zvonistica epocii, în care erau incluse idei precum starea de ebrietate sau dorința de sinucidere a eroului. După cum știm cu toții, și avioane MIG mai perfecționate au făcut victime nevinovate. Urna cu cenușa pionierului Cosmosului stă în peretele Kremlinului, la loc de cinste, iar amintirea lui va dăinui în memoria umanității...

Gagarin n-a încetat nici un moment să învețe să zboare

Amprente ale spiritualității noastre

Mănăstirea Zamca

Sosiți în Moldova spre mijlocul secolului al XV-lea, armenii au desfășurat o largă activitate artizanală și comercială. Suceava pare să-i fi atras în în mod deosebit pentru posibilitățile care le oferea și armenii instalați aici au găsit o nouă patrie în care și-au construit, ca și în alte locuri din țară, o mănăstire care să-i reprezinte - mănăstire Zamca. Numele mănăstirii de piatră, înconjurată de ziduri și avînd o capelă alături de biserică vine de la cuvîntul polonez „zamek" însemnînd citadelă, fortăreață, fortificație, castel.

Existența unor documente care menționează că între 1415-1447 un armean, numit Avedic, se stabilește la Zamca, determină unii cercetători să presupună că locașul a fost înălțat în secolul al XV-lea, alții împing această dată la 1551. Ipotezele sînt controversate, arheologii fiind de părere că această construcție datează din zorii secolului al XVII-lea, mai ales că la intrarea în clopotniță figurează data 1608.

Aceleași incertitudini există și cu privire la ctitor. O tradiție armeană ne transmite însă că aceștia au fost frații Auxențiu, Iacob și Grigore, care au cumpărat pămîntul și au construit primul - biserica, al doilea - capela, iar ultimul - clopotnița.

Mănăstirea a avut soarta tuturor bisericilor din Moldova, suferind de pe urma războaielor din țară. După 1672 numeroși armeni din Suceava au părăsit Zamca, stabilindu-se în Transilvania, monumentul pierzîndu-și din strălucire. Ea rămîne însă, cu anumite modificări, un exemplar tipic al arhitecturii vremii, avînd hramul Sfîntului Auxențiu și impresionînd prin sobrietatea ei interioară și exterioară.

Dintre pietrele tombale trebuie menționată cea a lui Agobșa, pe care unii îl consideră primul ctitor al bisericii.

Diversitatea elementelor ornamentale conferă edificiului o individualitate bine definită. Atît cît s-a păstrat pînă în zilele noastre monumentul nu mai reflectă întru totul aspectul inițial, datorită și restaurărilor ulterioare, dar se înscrie vizibil în concepția arhitectonică a vestitelor mănăstiri din nordul Moldovei.

IRINA STOICA

Minunile lumii

ULTIMUL ARTEMISION

ADRIAN HOAJĂ

Naosul care adăpostea măreața statuie care o reprezenta pe Artemis era, potrivit unora dintre scriitorii antici, cu totul și cu totul din aur și avea plafonul sprijinit pe două rînduri de coloane suprapuse. Însăși statuia era în întregime din aur! Aurul, argintul și cobaltul au fost utilizate din plin la pictarea frizei, frontoanelor, coloanelor și altor elemente arhitecturale. Unele piese din lemn care intrau în componența ușilor, precum și a majorității statuilor din lemn, aflate în interiorul templului, aveau încrustate nenumărate pietre prețioase. Practic, templul era un tezaur de picturi și sculpturi, conținînd o mulțime de obiecte de artă. Mai mult chiar, el servea și drept tezaur bancar, cum am spune azi, întrucît potentații vremii, de pe o mare întindere, își încredințau spre păstrare averile în templu. Spre exemplu, vestitul comandant de oști, istoric și totodată filosof idealist grec Xenofon (445-335 î. Ch.) - autorul celebrelor lucrări „Memorabilia Socratis", „Economia" și „Anabasis", ultima fiind istoria retragerii celor „zece mii" de mercenari greci aflați în serviciul perșilor și reveniți în patrie după îndelungate și anevoioase peregrinări - își depusese comorile la preoții templului, după retragerea celor „zece mii", în anul 400 î. Ch. Cert este că, în privința bogățiilor, Artemisionul nu era întrecut de nici un alt templu al vremii, poate, cu excepția templului lui Apollo din insula Delphi! Însă, cu toate acestea, valoarea tezaurelor în bani depuși la „banca" Artemisionului era cu mult întrecută de valoarea operelor de artă aflate în posesia templului! Pliniu, istoricul care nu știe deloc a glumi în scrierile sale, susține că, numai pentru a descrie statuile aflate în templu, ar avea nevoie de mai multe cărți!...

„Templul este plin de sculpturi - spune el - aproape toate executate de Praxitele". Printre vestitele picturi ale vremii, păstrate în templu, era și opera care-l reprezenta pe Alexandru cel Mare, călare, datorată celui mai celebru pictor grec, Aples (stabilit în Efes, după ce o perioadă a lucrat la curtea regilor macedoneni, devenind apoi pictorul oficial al lui Alexandru cel Mare). Pentru acest tablou, pictorul a primit un preț imens - 20 de talanți de aur! - în raport cu „drepturile de autor" ale vremii (construcția altei minuni a lumii, celebrul Colos din Rhodos, a costat 300 de talanți de aur!).

Spuneam, ceva mai înainte, că templul colecta bogățiile celor avuți „de pe o mare întindere", întrucît el avea sub jurisdicție atît Efesul, cît și întreaga regiune numită Catakeumene, ținutul vecin Caistrului, precum și cetatea Coressos, astfel încît Artemisionul își însușise aproape toate funcțiunile publice - fapt ce-i aducea alte imense venituri -, devenind centrul serbărilor panionice (ale tuturor coloniilor grecești din Asia), aidoma Partenonului din Atena, care era centrul serbărilor panatenene din întreaga Eladă! Preoții și preotesele oficiau în templu ceremoniile, tot aici fiind sălașul multor poeți, pictori și oracole. Dacă vreun fugar, urmărit de oricine, indiferent din ce motiv, reușea să intre și să se adăpostească în incinta sacră („temenos"), primea protecția templului pentru totdeauna, oferindu-i-se azil!

Celebrul templu, binecunoscut la vremea sa pretutindeni, în tot bazinul mediteraneean, a rezistat, de astă dată, preț de peste șase secole. Însă tragicul destin al Efesului și-a pus amprenta și pe soarta Artemisionului... În perioada împăratului roman Gallienus (260-268 d. Ch.), în anul 262, templul a fost prădat și incendiat de goți!...

Sfîrșitul...

Restaurat, de astă dată pentru cea din urmă oară, templul - și, implicit, cultul lui Artemis - a mai supraviețuit pînă în anul 389 d. Ch., cînd a fost părăsit ca urmare a edictului împăratului Teodosie, care va ordona părăsirea și închiderea templelor păgîne... Ca și în alte cazuri, templul, supus ruinei, a constituit o lesnicioasă carieră de marmură pentru cei ce doreau „materiale de construcție". Biserica „Sfîntul Ioan", castelul bizantin, precum și felurite alte fortificații bizantine și creștine - și, ulterior, musulmane - sînt astfel de exemple, chiar pe vechiul amplasament al templului fiind înălțată o biserică, dispărută ulterior din cauza modificării naturale a albiei Caistrului. Mai mult decît atît, opt coloane de marmură verde închis se află acum în interiorul celebrei Catedrale „Sfînta Sofia" din Constantinopol (Istanbulul de azi), despărțind nava centrală de cele laterale - patru spre nord, patru spre sud - aduse de la Efes între anii 532-537 d. Ch., perioada construirii catedralei. În același scop, alte opt coloane de porfir roșu închis au fost aduse tocmai de la Templul Soarelui din Baalbek...

Cercetările arheologice, începute în 1863 și continuate cu întreruperi pînă în zilele noastre, au clarificat multe din afirmațiile contradictorii cuprinse în scrierile antice despre care am amintit. Din nefericire, încercările de reconstituire a monumentului, fie chiar și pe hîrtie, pe baza scrierilor și a descoperirilor arheologice, sînt nesigure. Dr. A. M. Murray, A. E. Henderson și W. R. Lethaby au încercat astfel de reconstituiri dar, cu toate că au avut la dispoziție aceleași surse istorice și date arheologice, rezultatele lor diferă. Fără a fi o certitudine, se pare că reconstituirea realizată de Henderson este cea mai aproapiată de ceea ce a fost cu adevărat splendoarea existentă acum cîteva milenii...

...Oricum va fi fost această splendoare asupra căreia ne-am aplecat preț de cîteva săptămîni, un lucru e sigur: Efesul pe care-l putem privi azi nu mai este decît o întindere stearpă de pămînt, plină de ruine risipite în cîmpia Caistrului, mărginită de mare, de munții Zalessus, la nord, și Coressos, la sud, de mlaștini și amintirea vremilor cînd aici se afla un loc sfînt pentru toți cei ce-au trăit pe acele locuri, cu mult înaintea venirii noastre pe lume...

(Începînd din episodul următor, vom trece pragul Mausoleului din Halicarnas, o altă minune a lumii antice...)

EDDA, ți-o prezint pe ANJEZE...

„Adoptați un bunic!", este un proiect pe cît de simplu, pe atît de emoționant și mai ales util din punct de vedere social. El aparține primăriei din Milano și are drept scop asigurarea în permanență a unei asistențe pentru bătrîni. Bătrînii rămași singuri pe lume au o asistentă, o persoană calificată care îi îngrijește, din partea asitenței sociale. Și totuși... toată lumea are dreptul la cîteva zile de vacanță. Și atunci?

Într-o zi, Anjeze, în vîrstă de 92 de ani, a făcut febră. 40 de grade. Singură în apartamentul său. Din fericire, o vecină s-a speriat că nu-i răspunde la ușă și a sunat la poliție. Echipa mobilă a intrat pe geam, bătrîna a fost dusă la spital și salvată. Mai departe... a intervenit soarta. Edda, o croată care trăiește și ea la Milano, s-a gîndit să răspundă la apelul primăriei și s-a prezentat, așa într-o doară. Mai întîi a trebuit să treacă un examen psihic, apoi i s-a propus să se ocupe de Anjeze. NU era singura care se prezentase la Primărie, dar întîmplarea a vrut ca cele două să se cunoască. S-au plăcut din prima clipă.

„La început m-am temut să nu fiu prea insistentă. Nu vroiam să dau buzna în intimitatea lui Anjeze", spune Edda, care, la cei 69 de ani ai săi este o femeie încă în putere și, deși singură pe lume și ea, e plină de voie bună și extrem de dinamică. La rîndul său, Anjeze nu s-a speriat și nu a avut probleme: „Sînt eu bătrînă, dar uneori mă simt ca un copil. Și apoi, știu că pentru a ți se face bine, trebuie mai întîi să faci tu bine altora... Această doamnă este într-adevăr o persoană extraordinară"!

Și, deși „obligația" sa este de a-și vizita partenerul de două ori pe săptămînă și de a-i telefona în fiecare zi, Edda este aproape nelipsită din casa lui Anjeze (ea a luat de altminteri și cîteva lecții de prim ajutor). „Este minunat să-i asculți amintirile, lipsite de orice răutate și povestite cu atîta seninătate... Mi-aduce atîta lumină în viața mea"!

Și astfel, ceea ce părea să fi început ca o simplă încercare de a da o mînă de ajutor (de ce să nu ajuți un bătrîn, dacă poți?), s-a transformat într-o puternică relație de familie. Perioada de o lună, pentru care voluntarii se obligă să aibă grijă de un bătrîn, a trecut de mult, și cele două prietene sînt tot împreună. „Cu o vorbă bună deschizi și o poartă ferecată", obișnuiește să spună Anjeze, care adaugă, ținînd-o după umeri pe prietena pe care norocul i-a făcut-o cadou: „Cît este de frumos! Acum știu că și pe mormîntul meu va pune cineva un buchet de flori"!

Și dacă vă întrebați despre ce vorbesc cele două - nu vă faceți probleme. Vorbesc despre orice, dar mai ales despre subiectul cel mai fierbinte al zilei: povestea lui Clinton și a Monicăi Lewinski... *(M. Dorobanțu)*

UN HOȚ „CURAT"

Bătrînul Tim Johnson din Texas își făcea liniștit siesta de după amiază. Locuia într-o casă izolată, dar nu se temea de nimeni și de nimic. În vreme ce moțăia în camera de sus, cu jurnalul pe piept, i se păru că aude pași străini pe scara interioară. Vru să iasă din cameră să-și ia pușca din debara, dar cînd era aproape de ușă auzi cheia învîrtindu-se în broască pe dinafară. Era închis aici, fără nici o posibilitate de apărare. În cameră nu avea telefon și știa că, dacă va striga, nu-l va auzi nimeni. Îngrămădi două fotolii în ușă și începu să aștepte încordat. După o oră întreagă, cea mai lungă oră din viața lui, auzi din nou cheia răsucindu-se în broască. Putea, deci, ieși dar ce-l aștepta în afara camerei? Aștepta încă o oră sau poate două! În cele din urmă își luă inima în dinți și ieși din cameră exact în momentul în care fiul său intra pe ușă, venit într-o vizită neașteptată. Bătrînul îi povesti cele întîmplate, își luă pușca și cei doi începură să caute. Nimic nu lipsea, nimic nu fusese clintit din loc! Surpriza îi aștepta în baie. Aici periile, săpunul, prosoapele ude, cada încă plină cu apă totul proba că încăperea fusese folosită de curînd. „Hoțul" nu dorise altceva decît să facă o baie!...
(I. Stoica)

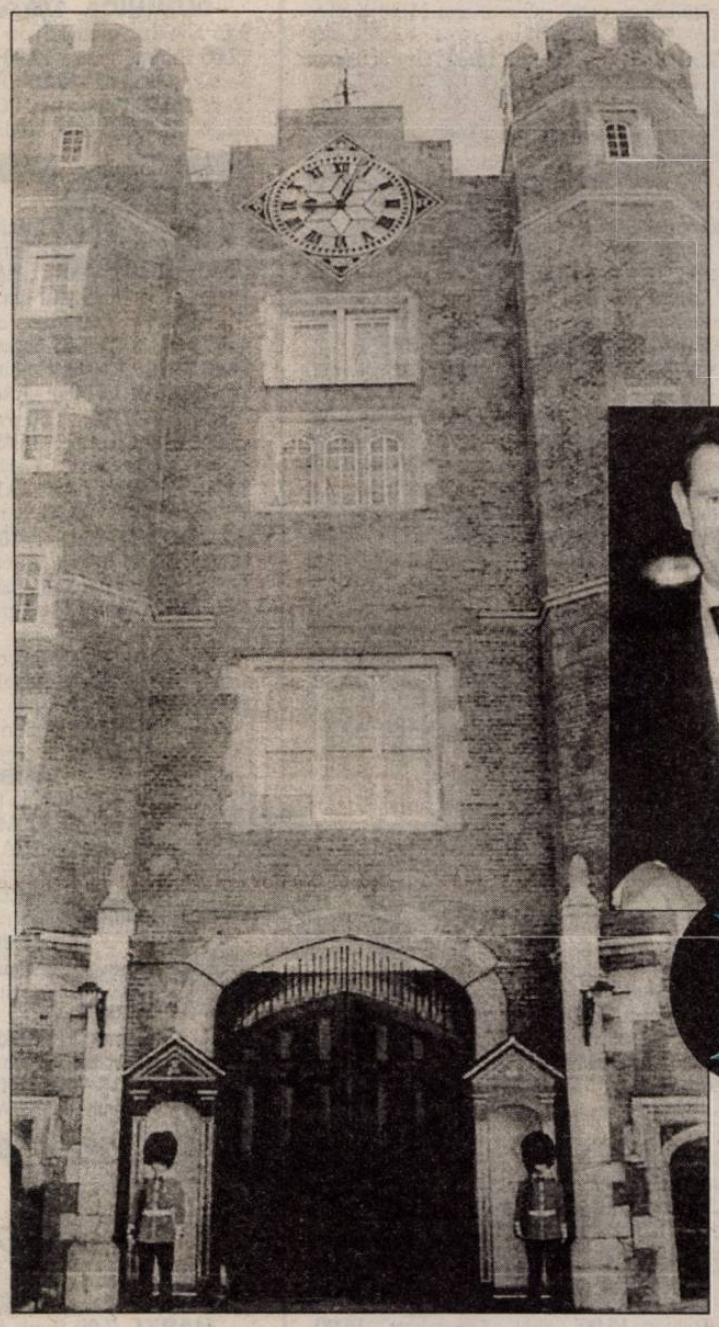

■ *Jaf la curțile înalte*

PRINȚUL CHARLES PRĂDAT!...

Imaginea publică a prințului Charles al Angliei continuă să se deterioreze datorită unei imprevizibile întîmplări. Un hoț italian din Savona, Renato Rinino, susține că în anul 1994 a fost autorul unui furt cu totul ieșit din comun, efectuat în castelul St. James Palace, una din reședințele prințului, de unde a sustras un mare număr de bijuterii și multe scrisori trimise lui Charles de către eterna sa amantă Camilla.

Misterul acestui furt a fost dezvăluit acum chiar de către Renato Rinino, aflat în detenție într-o închisoare din Savona, unde își ispășește o condamnare pentru furt: el a mărturisit autorităților informații complete privind felul cum a reușit să înșele paznicii castelului și să dispară cu prețioasa captură, fără însă să dezvăluie unde se găsesc în prezent bijuteriile și scrisoriile Camillei. De ce a procedat astfel Renato Rinino? „Sînt un gentleman, susține el. Nu doresc ca prințul Charles să fie lipsit de ceea ce i-am furat. Doresc să le înapoiez. Recunosc, sînt autorul furtului, dar îi cer să mă ierte și să-mi strîngă mîna. În schimb, îi voi destăinui ascunzișul obiectelor, asigurîndu-l că nu am divulgat nimănui conținutul scrisorilor". *(Gh. R.)*

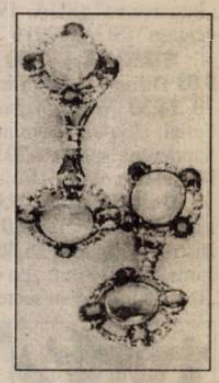

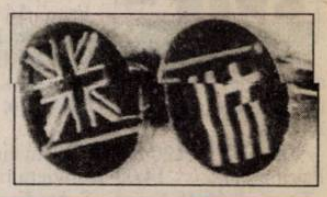

BANDITISM ÎN... TRANSĂ!?

Un puști din orașul american West Palm Beach, statul Florida, a fost arestat, în vara acestui an, sub acuzația de jaf armat. Pînă aici, nimic neobișnuit, veți spune, nu este singurul, și nici ultimul teribilist care sparge o bancă pentru a-și dovedi bărbăția. Ceea ce este însă de-a dreptul incredibil este motivația pe care tînărul, în vîrstă de 17 ani, a dat-o gestului său. El a pretins, în fața tribunalului care l-a judecat, că, în timpul acțiunii, în sufletul său s-a încarnat un spirit rău, reprezentînd o combinație între personalitățile eroilor din filmele „Pulp Fiction", „Născuți asasini" și „Reservoir Dogs". Acest spirit l-a condus, - el fiind total inconștient -, într-o bancă de unde puștiul a sustras, sub amenințarea unui pistol, nu mai puțin de 40000$, bani gheață. Încercarea avocatului de a-l scoate basma curată, pretestînd că nu e în deplinătatea facultăților mentale, nu a reușit, iar Curtea nu s-a lăsat influențată de povestea lacrimogenă a puștiului, din simplul motiv că acesta nu a putut justifica de ce și în ziua cînd a fost prins, după o urmărire ca-n filme, a dat dovadă de un comportament violent, deși, după spusele sale, „spiritul îl părăsise"! În consecință, el a fost trimis pentru trei ani într-o instituție de reeducare, unde, sperăm noi, va vedea numai filme de Oscar!... **(G. T.)**

■ *Temîndu-se de brațul legii*

EXTRATERESTRII NU VIN LA PROCES!

La prima vedere, cuplul din imagine nu pare deloc ieșit din comun. Ea are priviri rătăcite, de parcă s-ar fi întors în civilizație după ce a copilărit printre papagali, în codrii amazonieni. Și el are o mină interogativă, de om extaziat că rîul curge la vale și nu la deal. De fapt, Corine și Dean Pears, australieni get-beget, surprinși într-un tribunal din Canberra, au o biografie decepționant de zbuciumată. În 1995, mințile lor prin care hoinăreau gînduri macabre au plănuit o „șotie" de gangsteri cu acte în regulă. Într-o seară, au dat buzna în casa unor vecini, unde locuiau doi oameni în vîrstă, i-au ucis cu sînge rece, apoi au dispărut cu tot ce le-a căzut mai valoros în mîini. S-au stabilit ulterior tocmai în vestul Australiei, lîngă Marble Bar, și într-un an și-au amenajat o fermă ca la carte. Pînă aici, veți spune că-i roman ieftin. Dar citiți mai departe!

Căutați orbește de poliție, criminalii au fost depistați și arestați tocmai în primăvara acestui an. Ei n-au putut justifica îmbogățirea peste noapte, dar nici probe concludente împotriva lor nu existau (martori, obiecte furate etc.). La întrebarea obsesivă: unde ați fost la orele cînd s-a produs tîlhăria (deci alibiul), cei doi au dat un răspuns care i-a năucit pe anchetatori: „Două zile am fost sechestrați de extratereștri, într-o zonă luminoasă din afara Pămîntului". Glumă proastă, declarație de psihopați? Avocatul soților Pears a cerut procurorului să prezinte măcar un martor care să-i fi văzut pe cei doi în preziua și-n ziua crimei, dar nu s-a găsit nici o astfel de persoană. Inculpații avuseseră grijă, conform planului lor diabolic, să stea ascunși în casă 48 de ore, să nu răspundă la telefon sau la ușă, să nu aprindă lumina, ce mai, tot tacîmul unei strategii mefistofelice.

După ce și-au revenit din buimăceală, anchetatorii s-au gîndit cum să contracareze și să demonteze o astfel de bazaconie, suficient de inteligentă pentru a-i pune în încurcătură. Testul cu detectorul de minciuni nefiind decisiv în instanță și amîndoi fiind declarați normali psihic, s-au căutat cu minuțiozitate alte genuri de dovezi incriminatoare... Și un detectiv mai isteț decît media a găsit la locuința părăsită a ucigașilor un calendar din care fuseseră rupte și filele corespunzătoare zilelor în cauză. Cine rupe în avans filele unui calendar de perete?

Aceasta a fost unica dovadă (indirectă, ce-i drept) împotrivă sinistrului cuplu. După mai multe interogatorii, soții Pears și-au recunoscut fapta. Ingrații de extratereștri nu le-au luat apărarea la proces. Să mai ai încredere în ei!... *(P. Ioan)*

Săptămâna 26 octombrie - 1 noiembrie

TVR 1

LUNI 12.00 TVR Info 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Infidelităţi" (ep.1) 21.50 Serial: „Justiţie militară" (ultimul ep.) 23.00 Repriza a treia 24.00 Întîlnirea de la miezul nopţii.

MARŢI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 9.35 Lumină din lumină - Ediţie specială 10.30 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Hollyoaks" 18.35 Serial: „Stăpînul lumii" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Biblia - Iacov" (Coproducţie internaţională) 23.00 Opinia publică.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 17.00 Desene animate 17.30 Medicina pentru toţi 18.10 Serial: „Hollyoaks" 18.35 Serial: „Stăpînul lumii" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.45 Teatrul Naţional TV prezintă: In memoriam Leopoldina Bălănuţă - „Trandafirul şi coroana" de J.B. Priestley 23.10 Cinema '98 23.40 Cultura în lume.

JOI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '98 16.00 Convieţuiri 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Hollyoaks" 18.35 Serial: „Stăpînul lumii" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Prietenul nostru comun" 22.10 Cu ochii'n 4 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 12.30 Convieţuiri 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.00 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Întoarcerea" (SUA, 1992) 23.50 Cinematograful de noapte: „Fantasme ucigaşe" (SUA, 1991).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună-dimineaţa, de la... Iaşi! 8.30 Alfa şi Omega 9.05 Disney 11.00 Film: „Rîul însîngerat" (SUA) 12.35 Radio România - 70 14.30 Video-magazin 17.45 Serial: „Echipa de intervenţie" 18.30 Serial: „Sabrina, vrăjitoare la 16 ani" 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Dl. şi dna Smith" 22.25 Filmele secolului - Colecţia Warner: „Grand Prix" (SUA, 1996).

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineaţa de la... Cluj-Napoca! 8.30 Lumină din lumină 9.05 Disney 11.00 Viaţa satului 13.55 Fotbal: Gloria Bistriţa - Steaua 16.30 Video-magazin 18.50 Serial de călătorii 20.00 Jurnal 21.50 Film: „La datorie" (SUA, 1996) 23.30 Telesport 23.40 Serial: „D-na King, agent secret" 0.30 Fotbal mondial '98.

JESSICA LANGE
PRO TV,
duminică, ora 21.00

TVR 2

LUNI 12.00 Concursul „Magda Ianculescu" 14.00 Convieţuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Credo 22.00 Film: „Prizonieră din dragoste" (Franţa, 1981). Cu: Michele Placido 24.00 S.O.S. Patrimoniu!

MARŢI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 S.O.S. Patrimoniul! (r) 14.00 Convieţuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Natacha" 22.00 Teatrul Naţional TV prezintă: „Avarul" de Molière 0.05 Pelerinaje.

MARCELLO MASTROIANNI
ACASĂ,
marţi, ora 22.30

MIERCURI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 Pelerinaje (r) 13.30 Ecclesiast '98 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Contemp-art 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Echipa de milioane" (SUA) 0.05 Meridianele dansului.

JOI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 9.00 Documentar TV (r) 13.00 Medicina pentru toţi (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.10 Faţă în faţă cu autorul 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 În faţa dv. 22.00 Cinematograful de artă: „Telefonul" (SUA, 1988). Cu: Whoopi Goldberg 23.30 Lumea sportului.

VINERI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Timpul Europei (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive româneşti 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Vînare de vînt 22.00 Time out 23.10 Serial: „Căderea vulturilor".

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Comorile lumii 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.20 TVR Cluj-Napoca 14.00 Serial: „Testamentul tinereţii" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.00 Festivalul naţional al romanţei *„Crizantema de Aur"* 20.15 Retro TV 21.05 Teatrul Naţional TV prezintă: „Ochiul pendulei" 22.30 Ateneu 23.30 Convieţuiri.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 8.55 Comorile lumii 10.25 Cinematograful vremii noastre: „Charlot şi dublul său" 11.20 TVR Iaşi 14.00 Serial: „Testamentul tinereţii" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 19.45 Clepsidra cu imagini 20.00 Ultimul tren 21.00 Sportmania 0.00 Tineri concertişti.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Dracula" (r) 15.00 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Air America" (US, 1990). Cu: Mel Gibson 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.30 Audienţa naţională 1.15 Serial: „Legea lui Shannon" (ep.1).

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Air America" (r) 15.00 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Spitalul de urgenţă" 21.30 Serial: „Pensacola" 22.30 Serial: „Veronica" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.15 Serial: „Legea lui Shannon" 2.00 Serial: „Înalta societate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 11.00 Serial: „Gesturi însemnate" 12.30 Serial: „Fiica oceanului" 15.00 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Iubire şi iertare" (partea a III-a) 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro şi contra 1.15 Serial: „Legea lui Shannon" 2.00 Serial: „Înalta societate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 11.00 Film: „Iubire şi iertare" (r) 15.00 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Nikita" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.00 Întîlnire cu presa 1.15 Serial: „Legea lui Shannon" 2.00 Serial: „Înalta societate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.40 Serial: „Gesturi însemnate" (ultimul ep.) 11.25 Serial: „Beverly Hills" (r) 15.00 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Urmărire generală 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Ultima frontieră" 21.30 Film: „Gremlin 2" (SUA, 1990) 23.55 Serial: „Poltergeist" 0.45 Serial: „American Gothic" 1.30 Serial: „Umbrele întunericului".

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.30 Film: „Tarzan şi femeia leopard" (SUA, 1946) 11.00 ProMotor 12.00 Punctul pe I 13.00 Serial: „Dragul de Raymond" 13.30 Serial: „Harriet" (ep.1) 14.00 Alo, Generaţia PRO 16.30 Lumea filmului 17.30 Serial: „Conan" 18.30 Te uiţi şi cîştigi! 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiştii" 21.00 Serial: „Academia de poliţie" 22.00 Film: „El Mariachi, trubadurul" (SUA, 1992) 23.20 Concert Holograf 0.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.45 Serial: „Efecte speciale" 2.30 Serial: „Crimă cu premeditare" 3.15 Serial: „Suspect de crimă".

DUMINICĂ 6.00 Formula 1 - Marele Premiul al Japoniei 8.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Serial: „Doctor în Alaska" 13.05 Serial: „Dragul de Raymond" 13.35 Serial: „Harriet" 15.00 Formula 1 16.45 Serial: „Al şaptelea cer" (ultimul ep.) 17.30 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 18.15 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Preţul corect 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Ally Mc Beal" 21.00 Film: „Tootsie" (US, 1982). Cu: Dustin Hoffman, Jessica Lange 23.00 Procesul etapei 1.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc".

ACASĂ

LUNI 7.00 - 13.00 Reluări 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.00 Serial: „Te iubesc" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Hat-trick 0.30 Serial: „Matlock".

MARŢI 7.00 - 12.15 Reluări 13.00 Film: „Veronica se întoarce" (România, 1973) 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.00 Serial: „Te iubesc" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Drama geloziei" (Italia, 1970). Cu: Marcello Mastroianni 0.15 Serial: „Matlock" (ultimul ep.).

MIERCURI 7.00 - 13.00 Reluări 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.00 Serial: „Te iubesc" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Orizontul pierdut" (SUA, 1973) 1.00 Serial: „Poirot".

JOI 7.00 - 12.30 Reluări 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.00 Serial: „Te iubesc" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Joc de copii" (SUA, 1972) 0.15 Serial: „Poirot".

VINERI 7.00 - 13.00 Reluări 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.00 Serial: „Te iubesc" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Secvenţe" (România, 1982) 0.00 Serial: „Poirot".

SÎMBĂTĂ 7.00 - 13.00 Reluări 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 21.00 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Amanţii muzicii" (Anglia, 1971). Cu: Richard Chamberlain 2.10 Serial: „Poirot".

DUMINICĂ 9.00 Sport la minut 9.30 Arte marţiale 10.00 Motor Sport Magazin 11.00 Bachet NBA 11.30 Fotbal american 12.30 Hochei profesionist 13.30 Fotbal Spania 15.30 Fotbal Italia 18.00 Bundesliga - Fotbal Germania 19.00 Retrospectivă sportivă a săptămînii 19.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Danielle Steel: Mesaj din Vietnam" (partea a II-a) 0.15 Serial: „Poirot".

ROSANNA ARQUETTE
ANTENA 1,
vineri, ora 21.00

ANTENA 1

LUNI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cuiul din pantof.

MARŢI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Bostonienii" (SUA, 1984). Cu: Christopher Reeve 23.35 Schimbul de noapte.

MIERCURI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Violenţa străzii" (SUA, 1994) 23.35 Prezentul simplu 0.30 Vedete în papuci.

JOI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Film: „Agenţia". Cu Robert Mitchum.

VINERI 6.45 Dimineaţa devreme 10.30 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Hombres" 15.30 Serial: „Navarro" 17.00 Serial: „Caracatiţa 3" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Inspiraţia Carolinei" 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 21.00 Film: „Incidentul" (SUA, 1991). Cu: Rosanna Arquette, David Bowie 23.35 Serial: „Twin Peaks" 0.30 Film erotic: „Amantul milionar" (Franţa).

SÎMBĂTĂ 7.00 Agenţia de presă 9.00 Desene animate 10.00 Între prieteni 11.00 Mileniul III 13.00 Magazin sportiv 16.30 Serial: „Fete de provincie" 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Nash Bridges" 21.00 Film: „Aparenţe înşelătoare" (SUA, 1995) 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Răzbunarea Emmanuellei".

DUSTIN HOFFMAN
PRIMA TV,
sîmbătă, ora 14.00

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Uragan în Paradis" 8.30 Spirit şi credinţă 9.15 Serial: „Animal Show" 9.45 Desene animate 11.30 Roata de rezervă 12.00 Printre rînduri 13.00 Documentar 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „A treia planetă de la Soare" 20.00 Film: „Let's Get Harry" (SUA, 1986) 21.45 Serial: „Glasul inimii" 22.45 Fotbal Club la Antena 1.

PRIMA

LUNI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 19.45 Film: „Şi mîine e o zi" (partea a II-a) 22.00 Fotbal.

MARŢI 7.00 Prima oră 10.05 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 19.45 Serial: „Meşterul casei" 21.15 Film: „Justiţie oarbă" (SUA, 1986) 23.30 Starea de veghe.

MIERCURI 7.00 Prima oră 10.05 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 19.45 Serial: „Meşterul casei" 20.15 Serial: „Un alt început" 21.15 Film: „Sam şi eu" (SUA, 1991) 23.30 Starea de veghe.

JOI 7.00 Prima oră 10.05 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.10 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 19.45 Serial: „Meşterul casei" 21.15 Film: „Casa groazei" (SUA, 1981) 23.30 Highlights Premier League.

VINERI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19 19.45 Serial: „Meşterul casei" 20.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 21.15 Film: „Puzzle" (SUA) 23.30 Starea de veghe.

SÎMBĂTĂ 8.00 Serial: „Lumea lui Eric" 10.30 Serial: „Adună-ţi gîndurile" 11.30 Serial: „Pămîntul: bătălia finală" 12.30 Magazin sportiv 14.00 Film: „Milioanele lui Madigan" (SUA). Cu: Dustin Hoffman 16.00 Zona M 17.00 Fotbal 19.00 Focus 19 19.45 Film: „Un detectiv meseriaş" (SUA, 1988) 22.00 Serial: „Centennial" 23.30 Fotbal 1.30 Film: „Întoacerea samuraiului" (SUA, 1992).

DUMINICĂ 8.00 Serial: „Căutatorii de aur" 10.15 Serial: „Mecanica distractivă" 10.30 Serial: „1999" 11.30 Duminică la prînz 13.00 Campionatul mondial de motociclism 14.00 Serial: „Lumea lui Dave" 16.00 Doc.: „Explorer" 19.00 Focus 19 19.45 Film: „Iluzii" (SUA, 1982) 21.30 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 22.30 Serial: „Nimeni nu e perfect" 23.30 Fotbal: Middlesborough - Nottingham Forest 1.30 Film: „Mitchell" (SUA).

TELE 7 abc

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.30 Serial: „Dragă John" 23.30 Serial: „Kung Fu".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.30 Serial: „Dragă John" 22.00 Cutia Pandorei 22.45 Serial: „Renegatul" 0.10 Serial: „Secţia de poliţie".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.30 Serial: „Dragă John" 22.00 Linia întîi 23.30 Serial: „Kung Fu".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.30 Serial: „Dragă John" 22.00 Cutia Pandorei 22.45 Serial: „Clientul" 23.35 Serial: „Secţia de poliţie".

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Dosarele Rockford" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.30 Serial: „Dragă John" 22.30 Serial: „Cobra" 23.15 Telefon Top abc.

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 11.15 Asalt MB 12.10 Serial: „Drumul spre rai" 13.00 Studioul Tudor Vornicu 16.10 Magazinul femeilor 17.10 Serial: „Roseane" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Serial: „Lumi paralele" 21.30 Film: „Te arzi la soare" (SUA, 1979). Cu: Joan Hollins 0.10 Serial: „Pointman".

JOAN COLLINS
TELE 7 abc,
sîmbătă, ora 21.30

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 10.00 Serial: „Incredibilul Hulk" 14.50 Drumuri printre amintiri 15.25 Film: „Planeta maimuţelor" (SUA, 1968) 18.00 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.40 Film: „Seducţie mortală" (SUA, 1993) 23.15 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

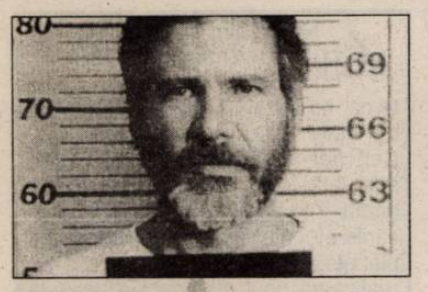

SERIALE CELEBRE pe... marele ecran

„Nikita" este serialul pe care mulţi îl urmăresc cu mare plăcere în fiecare săptămînă, unii încercînd să găsească similitudini - mai mult sau mai puţin reale - între personajul interpretat de Peta Wilson (fascinanta luptătoare cu plete blonde şi ochi albaştri) şi cel realizat cu ani în urmă, în filmul cu acelaşi nume şi de mare succes al regizorului Luc Besson. Cu alte cuvinte, versiunea originală a filmului pentru marele ecran - „Nikita" - a constituit un punct de plecare pentru actuala serie de televiziune. Dar, în ultimii ani, asistăm mai ales la fenomenul invers, de condensare şi metamorfozare a unor seriale celebre în creaţii cinematografice pentru marele ecran.

◆ Vă amintiţi, cu siguranţă, faimosul serial al anilor '60, „Evadatul". Povestea personajului central interpretat atunci de David Janssen, a fost reluată de regizorul Andrew Davis şi folosită în filmul cu acelaşi nume pe care l-a realizat în 1993. De data aceasta, rolul evadatului i-a fost încredinţat lui Harrison Ford. La rîndul său, nu mai puţin apreciatul Tommy Lee Jones a dat viaţă neînduplecatului poliţist într-o manieră inegalabilă faţă de versiunea originală.

◆ „Misiune imposibilă", filmul cu Tom Cruise lansat în 1996, a fost şi el inspirat de un serial difuzat între 1966 şi 1971 de televiziunea americană. În urmă cu 30 de ani faţă de apariţia filmului, vedete erau Peter Graves şi Leonard Nimoy. Acum, regizorul Brian De Palma l-a ales pe Tom Cruise pentru a reaprinde torţa unei misiuni imposibile.

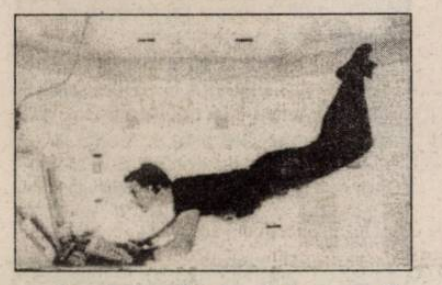

◆ Seducătorul Simon Templar, acel gentleman aventurier, imaginat de romanciera Leslie Charteris, a adunat în faţa micilor ecrane milioane de

telespectatori. În perioada 1962-1967 acest rol i-a revenit, după cum vă amintiţi, actorului Roger Moore. În 1997, personajul Simon Templar a renăscut din propria-i cenuşă, graţie regizorului Philip Noyce, dar într-o ipostază extrem de originală, destul de îndepărtată de imaginea „sfîntului" de altădată.

◆ Serialul „Dosarele X" i-a făcut celebri pe doi actori total necunoscuţi în urmă cu cinci ani - Gillian Anderson şi David Duchovny. Acum, cînd pentru milioane de telespectatori ei au devenit idoli, cei doi actori sînt din ce în ce mai hotărîţi să părăsească serialul. Dar, deocamdată, ei asistă cu satisfacţie la sălile pline pe care le face filmul de lung metraj „Dosarele X", lansat anul acesta. Ca de obicei, cei doi actori interpretează îndrăgitele personaje Scully şi Mulder, agenţi FBI ce au ca misiune elucidarea unor cazuri ce conţin elemente mai mult decît stranii.

◆ Deşi au trecut 30 de ani, vă mai amintiţi probabil de John Steed şi Emma Peel, perechea oarecum bizară, dar în acelaşi timp fermecătoare, din serialul „Răzbunătorii". De fapt, pentru prima oară, acest serial a debutat în 1961. Continuu, pînă în 1977, cînd s-au încheiat filmările, rolul lui Steed a fost interpretat de actorul Patrick Macnee, în timp ce rolul partenerei sale, Emma Peel, a revenit, pe rînd, mai multor actriţe. Cea mai îndrăgită de public a fost însă Diana Rigg.

Deşi pare incredibil, producătorii americani şi-au reamintit la rîndul lor de acest serial englezesc de succes şi l-au folosit acum drept sursă de inspiraţie pentru un film. De fapt, regizorul Jeremiah Chechik s-a oprit la un episod din 1965. „Şapte zile de potop" a plasat acţiunea tot la Londra, dar în anul 1999. Actorii care întruchipează cele două faimoase personaje sînt Uma Thurman (Emma Peel) şi Ralph Fiennes (John Steed). Emma sfîrşitului de mileniu schimbă ţinuta anilor '60 pe un look avangardist, pe bază tot de combinezon de piele, conduce un Jaguar şi nu un Lotus Elan ca altădată. John Steed nu renunţă însă la impecabilul costum negru, la melon şi umbrelă. Astfel echipaţi, ei luptă cu strategie, curaj şi umor împotriva lui August De Winter (Sean Connery) care poate să declanşeze o catastrofă planetară, prin furtuni de zăpadă şi tornade.

◆ Pentru sfîrşitul anului, producătorii americani de film oferă un Antonio Bande-

ras alias „Zoro". Misteriosul hidalgo va îmbrăca veşmintele justiţiarului, lansîndu-se alături de Anthony Hopkins într-o intrigă plină de aventuri periculoase. De data aceasta, regizorul Martin Campbell a avut ideea de a readuce pe ecran figura cavalerului cu mască şi povestea sa, reluată pînă acum în mai multe variante nu doar pentru televiziune, ci şi pentru marele ecran.

LUC BESSON în rol de Pygmalion

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

Luc Besson, „copilul teribil al cinematografului francez", surprinde în continuare prin creaţiile sale. După ce a plonjat cu „Al cincilea element" în plin secol XXIII, Luc Besson face un salt spectaculos înapoi în timp, oprindu-se în atmosfera austeră a evului mediu. Aşa se face că în vara acestui an a început fixarea pe peliculă a mitului Fecioarei din Orleans, inutil să mai spunem că într-o viziune destul de personală. Jeanne D'Arc, enigmatica eroină naţională a Franţei, a inspirat pînă la Luc Besson numeroşi alţi cineaşti. Dar, în mod sigur, nici un alt regizor nu a beneficiat de un buget atît de „opulent" - 250 milioane de franci, bani pe care casa de filme Gaumont i-a oferit cu ochii închişi răsfăţatului ei, Besson.

Acesta şi-a adunat „complicii" obişnuiţi - Eric Serra, compozitor-fetiş al coloanelor sonore din filmele sale, şi Theky Karyo, prezent şi în „Nikita", şi a pornit la treabă. Rolul lui Charles VII i-a fost încredinţat lui John Malkovich, cel al lui Gilles de Rais lui

Vincent Cassel, iar al reginei Yolanda actriţei Faye Dunaway. Rolul feminin „en titre" i-a fost rezervat, bineînţeles, frumoasei Milla Jovovich, tînăra soţie a lui Besson. Aceasta, după ce în „Al cincilea element" a salvat omenirea de forţele răului, îşi propune acum să-i împingă pe englezi în afara graniţelor Franţei.

Regizorului, fie el şi „copilul teribil al Franţei", ajuns la vîrsta de 39 de ani, nu i-a fost tocmai uşor să-şi impună soţia în grupul de lucru, mai ales că, îmbrăcînd armura curajoasei Jeanne D'Arc, Millei i s-a pus de fapt pe tavă primul rol important în cariera ei artistică. Pentru maliţioşi - evident fără putere de decizie -, singurul motiv pentru care Milla ar fi fost îndreptăţită să primească rolul era vîrsta ei, 22 de ani, deci destul de apropiată de cea a eroinei întruchipate, care sfîrşea la numai 19 ani arsă pe rug.

Dar Luc, la rîndul său, adoră rolul de Pygmalion, aşa că a considerat că are cea mai bună ocazie să modeleze cariera cinematografică a... actriţei principale din viaţa sa. Rămîne de văzut dacă talentul lui de a crea staruri este la fel de mare cu cel de a face filme.

MALIBU şi casele starurilor

BARBRA STREISAND

Proprietatea ei, supranumită „satul", evident din cauza suprafeţei pe care se întinde, este cea mai scumpă din zona Malibu: în jur de 14 milioane de dolari. Situată în Point Dune, imensa proprietate se desfăşoară pe fundalul plajei Paradis Cove. Aici s-a oficiat în vara aceasta ceremonia care a unit prin căsătorie destinul cîntăreţei, actriţei şi producătoarei Barbra Streisand cu cel al actorului de televiziune James Brolin.

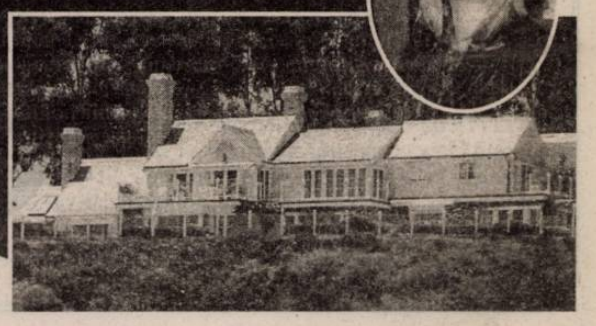

HOROSCOP
26.10 - 1.11

BERBEC (21.03 - 20.04): Două zile faste, așa cum n-ați mai avut cam de multișor, vor fi joi și vineri. Ele vă vor aduce bucurie în suflet și o nouă prospețime a cugetului. Joi curba financiară are o creștere semnificativă, mult peste normal. Vineri primiți o veste de ordin sentimental, cu urmări fericite pentru viitorul apropiat.

TAUR (21.04 - 21.05): Un zbucium sufletesc greu de explicat și pe care vă străduiți, în taină, să-l deslușiți vă stăpînește aproape întreaga săptămînă. Poate sînt incertitudini privind viitorul proiectelor dv., poate îndoieli referitoare la recentele inițiative profesionale... Oricum, în această ceață nu e recomandabil să luați decizii importante.

GEMENI (22.05 - 21.06): Vești foarte bune din sfera financiarului - la începutul intervalului. O afacere își află deznodămîntul fericit marți sau miercuri, iar spre finele perioadei primiți o ofertă cu perspective materiale rozalii, dar nu vă grăbiți să bateți palma. Mai reflectați. Pe plan sentimental sînt posibile ciocniri trecătoare ca verdele frunzei.

RAC (22.06 - 22.07): Nimic deosebit nu se întîmplă în primele zile ale săptămînii, cînd sînteți atît de asaltat de probleme mărunte și sîcîitoare, încît vă uitați numărul de la pantofi. Treptat, elanul intelectual și fizic se aplatizează și se poate instala o iritare nervoasă generatoare de conflicte. Noroc că o persoană de sex opus cunoaște remediile.

LEU (23.07 - 22.08): Două zile infernale (luni și marți) vor fi urmate de altele încîntătoare, care vor compensa eforturile din ultimul timp, inclusiv prin primirea unei sume consistente. Curba financiară are un maxim (joi, vineri), iar cea a psihicului un minim (miercuri). Dar voința dv. va învinge contradicțiile pe care le veți parcurge.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Sub semnul favorabil al lui Jupiter, veți avea o ocazie excelentă de a stabili noi punți de amiciție, durabile și dezinteresate - lucru rar în zilele noastre. Flerul dv. inconfundabil își va face datoria și de această dată. Cei mai buni parteneri ai dv. sînt din Taur, Pești și Berbec. Nimic nou, deocamdată, despre bani.

BALANȚA (22.09 - 22.10): Evenimente contradictorii tind să vă afecteze psihic și randamentul scade. Luni sau marți se pot ivi polemici dure, necordiale, în care ar fi mai bine să cedați. Se pare însă că joi sau vineri vi se va îndeplini un mai vechi vis, legat de profesiune. Consecința directă a acestui traseu sinuos este o tendință neproductivă de relaxare.

SCORPION (23.10 - 21.11): Pe un fond astral de zile mari, totul vă merge din plin, rezervoarele optimismului sînt pline ochi. De remarcat un succes sentimental (mai ales pentru cei născuți în decanul al doilea al zodiei) și unul financiar - curba cu pricina avînd un maxim vineri. Atenție la un Scorpion sau Capricorn din anturaj!

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Influxul astral sugerează că acum sînteți înconjurat numai de prieteni și de intenții bune, și că reușitele profesionale sînt iminente. Soarele și Luna sînt aliați de nădejde, asta însemnînd dinamism și inspirație în orice activitate. Din păcate, sînt posibile mici seisme de principiu în mediul familial.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Luciditate, farmec și prezență de spirit, iată etichetele principale ale acestei săptămîni. Veți avea nevoie de fiecare din aceste virtuți, întrucît veți fi protagonistul unor evenimente alambicate, în care va trebui să demolați spusa lui Murphy: zîmbește, mîine va fi mai rău! Joi sau vineri primiți bani.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Satisfacții morale și materiale, acestea sînt dominantele perioadei. Luni sau marți veți avea prilejul să vă etalați verva speculativă, iar vineri un succes profesional va veni să mîngîie orgoliul dv. proverbial. Atenție, la finele săptămînii vă pîndește un ghinion financiar, sudați-vă buzunarele!

PEȘTI (19.02 - 20.03): Se pare că Venus și Marte vă întind cîteva capcane, obligîndu-vă la prudență și reținere în a da replici urzicante, mai ales în mediul profesional. Pe de altă parte, contabilizați-vă cu zgîrcenie rezerva de afectivitate, n-o mai risipiți spre zone obscure, alunecoase. Joi sau vineri primiți bani sau o veste bună despre ei.

Grădina
micul nostru Paradis

Castanii comestibili

Domnul *Gheorghe Manolache din Drobeta-Turnu Severin* îi îndeamnă pe cei ce au o grădină mai spațioasă, cu zone însorite pe timpul verii, să cultive măcar cîțiva castani comestibili, care le pot oferi peste cîțiva ani o mare bucurie, în special prin fructele pe care le produc. Ne oferă așadar „ghidul primilor pași": semănatul castanilor comestibili. Operațiunea se face toamna (dar și primăvara), în șănțulețe adînci de 6-7 cm. Castanele se așază cu vîrful în jos, la distanțe de 20-30 cm una de alta. În cazul semănăturii de toamnă, lucrarea se protejează contra gerului din timpul iernii cu un strat de frunze uscate sau de paie, gros de 10 cm.

Insecte dăunătoare

Dăunătorul care vă ucide filodendronul, stimată doamnă *Angela Corpaci (Sf. Gheorghe)*, este, probabil, păduchele lînos, după modul în care îl descrieți: de dimensiunea unei gămălii mici de ac, acoperit de o secreție albă și lipicioasă, și fixat în special pe spatele frunzelor și pe ramuri. Dacă există frunze cu aspect iremediabil compromis, îndepărtați-le cît mai grabnic prin tăiere. În rest, pensulați frunzele și tijele lor cu spirt denaturat, o dată la două-trei zile. Acest gen de dăunător se mai întîlnește la colocasia, lămîi, asparagus, cercelus, trandafir japonez etc. *(A Popescu)*

tile

Dopul înțepenit în gîtul sticlei poate fi eliberat astfel: Se bate ușor dopul cu un obiect din lemn. Dacă nu cedează se încălzește rapid gîtul recipientului în dreptul dopului (cu aburi sau la o flacără mică); gîtul acestuia se dilată și eliberează dopul care se poate scoate printr-o simplă răsucire.

Dacă dopurile din sticlă (cristal) s-au înțepenit fiind îmbîcsite de resturi alimentare sau de băuturi, se cufundă recipientul cu dopul în jos într-un vas cu apă fierbinte și se lasă un timp pentru ca apa să se infiltreze între dop și gîtul recipientului. Astfel dopul se va scoate ușor prin răsucire căci în amestec cu apa, murdăria se transformă din liant, în unguent.

Dacă doriți să faceți găuri în obiecte din sticlă, procedați în felul următor: însemnați locul găurii de o parte și de cealaltă a peretelui folosind o unealtă dură cu vîrf ascuțit (sau un ciob din material ceramic); umeziți apoi locul cu petrol lampant sau petrosin. Folosind o mașină de găurit cu turație mică și un burghiu cu cap Widia, găuriți sticla pînă la jumătate din grosimea peretelui apoi continuați procedînd la fel din partea opusă pînă cînd peretele este străpuns.

Doriți să fixați un obiect din sticlă pe un suport din metal? Preparați un liant din clei, 6 linguri, pe care îl înfierbîntați și la care adăugați apoi ulei de in fiert, 2 linguriță. Amestecați bine pînă la omogenizare. Aplicați amestecul cald atît pe suprafața sticlei cît și pe cea metalică cu o pensulă. Suprapuneți cele două suprafețe și apăsați bine circa un minut. Liantul care depășește marginile se îndepărtează după răcire folosind o lamă de cuțit.

Conducerea pe zăpadă

PILOTAREA *autovehiculelor pe timp de iarnă prezintă caracteristici specifice acestui sezon - principalii adversari ai automobiliștilor fiind acum zăpada, gheața, poleiul, ceața și vînturile puternice. Intervenția acestor factori naturali micșorează vizibilitatea, îngustează fîșia de drum circulabilă, înrăutățește aderența și reduce, uneori pînă la un nivel periculos, manevrabilitatea mașinii.*

CONDUCEREA *automobilelor pe drumuri înzăpezite nu ridică mari dificultăți atunci cînd densitatea zăpezii este ridicată; pe astfel de drumuri rulajul este chiar plăcut, neregularitățile drumului sînt estompate iar aderența suficient de bună. Este însă nevoie de atenție sporită pe traseele pe care circulația foarte intensă a creat o pojghiță de zăpadă durificată, pe care aderența este redusă. În astfel de situații șoferul trebuie să se comporte respectînd recomandările ce se vor face într-un număr viitor pentru rulajul pe gheață și polei. O altă precauție este impusă de îngustarea suprafeței libere a șoselelor pe ale căror margini se aglomerează, de regulă, zăpada rezultată prin curățire sau aruncată de vehicule.*

ESTE RECOMANDABIL *ca, pe zăpadă, să se circule cît mai aproape de axa drumului, pentru a se evita alunecarea roților spre șanț datorită denivelărilor șoselelor. Vehiculelor care pot beneficia de tracțiune integrală este necesar să li se cupleze toate punțile, înainte de a se angaja pe porțiuni înzăpezite. În sfîrșit, este bine să se evite circulația pe făgașele adînci formate de vehicule, mai ales în cazul mașinilor care au garda la sol redusă; în astfel de cazuri manevrabilitatea mașinii se reduce și crește riscul de imobilizare a mașinii prin suspendare.*

Prof. Univ. Dr. Ing.
MIHAI STRATULAT
(Va urma)

ȘAH — PROBLEMA DE AZI:

Negrul mută și cîștigă

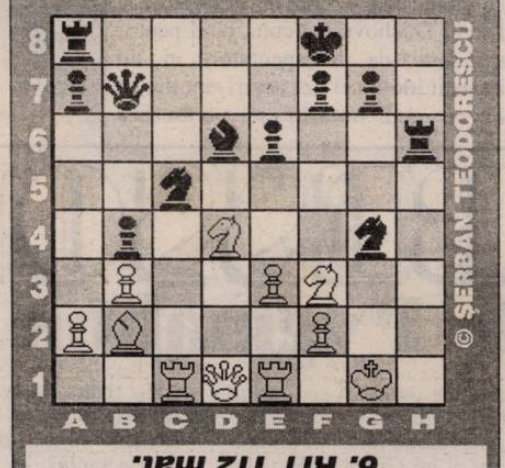

1... Th1+! 2. Rg2 (2. Rh1 Cf2+) Th2 + 3. Rg1 Cf2 4. Ce6 + Re7! (4... Rg8 5. Dd6) 5. Cc5? Ch3 + 6. Rf1 Tf2 mat.

Pe 4 roți

Serisori primite

Ne grăbim să-ți răspundem, stimate Domnule COSMIN I. HUGHIUR (Simeria), cu toate că, nu din vina noastră, am primit cu mare întîrziere scrisoarea ta... Cele trei întrebări pe care ni le adresezi, iată, își primesc azi răspuns! La prima întrebare, referitoare la mișcările efectuate în spațiul cosmic de planeta noastră, ne vom ocupa de realizarea unui material pe această temă, așa cum îți dorești. În ce privește cea de-a doua problemă, dacă omul este rodul „evoluției sau creației", nu prea se poate să fie expediată în doar cîteva rînduri datorită complexității pe care o presupune. Totuși, ca să nu ne bănui că evităm să-ți răspundem, îți vom spune că problema ta poate primi felurite răspunsuri în funcție de ceea ce crede cel întrebat: dacă acesta crede în datele furnizate de știință, atunci omul este doar „evoluție", iar dacă el nu crede în știință, ci într-un factor primordial al întregului Univers - indiferent cum i se spune, Dumnezeu, Allah, Yehova, Zeus, Jupiter, Ra etc., etc. -, atunci omul este exclusiv „creație divină". Rămîne doar ca și tu, asemenea tuturor, să optezi singur, în funcție de propria ta imagine pe care ți-o faci despre lumea în care trăim... În sfîrșit, la a treia întrebare mărturisim deschis că nu știm a răspunde! Asta-i situația! Îți dorim mult succes la învățătură și așteptăm să ne mai scrii!

Vă mulțumim, stimată Doamnă CLAUDIA C. (București), pentru cuvintele de apreciere pe care ni le adresați! Într-adevăr, ați sesizat corect, nu-i deloc ușor să realizezi, în ziua de azi, o publicație - oricare i-ar fi profilul acesteia. Nu atît din pricina concurenței (aceasta e un „obstacol" care, în fapt, te stimulează să te menții permanent „în priză", pentru a oferi cititorilor o publicație cît mai interesantă și mai bună, calitativ, astfel încît numai neprofesioniștii se tem de concurență!), cît din cauza poverii economico-financiare! Nenumăratele taxe și impozite care ne apasă, ne împiedică și pe noi, ca pe majoritatea colegilor noștri din alte redacții, să oferim cititorilor o calitate superioară a tiparului (policromie, hîrtie cretată etc.) atîta vreme cît nu sîntem - și nici nu dorim să fim! - susținuți (sponsorizați) de cine știe ce „fundații", „partide" sau alte asemenea făcături din țară sau din străinătate. Singurii noștri „bancheri" sînteți Dv., care, aidoma tuturor distinșilor noștri cititori, apreciindu-ne strădaniile noastre, ne... „sponsorizează" săptămînă de săptămînă! Încă o dată, mulțumiri! Vă dorim, la rîndu-ne, multă sănătate!

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Titlul de proprietate

Domnului Merca Ștefan, comuna Popești, sat Voievozi

Dacă dețineți un titlu de proprietate, adică un act care să ateste calitatea dvs. de proprietar pentru terenul la care faceți referire, fără îndoială că fapta vecinului dvs. este abuzivă și nelegală și poate fi soluționată numai pe calea acțiunii de justiție (dacă nu ajungeți la rezolvarea pe cale amiabilă).

Prin urmare, aveți la îndemînă două posibilități:

1. Puteți face o plîngere penală direct la instanța de judecată împotriva vecinului dvs. pentru săvîrșirea infracțiunii de tulburare de posesie conform art. 220 al. 2 Cod penal, alineat care prevede săvîrșirea acestei infracțiuni prin desființarea sau strămutarea semnelor de hotar. Dvs., avînd calitatea de parte vătămată, constituindu-vă parte civilă în cadrul procesului penal, puteți solicita restabilirea situației anterioare și anume fixarea semnelor de hotar între cele două proprietăți așa cum rezultă din actele de proprietate deținute de fiecare.

2. Puteți formula o acțiune civilă, numită acțiune în grănițuire, conform art.584 și 600 Cod civil, soluționată de instanța de Judecată în circumscripția căreia se află terenul.

Prin această acțiune puteți solicita stabilirea liniei de hotar care desparte cele două proprietăți.

În ambele cazuri se impune efectuarea unei expertize tehnice care să stabilească întinderea fiecărei proprietăți conform titlurilor de proprietate deținute.

Pentru formularea și susținerea uneia din aceste două căi aveți nevoie de ajutorul unui avocat.

Nu-i uşor!

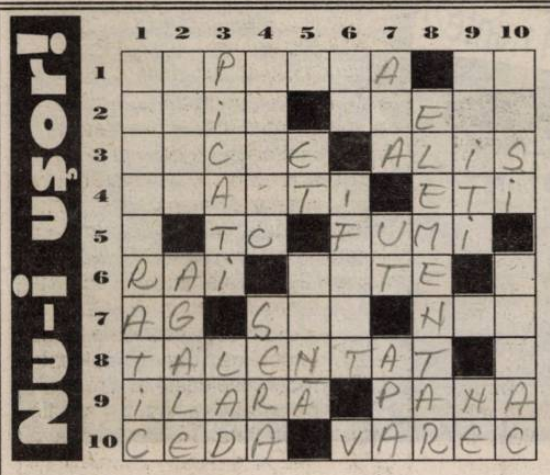

ORIZONTAL: 1) Uşuratică - La pupă! 2) Uşoară şi pufoasă - Aer cald care iese din plămîni în timpul respiraţiei. 3) Somn uşor! - Localitate în Peru. 4) Uşor de pus pe pereţi (pl.) - A 32-a literă slavonă. 5) Traian Coşovei - Localitate în Japonia. 6) Loc frumos şi încîntător, în care ni se spune că vom trăi uşor, fără greutăţi - Şorţuri uşoare purtate de ospătari. 7) Argint - Se obţine uşor printr-o succesiune - Mantie uşoară de vreme rea. 8) Favorizat de uşurinţa efectuării unor anumite lucruri. 9) Îţi provoacă cu uşurinţă rîsul - Uşoară ca un fulg. 10) A uşura - Trecut uşor peste unele lucruri.

VERTICAL: 1) Uşuratic. 2) Ceaţă uşoară - Uşurel. 3) Respinşi cu uşurinţă la examenul de admitere - Pisc în Elveţia. 4) Algă marină azvîrlită de valuri pe ţărm, care serveşte ca îngrăşămînt - Construcţie din beton şi sticlă, unde deobicei plantele cresc cu mare uşurinţă. 5) Încet la urmă! - Uşor perceptibili. 6) O arătare - Nu este necesar cînd îl execuţi cu mare uşurinţă. 7) Un tip distant - Uşurat pe mărgini! - Se evaporă uşor. 8) Un calcul uşor. 9) Strînşi uşor - Cununi! 10) Cînd e tiptil e şi uşor (pl.) - Prinde orice... uşor.

DICŢIONAR: ~~*ALIS, ETI, FUMI, LAD, VAREC.*~~

GEORGETA FLORENŢA
Bîrlad

Soluţia careului „CU PUŢINĂ BĂTAIE DE CAP”

Orizontal: CAPITAN - PA - ALATURARI - PELERINA - C - CSA - BE - STA - A - REA - A - UP - UCI - NEBUNI - NAIA - MURAT - IP - ECA - ATA - AURA - AROL - ATLETI - ERA.

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Unde se află oraşul Aşhabad?
2. Cine este autorul ciclului de lieduri „Dragoste şi viaţă de femeie”?
3. Cine era Aesculnus în mitologia romană?
4. Cine a scris comedia „Travesti” (1969)?
5. Ce sînt plantele anemofile?
6. Ce este braunitul?
7. Ce este un endecagon?
8. Cine a inventat plicul?
9. Cine a fondat prima grădiniţă de copii?
10. Ce mare filozof a trăit la curtea lui Alexandru Macedon?

Răspunsurile din numărul trecut

1)Cladocerele sînt un ordin de crustacee acvatice mici, care contribuie la alcătuirea planctonului de apă dulce. 2) Autorul romanelor „Molloy” şi „Malone moare” este scriitorul irlandez de limbă franceză Samuel Beckett (1906-1989 - premiul Nobel în 1969). 3) Oraşul Manama este capitala statului Bahrein din sud-vestul Asiei. 4) Autorul poemului simfonic „Furtuna pe mare” este compozitorul român Augustin Bena (1880-1962). 5) În mitologia romană, Vesta era zeiţa căminului casnic, protejînd focul vetrei. 6) Dracila este un arbore spinos de 1-3 m, răspîndit în Europa. 7) Fenecul sau vulpea deşertului este un animal carnivor din Sahara, lung de 60 cm, cu blana de culoarea nisipului. 8) Substanţa predominantă în corpul omenesc este apa (circa două treimi din corpul unui adult). 9) O milă engleză are 1609,347 m iar o milă marină 1852 m. 10) Prima centrală telefonică în ţara noastră a fost instalată în 1885 şi avea trei abonaţi. (IRINA STOICA)

PAR(anormale) de To PAN

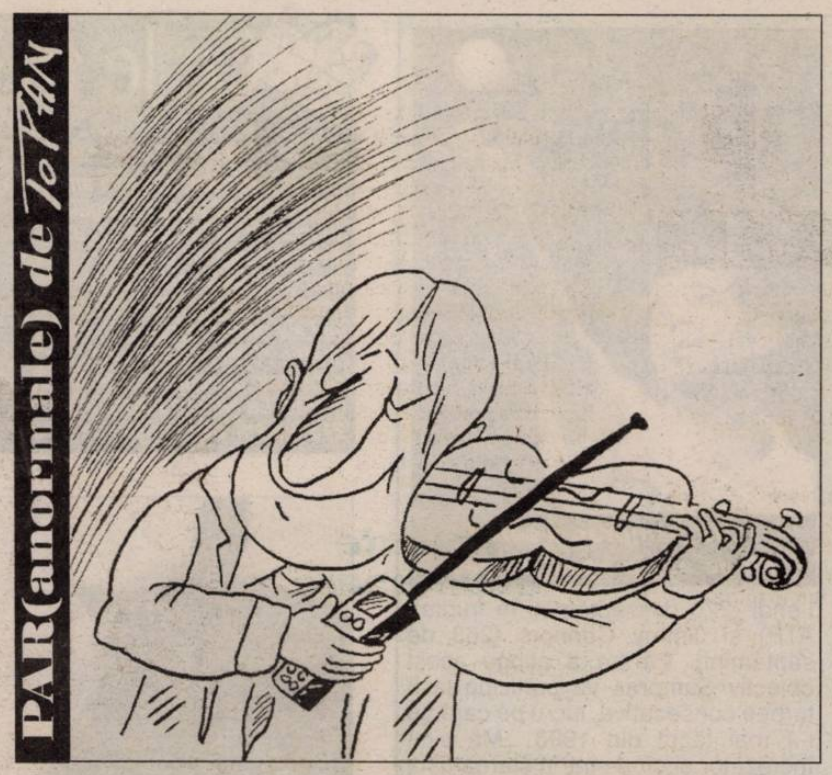

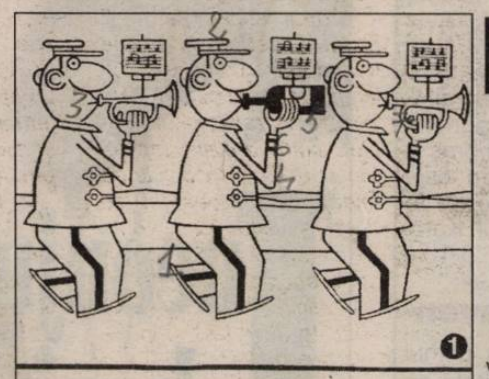

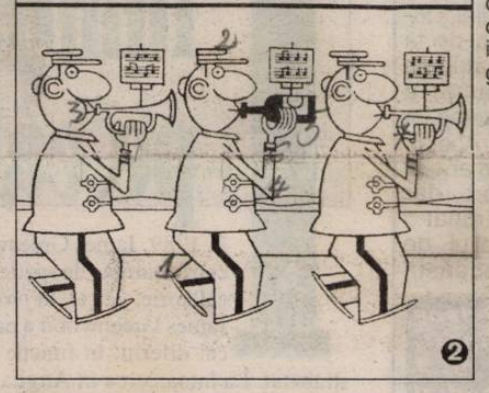

PERSPICACITATE

Diferenţe umoristice

Vă prezentăm două desene care par identice. Examinaţi-le cu atenţie şi veţi reuşi să identificaţi opt mici diferenţe grafice.

(Soluţia în numărul viitor)

Dezlegările testelor din nr. trecut

CE LIPSEŞTE?

1) Mînuşa de pe mîna stîngă a poliţistului. 2) Şiretul fluierului. 3) Mîna stîngă a şoferului. 4) O valiză aflată pe partea superioară a automobilului şi spaţiul liber dedesubt. 5) Roata posterioară a maşinii.

umor

☺ *De ce nu mai joci poker cu prietenul tău?*
- Ai accepta să joci cu unul care trişează?
- Nu, bineînţeles!
- Vezi? Nici el!

☺ *De ce nu mi-aţi spus că hotelul dumneavoastră e plin de ploşniţe?*
- Credeam că le puteţi observa şi singur!

☺ *Cu ce te ocupi? Absolut cu nimic!*
- Trebuie să fie foarte plăcut!
- Da, dar concurenţa e cumplită!

☺ *De cei ai întîrziat astăzi la şcoală? îl întreabă învăţătoarea pe Dănuţ.*
- A avut tata o treabă cu mine!
- Şi nu putea s-o facă altcineva?
- Nu, că pe mine trebuia să mă bată.

☺ *Discuţie între doi politicieni:*
- Ce aţi spus azi în Parlament despre ieftinirea vieţii?
- Nimic!
- Bine, asta ştiu eu, dar cum a fost formularea?

☺ *Două prietene stau de vorbă.*
- Draga mea, tu, cînd faci dragoste, vorbeşti cu soţul tău?
- Dacă-mi dă telefon!

Napoleon despre:

TRON: Un tron nu este decît o scîndură garnisită cu catifea;
TIMP: Timpul intră în orice, este elementul din care se compun toate lucrurile;
LUCRURI: Nu faci bine decît ce faci tu însuţi;
MĂREŢIE: Adevărata măreţie nu constă în a umbla îmbrăcat în purpură sau într-o haină cenuşie, ea constă în a şti să te situezi mai presus de condiţia ta;
PRIETENIE: Nu omul are prieteni ci fericirea lui;
SOARTĂ: Profitaţi de favorurile soartei cînd capriciile ei vă sînt prielnice. Temeţi-vă ca ea să nu se schimbe: doar e femeie;
PUTERE: Amanta mea este puterea. Am făcut prea multe pentru a o cuceri ca să las acum să-mi fie răpită sau să îngădui măcar a fi rîvnită;
PUTEREA DIVINĂ: Nu există în lume decît două puteri: spada şi spiritul. ...În cele din urmă spada este întotdeauna învinsă de spirit.

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„POVEŞTI”

FAC PROBE / FĂCUT LA LOC	V	STAU LA CASA LOR / SINGURE	L	NARATĂ / BĂTUT ÎN CAP	I	CULTE / STAT	C	CUPRU / CUTIE	C	NIVELE / MOMEALĂ	S
	R	E	C	O	N	S	T	I	T	U	I	T
DECLAMATE / OAMENI DIN UMBRĂ	R	E	C	I	T	A	T	E	SERE! / BOLD		S	R
	F	I	L	A	T	O	R	I	LICHID / ASCUŢITĂ	A	P	Ă
URME DE GRAFIT! / PEŞTI	F	I	T	PIERDUT / MĂTUŞĂ (pop.)	R	Ă	T	Ă	C	I	T	
	B	I	B	A	N	I	UNU LA TABLE / STAT	E	C	DIN STUP! / FIARE...	T	U
PEŞTI / LUMEA NOASTRĂ	C	A	R	A	S	I	DUCE GREUTĂŢI / ACRU	U	M	A	R	
	L	A	T	I	N	I	T	A	T	E	CUVÎNT DE FINAL	I
CUTĂ / NE E CA UN FRATE	T	Ă	LUATĂ CU ASALT / DIN LAGĂR!	A	T	A	C	A	T	A	DIN PĂCATE!	
	N	O	R	A	DIN SALINĂ! / ALIFIE	A	L	I	A IUBI (inv.) / A LA ROMA	A	M	A
MONARHI / VERBUL VIEŢII	R	E	G	I	PASTORAL	I	D	I	L	I	C	
	F	I	E O FRUMOASĂ	A	R	T	Ă	CALE DE CIRCULAŢIE	V	E	N	A

Dezlegarea integramei „EVALUARE”

Orizontal: C - A - O - A - Z - F - CONFIDENTIAL - NULA - STI - EU - STRALUCITORI - EI - ORACOL - D - IM - UMILA - AL - PISICA - BRAD - SONAT - DAR - UR - RI - EVALUARE - SAMANI - ATI - P - NOBILIME - ST - LESA - ANA - MAI.

Numere curioase

Observaţi cu atenţie această egalitate: 3862=3003. Ea poate deveni exactă folosind simboluri matematice fără a schimba ordinea cifrelor: 38+62=300:3. Puteţi proceda în acelaşi fel dacă vă prezentăm cifrele 230=231?

(Soluţia în numărul viitor)

23+0=23:1

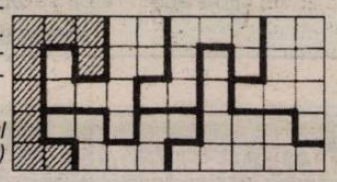

Abonamente la „Magazin” direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.

DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi trimestriale, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!

Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Etapa a 10-a a Diviziei A nu a adus absolut nici o surpriză. Favoritele şi-au văzut de treabă şi au cîştigat, iar cele care trebuia să piardă, au pierdut. Rapid, Dinamo, Oţelul, Naţionalul şi Steaua au luat fiecare cîte 3 puncte iar Argeşul, Bacăul şi Olimpia au smuls cîte un punct foarte preţios oponenţilor. De remarcat faptul că echipa lui Halagian şi Hizo, FCM Bacău a reuşit să rămînă neînvinsă şi după această etapă în care a jucat în deplasare. Sîmbătă sînt programate 3 meciuri care pot schimba lejer ordinea clasamentului: Rapid-Dinamo, FC Argeş-Naţional, Steaua-Oţelul.

Într-un interviu recent, finlandezul Mika Hakkinen a declarat că se aşteaptă la un duel corect între el şi Michael Schumacher în ultima etapă a Formulei 1, cea de duminică de la Suzuka, Japonia. „Dacă totul merge bine în Japonia voi cîştiga şi voi deveni campion. Nu are sens să alerg pentru locul al doilea. Mă voi gîndi că avem acelaşi număr de puncte". Mika a mai declarat că este sigur că Schumacher nu va recidiva şi că oricum nu îi este frică de german. „Nu am nimic de pierdut deoarece nu poţi pierde decît atunci cînd ai fost campion. Michael a fost deja de 2 ori aşa că el este într-o situaţie neplăcută, nu eu".

Mika Hakkinen nu e deloc îngrijorat...

Pete Sampras, americanul de 27 de ani care domină clasamentul ATP de 5 sezoane, a declarat că îşi doreşte foarte tare să rămînă numărul 1 mondial şi în acest sfîrşit de an, ceea ce l-ar propulsa în galeria celor mai buni jucători de tenis ai tuturor timpurilor, înaintea lui Ivan Lendl (270 de săptămîni în fruntea ATP) şi Jimmy Connors (268 de săptămîni). Pentru a atinge acest obiectiv Sampras va participa la 5 turnee consecutive, lucru pe care nu l-a mai făcut din 1993. „Mă simt încrezător şi cînd sînt în starea asta sînt foarte greu de bătut". Aviz „amatorilor" Patrick Rafter şi Marcelo Rios care se află în urma sa la diferenţă mică de puncte. Deocamdată Sampras a cîştigat turneul de sală de la Viena trecînd în finală de slovacul Karol Kucera cu 6-3,7-6,6-1.

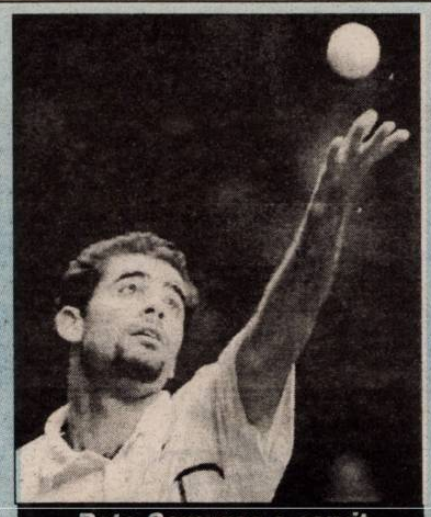

Pete Sampras a servit 69 de aşi la acest turneu

Lindsay Davenport a cîştigat primul său turneu în calitate de numărul 1 mondial, învingînd-o în finala de la Zurich pe compatrioata sa, Venus Williams, a doua jucătoare a lumii, în 2 seturi: 7-6,6-3. Acesta este al 6-lea titlu al anului pentru Davenport dar primul cîştigat de cînd a detronat-o pe Martina Hingis din fotoliul de lider. „Mă simt bine în această poziţie, dar sînt conştientă că trebuie să joc şi mai bine decît am jucat pînă acum" a declarat Lindsay.

Lindsay Davenport, nr. 1 mondial

ANDREI TOMA

Ce le trece unora prin minte?!

În amintirea unor obiceiuri ale băştinaşilor, în statul american Utah se desfăşoară cu regularitate concursuri de tragere cu praştia, la diverse categorii. Cea mai spectaculoasă performanţă este o aruncare de 437,13 metri, aparţinînd lui Lawrence L. Bray. El a folosit o praştie cu dimensiunea de 129,5 centimetri, propulsînd o piatră de 56,5 grame. La femei, recordul este de 213,8 metri, cu o praştie de 80 de centimetri şi o piatră de 40 de grame. La capitolul precizie, Donald Weiss a nimerit o cutie de conserve aflată la o distanţă de 25 de metri. Uluitoare este şi performanţa unui artist de circ din Salt Lake City, care doboară pălăria unei asistente de la zece metri (femeia din public care se oferă voluntară primeşte cinci dolari!).

Tot în memoria indienilor de odinioară se desfăşoară şi un concurs de aruncare cu suliţa, de pe sol şi călare. Ţintele sînt manechine de paie. Cel mai spectaculos caz este nimerirea „inamicului" din goana calului, călăreţul stînd în picioare pe şa. Recordmanul este Peter Stuart Jones, cu o aruncare exactă de la 15 metri, în galop.

Schimbatul potcoavelor se face contra timp. Cel mai rapid este Denis McGervish care, folosind un cal renumit pentru blîndeţea lui, a reuşit să execute întreaga operaţie în cinci minute şi 28 de secunde! Gurile rele spun să armăsarul a primit sedative la cină, dar nimeni nu i-a luat probe de sînge. Remarcabil este faptul că McGervish este orb din naştere.

Înconjurul lumii... pe cal

În 1989, James Greenwood, un englez de 24 de ani, şi-a lăsat viaţa confortabilă deoparte, şi-a făcut bagajele şi a plecat într-o călătorie, pe cal, în jurul lumii. Călătoria a durat 9 ani, timp în care James Greenwood a parcurs 27000 km. În periplul său a folosit 14 cai diferiţi, în funcţie de dificultatea traseului pe care îl avea de străbătut. La întoarcerea în Anglia, a venit însoţit de Carina, o tînără pe care a cunoscut-o la Rajasthan şi pe care a luat-o de soţie.

TRĂDAT... DE BLUGI!

Hoţii şi criminalii au învăţat de multă vreme că trebuie nu doar să-şi acopere faţa, dar şi să fie atenţi să nu lase vreo amprentă la locul faptei! Cine să se păzească însă de o banală pereche de blugi? Şi totuşi, un agent FBI a identificat un răufăcător, care a spart o bancă, după... cusăturile de pe blugi! Pe care le-a putut analiza pe casetele video ale camerelor de supraveghere a băncii. Oricît de greu v-ar veni să credeţi, cusăturile de maşină de pe blugi sînt... unice pentru fiecare pereche. Ca şi amprentele noastre! Oricum, noul „agent Mulder" l-a identificat pe hoţ - sau mai bine zis, blugii lui - dintre 34 de „pantaloni". Fără nici o ezitare!

CÎINII ARISTOCRAŢI

În luna septembrie, firma engleză Burberry a lansat o linie de îmbrăcăminte pentru animalele de apartament: veste de blană sau din piele, trenciuri din tercoturile cele mai fine, cu accesorii (nasturi, catarame etc.) extrem de elegante. Căţeii şi pisicile au astfel toate şansele să rivalizeze cu stăpînele lor la capitolul modă.

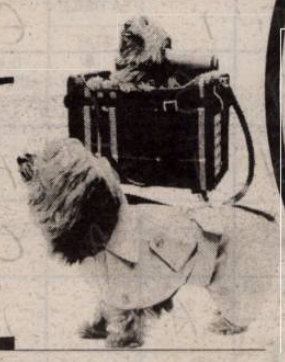

FESTIVALUL mîncătorilor de pisici...

Sărbătoarea Sfintei Efigenica, celebrată anual în mica localitate peruană Canete, includea, pînă de curînd, şi un program intitulat „Marele festival gastronomic pisicesc", un adevărat regal pentru amatorii de pisici. Dar nu este vorba, aşa cum v-aţi putea imagina, despre un concurs în care pisicuţele, pieptănate şi dichisite, îşi etalau calităţile. Realitatea era mult mai crudă: bietele feline erau apreciate după... gust, fiind gătite în cele mai năstruşnice chipuri!? Acest obicei, care desigur, nouă, europenilor, ne pare barbar, era însă foarte apreciat de vechile populaţii amerindiene şi de aceea s-a şi transmis, prin veacuri, de la cucerirea spaniolă, realizîndu-se, iată, chiar şi un ciudat melanj cu o sărbătoare creştină.

Anul acesta, din fericire pentru mîţe, gurmanzii peruani nu s-au mai putut înfrupta din „delicatesele favorite", din cauza faptului că un apel lansat de o asociaţie pentru protecţia animalelor din Lima a reuşit, în ultimă instanţă, să convingă autorităţile de a interzice barbaria. Spre dezamăgirea locuitorilor din Canete, care au declarat, la unison, reporterilor: „Este o mare pierdere pentru noi. Doar cine a gustat vreodată carnea de pisică ştie ce înseamnă acest abuz (!) care s-a făcut... Şi ce gustoase erau pisicile...mai ales cele vagaboande, a căror carne are o savoare deosebită!" Zitt!

Fotografia săptămînii

Călugăriţa Teresa Zukic din Hanau (lîngă Frankfurt) nu se sfieşte să bată mingea în plină stradă sub privirile trecătorilor. Teresa Zukic este o adeptă înfocată a mişcărilor sportive avînd ea însăşi în palmares performanţe la skateboard.

În numărul viitor

■ Nimicul există! Pretutindeni şi... nicăieri ■ Electromagnetismul şi cancerul ■ Despre tehnica rugăciunii ■ Hipnoza - sugestie sau autosugestie? ■ Extratereştrii întrupaţi pe Pămînt ■ Mister născut dintr-un mister dezlegat ■ Procese celebre: Darwin ■ Recunoaşterea ştiinţifică a acupuncturii ■ Arborele cu lacrimi de cauciuc ■ Misterele Templului Soarelui ■ Biblioteca SF: Templierul orbilor ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Timp liber

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) şi 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană

SERIE NOUĂ - 389 • ANUL XLI • 29 OCTOMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 44 (2139)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro

Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Fiecare vede ceea ce pari; puţini simt cine eşti, şi acei puţini nu îndrăznesc să se opună părerii celor mulţi."
MACHIAVELLI

•

„Zgîrcitul are soarta albinei: el munceşte ca şi cum ar avea să trăiască veşnic."
DEMOCRIT

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Un posibil tratament

VIAGRA, UN VIITOR REMEDIU AL BOLILOR CARDIACE?!

Luna aceasta s-a decernat la Stockholm Premiul Nobel pentru medicină. Prestigiosul premiu în valoare de 978000 de dolari a fost cîştigat de trei cercetători americani pentru descoperirea noilor proprietăţi ale oxidului de azot, care stă la baza celebrului medicament împotriva impotenţei, Viagra. Interesant este, însă faptul că, potrivit studiilor celor trei farmacologi, acest oxid poate fi folosit de asemenea în tratarea bolilor de inimă şi a şocurilor nervoase. Nobel-ul a fost cîştigat de farmacologii Robert F. Furchgott (Universitatea de Stat din New York), Louis J. Ignarro (Universitatea California - Los Angeles) şi Ferid Murad (Universitatea de Medicină din Texas).

TRADIŢII AFRICANE

pagina 8

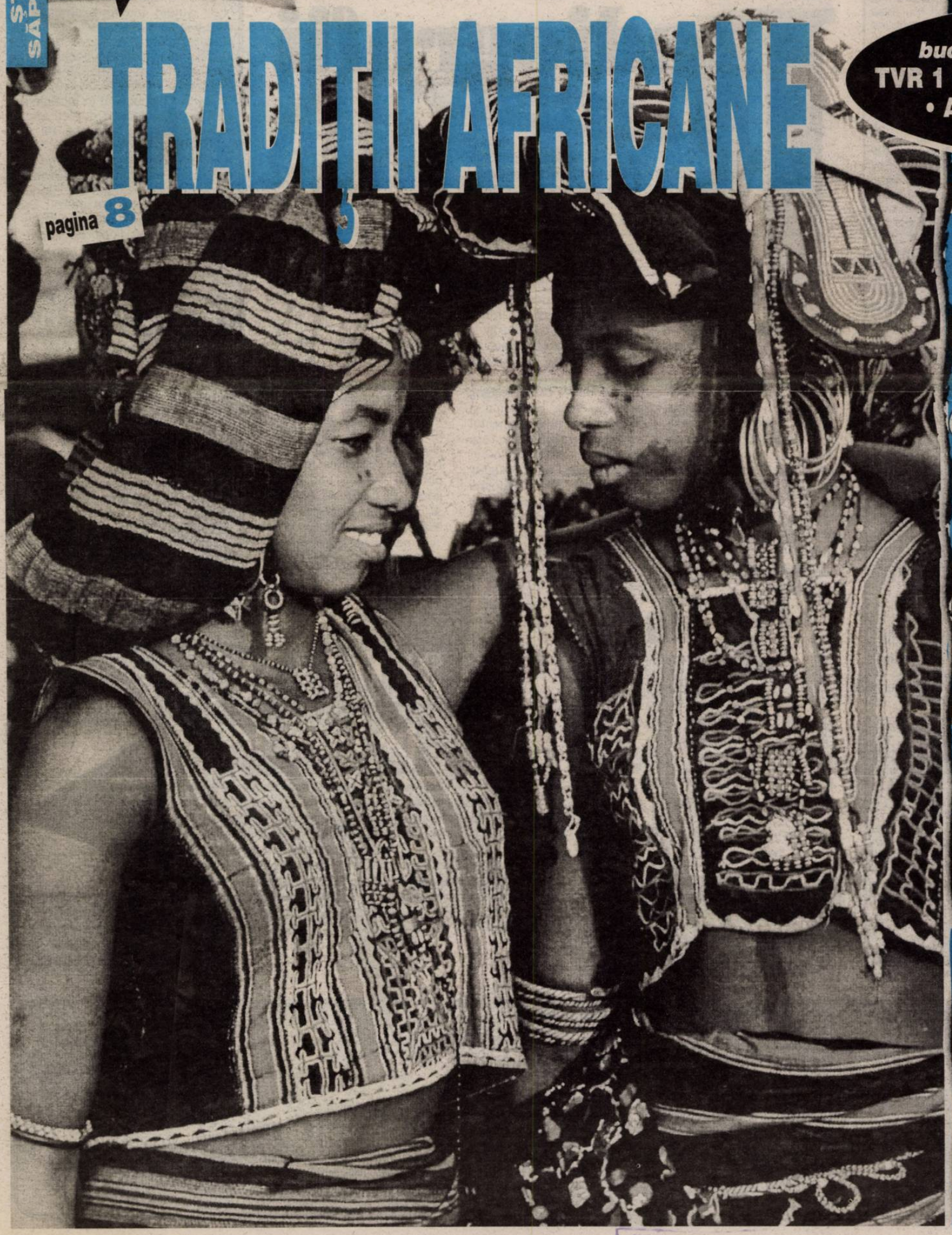

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
„Nimicul" există!
Pretutindeni şi... nicăieri

Incursiune în paranormal 4
Despre tehnica rugăciunii

5 **Starea de veghe**
Procese celebre
Acuzat:
CHARLES DARWIN

Medicina la zi 7
Recunoaşterea ştiinţifică a acupuncturii

Homo Sapiens 9
Arborele cu lacrimi de cauciuc

Biblioteca SF 10
Templierul orbilor

13 **Idoli**
Filme celebre la...
Casa Albă

Timp liber 14
• Horoscop • Grădina • Pe 4 roţi • Juridice

femina club 6

BIBLIOTECA MUZEU

MUZICARTA

A&A Records, Alma Artex, societate licenţiată exclusiv Warner Music lansează în această săptămînă, mai exact pe 29 octombrie, în chiar ziua de apariţie a revistei noastre, două albume aparţinînd unor artişti cu state vechi de funcţionare, cu cariere muzicale grele în spate. E vorba de Cher şi de grupul R.E.M.

O LOVITURĂ
de la primul single

Ca orice artist, în lumea biz-ului muzical, *Cher* a pornit de jos, adică de la o simplă voce de acompaniament. Culmea este că astăzi despre ea se spune că ar fi una din cele mai bune voci feminine din muzica acestui secol, mă rog, să trecem peste genul ăsta de etichetări à la americaine. De-abia cînd l-a întîlnit pe Bono, domnişoara care semna, la „şi alţii", Bonnie Jo Mason, Cher îşi va trece numele în dreptul melodiilor „I got you Babe", „Why don't thei let us fall in love", „But you are mine, where do you go". Erau frumoşii ani 1965, iar cea care se născuse la El Centro, California, într-o familie de armeni, numindu-se Cherilyn Sarkisian, nu avea decît 19 ani. Nici nu face bine 20 de ani şi, în 1966, Cher obţine primul ei disc de platină, interpretînd solo, hitul „Bang Bang". Cum e şi firesc, Bono şi Cher se căsătoresc în 1969. Despre ei se poate spune că muzica i-a unit. Lăsînd muzica mai moale, Cher se desparte de Bono, cu care avea deja o fetiţă pe nume Chastity, pe 27 iunie 1975, pentru ca numai trei zile mai tîrziu să se căsătorească tot cu un muzician, un anume Gregory Le Noire, o căsătorie care va ţine doar 10 zile. Abandonînd bărbaţii şi muzica, Cher se agaţă de lumea filmului, asta la începutul anilor 80. Eu zic că ea are mai mult succes aici, e tînără, e frumoasă, de ce nu? După cîteva filme, în '85 este premiată la Cannes drept cea mai bună actriţă pentru rolul din „Mask". După alte cîteva filme interesante, cum ar fi, de pildă, „Vrăjitoarele din Eastwick", în 1988, vine şi premiul Oscar, pentru rolul din filmul „Moonstruck". În anul revoluţiilor de catifea, Cher lansează albumul „Heart of Stone" şi pleacă în turnee, după zece ani de absenţă. Doi ani mai tîrziu, „Love Hurts", care devine numărul unu în Marea Britanie şi obţine trei discuri de platină. Matură, Cher revine la film, de data asta ca regizoare, în „Dacă zidurile astea ar vorbi". În prezent lucrează la filmul „Un ceai cu Mussolini". Acum ea lansează şi albumul „Believe", al cărui prim single a fost difuzat şi este un hit chiar la posturile de radio din România.

R.E.M.
revine!

Cu o nouă înfăţişare, cu o nouă compoziţie, grupul R.E.M. se reîntoarce pe piaţa muzicală cu un nou album, intitulat simplu „Up" (Sus). După fuga bateristului Bill Berry din trupă, „Up" nu este doar un album foarte aşteptat, ci, în acelaşi timp, un proiect foarte ambiţios din punct de vedere muzical, bogat în melodicitate combinată cu texte provocatoare. R.E.M., una din cele mai populare formaţii din lume, are o istorie impresionantă la capitolul vînzări de discuri, în ultimii şapte ani vînzîndu-se peste 14 milioane de exemplare din albumele lor. „Out of Time" a fost numărul unu în Billboard, „Automatic for the People" a ajuns pe locul doi în acelaşi clasament. „Monster" a fost numărul unu în Billboard în 1994, iar cel din 1996, „Noi aventuri Hi-Fi" a ajuns pe locul 2. Revenind la ultimul lor album, cel care se va lansa chiar în această săptămînă, să spunem că primul extras single se numeşte „Day Sleeper", prima care a beneficiat şi de un video clip regizat de Snorri Brothers. Liderul trupei, Michael Stipe a declarat: „Noi nu sîntem o trupă de studio, ne place mai mult să cîntăm în concerte, dar nu vom avea un program foarte încărcat de turnee. Sîntem ocupaţi şi cu alte proiecte". Pur şi simplu.

GEORGE CUŞNARENCU

Albumul-Săptămînii
Vertical Man - RINGO STARR

Casa *Mercury* şi-a asumat, din start, riscul unor pierderi ante-calculate, spun aceasta deoarece fostul membru al legendei numite *The Beatles* nu a reuşit niciodată să se impună solo... *„Vertical Man"* apare la mai bine de şase ani de la ultimul album semnat *Ringo Starr* - *„Time Takes Time"* şi muzicianul încearcă să depăşească nivelul destul de scăzut al precedentelor apariţii discografice, înconjurîndu-se, de această dată mai mult ca oricînd, de o pleiadă de staruri din pop-rock: *George Harrison, Tom Petty, Ozzy Osbourne, Alanis Morissette, Steve Tyler* sau *Brian Wilson,* nume care fac, prin simpla lor înşiruire aici, ca *„Vertical Man"* să atragă publicul meloman! Evident, invitaţia la audiţie este puternică, nu vă opuneţi şi încercaţi să ascultaţi albumul, fără a avea idei preconcepute... Şi încă ceva: orice asemănare sau comparaţie cu *The Beatles* sînt nule şi neindicate!!!

Radiografii sonore

Happy Hour-N-Trance. Un titlu foarte potrivit pentru un lucru de echipă care şi-a propus să creeze bună dispoziţie! Experţi în prelucrarea unor melodii celebre (ce ziceţi de *„Stayin'Alive"* sau de *„Do Ya Think I'm Sexy"?) N-Trance* nu se sfiesc, şi bine fac, să aleagă ca material de lucru hituri din diferite registre sonore şi să le redea teritoriului disco, revăzute şi completate! O „oră fericită", perfectă pentru orice petrecere...

Order In The Court - Queen Latifah. Vara lui '98 a readus în actualitate una din marile personalităţi din rap music, prima femeie din rap-ul american! *„Order In The Court"* este al patrulea său album într-o perioadă de peste zece ani (şi primul în ultimii cinci...), în deceniul respectiv *Queen Latifah* apărînd în cîteva filme de lung metraj, seriale TV, lăsînd şi cîteva nume pe firmamentul rap-ului, prin propria sa casă de discuri, cel mai cunoscut dintre acestea fiind *Naughty By Nature!* Compozitoare, solistă, producătoare, *Queen Latifah* nu sparge piaţa cu acest album dar nici nu face un pas înapoi...

Black Angel - Mica Paris. Au trecut zece ani (!) de la debutul său în soul-ul britanic şi iată că *Mica Paris* a ajuns la al patrulea său album care trădează o influenţă americană decisivă iar registrul său sonor nu iese din rhythm & blues! Bine lucrat, cu un sound perfect, *„Black Angel"* (melodia omonimă a fost scrisă împreună cu *Boy George...)* este un etalon al genului şi este un excelent album de atmosferă...

Diabolus In Musica - Slayer. La pomul lăudat să nu te duci cu sacul, proverbul nostru este confirmat strălucit de noul album al dinozaurilor de la *Slayer!* Nimic de consemnat în afara oboselii cronice trădate de acest *„Diabol(ic)us In Music"* care arată că în cazul lui *Slayer* se mai poate spune şi că *„perseverare diabolicum est"!* Ce ziceţi de o pauză, boys?

Top Single

1. The Air That I Breathe - Simply Red
2. To The Moon And Back - Savage Garden
3. No Matter What - Boyzone
4. Life - Des'ree
5. I Don't Want To Miss A Thing
6. What Can I Do? - The Corrs
7. My Favourite Mistake - Sherly Crow
8. I've Got This Feeling - Mavericks
9. Everything's Gonna Be Alright - Sweetbox
10. Stranded - Lutricia McNeal

Propuneri: Millenium - Robbie Williams, One For Sorrow - Honeyz, Someone Loves Yoy Honey - Lutricia McNeal

Raluca Vonica - Craiova: Întrebările tale îşi vor găsi răspuns în numerele următoare ale *Magazin*-ului. 2) Nu-ţi putem trimite exemplarele care-ţi lipsesc din colecţia revistei noastre, singura variantă de a-ţi asigura achiziţionarea fiecărui număr rămîne cea a abonamentului (amănunte în pagina 15). 3) Fan Clubul a fost publicat în întregime anul trecut dar dacă doreşti anumite adrese nu ezita să mi le soliciţi. Bine?

Dan Moşteanu - Cluj: Cred că nu are rost să analizăm textele melodiilor de dans autohtone, am spus-o şi cu alte ocazii! De cele în engleză ce părere ai?! Uiţi un lucru, deloc lipsit de importanţă: la dans ritmul

Tolba cu SCRISORI

contează, că tot spuneau cei doi *2Unlimited - „Let The Rhythm Control Your Body"* iar în rest „E vară, vară, soare-afară", că tot ai tu ceva cu cei de la *Genius!* Fii liniştit, am şi eu „simpaticii" mei - *T-Short...*

Vasile Rădoi - Iaşi: Plicul cu cele două careuri a sosit la redacţie! Cele două grile au densităţi tematice acceptabile dar AMBELE au cîte o semiînchidere: „Fauna" în colţul din stînga jos iar „E toamnă iar" în colţul din dreapta sus! Voi încerca, în funcţie de timpul liber pe care îl am, să îndrept cele două greşeli tehnice (fac asta deoarece mi-au plăcut careurile...) iar între timp dumneavoastră puteţi, fie să le refaceţi, în paralel cu mine, fie să ne trimiteţi careuri noi. Ce ziceţi?

RENDEZ-VOUS pe Internet!

http://www.simpleminds.com. **Un site al trupei lui *Jim Kerr,* la adresa respectivă veţi găsi şi informaţii despre cel mai recent album al lor - *„Neapolis".***

http://www.zeldman.com/ad.html

http://www.absurdgallery.com

(ambele site-uri de mai sus sînt de gen „de toate pentru toţi", muzica avînd un spaţiu destul de important...)

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Aurora Popescu
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (şef departament), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Margareta Drăghici (contabil-şef), Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 40 10 10 85 00 (lei);
40 20 10 53 30 ($);
40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Fizică

„NIMICUL" EXISTĂ! PRETUTINDENI ȘI... NICĂIERI

ADRIAN HOAJĂ

Iată că, de astă dată, ne-am hotărît să scriem despre una din realitățile fundamentale ale Universului, care nu este nimic altceva decît... „nimicul"! Adică despre acel „nimic" căruia fizica i-a dat numele de VID. Pe bună dreptate, ne putem întreba ce-or fi văzut fizicienii atît de „fundamental" în acest „nimic". Ei bine, fizicienii au ajuns, de multă vreme, la concluzia că 99,99 la sută din oricare atom este alcătuit din vid.

De-ajuns, deci, să ne imaginăm că tot ce socotim noi a fi „materie solidă" nu este altceva decît un imens șvaițer, între particulele atomice și moleculele care-l alcătuiesc căscîndu-se hăuri vide, asemănătoare celor care despart planetele de sorii lor, stelele și galaxiile între ele. Iată, așadar, că vidul pare să fie una din punțile care unesc macrocosmosul de microcosmos... Fără îndoială, nu-i ușor să ne obișnuim cu gîndul că, în clipele cînd mîngîiem fruntea, obrazul ori mîna celor dragi, mîngîiem și (sau mai ales!)... „nimicul" din care sîntem plămădiți!

„Inexistentul nu există"!

Primii care s-au „lovit" de... vid au fost filosofii și teologii. Și aceasta pentru că, se pare, dintotdeauna oamenii s-au temut de existența vidului. Primii, începînd cu Aristotel, Platon sau Parmenide, s-au înverșunat să „dovedească" imposibilitatea existenței vidului. „Non-existentul nu poate exista" sau „Vidul, neavînd nici consistență, nici sus, nici jos, ar împiedica orice mișcare; ca atare, vidul nu poate exista" au fost, timp de secole, „ideile de bază" ale filosofilor cu privire la vid. Teologii, la rîndul lor, se fereau de vid ca de „Ucigă-l toaca", din simplul motiv că „nimicul" nu avea cum să-și afle locul în creația divină. Cum oare ar fi putut ei susține că vidul este... creație?!?

Ce-i drept, au existat și gînditori, de genul atomiștilor din Antichitate, Democrit, Epicur sau Lucrețiu, care susțineau că, dialectic vorbind, fără existența vidului, nici „substanța" ori „mișcarea" n-ar putea exista.

Din păcate, știința a fost, preț de multe veacuri, silită să se ascundă sub obrocul concepțiilor metafizice elaborate în creuzetul teologilor. Abia secolul al XVII-lea a deschis calea raționalismului în știință, cale de care a profitat și fizica. Galileo Galilei, Evangelista Torricelli, discipolul celui dintîi, apoi Blaise Pascal și sir Robert Boyle au trecut la cercetarea experimentală a vidului, pe care l-au inclus între obiectele firești de studiu. Spre exemplu, Torricelli, în 1644, realizează celebra sa experiență care îl va conduce la inventarea barometrului: el va umple cu mercur un tub de sticlă, apoi îl va răsturna, ținîndu-l astupat cu un deget. La celălalt capăt al tubului, mercurul se va scurge într-un rezervor, lăsînd sub degetul lui Torricelli... vidul a cărui existență fusese negată cu înverșunare pînă atunci. Ce-i drept, Torricelli nu a avut sub deget chiar vidul, însă în porțiunea eliberată de mercur era, totuși, o densitate a atomilor redusă. Mai tîrziu, Newton, adept convins al atomiștilor greci, și-a fundamentat legile mecanicii sale avînd drept cadru de manifestare vidul.

Așadar, vidul își cîștigase dreptul de a „locui în cetate", însă viziunea despre vid a epocii, privit ca un „spațiu gol" între atomi sau ca absență a oricărei particule de materie, își va dovedi repede limitele. Bunăoară, dacă există un spațiu în care nu se află nimic, atunci cum s-ar putea explica manifestarea forțelor de atracție gravitațională între corpurile cerești sau, ulterior, a forțelor ce acționează în interiorul atomului, între nucleu și electroni?! Iată o întrebare care a pus la grele cazne mințile oamenilor de știință...

(Va urma)

Ce este hîrtia hidrofobă?

DORIN MĂRAN

Credeți că va fi posibil să citim o carte sau o revistă în ploaie fără ca paginile lor să se umezească? Răspunsul e, categoric, da și asta datorită unui inginer chimist francez, din Toulouse. Danie Samain, care a pus la punct o tehnologie, deloc complicată, de fabricare a hîrtiei hidrofobe pe care a numit-o BioGard. Realizarea acestui tip de hîrtie nu e o premieră. Noutatea constă în procesul tehnologic și în rapiditatea fabricării ei pe scară industrială. La această descoperire Daniel Samain a ajuns printr-o pură întîmplare, aidoma atîtor invenții care au schimbat lumea. Descoperirea ar putea bulversa actuala piață a ambalajelor impermeabile la apă, cum ar fi, de pildă, sacii de plastic sau hîrtiile (cartoanele) plastifiate. Încercînd să confecționeze o felicitare de Crăciun pentru copiii săi, lui D. Samain i-a venit ideea de a scrie urarea „Un Crăciun fericit" cu un fel de cerneală simpatică. Literele trebuiau să apară uscate în momentul în care copiii ar fi cufundat felicitările în apă. El a scris cuvintele cu un derivat al acizilor grași, diluat într-un solvent, la care a adăugat un catalizator. Reacția chimică s-a dovedit însă foarte lentă, ceea ce l-a determinat să încălzească preparatul pentru a-l usca. În momentul în care a aruncat hîrtia în apă pentru a verifica rezultatul, a observat că „cerneala" simpatică s-a extins în interiorul și exteriorul literelor. Literele erau compromise dar experimentul a adus un element de noutate surprinzător. Acizii grași aflați în fază volatilă datorită mediului cald s-au difuzat printre litere, grefîndu-se pe celuloza hîrtiei în doar cîteva secunde. Daniel Samain a reușit să fabrice hîrtia hidrofobă, deci materialul obținut este biodegradabil ca orice produs organic. În ultima fază a cercetărilor, el a reușit să elimine total solventul (toxic și inflamabil) și catalizatorul. Calea spre exploatarea industrială e deschisă. Invenția depășește însă granițele industriei papetăriei. Grefarea moleculelor antigrăsime ar putea permite, de pildă, realizarea unor țesături care nu se murdăresc! Deocamdată însă, BioGard este pe cale de a revoluționa industria ambalajelor...

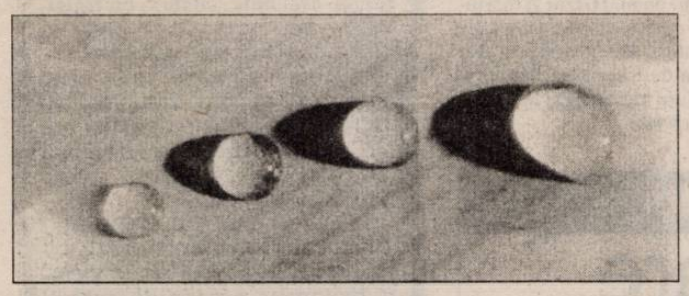

Electromagnetismul și cancerele

MARIAN GRIGORE

Recent, o celebră casă de modă prezenta o ținută de seară a cărei originalitate constă în materialul folosit: sute de lame de ras „întrețesute", constituind o elegantă (!?) și redutabilă armură... De, capriciile modei...

Mult mai practică, țesătura produsă de o societate franceză, „J2" din Joué-les-Tours, ce încorporează 20% fibre din oțel inoxidabil, răspunde unor nevoi imediate ale cardiacilor purtători ai unui stimulator de ritm cardiac (pacemaker). Aceste aparate pot fi dereglate de cîmpul electromagnetic generat de „porțile de securitate" ale aeroporturilor, ce detectează metalele, ba chiar, se crede, și de banalele telefoane portabile. Or, îmbrăcați cu o cămașă din acest material, pacienții se vor afla într-o veritabilă „cușcă Faraday", ce diminuează de cel puțin 30 de ori intensitatea cîmpului electromagnetic suportat la nivelul toracelui. Cum vom vedea, aplicațiile acestui tip de material s-ar putea să fie mult mai extinse, datorită unor cercetări recente asupra efectului potențial cancerigen al radiațiilor electromagnetice.

Nu mai este de mult un secret că trăim într-un adevărat ocean de radiații electromagnetice. Linii de înaltă tensiune, unde radio, motoare electrice, telefoane celulare etc., etc. Din păcate, ipoteza efectului cancerigen al cîmpurilor electromagnetice a căpătat recent noi confirmări și noi explicații privitoare la mecanismele ce guvernează acest efect nefast. Astfel, recent, cercetătorul Wolfgang Löscher, de la Facultatea de medicină din Hanovra (RFG), a prezentat noi rezultate alarmante. În cursul unor experiențe, acesta a injectat 120 de femele de șobolani cu un produs ce provoacă diferite forme de cancer mamar. Expunîndu-le apoi în cîmpuri electromagnetice de diferite intensități, a constatat că lotul supus la un cîmp cu o intensitate de 1 miliGauss - intensitate medie a unei locuințe - a dezvoltat un număr „normal" de cancere, conform așteptărilor. În schimb, animalele supuse la un cîmp de 100 mG au dezvoltat cu 10 la sută mai multe tumori, cele supuse la 500 mG, cu 25 la sută mai multe, iar cele supuse la 1000 mG, cu 50 la sută.

Baza fiziologică a fenomenului

Experiența efectuată nu a făcut decît să confirme temerile cele mai sumbre ale oamenilor de știință. Fenomenul necesită însă și o explicație, de natură a pune în evidență mecanismele fiziologice puse în joc, ca un prim pas spre găsirea eventuală a mijloacelor de contracarare a acestuia. Și această problemă este cu atît mai acută, cu cît omul modern nu are nici o șansă să trăiască într-un altfel de mediu decît cel pe care, în mod involuntar, și l-a creat: un mediu literalmente invadat pînă la saturație de radiații electromagnetice artificiale. Or, analizînd șoarecii supuși experienței, Wolfgang Löscher a observat diferențe semnificative în ceea ce privește prezența unui hormon cunoscut pentru protecția anticancerigenă pe care o conferă organismului: melatonina. Un hormon produs de organism noaptea, în timpul somnului. Or, dacă șoarecii supuși unui cîmp de 1 mG prezentau un conținut normal de melatonină, acesta prezenta scăderi importante, proporțional cu creșterea expunerii, la cîmpuri electromagnetice mai intense.

Un alt cercetător, Robert Liburdy, de la laboratorul din Berkeley, California, este de părere că în afară de scăderea producției unor hormoni, cîmpurile electromagnetice perturbă și modul de acțiune al acestora, reducîndu-le efectul protector, anticancerigen. Conform opiniei sale, un cîmp electromagnetic de 12 mG reduce deja efectul protector al unor hormoni sintetizați de celulele mamare, ca urmare a alterării legăturii dintre hormonii respectivi și receptorii lor celulari.

Hormoni stimulați, hormoni inhibați...

Dacă Wolfgang Löscher evidențiază scăderea producției unor hormoni protectori ca urmare a cîmpurilor electromagnetice, un alt cercetător, Charles Graham, de la Midwest Research Institute, din Kansas, evidențiază că aceleași cîmpuri stimulează producția altor hormoni, a căror prezență în exces în organism poate provoca apariția cancerului. Conform opiniei sale, cîmpurile electromagnetice stimulează, la femei, producția de estrogen, hormon sexual ce poate induce un cancer mamar; dar la bărbați, dimpotrivă, inhibă producția de testosteron, reducere susceptibilă a antrena cancere de prostată sau ale testicolelor.

Totuși, să nu ne speriem mai mult decît este cazul. Același Graham insistă asupra faptului că simpla expunere la un cîmp electromagnetic ridicat, dar constant, produce efecte limitate. Motiv de natură a mai liniști pe cei ce locuiesc în preajma unor linii de înaltă tensiune, spre exemplu. În schimb, efectele cresc în intensitate în cazul unor cîmpuri electromagnetice intermitente, precum cele generate ori de cîte ori pornim sau oprim un aparat electric. Tocmai aceste cîmpuri electromagnetice intermitente au cea mai pregnantă influență asupra ritmului cardiac și a calității somnului. Or, tocmai unor asemenea cîmpuri electromagnetice intermitente sîntem expuși de mai multe ori pe zi, în permanență. Ceea ce justifică întrebarea: vom ajunge să purtăm, cu toții, o îmbrăcăminte impregnată cu particule de oțel? Ar fi o întoarcere, neașteptată și în formă modernă, la străvechile armuri protectoare ale războaielor trecute...

Biologie

„Tomografie" celulară

O echipă de cercetători de la Centrul de studii nucleare din Bordeaux a pus la punct o tehnică nedistructivă inspirată din tehnicile de scanare, pentru a realiza o imagine tridimensională a celulelor vii. Metoda constă în folosirea a circa 100 de

fascicule de ioni ușori, care au proprietatea de a-și pierde energia la traversarea unor corpuri, pierdere de energie proporțională cu densitatea materiei traversate. Aceste fascicule, ce penetrează, sub unghiuri diferite, o aceeași celulă, permit reconstituirea interiorului celulei pornindu-se de la datele furnizate de captatorii ce măsoară pierderea de energie suferită de ionii ușori care au traversat-o.

O a doua fază a proiectului va permite și analiza chimică a straturilor străbătute, utilizîndu-se măsurarea lungimii de undă a razelor X emise de atomii întîlniți în cale de fasciculul de ioni ușori, lungime de undă caracteristică fiecărui element chimic.

Geofizică

Predicție seismică prin studiul temperaturii solului

Seismologii chinezi au pus la punct o nouă metodă pentru prezicerea seismelor prin supravegherea unei creșteri importante a temperaturii la nivelul scoarței terestre, grație imaginilor luate prin sateliți.

Potrivit lui Zhu Lin, profesor la Academia chineză pentru tehnologia spațială, metoda a permis prezicerea a 18 din 24 de cutremure produse între octombrie 1989 și august 1992. Experții chinezi au descoperit creșteri brutale de temperatură de la 2 la 6º C în zonele afectate de seisme, datorate în principal energiei termice degajate.

De la începutul acestui secol, China a înregistrat 111 seisme de magnitudine peste 7 și 3900 de magnitudine peste 4,8 pe scara Richter, soldate cu 550000 de morți, adică peste jumătate din totalul victimelor cauzate de acestea în întreaga lume. Cel mai distrugător cutremur a fost cel din 1976 de la Tangshan, soldat oficial cu 242000 victime.

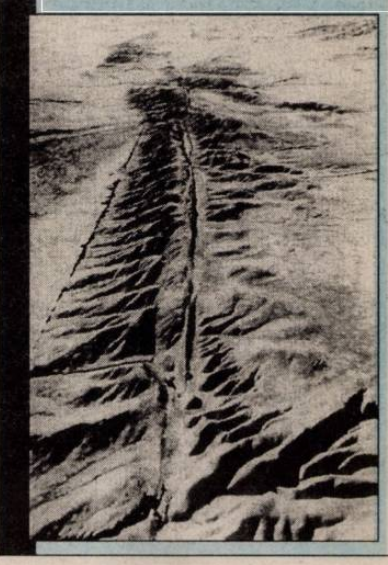

Despre tehnica rugăciunii

ION ŢUGUI

Primul om de ştiinţă care ne-a lăsat o argumentare psihică şi morală a binefacerii dobîndite prin rugăciune a fost Alexis Carrel. Marele fiziolog, laureat al Premiului Nobel, abordează subiectul neocolind nici esenţa demersului creştin, fiind el însuşi un om credincios.

O tehnică a rugăciunii există fără îndoială, iar în episodul de faţă o vom aborda pe aceea strict religioasă, altfel spus, care aparţine vieţii religioase. Este vorba despre un exerciţiu care s-a efectuat vreme de douăzeci de secole. Ideea de rugăciune nu aparţine exclusiv creştinismului. Mai înainte existase un mod de adresare unor puteri cereşti despre care ne vorbeşte Platon, însă Dumnezeul marelui filozof era identificat cu o putere în mod absolut inaccesibilă. Iehova, la evrei, se identifică cu o putere de care trebuie să-ţi fie teamă, care inspiră frică şi este străină de mesajul iubirii.

Creştinismul ne aduce de fapt ceea ce am putea numi o democratizare a relaţiei cu divinitatea, în sensul că fiecare muritor poate fi ascultat prin rugăciune de Dumnezeu, Iisus fiind atît Fratele nostru, cît şi Mîntuitorul nostru. S-a impus credinţa că pentru a intra în graţiile divine, prin rugăciune, nu e nevoie de ritualuri şi ceremonii sau de jertfe, cum se întîmpla în lumea antichităţii relaţionată cu puterile supraomeneşti.

Prima necesitate şi obligaţie în relaţia cu Dumnezeu este anterioară actului rugăciunii şi se referă simplu la a tinde spre Dumnezeu. Dacă această particularitate este stabilită şi evidentă, rugăciunea o va potenţa în continuare, fiind expresia relaţiei explicite. Tehnica rugăciunii este identică cu implicarea. Dezamăgitor pentru o „lume culturală" este să ştim că orice consideraţie de acest gen, culturală, deci raţională,

intelectuală, nu este simetrică cu cerinţele profunde ale sfinţeniei şi devotamentului prin rugăciune. Te rogi, spune un exeget ortodox, în măsura în care eşti în stare să iubeşti, şi nu în mod mecanic, dintr-o datorie formală sau tradiţională.

Sfîntul Aloisiu extinde sensul rugăciunii prin echivalenţe de tip creştin, cînd spune că „Cea mai bună rugăciune este îndeplinirea totală a voii lui Dumnezeu, Tatăl nostru: «Vie împărăţia Ta, facăse voia Ta»", adică a face voia lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă o asumare deplină în faţa obligaţiilor vieţii. În general, se ştie că oamenii se roagă pentru orice şi în împrejurări foarte diferite unele de altele. Dar acest gen de rugăciune are numeroase irelevanţe. De pildă, nu au nici o influenţă rugăciunile care au în subsidiar dorinţe/capricii sau acelea prin care se cere insistent ceea ce omul poate şi trebuie să obţină prin muncă.

Creştinismul a instituit un mod de-a ne ruga care nu este legat în mod obligatoriu de loc, de biserică sau colectivitate. Ne putem ruga oricînd şi oriunde, în orice loc în care ne aflăm la un moment dat şi simţim nevoia să ne rugăm. Important este, cum spun marii creştini, ca înainte de-a începe rugăciunea „să facem linişte în sufletul nostru". Făcînd linişte în suflet, vom fi bine primiţi şi ne va vorbi Dumnezeu Însuşi.

Rugăciunea trebuie să devină ceea ce în rutina vieţii se numeşte un obicei. Se spune că numai în această situaţie şi în această stare specială, de laitmotiv, de permanenţă, rugăciunea influenţează cu adevărat sufletul. Epictet ne-a transmis peste secole o chemare bine cunoscută de marii credincioşi: „Gîndeşte-te la Dumnezeu mai des decît respiri".

Din tehnica rugăciunii face parte şi atitudinea faţă de gest. De pildă, teologii sînt în consens că este absurd să te lauzi că te rogi în fiecare dimineaţă, iar peste zi te porţi ca un sălbatic! Rugăciunea trebuie să devină „un mod de viaţă, un fel de a trăi". Iar dacă noi, oameni obişnuiţi, nu putem atinge astfel de performanţe în credinţă, e înţelept să ştim cel puţin care trebuie să fie atitudinea noastră faţă de actul creştinesc al rugăciunii.

Între efectele rugăciunii asupra sănătăţii sînt citate şi cele de la Lourdes. În binecunoscuta localitate din Franţa s-au efectuat mai multe experienţe, la una dintre ele asistînd chiar cel care ne-a dat un studiu important despre terapia prin rugăciune, Carrel. Laureatul Premiului Nobel a urmărit vindecarea instantanee a unui bolnav. În momentul respectiv, Carrel nu era laureatul de mai tîrziu şi mărturisise nu o dată că era *ateu!* După acea experienţă, popularizată la vremea respectivă şi asistată de Carrel, acesta devine credincios. Cum de altfel aveă să şi moară, un mare creştin...

Extratereştri întrupaţi pe Pămînt

DAN D. FARCAŞ

În episodul precedent am informat succint cititorul revistei *Magazin* asupra fenomenului *„walk-in"*, cel al indivizilor care, la un moment dat, au fost aparent luaţi în posesie de spiritul unei persoane decedate sau poate de un spirit venit dintr-un alt colţ al universului, cu o misiune înaltă. Unii ajung să-şi conştientizeze această condiţie doar prin regresie hipnotică, eventual în timpul explorării unor presupuse răpiri OZN.

Merită să mai trecem în revistă cîteva exemple care ilustrează acest bizar fenomen. În cartea *Abduction* (1994), Prof. John Mack examinează cazul unei paciente numită *Eva*. Ea se născuse în Israel, s-a măritat în 1980 şi s-a stabilit din 1985 împreună cu familia în Statele Unite. Aveau doi copii: un băiat şi o fetiţă, aceasta din urmă suspectă şi ea de a fi trecut prin experienţe stranii. Prima amintire a unei răpiri OZN Eva o plasa la vîrsta de cinci sau şase ani, implicînd trei entităţi cam de 90 de centimetri înălţime, pielea zbîrcită şi capul triunghiular, care veniseră în dormitorul ei. Au urmat numeroase alte răpiri, ieşite la iveală prin hipnoză. În noaptea de 14/15 aprilie 1992, Eva a văzut la picioarele patului, conturîndu-se în aer, un dreptunghi de culoare violetă, ca o deschidere spre o altă dimensiune, prin care se zărea partea superioară a unor fiinţe îmbrăcate în alb. După ce s-a convins că nu este o iluzie, Eva a căpătat brusc sentimentul că arătările veniseră s-o ducă *acasă*. Peste trei săptămîni, a avut loc un incident similar. Treptat, ea a început să fie obsedată de ideea că ea a mai trăit pe Pămînt, undeva, în jurul anului 1652, idee asociată însă şi cu sentimentul că „ea nu este de aici", că nu e „pămînteană". Avea impresia că atunci ar fi fost adusă aici dintr-o altă dimensiune, ca „o formă de energie oferită unui trup pentru a duce la îndeplinire o anumită misiune". Entităţile din acea lume au unele dificultăţi în a se adapta particularităţilor noastre culturale şi a comunica cu noi. De asemenea, îşi pot alege „pe cel în care se vor încarna pe Pămînt, într-un loc şi un timp anume". Cel încarnat ajunge astfel să ducă o viaţă de om, transpus într-un domeniu al „dezvoltării şi responsabilităţii". El va pierde amintirea identităţii sale din lumea din care a venit, „deoarece, dacă, ajuns în lumea fizică, ar rămîne cu memoria originilor sale, n-ar mai putea avea iniţiativa de a lua viaţa în piept". Cei ce suferă răpiri sînt suflete care au ales să se încarneze pe Pămînt şi care în timpul aducerii lor la bordul navelor „îşi recîştigă temporar amintirea originilor".

Un alt pacient al profesorului Mack a fost *Peter*, de 33 de ani. Regresiile hipnotice începute în ianuarie 1992 au scos la

OZN-uri de pe celălalt tărîm

iveală amintirea mai multor răpiri începute încă din copilărie. I s-a transmis că entităţile care manipulează pe cei răpiţi aparţin tot unei rase de tip uman, dar se tem de noi, deoarece pămîntenii posedă capacitatea de a urî şi un instinct ucigaş care lor le lipseşte. Lui Peter i s-a transmis că Pămîntul face obiectul unor dispute între diferite forţe „din tot Universul". Nu este vorba atît de o luptă între „bine şi rău", cît între „diferite moduri de a avansa", susţinute de „forţe înalte care negociază viitorul planetei".

La cea de a şaptea şedinţă de hipnoză, Peter a conştientizat că: „Sufletul meu este în fapt dintr-o altă lume... am venit la viaţă intrînd în corpul lui Peter", dar nu-i era clar dacă acest suflet a fost „creat de ei" în mod expres sau este chiar un vizitator „intrînd în acest corp". El s-a mai văzut, în cursul regresiei, în corpul unui extraterestru, spunînd că se simte ca şi cînd este „unul dintre ei". S-a văzut şi luîndu-şi rămas bun de la semenii săi, pregătit pentru a se încarna ca pămîntean. El afirma că extratereştri au *o altă natură*. „Cu criteriile voastre ne-aţi putea considera fără viaţă... Noi nu avem formă; nu sîntem ca voi". Peter a trecut (cu succes) prin multe teste psihologice (Wechsler, Bender, TAT, Minnesota, Rorschach etc.), aplicate de Dr. Steven Shapse la un spital al Universităţii Harvard. Prof. Mack, el însuşi psihiatru, scrie că Peter nu prezenta simptome ale unei boli psihice sau devieri comportamentale.

Dr. Edith Fiore, în cartea ei *Encounters*, descrie un caz înrudit, cel al lui *Dan*. Sub hipnoză el „şi-a amintit" că fusese militar în retragere dintr-un comando astral şi a fost întrupat pe Pămînt *să se odihnească* în trupul unui băieţaş de cinci ani, care fusese ales dinainte în acest scop. Corpul său a rămas în „animaţie suspendată" pe o navă; a coborît doar sufletul.

Şi Jacques Vallée citează, în acelaşi sens, cazul cunoscutului scriitor *Philip K. Dick*, care declara că o perioadă de timp o fiinţă invizibilă l-a luat în posesie, producînd modificări importante în comportamentul său şi inspirîndu-l. Era „o formă de viaţă ionizată, atmosferică, electrică, în stare să călătorească prin timp şi spaţiu după dorinţă". Dick a descris în 1978 această convieţuire, într-un text de circa 500000 de cuvinte.

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Obsesia salvatoare

PAUL IOAN

Octombrie 1994. Peter Thorton locuieşte împreună cu soţia Lindsay şi fratele James în localitatea Marshall, Arkansas. Handicapat, James se înţelege cu semenii prin citirea buzelor şi se exprimă prin gesturi şi uneori prin scris. Poartă în permanenţă la el un carneţel şi un creion. El lucrează la domiciliu ca designer pentru o firmă de confecţii. În seara de 19.10.1994, pe cînd Lindsay întîrzia să apară acasă şi nici nu telefona pentru a da o explicaţie, James devine extrem de agitat şi-i transmite fratelui său un mesaj prin care îl ruga să plece imediat să o caute. Unde?, l-a întrebat Peter, iar James a scris iniţialele firmei unde lucra soţia lui... Peter s-a conformat. S-au urcat amîndoi în maşină şi peste un sfert de oră au ajuns la stabilimentul respectiv... În garajul subteran au găsit-o pe Lindsay împuşcată în piept, lîngă propria limuzină. La cîţiva metri se afla un bărbat grav rănit, avînd un revolver în mînă. La un moment dat, deşi era năucit de cele întîmplate, Peter aude un zgomot de paşi. Ia arma din mîna rănitului şi se repede spre zona suspectă, dar mai apucă să vadă o siluetă aruncîndu-se într-o maşină şi demarînd furibund. După cîteva minute, poliţia, alertată de unul din paznici, i-a arestat pe fraţii Thorton, acuzaţi de crimă dublă. Ambele victime fuseseră ucise cu acelaşi revolver aflat în mîna lui Peter. Cei doi nu puteau da o explicaţie logică la întrebarea: de ce se găseau acolo chiar în acele momente. Presimţirea lui James, conform căreia Lindsay s-ar fi aflat în pericol, n-a convins procurorul.

Nu de puţine ori, în clinicile de recuperare psihică se produc evenimente care fac atingere cu parapsihologia. Dacă manifestările unor pacienţi pot fi încadrate lesne în canoanele psihiatriei, anumite informaţii ce ies la iveală cu prilejul unor crize pot fi de mare folos societăţii, dacă sînt interpretate corect şi în mod oportun. Astfel, nu se va şti niciodată de ce, pe perioada de agitaţie paranoică a lui James Thorton, acesta desena (pe foile ce i se puneau la dispoziţie) bustul unui bărbat ce avea tatuat în partea dreaptă a pieptului un trandafir şi iniţialele „D.D.". Nici un sedativ nu-l calma atît de eficient ca această libertate de exprimare prin desen repetat obsesiv. James Thorton era surdomut din naştere, iar în acea perioadă fratele său, Peter, era acuzat de omucidere de un tribunal din Little Rock, Arkansas, SUA.

În timpul detenţiei preventive, James a avut prima criză de paranoia, sub forma delirului pasional de revendicare, în care - cum spun specialiştii - subiectul este ferm convins că deţine un adevăr nerecunoscut de societate. El a cerut medicului psihiatru, chemat de urgenţă, o foaie de hîrtie şi un creion. Cu mîna tremurîndă, bărbatul surdo-mut a schiţat atunci, pentru prima oară, un bust cu o floare (trandafir) şi iniţialele „D.D." pe piept. Apoi, dialogînd cu un interpret şi afişînd un calm relativ, James a mai relatat: „Peter e nevinovat, eu l-am trimis acolo, dar a fost prea tîrziu. Eliberaţi-l! Vinovatul culege trandafiri... Lindsay ştie unde". Întrebat ce înseamnă „D.D.", James a adăugat: „Lindsay mi-a spus că D.D. o urmăreşte. Ea îl cunoaşte pe D.D.". Amintindu-i-se că femeia a decedat, James a replicat scriind: „A murit doar pentru voi. Curînd îmi va spune cine-i D.D.". A doua zi bolnavul a fost internat într-o clinică de recuperare.

(Va urma)

Amintirile subconştientului

HIPNOZA - sugestie sau autosugestie?

MIHAELA DOROBANŢU

Charcot, una dintre personalităţile care au marcat definitiv domeniul hipnozei (încă „proaspăt" în vremea sa), a sosit la celebrul spital parizian Salpêtrière în 1862. Interesul şi eforturile sale s-au concentrat asupra lucrului cu pacienţii isterici trataţi în spital.

Convins că isteria este strîns legată de somnambulism, el a stabilit existenţa a trei stadii ale hipnozei: o stare letargică de relaxare, o stare cataleptică (subiectul poate lua orice poziţie în care este fixat) şi, în fine, starea de profund somnambulism a hipnozei totale. Pentru el, cele trei stadii erau complet independente între ele.

Teoriile sale au exercitat o mare influenţă, dar, în anul 1884, ele au fost vehement contestate de către un alt medic, Hyppolite Bernheim, Preşedintele Societăţii Medicale din Nancy, Bernheim devenise şi el extrem de interesat de subiectul hipnozei, domeniu în care fusese iniţiat de Dr. Ambroise Liébault. Acesta obţinuse succese notabile - de altfel hipnotizase peste şase mii de subiecţi! - dar pretindea că nu reusise niciodată să realizeze cele trei stadii descrise de Charcot. Bernheim face şi el aceeaşi afirmaţie. Mai mult, susţine că reuşise într-un singur caz să observe toate cele trei tipuri de hipnoză. Era vorba de cazul unei fetiţe care de ani de zile trăia în spitalul Salpêtrière şi astfel era în mod categoric condiţionată de... ceea ce medicii se aşteptau să observe la ea!

Pentru Bernheim lucrurile erau clare: sursa hipnozei era sugestia. Pentru a dovedi acest lucru, el realizează o serie de experimente demonstrative. În unul din aceste experimente reuşeşte să convingă un tînăr că un membru al personalului spitalului îl urmărise şi îl atacase pe stradă în scopul evident de a-l fura. Şi reuşeşte acest lucru fără măcar a induce starea de transă!

Tînărul a fost convins că aşa stăteau lucrurile şi nu a renunţat la convingerea lui nici măcar atunci cînd i s-a arătat că presupusul hoţ era... redactor la un ziar la care lucra şi el! Teoriile şcolii din Nancy au avut în final cîştig de cauză asupra celei de la Salpêtrière. Charcot însuşi se pare că a acceptat acest lucru şi l-a recunoscut într-un articol despre vindecarea prin credinţă, publicat un an înainte de moartea sa.

Printr-o interesantă coincidenţă însă, exact în anul în care se declanşa campania împotriva lui Charcot, la Salpêtrière sosea Sigmund Freud. Scopul declarat - să lucreze cu Charcot şi să înveţe de la el. Freud se reîntoarce la Viena puternic impresionat de Charcot, dar curînd pentru el începe complicaţiile: spus foarte simplu, este acuzat că ar fi... un simplu hipnotizator!

Dar şi pentru el lucrurile erau acum destul de clare. Hipnoza nu mai putea fi exclusă din practica medicinii. În ceea ce priveşte sursa ei, o bănuială începea să prindă un contur din ce în ce mai puternic: rolul jucat de autosugestie.

Procese celebre

ACUZAT: CHARLES DARWIN

„Statul Tennessee contra lui John Th. Scopes" sau cum a început celebrul „proces al maimuțelor"

DOREL DORIAN

● A existat oare cu adevărat un „proces al maimuțelor"? ● Mult discutata speță judiciară „Statul Tennessee contra lui John Thomas Scopes", purtînd numărul de dosar 5231 - 5232, n-a fost cumva opera inspirată a unui scenarist fascinat de controversele anti și pro-darwiniste? ● Să-și fi propus în mod deliberat vreo instanță să confrunte ideile genezei biblice cu ale teoriei evoluționiste? ● Și, în sfîrșit, cei doi celebri eroi ai procesului - Darrow și Bryan - au avut identități... confirmate prin acte de stare civilă?

Publicate integral în anul 1967 de către Allen H. Lesie, documentele procesului nu mai îngăduie dubii: convocat în sesiune specială, marele juriu al orașului Dayton, statul Tennessee, confirmă la 25 mai 1925 acuzațiile aduse profesorului John Thomas Scopes, adept al teoriei evoluționiste a lui Charles Darwin, și consideră necesară judecarea sa publică. Temeiul acestei judecări - o lege votată chiar în același an și care, în numele adunării naționale a statului, interzicea *„să se predea vreo teorie ce neagă istoria creației divine a omului, precum învață Biblia, și de a învăța în locul acesteia că omul descinde dintr-o specie inferioară de animale"*. William Jennings Bryan, marele ideolog al cruciadei anti-evoluționiste, n-a fost nici el un personaj inventat. Fost candidat la președinția Statelor Unite - e drept, fără succes -, fost secretar de stat în timpul lui Woodrow Wilson, Bryan nu se sfia să declare, într-un moment în care genetica și biologia cunoșteau cea mai deplină afirmare: „nu ne putem permite să avem un sistem de educație pro-darwinist". Mai mult chiar, imun la ridicolul la care se expunea, Bryan se declara de acord cu episcopul Usher, cel care fixase „data creației" la anul 4004 î.e.n., și anume la 23 octombrie, ora 9 dimineața.

Da, celebrul *„Monkey Trial"* („Procesul maimuțelor") sau *„Bible-Evolution Trial"* („Procesul dintre Biblie și evoluție") - denumiri utilizate curent de către ziarele și revistele epocii - a fost „capul de afiș" al anului 1925. Darwinismul, prin implicațiile sale social-politice, era considerat un veritabil pericol public de către ultra-conservatorii din toate statele sudice. Cum să nu-l interzică? Dar controversa în jurul „Originei speciilor", dincolo de declanșarea strict faptică a procesului, era cu mult mai veche. Acuzațiile împotriva lui Darwin datau încă de la prima apariție a lucrării sale, în 1859. Iar detractorii săi - Flourens, în Franța, sau H. Milne-Edwards, în Anglia - nu erau mai puțin violenți, chiar dacă replica lor se voia, aparent, științifică. Extinderea inevitabilă a teoriei darwiniste, mai ales după apariția „Descendenței omului și a selecției naturale", în 1871, irita din ce în ce mai mult lumea religioasă.

Dar era acuzat numai Darwin? Să nu ne înșelăm: Era acuzat, fără nume, și neobositul Linné, cel care clasificase pentru prima oară „toate animalele, mineralele și în special plantele din lumea întreagă"; erau vizați de afirmații eretice, grave, și naturalistul Buffon și, mai ales, Lamarck, primul savant care a îndrăznit să formuleze cu deplină claritate (în 1809) o teorie evolutivă. În ansamblu, *era acuzată neîntrerupta cutezanță a științei, setea de adevăr*. De unde și convingerea că a lupta pentru Darwin - ca și a-l apăra pe profesorul Scopes - însemna să te declari partizanul rațiunii și raționalității împotriva dogmei și aberației. Nu

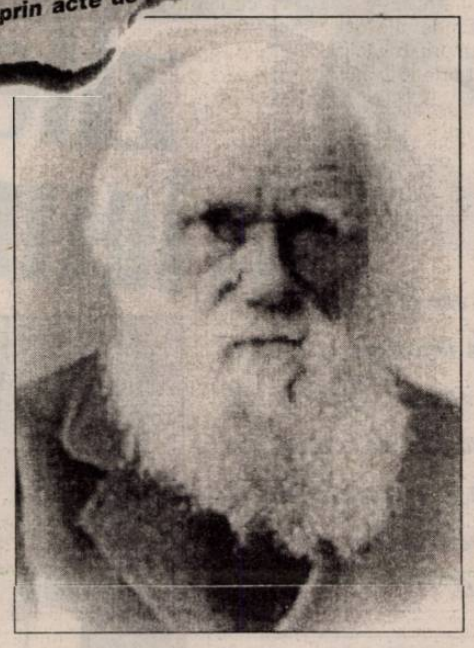

întîmplător, Huxley avea să răspundă lui Wilberforce, episcop anglican, antidarwinist declarat: „prefer maimuța perfecționată unui Adam degenerat".

„Pentru a stabili că un profesor poate spune adevărul fără a fi aruncat în temniță - declara și Roger Baldwin în 1925 - vom aduce cazul Scopes pînă în fața Curții Supreme"... De aceeași vehemență polemică era însuflețit și Bernard Shaw. Iar Albert Eintein, pe atunci la Berlin, scria confraților săi din Statele Unite că „orice restrîngere a libertății academice acoperă de rușine comunitatea care tolerează o asemenea opresiune".

De cealaltă parte a baricadei se aflau însă forțe deosebit de periculoase prin fanatismul și intoleranța lor agresivă. În 1922, în Kentucky, la cererea mișcării religioase fundamentaliste, fuseseră concediați chiar și profesorii care afirmau doar... că Pămîntul e sferic. Iar dacă formal „campania antievoluționistă" tindea spre restabilirea genezei, juridic ea cerea interzicerea teoriei darwiniste în numele faptului că „cine-l plătește pe profesor, acela are și dreptul de a stabili cum și ce se cuvine a fi predat într-o școală". Adept al unei astfel de teorii, un fermier, John Butler, speriat că fiii săi ar putea „să creadă în Darwin", a inițiat și legea în numele căreia predarea teoriei evoluționiste devenea un delict. În acest context, legea fiind definitiv aprobată, trebuia găsită o cale juridică în stare să îngăduie pro-darwiniștilor atacarea și, respectiv, rediscutarea legii. Pornind de aici, se impunea găsirea unui voluntar care, în mod premeditat, ar fi fost dispus - încălcînd în prealabil legea - să poată fi incriminat de profesarea unor convingeri evoluționiste.

Acest temerar a fost John Thomas Scopes!

(În numărul viitor, declanșarea procesului și sosirea avocatului Darrow).

MISTER născut dintr-un mister dezlegat

MARIAN GRIGORE

PARADOX

Cu puțin timp în urmă, la Sanckt-Petersburg, a fost definitiv întoarsă o pagină dintre cele mai șocante și sîngeroase din istoria modernă: osemintele țarului Nicolae al II-lea și ale membrilor familiei sale, asasinați în anul 1918 de bolșevici, au fost, în sfîrșit, depuse alături de cele ale strămoșilor lor. Un eveniment care a avut loc la opt decenii după ce trupurile lor au fost aruncate, în secret, într-o groapă comună din Siberia, în apropierea locului în care s-a produs execuția. Descoperite încă din anii '70 de un istoric și arheolog amator local, care, din motive lesne de înțeles, nu s-a grăbit să-și facă publică descoperirea, scheletele familiei imperiale nu au fost acceptate, cu ușurință, ca autentice, nici după deshumarea lor „oficială", în urma unei aprobări date în anul 1991 de însuși „țarul Elțîn". În primul rînd, din cauza unei neconcordanțe numerice, lipsind două corpuri. Situație de natură a alimenta și întări speculațiile și legendele făurite pe marginea presupusei salvări miraculoase a Marii ducese Alexandra și a țareviciului Alexei. Speculații care au dat naștere, de altfel, la o întreagă literatură și filmografie de senzație. Dar pentru această neconcordanță se puteau găsi (și s-au găsit) cu ușurință și alte explicații, cum ar fi aceea privind distrugerea corpurilor lipsă prin incinerare, procedeu ce nu a putut fi dus pînă la capăt în cazul celorlalte, din lipsă de timp, întrucît se desfășura, concomitent, și un puternic atac al trupelor albgardiste. Astfel încît asasinii au fost nevoiți să încarce în grabă celelalte corpuri, fugind și aruncîndu-le ulterior într-o groapă găsită în drum.

Depășită fiind problema acestei neconcordanțe, s-a pus problema identificării cu certitudine a scheletelor descoperite. Iar în acest scop s-a recurs la una dintre cele mai moderne și sofisticate metode de identificare judiciară, pusă la dispoziție de genetică: analiza comparativă a ADN-ului mitocondrial recoltat din oasele deshumate cu a celui oferit de rudele pe linie maternă rămase în viață; alegere dictată de faptul că acest tip de ADN se transmite exclusiv de la mame la descendenți. În plus, ADN-ul mitocondrial este singurul care are șanse să reziste în interiorul celulelor osoase timp de zeci, sute și chiar mii de ani. Procedeul fusese deja verificat cu succes în cazul unor victime anonime ale unor crime sau războaie, cerîndu-se, în acest sens, concursul membrilor eventualelor lor familii. Se considera, de altfel, că „amprenta genetică" (în lipsa clasicelor amprente digitale) este extrem de sigură în identificări, probabilitatea de a găsi două persoane cu aceleași caracteristici genetice depășind cu mult întreaga populație actuală a globului.

Dar... surpriză! Osemintele atribuite țarului Nicolae al II-lea au oferit fragmente de ADN mitocondrial care se potriveau și nu prea cu cele recoltate de la rudele sale aflate în viață. În fapt, un același segment de ADN analizat pe mai multe fragmente de material genetic recoltat prezenta, în unele cazuri, o similitudine perfectă, pentru ca, în alte cazuri, să difere: în lanțul de ADN apărea cînd o moleculă de timină, cînd una de citozină (acestea fiind baze azotate ce intră în compoziția nucleotidelor, molecule elementare ale ADN). Fenomenul prezenței a două tipuri de ADN mitocondrial la același individ (denumit heteroplasmie) era deja cunoscut, fiind întîlnit uneori la animale, dar era pentru prima oară observat și la om. Și, în plus, prezența heteroplasmiei presupunea o mutație la nivelul ADN-ului mitocondrial moștenit, care trebuia să se regăsească la toți indivizii înrudiți genetic pe linie maternă. În cazul țarului Nicolae al II-lea, această linie fusese urmărită la nivelul bunicii sale, întrucît nu mai existau frați sau nepoți de frați ai săi în viață, apți a oferi material genetic pentru cercetare. Dar părea puțin probabil ca doar la nivelul mamei sale să fi apărut o asemenea mutație, datorită ritmului extrem de lent de apariție a unui asemenea fenomen, socotit a fi de unu la fiecare... 6000-12000 de ani. Este însuși fundamentul teoriei „orologiului genetic" ce a permis calcularea vîrstei probabile a „Evei genetice", despre care revista noastră a publicat recent un „DOSAR MAGAZIN". Motiv pentru care identitatea scheletelor descoperite a fost din nou pusă la îndoială.

Și totuși, acest fenomen improbabil s-a produs! Deshumîndu-se osemintele fratelui țarului, George Romanov, mort înainte de anul 1918 și avînd mormîntul cunoscut, s-a dovedit că posedă aceeași anomalie. Din punct de vedere istoric și genetic, orice îndoială fusese exclusă, osemintele familiei imperiale fiind cu certitudine identificate și îngropate creștinește alături de strămoși. Rămîne, însă, deschis misterul de ordin științific al fenomenului ce a făcut posibilă această mutație neprevăzută de teoriile acceptate la momentul respectiv, teorii privind ritmul de apariție a unor mutații. Va trebui oare recalibrat ceasornicul genetic? Vom vedea...

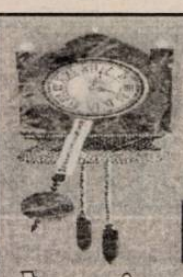

Anatomia secundei

Amiralul apelor

ALEXANDRU MIRONOV

La moarte, pe Jacques Yves Cousteau ar fi trebuit să-l „îngroape" în ape, după ceremonialul navigatorilor: un sac marinăresc drept sicriu, cu balast care să-l ducă direct către fundul oceanului, unde Domnia Sa, amiralul apelor, să se poată odihni cîteva milioane de ani, pînă ce zeul Neptun va fi hotărît învierea. Alui, a lui Columb și Magellan, a lui Vasco da Gama...

Dar l-au îngropat în Pămînt, după obiceiul pămîntenilor, temători de apă, și, iată, au trecut doi ani de cînd Cousteau nu-și mai poartă hieratica figură prin congresele și întîlnirile mai marilor lumii, pentru a-i speria cum se cuvine: murdăriți apele, lărgiți gaura din stratul de ozon de deasupra Polului Sud, dezlănțuiți curenți aerieni și marini pe care nu-i veți mai putea stăpîni! Opriți-vă, oameni buni, adăstați puțin înainte de a umple de fum și zoaie această minunată planetă a apelor, care este casa noastră!... Și parcă pentru a-i confirma previziunile sumbre, au venit anii 1997 și 1998, cei mai încărcați de catastrofe meteorologice din cîți a cunoscut istoria cultă a planetei: inundații și secete, ierni cu zăpadă la tropice și temperaturi derutante pentru culturile din Nord, ucigașul El Niño, pierderi de vieți omenești și uriașe distrugeri de bunuri materiale, făcute de mîna omului - niciodată nu și-a văzut Homo sapiens mai amenințat căminul decît în acești ultimi ani.

...Scriu aceste rînduri amintindu-l pe Cousteau, pentru că... în această toamnă aniversez 8 ani de cînd am avut onoarea să-l întîlnesc prima oară. Voi povesti întîmplarea, cu tot parfumul ei.

J.Y. Cousteau se pasionase după Delta Dunării. A venit în România de cîteva ori, cu echipele sale de cercetare, pentru a studia acest adevărat miracol, avere a noastră și - sperăm - a urmașilor urmașilor noștri. Tînăr reporter începător în TVR, colegul Tudor Barbu află datele exacte ale unei asemenea vizite în România, îmi telefonează și plecăm împreună la aeroportul Otopeni. Așteptîndu-l pe Cousteau (nu pe Godot), împreună cu o delegație guvernamentală impozantă, aflăm însă că omul are ciudățeniile lui, că sosise ex abrupto și plecase deja de-a lungul Dunării, cu minielicopterul pe care i-l pusese la dispoziție civilizația umană. Petre Roman, primul ministru de atunci, renunță, probabil bombănind, la întîlnire și, precaut, sesizează Ministerul Apărării Naționale și grănicerii că sus, pe cer, circulă unul dintre eroii planetei, să nu-i apuce cumva zelul și să-l doboare. Eu și cu Tudorică Barbu avem altă idee: ne ducem la comandamentul Aviației și, folosind autoritatea pe care mi-o dăduseră participarea directă la Revoluție, ca și emisiunile TV (aproape zilnice!) ale acelui an, cerem... un elicopter! Ni se dă un elicopter și plecăm, imediat, după Cousteau. Adică: zburăm spre Deltă și, ajunși deasupra, încercăm să luăm legătura prin radio. Reușim! Evident, nu ne răspunde însuși Cousteau, ci unul dintre piloți. Îi cerem un interviu pentru Televiziunea Română, ne pasează... agentului literar-comercial, cel care transformă cuvintele legendarului navigator în clinchet de monezi. Ne spune, scurt, o cifră, care ne lasă cu gura căscată și refuză orice rugăminte și tocmeală. Ne învîrtim, în continuare, deasupra capodoperei Dunării, cu radio-ul deschis - și bine facem, pentru că, spionîndu-i pe vizitatori, aflăm că se duc să-și facă plinul cu carburant la aeroportul din Basarabi. Aterizăm noi, înaintea fracezilor. O scurtă discuție cu mai marii aeroportului rezolvă problema: numai șantajul poate aduce Televiziunii Române interviul mult dorit. Minielicopterul francez vine la aeroport și... nu găsește combustibil. Eu și Tudorică Barbu apărem, ca din întîmplare, și stingem scandalul. Cousteau ne vorbește, echipajul bijuteriei zburătoare franceze capătă combustibil. Zburăm rapid spre București, montăm materialul, Jacques Yves Cousteau la Televiziunea Română!...

Pe Cousteau l-am revăzut la Congresul extraordinar de la Rio de Janeiro, în 1992, acolo unde 108 șefi de state și guverne s-au strîns laolaltă, urmare a semnalelor de alarmă trase de „verzii" planetei, ecologiștii. Nu vorbesc despre congresul în sine - poate în memoriile pe care, cîndva, le voi scrie - nici despre extraordinarul dispozitiv de forțe (30000 de militari și polițiști), desfășurat de organizatori, ci despre momentul final, acela în care cei 108 șefi de state și guverne stau, înșirați pe un fel de podium, pentru ceea ce se numește „fotografia de familie". Sînt aliniați, toți 108, pe trei rînduri, păziți de pereți groși de sticlă și paznici înarmați, îi privim de departe, totul pare închis ermetic. În momentul clic-ului apare pe acolo, mergînd agale, un cetățean planetar. Gărzile se dau la o parte, îl salută, cu onor, pe miopul zîmbitor care trece din poartă în poartă, înaintînd spre estacada cu șefi. Ajunge în dreptul lor, Bush, Kohl, Mitterand și compania iau poziția de drepți, îl salută pe hieraticul uriaș minuscul, îl invită alături de ei, Cousteau își caută un loc, si-l găsește și urcă, tot zîmbind, pe estacadă, alături de un inginer specialist în ape, președintele de atunci al românilor.

Nu l-am mai văzut niciodată de atunci pe Cousteau...

Totul despre...

DIETA STARURILOR

2

Să continuăm detalierea metodei dieteticienei Madeleine Gesta cu ajutorul căreia în 10 zile puteţi slăbi 5 kg. Aşa cum menţiona şi articolul apărut săptămîna trecută, această metodă, adoptată de multe dintre starurile cinematografiei, presupune mese uşoare, se bazează pe calităţile alimentelor energetice, naturale: iaurturi, fructe, miere. De asemenea, metoda are la bază trei reţete esenţiale. Este vorba despre:

◆ ***O băutură cu ciocolată,*** care furnizează doza zilnică necesară de magneziu. Această băutură se compune dintr-un bol de lapte smîntînit, o linguriţă de cacao fără zahăr şi o linguriţă cu miere. Magneziul, proteinele, calciul şi glucidele prezente în această combinaţie vă pot asigura energia necesară pentru a începe ziua excelent;

◆ ***O lămîie stoarsă,*** cu apă şi îndulcită cu o linguriţă de miere. Energia datorată acestei combinaţii vă va dinamiza, dar spre deosebire de cafea, nu va împieta asupra somnului.

◆ ***Supa de legume,*** diuretică, bogată în vitamina A, dezintoxică organismul. Timp de 20 de minute fierbeţi în 1,5 l de apă, fără sare, 1 kg de praz (diuretic), 500 g morcovi (bogaţi în vitamina A), 500 g roşii (bogate în potasiu şi alte săruri minerale), o ţelină şi o ramură de cimbru, cu efect dezintoxicant.

Iată însă dieta pe zile:

● ***Prima zi:*** cînd vă treziţi, beţi un pahar cu apă, încet, înghiţind cantităţi mici. Rămîneţi în continuare întinsă în pat. Cînd vă decideţi să coborîţi din pat, beţi un suc dintr-o portocală sau grapefruit. La micul dejun, beţi o ceaşcă de lapte cu ciocolată şi miere, iar înainte de prînz beţi un litru de apă, în mai multe reprize, în cantităţi mici.

La prînz, 200 g peşte slab la grătar, cu lămîie sau 200 g carne albă (de pui), sau 150 g carne roşie. Garnitură, 300 g legume fierte. După amiază la două ore după ce aţi luat masa de prînz, vi se recomandă un iaurt cu o linguriţă de miere. Pe la 17-18, puteţi bea sucul unei lămîi, cu apă şi miere. Cina se compune din trei boluri de supă de legume, băute la interval de zece minute unul faţă de celălalt şi 3 boluri de legume (fiecare la interval de 20 de minute). Peste legumele fierte puneţi o linguriţă de muştar, verdeaţă, lămîie şi 2 linguriţe de ulei.

● ***Dieta pentru a doua zi*** respectă aceleaşi principii: cînd abia v-aţi trezit, beţi 1/2 litru apă. Rămîneţi în pat, întinsă. Această poziţie uşurează eliminarea lichidelor şi toxinelor din organism. Cînd vă decideţi să vă sculaţi, beţi sucul a două portocale sau grapefruituri. Pentru a se conserva vitaminele trebuie să le pregătiţi cu puţin timp înainte de a le bea. În cursul dimineţii, la fiecare jumătate de oră trebuie să beţi ceva, astfel încît pînă la masa de prînz să fi consumat 1,5 l apă plată, sucul a două fructe citrice, o cacao şi 1/2 litru supă. Prînzul este identic cu cel din ziua precedentă ca alimente şi cantităţi. Dar dacă ieri aţi ales peşte cu legume, de exemplu, azi puteţi mînca legume cu carne de vită sau de pasăre. După amiază, un iaurt cu miere, iar două ore mai tîrziu, o citronadă cu miere. La cină, 200 g peşte fiert în aburi sau pregătit la grătar şi un bol cu legume fierte (cele din supă). La culcare, un iaurt cu o linguriţă de miere.

● ***În cea de-a treia zi,*** din nou la trezire beţi 1/2 litru de apă. 30 de minute mai tîrziu, la micul dejun, beţi sucul unui grepfruit, iar după 15 minute, o cacao cu miere. În cursul dimineţii beţi 1 litru de apă, în mai multe reprize. La prînz o masă din produse lactate, sărate sau dulci. După amiază un compot, făcut din 2 mere din care veţi bea, cîte puţin, din oră în oră.

Între orele 17 şi 19 beţi sucul unei lămîi, cu apă, îndulcit cu miere. La cină, 200 g carne albă (sau peşte) cu 300 g legume fierte. La culcare, un iaurt cu o linguriţă de miere. (Calciul este mai bine asimilat în timpul somnului).

● ***Zilele a 4-a, a 5-a, a 6-a şi a 7-a*** de regim respectă aceleaşi principii.

● ***Zilele a 8-a şi a 9-a*** vor fi identice cu primele două, deci veţi petrece un al doilea weekend cu ceva mai multă odihnă decît de obicei.

● ***Cea de-a 10-a zi*** seamănă cu a 3-a, avînd prînzul pe bază de produse lactate.

În final, după ce v-aţi reechilibrat organismul, puteţi să vă verificaţi şi greutatea. Aveţi cu 5 kg mai puţin?

Pentru zilele friguroase

În această iarnă vor fi foarte moderne seturile de tricotaje. Parcă şi în anii '70 erau „en vogue"... Dar acest detaliu nu diminuează nota de eleganţă şi feminitate degajată... Se poartă, de asemenea, foarte mult pielea. Noi vă sugerăm, dv. alegeţi.

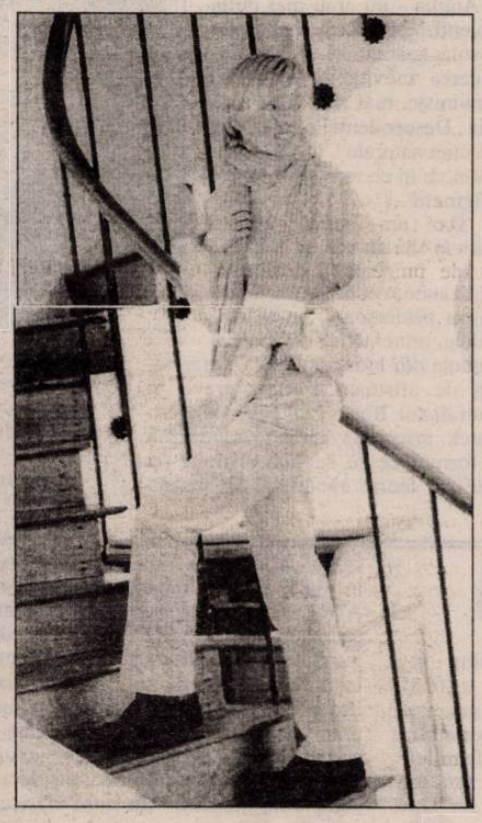

Gastronomice

Ştiţi să preparaţi peştele? Indiferent de răspunsul la această întrebare sfaturile doamnei* Matilda Schuster-Tudoriu *din Cluj-Napoca sînt utile:

Plătică la cuptor

Se curăţă peştele, se spală, se sărează, se aşază într-o tavă unsă cu puţin ulei, se ţine la cuptor aproximativ 1 oră (foc potrivit). Se unge peştele din cînd în cînd cu ulei amestecat cu vin alb sec; cînd este gata se stropeşte cu sosul din tavă, amestecat cu pătrunjel tocat, sare, piper, puţină zeamă de lămîie. Se serveşte cald.

Crap la grătar cu sos de lămîie

Se curăţă de solzi un crap de 2 kg, se scot urechile, se eviscerează, se spală, se dă sare. Înainte de a-l pune pe grătar se unge cu ulei (se mai unge şi în timpul friptului). Sosul se pregăteşte din zeama cîtorva lămîi şi 1/2 pahar de ulei, sare, piper, cîteva boabe de ienibahar, felii de lămîie (sau sferturi de lămîie, fără coaja galbenă), puţin pătrunjel verde tocat.

Cînd peştele este bine fript, se aşază într-o farfurie lungă şi se acoperă cu sosul preparat.

Crap prăjit

Se curăţă peştele, se taie bucăţi, se sărează. În tigaie de teflon se pune foarte puţin ulei să se încălzească. Peştele, uscat cu o cîrpă, se tăvăleşte prin făină şi se prăjeşte pe amîndouă părţile.

Se serveşte cald sau rece, cu felii de lămîie şi pătrunjel tocat.

Lin rasol

Se curăţă linul şi se spală bine în mai multe ape reci, ca să piardă gustul de mîl (se poate lăsa 10 minute în apa în care s-au adăugat 1-2 linguri de oţet).

Se opăreşte cu apă clocotită, se curăţă de solzi, se fierbe ca şi crapul. Se serveşte cald, cu sos de unt.

● Idei utile ● Idei utile ● Idei utile ● Idei utile

Doriţi să daţi holului apartamentului sau unui culoar un aspect cît mai agreabil? Cu ajutorul unor module asemănătoare cu cele pe care vi le prezentăm alăturat puteţi rezolva multe: loc pentru încălţăminte, pentru telefon, cîteva rafturi pentru reviste. Culoarea acestor module armonizată cu mocheta şi pereţii, dă o notă modernă spaţiului respectiv.

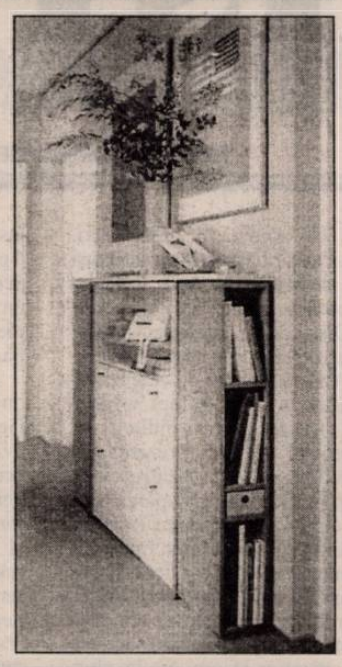

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Locuiesc în Bucureşti, am 37 de ani şi am neşansa de a suferi de lombosciatică şi de tensiune oscilantă. Firesc, am apelat la medicina clasică, dar vindecarea dorită nu s-a produs. Apoi, m-am îndreptat spre bioenergie. Din fericire, efectele miraculoase obţinute de doamna Vasilica Ciupea şi fiicele sale, doamnele Ana Stoica şi Mariana Ciupea le-am simţit din plin. După o serie de zece şedinţe de tratament bioenergetic mă simt excelent"...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 42

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 30 noiembrie 1998 ●

Programări la telefon: 6862046

Despre semiologia bolilor hepatice

ARCADIE PERCEK

Faptul de a fi putut urmări în direct lucrările celui de-al VIII-lea Congres Național de hepatologie, care a avut loc la Neptun, pe intervalul 24-26 septembrie a.c., ca și faptul, specificat de altfel în articolul precedent, ținînd de neșansa de a mă îmbolnăvi eu însumi de o boală hepatică, în urmă cu peste 10 ani, ceea ce a necesitat o internare în spital de aproape un trimestru, interval de timp cînd am meditat îndelung atît asupra bolii mele, cît și asupra bolilor tot hepatice de care sufereau alți semeni de-ai mei, internați tot în același spital, mi-au dat posibilitatea să realizez faptul că semiologia bolilor hepatice este mai profundă, pentru că profund este însuși ficatul în structurile organismului, această semiologie oglindindu-se nu întîmplător și în mitologiile și tradițiile diverselor colectivități umane.

Prin semiologie, termen provenind de la cuvintele grecești semeion, care înseamnă semn, și logos, știință, înțelegem acea ramură a medicinei care se ocupă cu studiul simptomelor și semnelor lor, semne care - după cum am mai precizat -, înainte de a fi descoperite de medici, s-au oglindit în gîndirea bolnavilor, realitate ce se oglindește, după cum vom vedea, și în semiologia respectivă.

Ficatul, prin poziția sa absolut centrală din organism, ca și prin faptul că a fost asemănat cu o zonă seismică a aceluiași organism, apoi prin faptul că este cel mai voluminos organ de care dispunem, a fost pe bună dreptate etichetat ca reprezîntînd laboratorul central al acestui miracol al miracolelor, cu care filosoful englez Thomas Carlyle identifică omul, și s-a bucurat întotdeauna de o atenție cu totul specială atît din partea bolnavilor, cît și a medicilor. Nu întîmplător noțiunea de ficat este asociată cu aceste mișcări seismice ale organismului, reprezentate de furie și de mînie, pe care le simțim venind din străfundurile organismului.

Tot ficatul a fost considerat ca fiind depozitul veninului organismului, venin reprezentat de fiere sau bilă, respectiv de această secreție a ficatului de culoare brună-verzuie, cu gust cumplit de amar și cu rol important în emulsionarea și absorbția grăsimilor, în accenturarea peristaltismului intestinal și în întîrzierea proceselor de putrefacție. Merită a ști că, în diverse tradiții și mitologii, fierea reprezintă un simbol al bolii și chiar al morții.

Tratatul de bază al medicinii chineze tradiționale, intitulat „Sou-Wen", atribuie ficatului gustul amar și culoarea neagră-verzuie. Tot aici se susține că ficatul este generator de forțe oculte și că tot el este „marele general" care elaborează planurile, în timp ce vezica biliară, depozitarul fierii, este „judecătorul care decide și condamnă". În aceeași scriere, ficatul este considerat a fi o sursă de curaj și de virtuți războinice. Aceasta este desigur explicația pentru care în China antică se mînca ficatul inamicului și pentru care în Cambodgia și în Laos se prepară comandanților o anume băutură compusă din fiere și din alte ingrediente.

După cum știți, apoi, în multe îmbolnăviri ale ficatului cei în cauză capătă o culoare galbenă și arborează un facies trist. Acest lucru este pus în legătură cu faptul că galbenul prefigurează declinul, involuția și moartea, de unde desigur și stările de melancolie, resemnare și de meditație pe care le induce în psihicul oamenilor sănătoși anotimpul autumnal dominat, după cum știți, de această culoare. Oricum, toate aceste realități nu sînt străine de faptul că *semiologia bolilor hepatice nu este dominată atît de durere și de alte semne, respectiv de acești nouri negri ce traversează cerul celui bolnav, cît de suferință, respectiv de această ceață cenușie și durabilă, care este suferința, realități de care vom vorbi în articolul următor.*

Terapie naturală

Remedii împotriva guturaiului și gripei

COACĂZELE. Frunzele de coacăz conțin diferite vitamine și substanțe utilizate la argăsitul pieilor. Infuzia din frunze de coacăz (o lingură de frunze la un pahar de apă fierbinte) se folosește în stare călduță pentru gargară de 3-5 ori pe zi.

FRUNZELE DE VIȚĂ. Infuzia sau decoctul de frunze de viță se folosește în cazul anghinei și inflamațiilor acute ale gîtului. Infuzia se folosește în stare călduță pentru gargară de 3-4 ori pe zi.

FRAGII. Infuzia de fragi este bactericidă pentru mulți microbi. Cu infuzia din două linguri de fragi la un pahar de apă fiartă se face gargară în caz de anghină sau inflamație acută a gîtului de 3-5 ori pe zi. Proprietăți curative au și frunzele și rădăcinile de fragi. O infuzie din 2 linguri de frunze uscate la un pahar de apă fiartă se folosește pentru gargară pînă la de 5 ori pe zi.

HREANUL. Zeama de hrean în soluție de 1:1 este considerată în medicina populară un bun remediu pentru tratarea anghinei și inflamației gîtului. Pentru gargară se folosește cîte 1/2 pahar de soluție de 4-5 ori pe zi. Gargara trebuie să fie călduță.

CAISELE. În medicina populară, miezul sîmburilor de caise se folosește din cele mai vechi timpuri. Miezul se macină pînă se transformă în praf. Pentru tratarea inflamațiilor căilor respiratorii superioare, o linguriță de praf din miez de sîmbure de caisă se amestecă cu o linguriță de miere. Se bea împreună cu lapte cald.

EMILIA și VASILE OROIAN

Recunoașterea științifică a acupuncturii

MARIAN GRIGORE

● Între procedeele medicinii tradiționale - de tipul medicinii naturiste, al tratamentelor homeopatice, bioenergetice etc., etc. - acupunctura beneficiază de o tradiție multimilenară și de un suport teoretic dezvoltat pe o practică îndelungată, combinată cu o originală concepție filozofică.

● Pentru chinezi, orice boală rezultă din dezechilibrul între forțele vitale ce animă organismul - faimoasele *Yin* și *Yang* -, iar acupunctura reprezintă un mijloc de restabilire a acestui echilibru, acționînd asupra fluxului de energie vitală, *qi*, care circulă în corp de-a lungul meridianelor energetice.

● De curînd, Institutul Național al Sănătății din SUA (National Institute of Health - NIH), cea mai înaltă instanță medicală americană, a recunoscut că acupunctura are și o bază științifică, deși aceasta nu are nimic de a face cu mecanismele pe care susțin că le pun în acțiune medicii tradiționali chinezi.

● Abordînd mecanismele acupuncturii în stilul și cu mijloacele medicinii moderne, s-a putut, în fine, stabili secretul eficacității tratamentului cu apucunctură într-o serie de maladii, caracterizate, în principal, de prezența durerilor și a inflamațiilor cu caracter local.

O acțiune reflexă

Specialiștii de la NIH care au participat la „analizarea" cazului acupuncturii au căzut de acord că acțiunea acesteia este una de tip reflex, împrumutînd traseele nervoase. În fond, s-a constatat că toate punctele de acupunctură indicate de mecinina tradițională chineză corespund unor terminații nervoase, iar „meridianele energetice" corespund, la rîndul lor, traseelor fibrelor nervoase ce unesc suprafața pielii cu diferite organe. Mai mult, în cazul stimulării, prin acupunctură, a unor terminații nervoase devenite nefuncționale datorită întreruperii traseelor nervoase (cazul paraplegicilor, de exemplu), procedeul rămîne fără nici un efect.

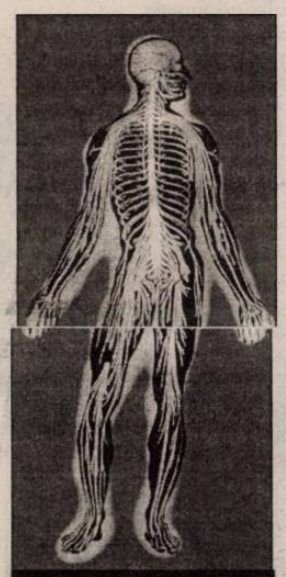

„Harta" traseelor nervoase față în față cu...

Studiind modul în care acționează acupunctura, cercetătorii au ajuns să distingă patru tipuri principale de reacție pozitivă determinate de aceasta. Să le urmărim.

De la electroșocuri la endorfine și glicocorticoizi

● *Efectul electroșoc.* Este efectul pe care se bazează tratarea crampelor musculare. În fapt, atunci cînd înțepi pielea la nivelul unei terminații nervoase, se creează un flux nervos care se propagă pînă la mușchi, pe calea reflexă clasică: neuron senzitiv - măduva spinării - neuron motor. Sub efectul șocului provocat de influxul nervos, mușchiul se deblochează...

● *Efectul analgezic.* Transmisia influxului nervos provocat de înțeparea unei terminații nervoase poate determina, în situația anumitor puncte de pe suprafața pielii, și eliberarea, la nivelul sinapselor (punctele de conexiune între neuroni) a unor substanțe naturale denumite encefaline, substanțe care au un pronunțat efect analgezic. În cazul durerilor articulare, „secretul" constă în înțeparea acelor terminații nervoase care se află în relație cu articulațiile în cauză, acestea fiind, de altfel, bine localizate și indicate în atlasele anatomice de acupunctură. Metoda are efect și în cazul durerilor localizate la nivelul unor organe interne (stomac, ficat etc.), prin stimularea terminațiilor nervoase din așa-numitele zone Head, care corespund proiecțiilor nervoase, pe piele, ale diferitelor organe.

... „harta" chineză a meridianelor enegetice

● *Efectul analgezic mediat cerebral.* În tratamentele cu acupunctură intervin uneori și trasee mai complexe, care aduc influxul nervos produs de înțepături pînă la cortex. Aici, prin mijlocirea complexului hipotalamo-hipofizar se comandă producerea și eliberarea de endorfine - substanțe cu o structură și o acțiune similare morfinei. Astfel se explică efectul „miraculos" obținut prin acupunctură în cazul durerilor de dinți, al nevralgiilor și al migrenelor.

● *Efectul antiinflamator.* În cazul maladiilor cu efect inflamator - tendinite, conjunctivite, rinite, gastrite și alte afecțiuni mai mult sau mai puțin minore în a căror denumire intră sufixul „ite"-rezultatul benefic al acupuncturii se explică prin eliberarea de către glandele corticosuprarenale, la comanda sistemului hipotalamo-hipofizar, stimulat pe calea deja arătată, a unor substanțe cu acțiune antiinflamatorie, denumite generic glicocorticoizi. Sînt substanțe cu o acțiune similară cu aceea a cortizonului, fără a avea efectele secundare ale acestuia.

*

Așadar, iată că bariera dintre medicina „științifică" și cea „tradițională" a cunoscut o primă breșă. Începînd a mai fi o modă sau o curiozitate, acupunctura intră în rîndul metodelor științifice recunoscute de tratament, trasînd o nouă direcție de abordare a metodelor medicinii tradiționale, prin care organismul este stimulat și ajutat să se vindece singur. Va urma, oare, și homeopatia?

MEDICUL vă răspunde

Dezvoltarea aparatului genital

O bunicuță foarte grijulie din Bîrlad, și anume D-na Șerban Ruxandra, ni se plînge că la nepoțelul ei în vîrstă de aproape cinci ani și jumătate, „cuculeț" (bănuiesc penisul - n.n.) și „oușoarele" (bănuiesc testiculele) sînt mici, iar punguța (bănuiesc punga care conține testiculele, respectiv scrotul - n.n.) pare goală.

Vă felicit, Doamnă, pentru grija ieșită din comun pe care o aveți față de nepoțelul Dv. Ce bine ar fi dacă toate bunicile ar fi ca Dv. și dacă mamele n-ar fi „rușinoase" cum e fiica Dv. cînd e vorba de anumite nereguli pe care le-au observat la copiii lor mici! Vă sfătuiesc ca să vă mențineți clar și pe fază, pînă lămurim situația, și să nu amînăm lucrurile. Ca atare, ar fi bine să vă prezentați la un consult de specialitate, pe cît posibil la același medic din Iași care l-a consultat pe nepoțel pentru fimoză, sau la un medic urolog din orașul Dv., respectiv din Bîrlad, iar dacă aveți posibilitatea, să vă prezentați în vederea stabilirii diagnosticului la Spitalul Central de Copii „Grigore Alexandrescu" din Capitală, Serviciul de urologie pediatrică, avînd în acest scop un bilet de trimitere, eliberat de policlinica de care depindeți. În felul acesta vom lămuri clar ce este cu „cuculeț" nepoțelului Dv., și cu „oușoarele" sale, trebuind ca același nepoțel să vă rămînă recunoscător toată viața, pentru grija pe care ați avut-o, încă de pe cînd era mic, de sănătatea lui.

Dr. ANDREI ONU

Iubește-mă și pe mine!

- O bunică, Dna Mihaela M. din Brașov, ne semnalează o situație din familia sa care cu siguranță că nu este singulară. Fiica sa are doi copii, o fată și un băiat. Cu toate acestea, dragostea de mamă pare să se îndrepte cu precădere spre băiat. Sora mai mare suferă. Și-ar dori și ea să aibă parte de dragostea mamei. Îngrijorată, bunica ne cere ajutorul.

- Stimată doamnă M., aveți dreptate să fiți îngrijorată despre situația nepoților dumneavoastră. În mod normal, toți copiii dintr-o familie ar trebui tratați în mod egal, afectiv și material, de către părinți, dar, din păcate, nu rare sînt cazurile în care un părinte își favorizează unul dintre copii, fără să se gîndească la consecințe.

Cînd într-o familie sînt mai mulți copii, fiecare părinte are o preferință pentru unul dintre ei și fiecare copil îl preferă pe unul dintre părinți. Totul este ca aceste relații preferențiale să se păstreze în limite rezonabile și să nu aibă nimeni de suferit.

Cînd între unul dintre copii și unul dintre părinți există o atracție specială, o preferință evidentă, atunci ceilalți membri ai familiei se simt excluși, frustrați, chiar dacă, poate, nu conștientizează acest lucru.

Fiica dumneavoastră îl preferă pe băiețel, care este cel de-al doilea copil și, deci, „are nevoie de o atenție sporită din partea mamei", în timp ce fetița a rămas pe planul al doilea, ca fiind mai mare și trebuind „să înțeleagă". Se întîmplă des ca mezinul familiei să fie mai răsfățat, pentru că este mai mic și mai drăgălaș. La fel de firească este și atracția preferențială între un părinte și copilul de sex opus. Dar de aici pînă la a-l face pe celălalt să sufere, este o diferență. Mama ar trebui să înțeleagă nevoia fiicei ei de afecțiune maternă, cu atît mai mult cu cît fetele sînt mai sensibile de obicei și resimt mai mult lipsa dragostei manifeste a părinților. Fetiței trebuie să i se arate că existența fratelui ei nu a diminuat sentimentele părinților față de ea, ci, cel mult, timpul efectiv pe care aceștia îl pot petrece cu ea.

Dacă mama nu își poate controla manifestarea afecțiunii față de cei doi copii, atunci poate că ar trebui ca restul familiei să joace un rol compensator, să îi acorde fetiței mai multă atenție și chiar să îi explice de ce mama își petrece mai mult timp cu frățiorul ei (așa cum și-a petrecut și cu ea cînd era singurul copil) și că, de fapt, o iubește la fel de mult ca la început. Nu va fi o sarcină ușoară, pentru că un copil se lasă greu convins în asemenea cazuri, dar merită să încercați, atît pentru binele fetiței, cît și al băiețelului, pentru a nu se simți nici unul dintre copii vinovat că este iubit mai mult (sau mai puțin) și pentru a nu apărea o rivalitate între ei care să le afecteze relațiile, poate pentru toată viața. Nu trebuie însă să renunțați să duceți muncă de lămurire și cu fiica dumneavoastră, pentru că sînt convinsă că totuși își iubește fetița și va înțelege pînă la urmă că trebuie să își schimbe atitudinea față de ea.

Așteptăm să ne mai scrieți și vă dorim succes în ceea ce aveți de realizat!

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

Prim-ajutor

INTOXICAȚIA CU SUBSTANȚE CHIMICE

Intoxicația organismului cu substanțe chimice se poate produce pe mai multe căi: digestivă, respiratorie sau cutanată (prin contactul substanțelor toxice cu pielea). Cea mai periculoasă este intoxicația pe cale digestivă cu substanțe care se împart în două categorii: alcaline și acide. Este important să știm din ce categorie face parte substanța ingerată, deoarece, în funcție de natura ei, se iau măsuri diferite de neutralizare a componentei toxice.

Primul ajutor începe cu eliminarea toxicului din stomac prin provocarea de vărsături. Dacă persoana intoxicată a intrat în comă, vărsăturile se provoacă cu foarte mare atenție, astfel ca voma să nu pătrundă în căile respiratorii și să producă asfixierea. Se poate întîmpla ca persoana în comă să verse neprovocat și, în această situație, va fi așezată pe o parte. După aceasta, se trece la neutralizarea toxicului cu un antidot cu efect favorabil pentru orice tip de substanță ingerată:

- 10-20 comprimate de cărbune medicinal, sfărîmate și apoi dizolvate în 1/2 litru de apă.
- 4-5 albușuri de ou, amestecate cu 1/2 litru de apă.

...ŞI URŞII DEVIN... HERMAFRODIŢI?!

Urşii din spaţiul arctic devin hermafroditi - este strigătul de alarmă lansat de cercetătorii norvegieni reuniţi într-un congres, în oraşul Tromsö. Mutaţia respectivă ar fi afectat 4% din puii de urs: o adevărată epidemie. Oamenii de ştiinţă incriminează polychlorobiphenilii (PCB), produse interzise în numeroase ţări, însă utilizate încă în Rusia. PCB se găsesc în transformatorii electrici sau în submarinele nucleare. Substanţele PCB, care se degradează abia după scurgerea unui număr de ani, sînt absorbite de foci, care le depozitează în grăsime. Focile, constituind hrana urşilor, le transmit acestora PCB, substanţe ce au o acţiune identică cu a hormonilor sexuali feminini şi provoacă drept consecinţă, la plantigrade (animalele ce calcă cu întreaga talpă) o dezvoltare hibridă, după cum remarcă ziarul „La Stampa", de la Torino.

ADN ŞI BOLILE MUMIILOR

Cercetătorii de la Muzeul Universităţii din Manchester, Marea Britanie, au trimis mii de scrisori universităţilor şi muzeelor din întreaga lume, căutînd mostre ADN prelevate de la mumiile aflate în colecţiile lor, în speranţa de a

găsi boli precum malaria. Urmărind procesul şi mutaţiile bolii de-a lungul secolelor, cercetătorii speră să obţină noi tratamente, dar şi să descopere mai multe date despre originile etnice ale naţiunilor moderne şi despre migrarea popoarelor în diferite zone ale lumii.

„Sîntem interesaţi să aflăm modalitatea prin care anumite grupuri de oameni au ajuns să trăiască în zonele în care se găsesc în zilele noastre. Urmărind legăturile genetice dintre ei şi populaţiile antice, în special din zona mediteraneană şi din Africa (de unde se pare că au migrat majoritatea populaţiilor europene), putem compara genele noastre cu cele ale popoarelor antice şi să aflăm de unde am plecat" a declarat doctorul Adrian Lister, expert ADN la Colegiul Universitar din Londra.

HIRSUTOLOGIE

Pe parcursul vieţii sale, un om pierde în jur de 400000 de fire de păr; într-un mediu favorabil acestea se pot conserva un timp îndelungat. Jean Clottes de la Ministerul Culturii şi Robson Bonichsen, de la Universitatea Corvallis, au prelevat sedimente vechi de 25000-30000 de ani în împrejurimile grotelor de la Eulène, în Pirinei şi în Dobrogea. Ei au izolat o duzină de fire de păr dintre care două sau trei sînt umane. Să fie acesta începutul hirsutologiei?

TRADIŢII AFRICANE

IRINA STOICA

Războinici Wodaabe, gata să-şi „cucerească" viitoarea pereche

Unul dintre cele mai interesante popoare din Africa neagră îl constituie nomazii Wodaabe din Niger. Nimeni nu ştie cu exactitate care este originea lor. Unii cercetători consideră că vin din Etiopia, alţii sugerează Egiptul. Ei constituie o parte a grupului etnic Fulani, ai cărui membri - în jur de şase milioane - sînt în cea mai mare parte semisedentari. Numai cei circa 45000 de Wodaabe din Niger au rămas nomazi, ca şi strămoşii lor. Limba lor este cea a Fulanilor şi continuă să-şi păstreze vechile tradiţii şi tabuuri. Cînd doi membri Wodaabe se salută, ei nu se privesc niciodată direct în ochi. În timpul zilei, soţul nu are voie să-şi ţină soţia de mînă, s-o strige pe nume, sau să-i vorbească în public într-un mod prea „personal".

Departe de progresul tehnic, ei au un mare respect pentru relaţiile prieteneşti, pentru frumuseţea fizică şi pentru natura de care depinde însăşi viaţa lor. Temperamentul lor este blînd şi paşnic. „Noi trăim ca păsările în tufişuri" - obişnuiesc să declare cei mai bătrîni - „niciodată nu ne stabilim undeva şi nici nu lăsăm urme ale trecerii noastre. Dacă se apropie un duşman, noi zburăm în altă parte". La sfîrşitul secolului al XIX-lea, din cauza presiunilor sociale şi religioase, ei au părăsit Nigeria instalîndu-se în ostilul Sahel, unde şi-au putut însă continua nestingheriţi obiceiurile şi tradiţiile.

Femeie nemăritată împodobindu-se

Cea mai de seamă calitate a lor este ospitalitatea. Cînd apar oaspeţi, le pregătesc paturi din prăjini acoperite cu piei şi saltele pentru ca aceştia să nu doarmă pe pămînt. Uneori îmbracă femeile nou venite în straiele lor tradiţionale: o cămaşă largă şi o fustă dreaptă pînă la genunchi.

Femeile poartă cel puţin patru cercei uriaşi - uneori şi mai mulţi - în fiecare ureche. De obicei, aceştia sînt de argint ca şi brăţările cu care îşi împodobesc încheieturile mîinilor. Au de multe ori tatuaje pe frunte şi pe obraji, reprezentînd linii şi contururi geometrice. Bărbaţii, în special, excelează în acest gen de a se înfrumuseţa, folosind culori speciale. Grupurile circulă dintr-un loc în altul în căutarea hranei pentru vite. Din octombrie pînă în mai - sezonul uscat şi ostil pentru ei - laptele este hrana de bază a oamenilor. În timpul acestei migraţii, bărbaţii mînă turmele iar femeile îşi cară întreaga avere: paturi, saltele, haine obişnuite, haine de ceremonie, sacii cu mei, ustensilele necesare pentru gătit, copiii mici şi un mare număr de vase rotunde. Dacă bărbaţii îşi preţuiesc averea în numărul de vite şi copii, femeile şi-o socotesc în aceste vase, unele care pot fi cele folosite în fiecare zi, altele de ceremonie, sau unele cu valoare ornamentală.

Un bărbat îşi poate lua pînă la patru neveste care prin munca lor contribuie la prestigiul lui.

În ciuda vieţii grele, sînt un popor vesel, care iubeşte muzica şi dansul.

Căsătoria este un ceremonial simplu, care se face, aşa cum cred ei, prin „puterea ochilor". Cînd îşi alege partenera un bărbat începe să-şi rotească ochii, iar dacă surprinde privirea fetei înţelege că şi-a înlăturat posibilii rivali şi începe dansul ritual. În timpul dansurilor, un cerc de bărbaţi se mişcă încet în ritmul melodiei interpretate de cîntăreţii din mijloc. Ei sînt îmbrăcaţi în cele mai frumoase costume în vreme ce femeile libere, de asemenea gătite, aşteaptă să înceapă idila, privite de „surorile" lor cu simpatie. Cînd o femeie şi-a descoperit alesul, se ridică şi înaintează spre el cu o graţioasă fluturare de braţe. Dansul poate dura ore în şir, adevărat maraton de graţie şi forţă. Hainele tradiţionale ale bărbaţilor sînt cele ale unor adevăraţi războinici care ştiu să folosească arcurile şi suliţele. Cînd poartă turbane, atîrnă la capătul lor talismane pentru îndepărtarea răului. În timpul dansurilor agaţă aceste talismane de mînă.

Dans ritual

Pregătirea mesei sărbătoreşti

Tînăr pregătindu-se de sărbătoare

Femeile îşi împletesc hainele şi păturile cu fire colorate. Lucrătura este complicată şi efectele sînt surprinzătoare. Fetele tinere adaugă sandale ţinutei de sărbătoare, pentru că în cea mai mare parte a timpului umblă în picioarele goale. Ca multe populaţii nomade, bărbaţii poartă de multe ori în jurul gîtului săculeţi de piele cu leacuri împotriva muşcăturilor de şerpi, scorpioni, vrăji duşmane. Familiile sînt numeroase şi uneori reprezentanţi ai acestora se aventurează în oraşe pentru a cumpăra cele necesare traiului. De multe ori reuşesc să-şi vîndă leacurile miraculoase şi apoi încărcaţi de cumpărături se înapoiază în Sahelul lor ostil, lipsit de apă, cu hrană puţină, dar unde trăiesc liberi ca păsările în zbor, aşa cum declară ei înşişi şi aşa cum au trăit şi părinţii părinţilor lor.

PLIMBARE CU ELECTROCARUL PE SELENA...

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Aproape şase luni au fost necesare specialiştilor NASA pentru a exploata rezultatele misiunii APOLLO-14 în vederea pregătirii lansării, la 26 iulie 1971, a navei APOLLO-15.

Echipajul a fost format din: comandantul David Randolf Scott (n.6 iunie 1932, San Antonio - Texas); pilotul cabinei de comandă ENDEAVOUR, Alfred Merrill Worden (n.7 februarie 1932, Jackson - Michigan); James Benson Irwin (n. 17 martie 1930, Pittsburgh - Pennsylvania), pilotul Modulului lunar FALCON.

Pentru prima dată, într-o asemenea misiune, au fost montate pe Modulul de serviciu aparate destinate cartografierii a 10% din suprafaţa lunară spectrometre pentru radiaţia gama, alfa, de masă şi pentru razele „X", camere TV - de tip stelar, pentru cartografiere (Fairchild) şi panoramică (Itek), - altimetru laser, radar cu microunde etc.

În premieră, cu ocazia acestei misiuni a fost lansat un mini-satelit pe o orbită circumselenară joasă - altitudinea medie 110 km - destinat cercetărilor ştiinţifice din spaţiul periselenar: timp de un an acest satelit era dotat, energetic şi ştiinţific, pentru analiza gravitaţiei selenare, a „masconilor" şi a interacţiunilor cîmpurilor lunare cu plasma din „vîntul solar"...

De reţinut dintre caracteristicile misiunii: alegerea unei zone accidentate pentru efectuarea aselenizării; utilizarea automobilului electric selenar „Lunar Rover", care a permis îndepărtarea astronauţilor la 10-15 km faţă de bază; parcurgerea a trei expediţii pe solul lunar, cu o durată totală de 6 ore şi aproape 35 minute; aducerea pe Lună a unui echipament ştiinţific mult mai complex ca de obicei; recoltarea unei cantităţi mai mari de mostre de sol selenar (77 kg) etc.

Modulul lunar FALCON - pilotat de Scott şi Irwin, - a aterizat în zona Hadley, foarte denivelată, mărginită de pantele munţilor Apenini (cu piscuri care depăşesc uneori 4500 m!) şi de falia cu acelaşi nume, lungă de peste 120 km şi cu adîncimi în jur de 300 m.

În zona respectivă - la poalele Apeninilor şi la ţărmul Mării Ploilor, - (5º Est şi 27º Nord), grosimea stratului de praf atingea 15-20 cm, ceea ce a produs dificultăţi la deplasarea astronauţilor şi, mai ales, a automobilului lunar; popasul lunar: 67 ore!

Pe parcursul celor trei excursii selenare, efectuate în principal cu automobilul electric „Lunar Rover", astronauţii au constatat că regiunea Hadley are forme de relief ca dunele terestre şi totul era acoperit de acel strat gros de praf, ceea ce o făcea similară imenselor bazine de acumulare a unui material friabil, sprijinit însă pe un „suport" de roci foarte dure, ceea ce l-a împiedicat pe Scott să foreze la adîncimi peste 1,5 m!

Cu ocazia explorărilor efectuate la poalele munţilor Apenini, cînd au fost făcute primele fotografii panoramice ale pantelor munţilor selenari, a fost recoltată o mostră de rocă cu aspect cristalin, din care cauză a fost denumită „piatra genezei" şi care, ulterior, s-a dovedit a fi veche de 4,6 miliarde de ani!

(Va urma)

REMEMBER

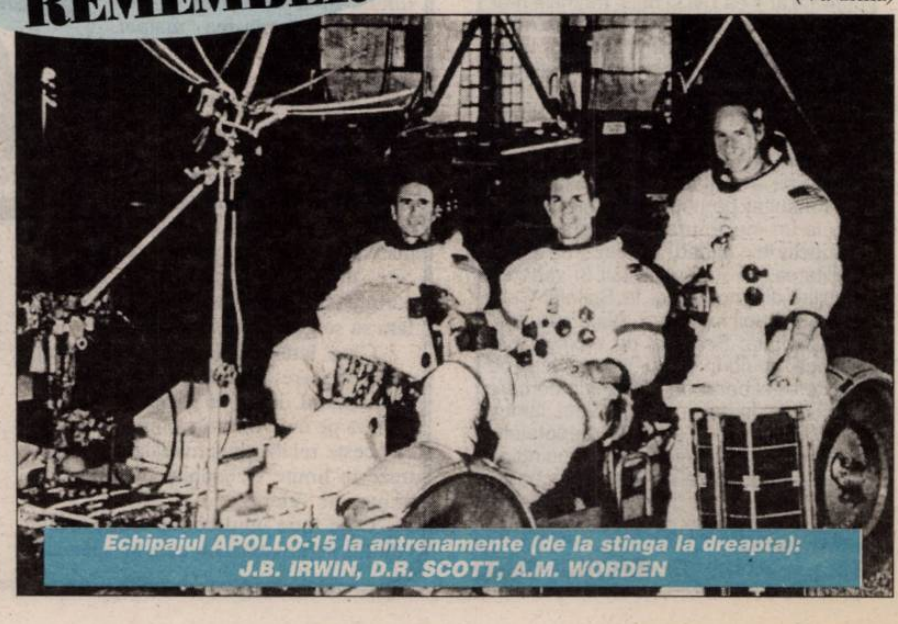

Echipajul APOLLO-15 la antrenamente (de la stînga la dreapta): J.B. IRWIN, D.R. SCOTT, A.M. WORDEN

Unicate ale naturii

ARBORELE CU LACRIMI DE CAUCIUC

Modest ca înfățișare și ca pretenții asupra calității solului unde viețuiește, arborele de cauciuc - inocent și ușor de „domesticit" - a fost și este promotorul cel mai fertil al industriei chimice mondiale. Botezat de băștinașii din America precolumbiană „copacul care plînge" și de oamenii de știință hevea brasiliensis, această specie vegetală unică zămislește o materie primă - latexul - perfectă din punct de vedere compozițional (94 la sută isopren, monomerul ideal al polimerilor) și într-un mod cît se poate de generos: cauciucul natural reprezintă mai mult de o treime (38 la sută) din producția mondială de cauciuc... Și asta după o simplă tăiere (în formă de elice) a scoarței sale!

PAUL IOAN

Cuceritorii spanioli ai platourilor mexicane au fost curioși să afle din ce este făcută mingea cu care se joacă odraslele localnicilor (deci embrionul fotbalului a apărut dincolo de Atalantic). Așa au aflat de arborele de cauciuc, din lacrimile căruia, coagulate, se făceau straturi impermeabile pentru acoperișuri, încălțări și obiecte casnice... După două secole, o dată cu dezvoltarea chimiei, europenii au început să-i intuiască valoarea industrială. Un întreprinzător englez, H.A. Wickham, a avut în 1876 o idee genială: a „furat" un sac de semințe și le-a plantat în coloniile britanice din Asia. Rezultatul a fost uluitor: în rezervație, producția acestor uzine vegetale s-a dovedit a fi superioară celei din pădurile sud-americane... Apoi invențiile și descoperirile tehnico-științifice s-au ținut lanț, ajungîndu-se astăzi la o diversitate de produse chimice inimaginabilă la începutul secolului XX.

Pădure de arbori de cauciuc.

Dar nu industria cauciucului ne interesează aici, ci însuși personajul acesta generos și docil. El produce pe an cinci kilograme de cauciuc uscat. O plantație obișnuită, cu 450 de arbori la hectar asigură 2,25 tone pe an. „Infirmierii" plantațiilor de hevea brasiliensis fac 1-3 tăieturi elicoidale în scoarță săptămînal, iar perioada de exploatare a unui exemplar poate ajunge și la treizeci de ani! După ieșirea la „pensie", trunchiul este utilizat cu succes în industria mobilei, lemnul său putînd fi prelucrat cu ușurință, și chiar sculptat.

Cum de i-a venit naturii ideea de a inventa un astfel de arbore miraculos? Dacă pe Terra n-ar fi apărut omul, cauciucul natural ar fi fost folosit de producătorul său pentru oblojirea propriilor răni (ale scoarței, făcute de insecte, păsări etc.) și apărarea contra microbilor patogeni, ca și pentru asigurarea unei rezerve nutritive a esenței lemnoase. Exact aceleași funcții pe care le are rășina pinilor, de exemplu. În laboratorul propriu, zaharoza generată prin activitatea fotosintetică suferă un proces complex, biochimic, în urma căruia țesuturile zise lactifere produc, la nivel celular, latexul (emulsia ce se scurge la secționarea scoarței), și care se reface periodic, pe măsură ce este evacuată. Mintea iscoditoare a omului i-a adus perfecționări genetice, dar și ajutoare pentru creșterea și îmbunătățirea producției, prin injecții de varii compuși (hormoni vegetali) direct în trunchi.

Secționarea scoartei pentru colectarea cauciucului fluid.

MISTERELE TEMPLULUI SOARELUI

DORIN MĂRAN

Incașii se considerau fii ai Soarelui. În onoarea lui ei au ridicat numeroase temple a căror organizare reflectă o cosmogonie complexă ce continuă încă să-i intrige pe arheologi.

Incașii cunoșteau solstițiul de vară și cel de iarnă. Dovada o constituie cele opt turnuri la răsărit de orașul Cuzco și celelalte opt la apus. Turnurile mici erau străjuite de o parte și de alta de cîte un turn mare și erau așezate fiecare la douăzeci de picioare unul de altul. Cele mari au fost înălțate pentru a se avea o bună privire asupra turnurilor mici și mai ales asupra locului dintre ele pe unde trecea Soarele la răsărit și la apus în ziua solstițiilor. Fiecare turn de la răsărit corespundea altuia de la apus pentru solstițiul de vară sau cel de iarnă. Ca să afle ziua solstițiului, un Inca se așeza la răsăritul și la apusul Soarelui într-un loc anume de unde putea să vadă dacă Soarele trece printre cele două turnuri mici de la răsărit și de la apus. Pentru a afla data în care cădea echinocțiul, incașii au ridicat coloane din piatră așezate în mijlocul unui cerc care încingea piața aflată în dreptul Templului Soarelui. Prin centrul său trăgeau, cu ajutorul unei sfori, o linie de la răsărit la apus. După umbra aruncată de stîlp peste linie, ei vedeau cînd se apropie echinocțiul iar cînd umbra se așternea peste ea la răsărit și la apus iar la amiază Soarele scălda toată coloana fără a face umbră în jurul ei, era limpede că a sosit ziua echinocțiului. Aceste considerente astronomice nu i-au mulțumit însă pe cercetători. Ideile de acest tip ale incașilor nu s-au bazat pe o cunoaștere aprofundată a fenomenelor fizice ci pe o intuiție pragmatică și o inventivitate ce continuă să-i surprindă pe contemporanii noștri. Cronicile spaniole, de pildă, atestă faptul că incașii foloseau linia orizontului și a diferitelor repere cum ar fi, de pildă, stîlpii, pentru a urmări mișcarea planetelor și a constelațiilor pentru a stabili datele la care aveau loc sacrificiile umane și animale. Ei au reușit să întemeieze două calendare relativ precise de douăsprezece luni. Primul se baza pe observația atentă a mișcărilor Soarelui, a solstițiilor, echinocțiilor și zeniturilor. Acesta delimita anotimpurile agricole și unele sărbători cum ar fi cea din 21 decembrie, numită Capac Raymi, în cursul căreia maeștrii se ocupau de inițierea adolescenților. Cel de-al doilea calendar, corelat cu fazele lunii, avea o destinație teologică.

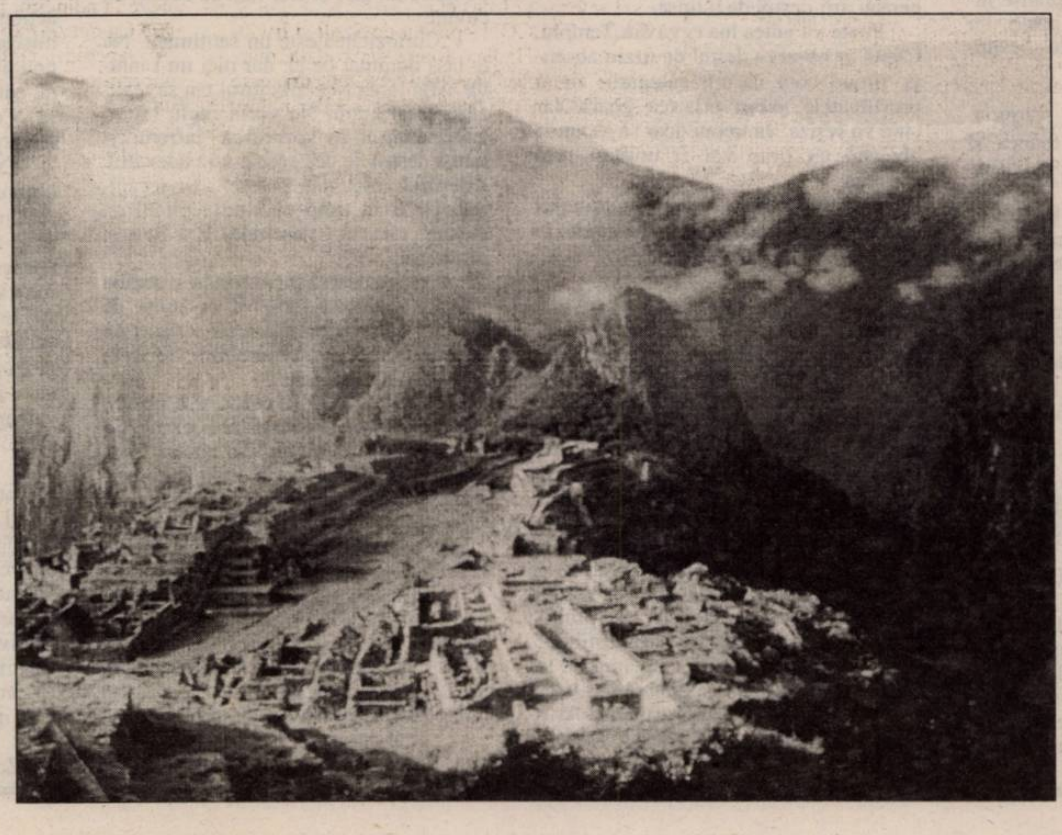

Cuzco, centrul lumii

Înțelegerea mișcării astrelor era un lucru extrem de important pentru o aristocrație care pretindea că se trage din Inti, zeul-Soare și că centrul lumii se află în capitala imperială Cuzco. În acest loc, Inti ar fi ordonat primului Inca, patriarhul Manco Capac, să se stabilească împreună cu fiii și fiicele sale. Aici au fost construite primele temple închinate Soarelui și altor astre. Patruzeci de drepte virtuale, un fel de linii de mîră numite *ceques* pornesc din aceste temple. Ele împart Imperiul și lumea întreagă în patru provincii. Pe aliniamentul aproximativ al acestor ceques se înșiră locurile sfinte, fîntînile, formațiuni stîncoase și depresiuni aflate în posesia diferitelor clanuri. Liniile de mîră, în opinia unor specialiști, ar fi vizat unele constelații semnificative pentru riturile Inca. O ipoteză îndrăzneață totuși ținînd seama de faptul că doar unele linii par să urmărească mișcarea unor astre. O descoperire recentă a astrofizicianului american David Dearborn resuscită dilema astrală. Aflat în orașul Machu Pichu din Anzii Peruvieni, lîngă ruinele templului Toreon, el a observat cum razele Soarelui trec peste vîrful muntelui San Gabriel, traversează fereastra orientală a templului luminînd direct altarul tăiat într-o stîncă. Cercetările continuă. Deocamdată majoritatea specialiștilor înclină să creadă că orientarea razelor Soarelui are mai degrabă un rol topografic decît astral.

DISLEXIE

De mai mulți ani se crede că dislexicii au dificultăți în recunoașterea fonemelor, pietre de temelie a limbajului, ceea ce le creează dificultăți în citire. Utilizînd rezonanța magnetică, Sally Shaywitz și colegii săi de la Universitatea Yale au observat că regiunile posterioare ale creierului, unde este sediul limbajului, sînt mai puțin activate la dislexici. Evidențierea acestui fapt ar putea favoriza un diagnostic mai rapid și un eventual tratament.

PARTENERI DE VIAȚĂ

După unele statistici se pare că bărbații au în timpul vieții lor în jur de 12 partenere sexuale în vreme ce femeile numai trei parteneri. Totuși ținîndu-se cont de dezechilibrul demografic între sexe și de prostituția feminină se pare că statistica nu este chiar exactă. După Michel Bozon de la INED femeile anunță trei legături, pentru că nu se referă la cele ocazionale, ci numai la bărbații de care au fost îndrăgostite.

RACHETA ARIANE AȘAZĂ DOI SATELIȚI TV PE ORBITA TERESTRĂ

A o sută unsprezecea rachetă Ariane, Ariane 46L, a plasat pe orbită doi sateliți de televiziune, după o lansare ca la carte din Guiana Franceză. Lansarea a luminat timp de peste 6 minute un cer senin ecuatorial. La 19 minute după lansare, oficialii au anunțat că primul satelit - W2, cu o greutate de 2,9 tone s-a separat de racheta Ariane. La cinci minute distanță a urmat Sirius-3, ce cîntărește o tonă și jumătate. Sateliții vor face posibilă legătura TV între Europa, Orientul Mijlociu și Africa de Nord, pentru cei 47 de membri ai Organizației Eutelsat. Sateliții au fost concepuți pentru o durată de funcționare de minim 12 ani și au fost asigurați cu suma de 300 de milioane de dolari. Această lansare a spart seria ghinioanelor înregistrate în ultima vreme în industria spațială mondială.

Ariane 44L se ridică spre ceruri din Guiana Franceză.

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

TEMPLIERUL ORBILOR

TUFAN CLAUDIU

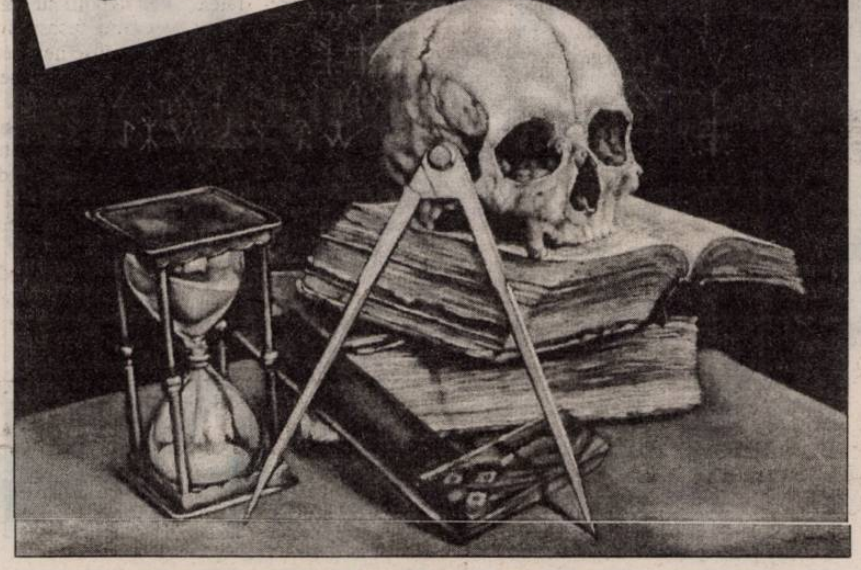

Motto: „Și-au plecat în patru zări deodată
Cei patru pelerini ai rock-urilor sfinte
Cărîndu-și după ei averea toată
Ascunsă-n priviri
Ca moartea-n morminte."
SURVOLAJ

Ridică ușor paharul și rosti codul de acces primindu-și ultima doză de unde. Își salută cunoscuții urîndu-le un Clip prosper, apoi se îndreptă spre barman să-și achite consumația. Îl privi cîteva unități de timp, după care plecă în direcția rampei. În dreptul ei se afla un desen ciudat, ce în vremurile vechi probabil se citea „EXIT".

În graba de a ocupa un loc pe rampă, se lovi de un călugăr-cerșetor. „Ce ar putea căuta un membru al Ordinului aici?" se întreba el mirat. Cu o privire goală nu se putea achita ceva. Asta era clar! Iar bonurile de vedere nu erau acceptate în nici un local de pe planetă. Totuși, ce căuta călugărul acolo?

Firul gîndurilor i-a fost întrerupt de către vocea dezorientată a barmanului: „Vă rog să mă mai priviți o dată. Eroare de sistem. Plată neînregistrată". Lui i se adresase?

Or'B i-a mai aruncat plictisit o privire, după care a părăsit barul. De plăți doar se ocupa Clipul, nu el...

Era un local demodat, cu decorațiuni interioare și dotări anterioare Clipului. Una dintre cele mai cunoscute dintre relicvele trecutului devenise din punct de vedere economic un simplu spațiu comercial nerentabil. Probabil că taxele destul de mari percepute clienților nostalgici în schimbul diferitelor servicii banale provocau adesea mici incidente datorate imposibilității acestora de a-și achita notele de plată. Altfel nu se putea explica reacția barmanului.

Totuși chiar și cu prețurile practicate rentabilitatea localului punea mari semne de întrebare. Zona de prioritate în care era plasat presupunea costuri ridicate. Pe de altă parte, numărul Vînătorilor de Trecut, așa cum erau numiți obișnuiții crîșmei, scăzuse destul de mult în ultimele trei revoluții, deci și încasările scăzuseră. În ultimul timp însă, nici măcar numele localului, „Crîșma lu'Star Trek", nu mai atrăgea clienții, în schimb, prin bar, apăreau din ce în ce mai des călugări-cerșetori. Cuvîntul „crîșmă" nu mai însemna pentru nimeni nimic. Conform Enciclopediei, apăruse în denumirea barului ulterior, în PostClip, cînd mai exista ca arhaism, pentru a atrage turiștii și Vînătorii de Trecut. Probabil denumirea barului trebuia schimbată din nou.

*

Ajuns în fața rampei de acces a Fagurelui Rezidențial 036, își fixă privirea în obiectivul camerei de control.

„Cod de retină necunoscut. Eroare de sistem. Accesul interzis. Așteptați sosirea unui robot utilitar" răspunse sec automatul.

Avea destul de mult de așteptat. Roboții utilitari erau în număr destul de mic în comparație cu mărimea zonelor pe care le deserveau, iar degradarea infrastructurii era un fenomen obișnuit în PostClip. Așteptarea îi displcea profund, dar nu avea altceva de făcut, așa că-și porni jetul propulsor, se așează comod, își cuplă tabacoemițătorul și încercă să-și pună ordine în gînduri.

Prezența cerșetorilor în bar era anormală. Era ceva de neînțeles. Să fi preluat Templul Crîșma lu'Star Trek? Teoretic, preluarea barului de către călugării-cerșetori era imposibil de realizat, datorită problemelor financiare specifice PostClip-ului. Practic, Ordinul controla toate rețelele de prostituție de pe planetă, nefiind deci exclusă nici preluarea unui amărît de bar. Dar totuși cum?

*

„Robot U-22." se prezintă utilitarul. „Încep verificarea codului de retină conform protocolului 679939". Urmară cîteva piuituri, după care robotul dădu verdictul: „Cod de retină inexistent. Eroare de sistem. Inițiez procedura de recuperare a bonurilor deținute ilegal".

Luat pe nepregătite, nu reuși decît să articuleze: „Cer verificarea codului de retină. În cazul nedetectării, cer refacerea lui în conformitate cu ultima înregistrare. Numele meu este Or'B. Cont 379967".

Nu știa care este regulamentul în astfel de cazuri. De altfel, nu auzise de un astfel de caz pînă atunci. Era însă normal să existe o reglementare.

„Ultima înregistrare incompletă", răspunde prompt robotul. „Singura informație valabilă: cont 379967 - total 0. Cer restituirea obiectelor deținute ilegal".

În timpul procedurii se mai apropiaseră cîțiva roboți utilitari. Conștient că nu se poate opune, îi înmînă lui U-22 jetul propulsor, harta, agenda, combinezonul și tabacoemițătorul. „Cine este proprietarul acestor bunuri acum?" întrebă el parcă neinteresat de răspuns. „Proprietar necunoscut. Obiectele vor fi depozitate în sectorul DEP-1 pînă la identificarea proprietarului", răspunde robotul îndepărtîndu-se cu jeturile propulsoare la maxim.

*

Trebuia să supraviețuiască! Fără credite, combinezon sau jet propulsor... Imposibil! Încercă să strîngă în mînă bonul de vedere. Singurul obiect care mai era în proprietatea lui... Obiect? Proprietate? Bonurile nu erau proprietatea nimănui. Erau doar hologame imateriale ce-și urmau docile stăpînul pînă la apariția primului cerșetor. Atît și nimic mai mult. Trebuia să supraviețuiască și era hotărît să o facă. Exista o singură posibilitate: să o ia de la capăt. Să plece iar de la zero. Avea o singură direcție în care putea merge. O singură țintă. Un singur loc în care-și putea găsi salvarea: sectorul DST-3, mai precis oficiul forțelor de muncă. Va munci mult, va fi greu, dar va supraviețui. Pînă acolo nu avea nici un obstacol de trecut. Știa cel puțin drumul, iar benzile rulante se puteau folosi gratuit. De asta era convins. Nu plătise niciodată vreo taxă trecînd pe acolo, iar călugării-cerșetori le foloseau nestingheriți.

*

„Mă numesc Or'B, cont 379967. Cer confirmarea locului de muncă și reimprimarea pe retină a codului de acces".

„Cod de retină inexistent. Eroare de sistem. Loc de muncă inexistent". Reformulă cererea: „Mă numesc Or'B, cont 379967. Cer rescrierea codului de retină și repartizarea unui loc de muncă. Cer schimbarea numărului contului". Problemele se vor termina aici. Viața lui va reintra în normal.

„Proces în lucru". Totul părea în regulă. Avea să o ia de la capăt, va munci mult, dar va supraviețui, va...

„Eroare de sistem. Retină protejată la scriere. Operație de deprotejare eșuată. Proces anulat. Loc de muncă nerepartizat".

Nu mai avea nici o speranță...

*

Nu mai exista nici o modalitate de rezolvare a problemei. Încercă să strîngă-n palmă iar și iar bonul de vedere. Avea ceva cunoscuți. Ar fi putut să le ceară ajutorul. Dar cum? Din experiență știa că timpul petrecut în exterior, adică acolo unde se afla el acum, era destul de mic. În faguri nu putea intra. N-avea cod. Ar fi putut să-i aștepte, să-i roage... NU. Asta nu. Nu s-ar fi umilit pentru un rest de rație alimentară. Pe de altă parte, chiar dacă ar fi fost dispus să o facă, nu știa cum putea să-i găsească. Harta și agenda nu mai erau la el, iar mașinile nu păreau dispuse să-i dea informații. Nu se putea descurca în labirintul supraetajat format de căile de acces.

O soluție pe termen scurt era cea de a petrece cîtva timp într-un pat călduț din bordelurile călugărilor - cerșetori. Templele erau în număr destul de mare și ușor de găsit. Cîteva rotații plăcute, după care va muri de foame, sete sau frig pe undeva printr-un colț sau tîrît la nesfîrșit pe benzile rulante.

Nu putea să intre într-un Punct de Desfacere, la fel cum nu putea intra într-un Fagure Rezidențial. Clipul nu-i permitea accesul. Să-i jufuiască pe trecătorii ce se deplasau în viteză pe benzile rulante? În primul rînd, nu prea avea ce să le ia. Poate un combinezon sau un jet propulsor ar fi fost obiecte utile. Și de tabacoemițător parcă-i era dor...

Dar nu putea lua nimic de mîncare. „A mînca în exterior - infracțiune morală" își amintea Or'B lecțiile civice din copilărie. Foamea. Foamea era marea lui problemă, iar în mod normal trecătorii nu-și purtau rațiile alimentare cu ei. Punctele de Desfacere erau în număr suficient, iar Rețelele de Distribuție acopereau arii destul de întinse.

Poate va putea lua ceva din Templu. Clipul ar observa destul de tîrziu absența, ținînd cont că atît călugării, cît și prostituatele aveau privirea goală. Iar cînd va sesiza, va trebui doar să ascundă obiectul cît timp vor fi utilitari prin preajmă.

Dar atunci, dacă membrii Ordinului sînt ca el, deposedați cu priviri goale, în proprietatea cui erau Templele?

*

Sărea de pe o bandă rulantă pe alta, fiind gata să-și piardă echilibrul. Resimțea lipsa jetului propulsor. Oricum, asta nu se va întîmpla pentru multă vreme. Nu, nu spera să se obișnuiască cu toate salturile acelea ciudate și incomode, nici măcar nu-și propunea să se antreneze spre a nu avea probleme în viitor. Îi era indiferent. Știa că nu sînt șanse prea mari de supraviețuire și pur și simplu nu-și mai bătea capul. Benzile nu mai aveau nici o importanță. Va petrece o ultimă noapte de neuitat într-un bordel excentric, după care va încerca să prindă cîteva gînganii. Erau oare comestibile? Nici asta nu mai conta. Nici măcar în cazul unei toxiinfecții alimentare n-avea de ce să folosească benzile rulante. Ar fi ajuns degeaba într-un Punct de Tratare. Tot n-ar fi reușit să intre. N-avea cod. Mașinile n-auziseră de jurămîntul lui Hippokrates. De fapt, singurii care mai păstrau amintirea vestitului doctor erau doar cîțiva Vînători de Trecut și Enciclopedia, o simplă bază de date vorbitoare.

*

Se afla în apropierea Templului, cînd privirea i-a fost atrasă de un călugăr-cerșetor aflat în post.

„Cerșetor", unul din marele număr de cuvinte ce-și pierduseră sensul în PostClip. Cerșetorii nu mai trăiau din mila publică. Clipul nu permite înstrăinarea obiectelor sau creditelor, baze de date fictive într-un calculator, unor priviri goale. Cerșetorii timpurilor moderne munceau. Ei indicau amatorilor cel mai apropiat Templu al plăcerilor sau distribuiau bonuri de vedere în schimbul ultimelor bîrfe. Munceau și încă foarte bine. Altfel ar fi murit de mult de foame, iar Ordinul nici măcar n-ar mai fi existat.

Or'B se apropie de călugăr și i se adresează: „Am o bîrfă nouă de vînzare"! În schimbul relatării întîmplării destul de stranii al cărei erou principal era, putea obține un număr suficient de mare de bonuri de vedere spre a rămîne în Templu cîteva rotații. Era o soluție pe termen scurt, dar era o soluție!

„Știu tot în ceea ce te privește. N-ai ce să-mi vinzi". Răspunsul era dat pe un ton destul de plictisit, care știa parcă de mult conținutul piesei și aștepta finalul cu nerăbdare.

„Îți spun orice!" insistă Or'B. „Vreau în schimb un singur bon. Doar unul. Mi-ar prelungi viața cu încă ceva timp. Ajută-mă! Altfel voi muri de foame sau de frig. Te rog"...

„Frigul și foamea sînt doar senzații, iar senzațiile pot fi dominate!" filozofă bătrînul. „De ajutat, e mai bine să te ajuți singur!"

Mai avea puțin de trăit și n-avea rost să-și irosească cîteva unități prețioase de timp într-o discuție absurdă cu un bătrîn filozof. Pleacă cu pași grăbiți spre bordel. Ezită. Se întoarse spre călugăr. Ezită iar. Îi strigă: „Vreau să intru în Ordin. Am privirea goală ca și tine, ca voi toți. Ajută-mă! Sînt ca voi... Ce trebuie să fac?"

„Informația asta te costă un bon", spuse netulburat bătrînul.

Or'B îi cedă bucuros hologama.

„Urmează-mă!" mai spune călugărul. Apoi dispărură amîndoi în Templu.

*

Ajunseră într-o încăpere decorată ciudat. „Așează-te! Sînt mese și scaune." îl lămuri bătrînul. „Noi, deposedații, nu mai putem folosi jeturi populsoare, așa că trebuie să ne slujim de obiectele acestea incomode. Ai multe lucruri noi de învățat. Mai întîi va trebui să știi să scrii și să citești".

*

Își desăvîrșise antrenamentul. Urma să fie supus probei finale, acceptarea sau neacceptarea în Ordin.

Se afla într-o cameră de dimensiuni modeste, avînd drept mobilier o masă și un scaun. Îl aștepta calm pe examinator.

„Frica este doar o emoție și orice emoție poate fi dominată", își tot repeta în gînd. La un moment dat, un călugăr de rang inferior intră în cameră, așează pe masă un plic și ieși fără să scoată un cuvînt.

„Curiozitatea este un sentiment. Nu te lăsa dominat de el, dar nici nu-l inhiba. Află fără ca cei din jurul tău să realizeze acest lucru. Nu vorbi mult, lasă-ți interlocutorul să vorbească. Întrerupe-l totuși destul de des spre a afla adevărul. Adevărul înseamnă putere", își recapitula Or'B în timp ce studia plicul cu atenție, fără să-l deschidă. Era lipit și neadresat.

Îl ridică atent, memorîndu-i poziția inițială. Îl așeză între el și sursa de lumină. Citi conținutul unei scrisori cu destinatar și expeditor anonimi. Scrisoarea suna ceva de genul:

„E posibil ca tu să fii cel ales. E posibil să nu fii tu. Misiunea ta e simplă: să conduci Ordinul din umbră. Asta presupune bineînțeles și anihilarea mea. Nu pot să-ți doresc decît succes. Nu știi cine sînt și nici un călugăr nu știe acest lucru. Nici eu nu știu sigur cine ești tu. Slujește-te de ceea ce ai învățat spre a ajunge în vîrf. Folosește doar ordine verbale. Nu scrie nimic. Scrisorile rămîn. Vorbele se uită. Toți călugării își vor asculta ordinele indiferent de rangurile lor. Proba ta e foarte importantă pentru ei. Nu trebuie totuși să ai încredere în nimeni. Toți vor puterea. Ca punct de plecare ai o informație cunoscută de către toți: Templele sînt sursa noastre de putere. Conform sfintelor învățături, femeile sînt un bun comun al Ordinului. Nu le subestima. De ele depinde atît soarta ta, cît și cea a Ordinului. Consultă și biblioteca. Învață să citești printre rînduri. Acolo se află adevărul. Asta e tot. În cazul în care nu vei reuși, dar vei supraviețui eșecului, vei deveni membru al Ordinului. Succes..."

*

Cînd a primit informația că numărul său de proiect devenise 7, a înțeles că era cea mai puternică ființă de pe planetă. Decodificat, mesajul spunea clar: „Inițiatul I-3, expeditorul, suferise un accident cauzat de explozia robotului utilitar U-22. Nu au existat supraviețuitori".

Controla activitatea economică a întregii planete. Deși părea ciudat, putea impune orice sistemului economic, folosind doar pîrghii informaționale. Ultimul concern neloial Ordinului, PropulsJet, dăduse faliment în urmă cu două decade. Reușise să inducă date eronate în sistemul de luare a deciziilor, manipulînd modul în care firmă își strîngea informațiile. Falsificase informații privind resursele și cererea de pe piață. Impresionați de datele primite, managerii concernului au contractat un credit enorm pentru construcția unor noi Linii de Producție și Puncte de Desfacere. Nici măcar rata crescută a dobînzilor nu le dăduse de gîndit. Afacerea era mult prea tentantă. Le-ar fi dublat cifra de afaceri.

Gigantul PropulsJet va fi vîndut rapid. Stabilise deja cumpărătorul. Va obține construcția a două noi Temple. Schimbul era corect.

Ar fi controlat și sistemul politic, dacă acestă ar fi existat. În PostClip singura politică era făcută de către Ordinul Călugărilor - Cerșetori, iar pe aceasta o controla de mult.

Era poate singurul care știa povestea Clipului, această origine a timpului devenită lege, sistem de impozite și contabilitate sau drept de proprietate. Era o pagină de istorie care nu se afla în nici o bibliotecă sau arhivă și care, deși fusese cunoscută de mulți, rămăsese nescrisă.

*

Revizuise de mai multe ori datele din Enciclopedie. Recrutase deja cinci generații pentru inițiere și reușise să păstreze totuși puterea. Folosise criteriile standard ale ordinului atunci cînd îi selecționase. Nici modalitățile de recrutare folosite nu erau cu mult diferite de modul în care fusese El racolat de către călugări.

Principiul selecției naturale îl menținuse cîteva revoluții în vîrful Ordinului. Atinsese apogeul, iar jocul politic din interiorul Ordinului începuse să-l plictisească. Era prea simplu. Ceilalți inițiați dispuneau de din ce în ce mai multe date eronate induse, iar puterea pe care o exercitau era limitată de ordinele Lui. Trebuia făcut ceva. Era datoria Lui să lase Ordinul pe mîini sigure. Nu se prefigura însă apariția unui nou liber. Să nu aibă El date suficiente? Un bun conducător acționează cel mai bine din umbră. Era posibil ca acest nou lider să acționeze deja, iar El să nu-i fi detectat mișcările? Cum putea afla dacă acest nou lider există? Iar dacă acesta nu exista, cum putea crea un nou lider?

Cea mai simplă soluție era schimbarea regulilor jocului.

Cu cîteva unități de timp în urmă obținuse ultimul bon de vedere al seriei. Acum putea ajunge acolo unde doar cei aleși aveau acces. Va vedea ceea ce înțelesese de mult timp: modul în care funcționa sistemul monetar al Ordinului. Aflase de mult că puterea bonurilor de vedere nu se datora doar puternicei activități economice prestate de Ordin, ci și unei importante piese de muzeu cu o valoare foarte mare, necontabilizată de Clip.

*

Era în fața seifului electronic. Tastă codul. Ușa glisă. Scoase din interior o hîrtie verde pe care era desenat un chip. Sub chip era scris un nume: Jefferson. Va introduce o doză de haos în sistem. Inițiații vor avea o problemă serioasă de rezolvat. Însăși existența Ordinului va fi amenințată.

Va rupe bancnota în fîșii, după care o va mesteca.

*

Zarurile erau aruncate...

■ Traficanţi „inventivi”

O BOMBĂ... CU SURPRIZE ÎN INTERCITY

Intercity. Trenul 368, Trieste - Ventimiglia. Vagonul 13. O zi de sîmbătă. O familie care pleacă puţin mai tîrziu în weekend. Copiii, ca toţi copiii, nu au răbdare să stea într-un singur loc şi aleargă peste tot. Şi, dintr-o dată, în spatele unui fotoliu, descoperă nişte pachete. Le iau şi le duc părinţilor. Sînt trei, conţin cîte 44 de fiole pline cu un lichid albicios. Sînt legate între ele cu o bandă adezivă. Părinţii le examinează, mai întîi superficial, apoi încremenesc: pe o etichetă sînt scrise literele TNT - trinitrotoluen. Încercînd să nu provoace mai multă panică decît este necesar, dau alarma şi trenul este blocat la Brescia. Imediat este trecut pe o linie moartă, unde nu poate pune în pericol siguranţa traficului.

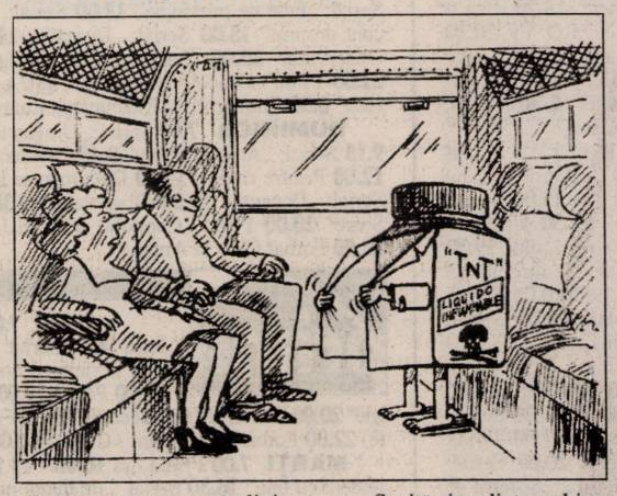

Sosită imediat, echipa antitero detonează, pentru orice eventualitate, două dintre pachete. „Cruţă” cîteva fiole pentru a le analiza conţinutul. Surpriză de proporţii! Înăuntru se afla de fapt un... afrodisiac. O substanţă de tipul englezescului „popper” care în Italia se vinde în faţa discotecilor contra unor sume frumuşele.

Cu mult, mult timp în urmă, Rabelais, părintele inegalabililor Gargantua şi Pantagruel, neavînd bani să meargă la Paris, scria pe trei etichete puse pe nişte sticluţe „Otravă pentru rege”. Şi... ajungea pe gratis la destinaţie, sub escorta poliţiei. Glume din acestea nu mai sînt însă foarte gustate astăzi. Iar ceea ce s-a întîmplat la Brescia nici măcar nu este o glumă. Nici o bombă nu a explodat de data aceasta. Mai mult, cîteva sute sau mii de tineri au „gustat” mai puţin drog. Dar data următoare? *(M. Dorobanţu)*

Concediat pentru... cinste!!

Un scandal tragi-comic a ţinut, în luna august a acestui an, capul de afiş al ziarelor californiene. Concediat de postul de radio KMJ, din Madera, California, la care lucra ca prezentator meteo, Sean Boyd şi-a dat în judecată foştii patroni, cerînd despăgubiri de 250000$. El susţine că punerea sa pe liber s-a datorat tocmai verticalităţii şi corectitudinii de care a dat dovadă, calităţi ce nu au fost pe placul conducerii. Concret, lucrurile au stat cam aşa: într-o sîmbătă dimineaţa, Boyd şi-a anunţat colegii că multaşteptatul concurs anual de surf va fi ratat, din pricina vremii nefavorabile ce avea să se abată asupra zonei, în zilele următoare. Această prognoză se lovea însă de interesele companiei de hoteluri care gestiona şi activitatea postului KMJ şi care se vedea, astfel, în pericol de a pierde o mulţime de clienţi. De aceea, i s-a sugerat lui Boyd ca în prognoza sa să introducă o „mică modificare”: în loc să spună „vremea va fi ploioasă”, să corecteze, afirmînd că dimpotrivă, „vremea va fi însorită”. Rănit în amorul propriu, meteorologul a refuzat să încalce deontologia profesională şi în consecinţă i s-a spus „out”. Se pare însă că tribunalul care va judeca procesul îi va taxa cum se cuvine pe ipocriţii patroni. Dreptatea nu moare... (G.T.)

■ Generozitate dincolo de mormînt

ULTIMUL DAR

Elie Mecpherson stătea tăcută alături de ceilalţi membri ai familiei. În camera alăturată bunicul agoniza. Uşile erau larg deschise şi fetiţa, care abia împlinise 15 ani, suporta cu greu situaţia. Nu văzuse niciodată un om murind şi era înfricoşată. Îşi iubea mult bunicul. De fapt, fusese răsfăţata lui. În ciuda originii scoţiene, bunicul era un generos. Îşi copleşise copiii şi nepoţii cu daruri, cu toate că nu fusese un om bogat, muncise neîntrerupt de cînd venise în America. Acum bătrînul delira. Rostea cuvinte fără şir, îşi amintea lucruri vechi de tot, necunoscute pentru cei din jur, şi din cînd în cînd deschidea ochii, recunoscîndu-l pe cîte unul dintre ei.

Cînd o vedea pe Elie, bunicul îi şoptea numele şi apoi rostea clar trei numere. S-a întîmplat o dată şi încă o dată...

Elie a fost rugată să aducă preotul şi pe drum, cu ochii împăienjeniţi de lacrimi, ca să uite, să-şi umple timpul cu ceva, a cumpărat un bilet de loterie folosind cele trei numere.

După înmormîntare a urmat surpriza. Elie cîştigase cu biletul ei 30000 de dolari. Era ultimul dar al bunicului!... *(I. Stoica)*

■ Puterea voinţei

UN ASTRONOM NEOBIŞNUIT!

Cînd s-a născut, Eric Le Flochmoen, acum în vîrstă de 28 de ani, a avut ghinionul de a veni pe lume un pic mai greu decît toată lumea. O poziţie defectuoasă în uter, urmată de răsucirea cordonului ombilical în jurul gîtului în timpul ieşirii la lumină au făcut din el un handicapat motor pentru toată viaţa. Scurta asfixie ce-i primejduise existenţa a fost suficientă, din păcate, pentru a-i afecta o parte dintre celulele cerebrale din centrii motori. Aşa încît, toate progresele care, pentru toţi ceilalţi, intervin natural în primii ani de viaţă, pentru el au însemnat un efort deosebit: a mers mai tîrziu şi niciodată bine, avînd tulburări de echilibru; a învăţat mai greu să vorbească, dar şi astăzi vorbeşte cu greutate, dicţia lui cerînd eforturi interlocutorilor pentru a-l înţelege; în plus, cele mai simple gesturi, de la apucarea unui pahar şi pînă la menţinerea creionului pe hîrtie pentru a scrie înseamnă o adevărată aventură, din cauza dificultăţilor de coordonare a mişcărilor. Motive suficiente pentru a-şi vedea închise toate porţile unui viitor profesional normal.

Numai că, în ciuda accidentului cerebral suferit, Eric a moştenit o inteligenţă şi, mai ales, o voinţă deosebite, reuşind să parcurgă cu brio toate etapele şcolare, inclusiv studiile universitare care i-au adus specializarea în astronomie. Şi traseul său nu s-a oprit aici, nu demult reuşind să obţină titlul de doctor în astronomie cu o teză asupra... compoziţiei fotochimice a atmosferei înalte a planetei Jupiter. Teza şi-a pregătit-o în cadrul Observatorului astronomic din Bordeaux (Franţa), unde a beneficiat de datele obţinute de sondele interplanetare Voyager, în 1979, şi Galileo, în 1995, date pe care le-a prelucrat, conform unui program propriu, pe un calculator a cărui claviatură a fost adaptată ergonomic handicapului său.

Împiedicat să se mişte în voie pe Pămînt, Eric Le Flochmoen hoinăreşte, cu mintea, în nemărginitele spaţii interstelare. *(M. Grigore)*

O NUNTĂ CA-N FILME...

Un tînăr din Chicago, Michael Pollina, şi prietena sa, Laureen, au fost trimişi în faţa tribunalului pentru spargerea a trei bănci din metropola americană. Cei doi, logodiţi de şase ani, încercau de tot atîta timp să facă şi nunta, dar economiile „subţiri” de care dispuneau i-au tot împiedicat să-şi vadă visul împlinit. Mai ales că ei doreau să petreacă o nuntă ca-n filme, urmată, desigur, de o lună de miere pe măsură, pe plajele însorite din Hawaii. În disperare de cauză, ei au ales un mod insolit de a face rost de bani: jaful armat. Afacerea era pe cale să izbîndească - însurăţeii agonisiseră aproape o sută de mii de dolari - dar poliţia a reuşit să-i prindă, exact cînd Pollina plătea patronului restaurantului ales pentru marele eveniment un aconto de 10.000 de dolari. S-a dovedit că banii proveneau din cea de-a doua bancă jefuită, iar protestele hoţilor au încetat abia cînd oamenii legii le-au dovedit că seriile bancnotelor cu care urma să se plătească coincideau cu cele ale banilor furaţi. Prins cu mîţa-n sac, Michael şi-a strîns logodnica la piept şi le-a spus, plin de curaj, poliţiştilor: „Nu-i nimic, tot o să iasă o nuntă ca-n filme: ne căsătorim în închisoare!” (G.T.)

Cele mai proaste idei ale „aleşilor naţiei”...

Un ziar local din Statele Unite, „April Denver Post”, a avut năstrusnica idee de a monitoriza cele mai absurde proiecte de legi ajunse în dezbaterea aleşilor naţiunii. După o muncă titanică şi luni de cercetări prin arhivele şi documentele Bibliotecii Congresului, reporterii ziarului citat au dat publicităţii o listă cuprinzînd o sută de propuneri ale congresmanilor americani, cu calificative de la „şocant” la „prostesc”. Cea mai trăznită idee, datînd din anul 1960, i-a aparţinut unui senator republican de Alabama şi se referea la umplerea, printr-un plan grandios, a Marelui Canion cu apă şi dezvoltarea acolo a celei mai mari hidrocentrale din lume!? Un alt proiect vine tot din perioada războiului rece, mai precis din anul 1961. Prin el, James Schlesinger, preşedintele de atunci al Comisiei pentru Energie Atomică, propunea membrilor Congresului distrugerea armelor nucleare prin lansarea lor către...Soare! În sfîrşit, medalia de bronz în cadrul acestui „stupid top” i s-a decernat unei propuneri datînd de la începutul anilor '70. Conform acestei propuneri, pentru a stîrpi şobolanii de pe insula Borneo (înmulţiţi datorită uciderii masive a ţînţarilor de pe insulă cu ajutorul DDT - ului livrat tot de americani, fapt care a produs un dezechilibru extrem de grav în lanţul trofic) se cerea paraşutarea a fix... o sută de mii de pisici pentru a repara dezastrul!? Într-adevăr, ţara tuturor posibilităţilor, fapt ce dovedeşte că şi americanii îşi au „faliţii” lor. (G.T.)

ACUM FATIMA ESTE FERICITĂ...

Acum Fatima este fericită. Procesul care a avut loc între mama sa naturală de origine palestiniană şi cea siciliană care a crescut-o s-a rezolvat. Tribunalul pentru minori a decis că această fetiţă minoră poate continua să locuiască cu familia Giambri care a crescut-o timp de 11 ani, de cînd Fatima avea doar două luni, şi i-a oferit căldura şi dragostea pe care mama ei naturală nu i le-a oferit. Acest proces şi repectiva sentinţă au devenit un adevărat caz naţional pentru că se întîlneau în această confruntare mentalităţi, culturi şi religii distincte.

Totul a pornit de la mama ei palestiniană care, după 11 ani a cerut familiei Giambri să-i restituie fetiţa pentru că un tînăr tunisian i-a oferit zece milioane de lire italiene pentru a o lua de... nevastă. În mod firesc, familia Giambri s-a opus şi chiar a rezistat ameninţărilor mamei naturale, Suleyman Raba, pentru ca, în final, conflictul dintre cele două familii să ajungă în faţa justiţiei.

Totul a început în localitatea Caltanissetta în ziua în care soţii Giambri, plecaţi după cumpărături, au întîlnit o femeie de orgine palestiniană, emigrantă din Tunisia, care vindea într-o piaţă fel de fel de podoabe ieftine avînd alături o cutie de carton în care se afla micuţa Fatima doar în vîrstă de numai două luni. Luciei Giambri, deşi avea şase copii, cînd a văzut-o pe Fatima, brusc i-a apărut un sentiment de neobişnuită dragoste pentru ea şi ca urmare după discuţia purtată cu mama ei s-au înţeles pe loc: familia Giambri se va ocupa în viitor de creşterea ei, cu specificarea că mama ei palestiniană o va putea oricînd vizita.

Aşa s-a şi întîmplat, dar familia Giambri a făcut greşeala să nu întreprindă nici un demers pentru a legaliza adopţia sau un alt act de încredinţare, fără să se gîndească la faptul că, într-o bună zi mama ei naturală va ajunge să reclame „proprietatea” fiicei. În cei 11 ani care au trecut de cînd Fatima a crescut în casa familiei Giambri, totul a decurs în mod firesc, în sensul că Fatima a fost educată într-un spirit modern, afirmîndu-se la şcoală ca un element foarte dotat, o colegă iubită de celelalte fetiţe ca şi de ceilalţi cinci copii ai familiei Giambri.

În faţa refuzului familiei Giambri (inclusiv a fetiţei) de a o înapoia pe Fatima, Suleyman Raba a venit însoţită de fiul ei, Antonio, încercînd, ca printr-o acţiune de forţă, s-o recapete pe Fatima. A fost alertată poliţia care a sosit la faţa locului şi a blocat încercarea disperată a celor care au crezut că pot forţa un deznodămînt fericit pentru ei. Suleyman Raba a depus o plîngere la Tribunalul, de minori sub acuzaţia de „sechestru de persoană”, proferînd în timpul procesului ameninţări împotriva familiei Giambri şi chiar a fetiţei. Tribunalul analizînd toate datele problemei, a decis ca Fatima să rămînă în familia Giambri...

În fotografii: Cei doi soţi Giambri avînd în mijloc pe Fatima (de nerecunoscut pentru că este minoră) şi alături mama ei naturală în timp ce urla şi ameninţa în timpul procesului, reclamînd „proprietatea” fetiţei. *(Gh. R.)*

Săptămîna 2 - 8 noiembrie

tvr1

LUNI 12.00 TVR Info 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Serial: „Hollyoaks" 18.35 Serial: „Stăpînul lumii" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Infidelităţi" 21.45 Teatrul Naţional TV prezintă: „O batistă în Dunăre" de Dumitru Radu Popescu 23.50 Repriza a treia 0.50 Întîlnirea de la miezul nopţii.

MARŢI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Hollyoaks" 18.35 Serial: „Stăpînul lumii" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Ragtime" SUA, 1981) 23.50 Opinia publică.

ELISABETH HURLEY
TVR 1,
vineri, ora 21.00

MIERCURI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 17.00 Desene animate 17.30 Medicina pentru toţi 18.10 Serial: „Hollyoaks" 18.35 Serial: „Stăpînul lumii" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.30 Fotbal: Galata Saray Istanbul - Rosenborg B.K. 23.55 Cultura în lume 0.25 Fotbal: F.C. Barcelona - Bayern München.

JOI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '98 16.00 Convieţuiri 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Hollyoaks" 18.35 Serial: „Stăpînul lumii" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Prietenul nostru comun" (ultimul ep.) 22.10 Cu ochii'n patru 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 12.30 Convieţuiri 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.00 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Iubire în umea bună" (Anglia, 1994). Cu: Elizabeth Hurley 23.50 Cinematograful de noapte: „Cu sînge rece" (Germania, 1987).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună-dimineaţa, de la... Timişoara şi de la Bucureşti! 8.30 Alfa şi Omega 9.05 Disney 11.00 Film: „Prin Manhattan, n paşi de dans" (SUA, 1994) 13.00 A doua alfabetizare 14.30 Video-nagazin 17.45 Serial: „Echipa de intervenţie" 18.30 Serial: „Sabrina, rrăjitoarea la 16 ani" 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Dl. şi dna Smith" 22.25 Filmele secolului - Colecţia Warner: „Mildred Pierce" (SUA, 1945) 0.15 Arena AS.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineaţa de la... Bucureşti! 10.00 Lumină din lumină. Ediţie specială 11.30 Viaţa satului 13.55 Fotbal: Steaua - Dinamo 16.30 Video-magazin 18.45 Serial de călătorii 19.35 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Un bărbat foarte... însurat" (SUA, 1991). Cu: Kim Basinger, Alec Baldwin 23.05 Telesport 23.15 Serial: „D-na King, agent secret" 1.00 Fotbal mondial '98.

tvr2

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) 14.00 Convieţuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.40 Sănătate, că-i mai buna decît toate! 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Credo 22.00 Film: „Familia Cordier, poliţist şi judecător: O nouă viaţă" (Franţa, 1996) 0.00 S.O.S. Patrimoniu!

MARŢI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 S.O.S. Patrimoniul! (r) 14.00 Convieţuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Natacha" 22.00 Teatrul Liric prezintă: „Elixirul dragostei" de G. Donizetti 0.05 Fotbal.

BEATRICE DALLE
TVR 2,
joi, ora 22.00

MIERCURI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Mapamond (r) 13.30 Ecclesiast '98 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 18.35 Fotbal: Spartak Moscova - Internazionale Milano 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Presupusă vinovăţie" (SUA, 1991) 0.00 Meridianele dansului.

JOI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 9.00 Fotbal: Dinamo Kiev - F.C. Arsenal 11.30 Cultura în lume (r) 13.00 Medicina pentru toţi (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.10 Faţă în faţă cu autorul 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 În faţa dv. 22.00 Cinematograful de artă: „Nu mi-e somn!" (Franţa, 1994). Cu: Béatrice Dalle 23.50 Lumea sportului.

VINERI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Timpul Europei (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive româneşti 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Vînare de vînt 22.00 Time out 23.10 Serial: „Căderea vulturilor".

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Comorile lumii 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.30 TVR Timişoara 14.00 Serial: „Testamentul tinereţii" (ultimul ep.) 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Tradiţii 19.30 Retro TV 20.30 Teatrul Naţional TV prezintă: „Caligula" de Albert Camus 22.30 Ateneu 23.30 Convieţuiri.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 8.55 Comorile lumii 10.30 Cinematograful vremii noastre: „Cetăţeanul Ken Loach" (Arte) 11.30 TVR Iaşi 13.55 Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" (ep.1) 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.25 Alo, tu alegi! 19.45 Clepsidra cu imagini 20.00 Ultimul tren 21.00 Sportmania 0.00 Mari tenori români.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 11.00 Film: „Tootsie" (r) 15.00 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Erou local" (Marea Britanie, 1983) 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.30 Audienţa naţională 1.15 Serial: „Nemuritorul".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Erou local" (r) 15.00 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Spitalul de urgenţă" 21.30 Serial: „Pensacola" 22.30 Serial: „Veronica" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Înalta societate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Serial: „Fraţii Hardy" (ep.1) 11.15 Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" (ep.1) 12.30 Serial: „Fiica oceanului" 15.00 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Faţă în faţă" 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro şi contra 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" (ep.1) 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 11.00 Film: „Faţă în faţă" (r) 15.00 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Nikita" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.00 Întîlnire cu presa 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Serial: „Fraţii Hardy" 11.05 Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" 11.25 Serial: „Beverly Hills" (r) 15.00 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Urmărire generală 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Ultima frontieră" (ultimul ep.) 21.30 Film: „F/X, efecte speciale" (SUA, 1986) 0.05 Serial: „Poltergeist" 0.50 Serial: „American Gothic" 2.20 Serial: „Nemuritorul" 3.05 Serial: „Detectivi de elită" (ep.1).

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.30 Film: „Tarzan şi dresoarea" (SUA, 1947) 11.00 ProMotor 12.00 Punctul pe I 13.00 Serial: „Dragul de Raymond" 13.30 Serial: „Harriet" 14.00 Alo, Generaţia PRO 16.30 Lumea filmului 17.30 Serial: „Conan" 18.30 Te uiţi şi cîştigi! 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiştii" 21.00 Serial: „Academia de poliţie" 22.00 Film: „Şoferul de taxi" (US, 1976). Regia: Martin Scorsese. Cu: Robert De Niro, Cybill Shepherd 0.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.00 Serial: „Nemuritorul" 1.45 Serial: „Efecte speciale" 2.30 Serial: „Crimă cu premeditare" 3.15 Serial: „Suspect de crimă".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Serial: „Doctor în Alaska" 13.05 Serial: „Dragul de Raymond" (ultimul ep.) 13.35 Serial: „Harriet" 15.00 Serial: „Langoliers" (ep.1) 16.00 Serial: „Al şaptelea cer" 17.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Preţul corect 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Ally Mc Beal" 21.00 Film: „Pe lacul auriu" (SUA, 1981). Cu: Katharine Hepburn, Henry Fonda 23.00 Procesul etapei 1.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.30 Serial „Nemuritorul" 2.15 Serial: „Legea lui Shannon" 3.00 Serial: „Se întîmplă în Waikiki".

acasa

LUNI 7.00 - 13.00 Reluări 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.00 Serial: „Te iubesc" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Hat-trick 0.30 Serial: „Poirot".

LINDA GRAY
PRIMA TV,
duminică, ora 1:00

MARŢI 7.00 - 12.15 Reluări 13.00 Film: „Liceenii" (România, 1986) 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.00 Serial: „Te iubesc" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Micul criminal" (Franţa, 1990) 0.15 Serial: „Poirot".

MIERCURI 7.00 - 13.00 Reluări 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.00 Serial: „Te iubesc" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Roiul" (SUA, 1978). Cu: Michael Caine 0.35 Serial: „Poirot".

JOI 7.00 - 12.30 Reluări 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.00 Serial: „Te iubesc" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Aranjamentul" (SUA, 1969). Cu: Kirk Douglas, Faye Dunaway 0.40 Serial: „Poirot".

VINERI 7.00 - 12.45 Reluări 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.00 Serial: „Te iubesc" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Noiembrie, ultimul bal" (România, 1989) 0.15 Serial: „Poirot".

SÎMBĂTĂ 7.00 - 13.00 Reluări 15.00 Serial: „Guadalupe" 16.30 Serial: „Din toată inima" 17.30 Serial: „Uneori avem aripi" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 21.00 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Nopţi albe" (SUA, 1985) 2.15 Serial: „Poirot".

DUMINICĂ 9.00 Sport la minut 9.45 Arte marţiale 10.30 Motor Sport Magazin 12.00 WNBA Action 12.30 Fotbal american 14.30 FIFA magazin 17.00 Fotbal: Il Calcio 19.00 Retrospectiva sportivă a săptămînii 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Danielle Steel: O dată în viaţă" (SUA, 1994) 0.00 Serial: „Poirot".

antena

LUNI 12.00 Printre rînduri (r) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cuiul din pantof.

CHARLTON HESTON
TELE 7 abc,
duminică, ora 15.30

MARŢI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Bugsy Malone" (SUA, 1976) 23.35 Schimbul de noapte.

MIERCURI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Atingerea morţii" (SUA, 1993) 23.35 Prezentul simplu 0.30 Vedete în papuci.

JOI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Film: „Pericol din umbră" (SUA, 1994).

VINERI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Hombres" 15.30 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatiţa 3" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Inspiraţia Carolinei" 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 21.00 Film: „Tot înainte - Senzaţii tari în junglă" (SUA, 1971) 23.35 Serial: „Twin Peaks" 0.30 Film erotic: „Emilienne" (Franţa).

CYBILL SHEPHERD
PRO TV,
sîmbătă, ora 22.00

SÎMBĂTĂ 7.00 Agenţia de presă 9.00 Desene animate 10.00 Între prieteni 11.00 Mileniul III 13.00 Magazin sportiv 16.30 Serial: „Fete de provincie" 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Nash Bridges" 21.00 Film: „Dincolo de moarte" (SUA, 1996) 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Războinarea Emmanuellei".

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Uragan în Paradis" 8.30 Spirit şi credinţă 9.15 Serial: „Animal Show" 9.45 Desene animate 11.30 Roata de rezervă 12.00 Printre rînduri 13.00 Documentar 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „A treia planetă de la Soare" 20.00 Film: „Capitolul doi" (SUA, 1980) 21.45 TeleEurobingo 22.50 Fotbal Club la Antena 1.

prima

LUNI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.10 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.30 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.00 Serial: „1999" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 20.00 Serial: „Meşterul casei" 20.30 Film: „Şi mîine e o zi" (ultima parte) 22.00 Fotbal: Tottenham - Charlton 0.00 Highlights Premier League.

MARŢI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.10 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.30 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.00 Serial: „1999" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 20.00 Serial: „Meşterul casei" 21.30 Doc.: „Istoria mafiei americane" 23.00 Starea de veghe.

MIERCURI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.10 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.30 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.00 Serial: „1999" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 20.00 Serial: „Meşterul casei" 20.30 Serial: „Un alt început" 21.30 Serial: „Atingerea îngerilor" 23.00 Starea de veghe.

JOI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.10 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.30 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.00 Serial: „1999" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 20.00 Serial: „Meşterul casei" 20.30 Film: „Aventurierul" (SUA, 1987) 22.00 Serial: „Gregory Hines Show" (ep.1) 23.00 Highlights Premier League.

VINERI 7.00 Prima oră 10.00 - 12.00 Reluări 13.15 Fotbal 15.05 Desene animate 16.10 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.30 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.00 Serial: „1999" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 20.00 Serial: „Meşterul casei" 20.30 Film: „Cimitirul de maşini" (SUA, 1996) 23.00 Starea de veghe.

SÎMBĂTĂ 8.00 Serial: „Lumea lui Eric" 10.30 Serial: „Adună-ţi gîndurile" 11.30 Serial: „Pămîntul: bătălia finală" 12.30 Magazin sportiv 14.00 Doc.: „Trăiască rockul!" (SUA, 1987) 16.00 Zona M 17.00 Fotbal 19.00 Film: „Challenger" (SUA, 1989) 21.00 Serial: „Centennial" 22.00 Serial: „Nimeni nu e perfect" 23.00 Fotbal 1.00 Film: „Mantia ucigaşă" (SUA, 1990). Cu: Anthony Perkins.

DUMINICĂ 8.00 Serial: „Căutătorii de aur" 10.15 Serial: „Mecanica distractivă" 10.30 Serial: „1999" 11.30 Duminică la prînz 13.00 Campionatul mondial de motociclism 14.00 Serial: „Lumea lui Dave" 16.00 Doc.: „Explorer" 18.00 Focus 19.30 Film: „Joc în doi" (SUA, 1995) 21.00 Serial: „Pămîntul: bătălia finală" 22.00 Serial: „Nimeni nu e perfect" 23.00 Fotbal: Leeds United - Sheffield Wednesday 1.00 Film: „Liber şi sălbatici" (SUA). Cu: Linda Gray.

TELE 7 abc

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.30 Serial: „Dragă John" 23.30 Serial: „Kung Fu II".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.30 Serial: „Dragă John" 22.00 Cutia Pandorei 22.45 Serial: „Renegatul" 23.35 Serial: „Secţia de poliţie".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.30 Serial: „Dragă John" 22.00 Cutia Pandorei 22.45 Serial: „Secţia de poliţie".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.30 Serial: „Dragă John" 22.00 Linia întîi 23.30 Serial: „Kung Fu II".

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Dosarele Rockford" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.30 Serial: „Dragă John" 22.30 Serial: „Cobra" 23.15 Telefon Top abc.

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 11.15 Serial: „Celebritate" 12.10 Serial: „Drumul spre rai" 13.00 Studioul Tudor Vornicu 16.10 Magazinul femeilor 17.10 Serial: „Roseane" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Serial: „Lumi paralele" 21.30 Film: „Goana după testament" (SUA, 1990) 0.10 Serial: „Pointman".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 10.00 Serial: „Incredibilul Hulk" 14.50 Drumuri printre amintiri 15.30 Film: „În adîncurile Planetei maimuţelor". Cu: Charlton Heston 18.00 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.35 Film: „Coşmar pe Elm Street 4" (SUA, 1988) 23.15 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

FILME CELEBRE la... Casa Albă

Cinematografia hollywood-iană, care înscrie între temele sale preferate figurile președinților Statelor Unite, a considerat că n-ar fi lipsit de importanță să afle care sînt filmele preferate de unii președinți americani și, mai ales, cu ce eroi se identifică ei. Astfel, au alcătuit o selecție a „filmelor favorite" de la Casa Albă.

Lui John Kennedy îi plăcea fără nici o rezervă imaginea lui Spartacus, interpretat de Kirk Douglas. Curajul sclavului cu mușchi și nervi de oțel, capabil să se elibereze din propriile lanțuri, îl fascina.

Eroul favorit al lui Richard Nixon era generalul Patton din filmul cu același nume, film pe care îl revedea din cînd în cînd cu mare interes.

Pentru generalul Eisenhower nu exista film mai bun decît „militărosul"... „Pod peste rîul Kwai".

Jimmy Carter făcuse o adevărată pasiune pentru enigmatica Faye Dunaway și, implicit, pentru celebrul „Chinatown".

Ronald Regan nu a avut niciodată un alt idol în afară de Humphrey Bogart, în special în rolul din „Șoimul maltez". Aceasta, cu atît mai mult cu cît filmul face parte din seria creațiilor clasice în alb-negru.

În ceea ce-l privește pe Lyndon B. Johnson, destul de puțin atras de cinema, a cerut să i se proiecteze totuși, de 12 ori la rînd, un documentar despre el însuși.

Bill Clinton îl găsește irezistibil pe Leslie Nielsen, maestru al gagurilor, mai ales în rolul de polițist care trebuie să salveze regina...

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

KEANU REEVES la limita extremă

Moda capetelor rase face victime și printre staruri. După ce Bruce Willis, Robert De Niro, Anthony Hopkins au renunțat, din capriciu sau din cauza rolurilor pe care urmau să le interpreteze, la așa-zisa lor podoabă capilară, a venit rîndul tenebrosului Keanu Reeves să devină adept al acestei „măsuri radicale". Admiratoarele sale nu sînt deloc încîntate de noul său look, dar deocamdată acceptă explicația potrivit căreia munca la thrillerul fantastic „Matrix", desfășurată în Australia, l-a cam extenuat. Pînă și forma lui fizică lasă de dorit, motivul invocat fiind același: totala lipsă de timp pentru gimnastică.

NAOMI CAMPBELL Frumoasă, dar mereu părăsită

„De fiecare dată cînd mă îndrăgostesc, cred că am întîlnit bărbatul potrivit pentru mine", spune valoroasa „perlă neagră" din lumea modei, care deține, printre altele, și faima de... „devoratoare de bărbați". Totuși, este sigur că, de fiecare dată cînd a dorit să se delecteze un timp cît mai îndelungat din „desertul" considerat a fi în totalitate pe gustul său, acesta „s-a topit" brusc din viața sa. Ultima delicioasă „tortă" pe care destinul i-a oferit-o a fost idila cu Mohammed Al Habtoor, un miliardar cu șarm oriental, întîlnit la Dubai. În ciuda agendei sale de lucru ultra-încărcate, „pantera cu trup de abanos" făcea imposibilul pentru a zbura către locurile unde îl putea întîlni pe „acest bărbat al visurilor sale" sau îl suna de oriunde pentru a-l copleși cu tandre declarații și nesfîrșite confidențe. Cînd programul le-a permis, cei doi îndrăgostiți au plănuit să petreacă împreună cîteva zile de vacanță la Saint-Tropez, pe iahtul lui Mohammed. Dar, în atmosfera nopților de Saint-Tropez, „pantera" și-a subestimat victima puterii sale de seducție și a considerat că își poate permite să petreacă o seară la Caves du Roys, în compania prietenilor și în absența logodnicului, rămas la bordul iahtului. Spiritul oriental n-a suportat însă ofensa. La întoarcere, spre dimineață, zeița fumuseții s-a împiedicat pe punte de propriile valize. Șocată de o asemenea îndrăzneală, dar și disperată, Naomi s-a gîndit că trebuie să găsească imediat o soluție salvatoare. Și-a amintit că tocmai făcuse cunoștință cu Eduardo, un miliardar venezuelan. Uscatul parcă îi ardea tălpile, așa că a acceptat imediat propunerea acestuia de a-și petrece restul vacanței pe iahtul lui, de altfel ancorat nu departe de cel al lui Mohammed. Eduardo, un alt posibil „bărbat potrivit"?

MALIBU și casele starurilor

PIERCE BROSNAN

Cuceritorul James Bond a achiziționat această splendidă proprietate cu doi ani înainte ca soția sa, Cassandra, să-și piardă viața din cauza unui cancer. Deși, la vremea respectivă, Pierce a suferit enorm, a continuat să trăiască împreună cu fiul lor, Sean, în aceeași locuință, printre amintiri. Vila are piscină și sală de biliard, spre încîntarea actorului de origine irlandeză, căruia îi place să-și petreacă o parte din timpul său liber în aceste spații ale casei.

GROS-PLAN

Avîndu-se în vedere încasările uriașe aduse de filmul „Titanic" producătorilor, regizorul *James Cameron* are deja porțile deschise pentru a face în continuare filme scumpe. Se spune că pentru viitorul lui film - „Spiderman" - cheltuielile de producție vor atinge suma de 250 milioane de dolari, iar actorul care va fi protagonist - cine altul decît Leonardo DiCaprio? - va fi plătit cu minimum 25 milioane de dolari, sumă record.

Pentru debutul său ca regizor, *Dustin Hoffman* căuta o persoană care să se potrivească perfect cu eroina din filmul inspirat de un roman al lui Ernest Hemingway, „Dincolo de fluviu". A găsit-o în cele din urmă la piciorul vulcanului Stromboli, de pe una din insulele din sudul Italiei. În timp ce comanda o „caipirinha" pe terasa unei cafenele, actorului i-a fost atrasă atenția de o tînără cu aer latin și a strigat brusc: „Am găsit-o pe Renata!". A abordat-o, a aflat că se numește Anna, că are 19 ani, și a rugat-o să-i trimită în scris, peste Ocean, mai multe date despre biografia ei, inclusiv cîteva fotografii.

Într-un interviu apărut în „New York Post", Madonna pune pe seama meseriei ei eșecurile înregistrate în viața personală, în special în relațiile sentimentale: „Celebritatea este un adevărat drog, spune ea. Gloria te consumă, te epuizează, te macină. Și totuși, e unica posibilă relație."

Tom Cruise intenționează să facă un remake după filmul „Nevasta mea, vrăjitoarea", așa că împreună cu soția sa, Nicole Kidman, a cumpărat drepturile de autor. Proiectul său stîrnește hohote de rîs în mediul hoolywoodian, în care Nicole Kidman are reputația unui „balaur domestic".

Se pare că pentru campionul de surf Kelly Slater, atît de îndrăgostit de Pamela Anderson, viitorul nu va fi prea roz. În ciuda declarațiilor ei liniștitoare „tu ești number one în inima mea", blonda cea pătimașă oftează în secret tot după nevrozatul ex-soț, Tommy Lee, recent eliberat din închisoare pentru violențe conjugale. Deși Pamela a fost cea care l-a reclamat și a cerut divorțul, cînd situația s-a clarificat, iar urmele violenței s-au șters de pe trupul ei sexy, actriței a început să-i fie dor de viața dinainte. Așa că, spre disperarea avocatului ei, îi telefonea de trei ori pe săptămînă la închisoare, mai trimitea și interminabile scrisori de dragoste, încercînd să-i explice lui Tommy că separarea lor s-a datorat, de fapt, depresiei post-natale prin care a trecut...

Sean Connery, Clint Eastwood, Jack Nicholson și Paul Newman vor alcătui o distribuție de zile mari pentru filmul „Cow-boys in the space", care se va turna în primăvara anului viitor. Filmul va povesti odiseea a patru piloți de la U.S. Air Force, care se îmbarcă pe o navetă spațială.

Jason Priestley, alias Brandon Walsh din serialul „Beverly Hills", a fost internat de urgență într-un spital din Montreal, ca urmare a unei supradoze de heroină.

HOROSCOP

2.11 - 8.11

BERBEC (21.03 - 20.04): Destul de multe veşti bune în această perioadă, plină de optimism şi forţă de creaţie - iată care este eticheta săptămînii. Curba profesională şi cea financiară sînt situate mult peste normal, deci totul pare să fie OK. Cele mai favorabile zile sînt luni, miercuri şi sîmbătă, dacă astrele nu greşesc.

TAUR (21.04 - 21.05): În primele trei zile ale intervalului vă confruntaţi cu situaţii delicate, primejdioase pentru psihicul dv. Deveniţi brusc agresiv şi vă implicaţi în prea multe lucruri deodată. Îngăduiţi-vă mai multe clipe de meditaţie şi înfrînaţi-vă orgoliile. Marte şi Venus, într-o configuraţie nefavorabilă, vă încurcă planurile.

GEMENI (22.05 - 21.06): Miercuri şi joi vor fi zile de mare agitaţie, pline cu evenimente contradictorii, care în cele din urmă se vor dovedi benefice. Vineri primiţi bani, însă imediat apar cheltuieli neprevăzute. Cea mai favorabilă curbă este cea afectiv-sentimentală, dragostea dovedindu-se încă o dată cel mai bun balsam.

RAC (22.06 - 22.07): Aveţi nevoie de multă delicateţe, înţelegere şi tact, căci luni sau marţi vă întîmpină o problemă spinoasă. Nu vă abandonaţi resemnării dacă nu o veţi putea rezolva imediat, aveţi suficiente resurse sufleteşti pentru a triumfa. Zona financiară vă va aduce satisfacţii pe la mijlocul săptămînii, cînd veţi primi bani.

LEU (23.07 - 22.08): Totul vă merge din plin, nici o zi plumburie nu vă pîndeşte. Se pare că marţi şi miercuri veţi avea ceva „peripeţii" profesionale, cu scîntei şi ridicări de ton, dar lucrurile vor reintra în normal foarte repede. Curba financiară scade în primele două zile, apoi se stabilizează la o cotă mulţumitoare.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Lungi discuţii cu amicii, momente de reflecţie, proiecte peste proiecte, iată care ar fi aspectul esenţial al acestei săptămîni. Influxul astral vă induce o stare de calm şi vă simţiţi obligat să evaluaţi activitatea de zi de zi, pentru a o face mai profitabilă. Mici probleme de sănătate, în weekend.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Vă implicaţi prea mult sufleteşte în dilemele altora, iar satisfacţiile vor lipsi. O anume stare de iritare, determinată şi de o jenă financiară prelungită, vă obligă să vă schimbaţi planurile. O veste bună (vineri) vă readuce luciditatea şi puterea de a fi dv. însivă. Nimic nou despre bani.

SCORPION (23.10 - 21.11): Mai multe întîlniri amicale (cu sau fără scop de afaceri) vor umple această săptămînă favorabilă reuşitelor profesionale, inclusiv materiale. Conform cu alura curbei financiare, joi sau vineri primiţi bani (sau o veste bună despre ei). În compensaţie, relaţiile în cuplu cunosc cîteva stridenţe.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Se pare că veţi începe o afacere rentabilă, după aspectul favorabil pe care-l face Mercur cu Soarele. În cel mai rău caz, veţi primi o sumă frumuşică de bani, care va acoperi aproape toate datoriile. Astrele vă sînt aliate în tot ce întreprindeţi, chiar şi în legăturile sentimentale pe care doriţi să le stabiliţi sau consolidaţi.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Oscilaţii abrupte între stări depresive şi euforice, iată ce indică, maliţioasă, curba psihicului în această săptămînă plină de animozităţi, dar şi de surprize plăcute. Influenţa lui Uranus, cea mai imprevizibilă planetă, se va face simţită din plin, de aceea ar fi bine să nu vă implicaţi în prea multe lucruri.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Multe iniţiative, mult suflet şi risipă de energie pentru noi afaceri şi proiecte profesionale, dar fără rezultate palpabile - deocamdată. Sînteţi plin de vitalitate şi putere de creaţie, iar speranţele dv. se vor îndeplini curînd. Mici disensiuni în mediul familial vor fi depăşite surîzînd.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Inventivitatea şi creativitatea dv. încep să fie mai palide, sînteţi brusc obsedat de o vacanţă trăită din plin, de nevoia de a evada din stresul cotidian. Soluţia, aleasă de viaţă, este dragostea, cu tot ce implică ea, sau un hobby neglijat din lipsă de timp. Pe de altă parte, curba financiară nu vă zîmbeşte deloc.

Lămîiul şi fructele sale

Ion Oproiu (Caransebeş): Cauzele care fac ca lămîiul dv. să-şi piardă fructele încă nedezvoltate complet por fi numeroase, dar una dintre ele este, aproape cu siguranţă, excesul de îngrăşăminte pe bază de azot pe care i-l aplicaţi. Din acest motiv coroana creşte într-adevăr foarte frumos, dar fructele cad înainte de vreme. Oferiţi-i îngrăşămînt cel mult o dată la două-trei săptămîni, în nici un caz zilnic, în apa de udat. La un moment dat, se poate întîmpla ca, exagerînd cu îngrăşămintele, să-i ardeţi rădăcina. Prea multă grijă, manifestată în acest fel, e periculoasă pentru viaţa plantei.

Grădina

micul nostru Paradis

Cenuşa-îngrăşămînt

Veronica Puiu (Breaza): Cenuşa de cărbune, formată în timpul iernii în sobă, nu este utilizabilă ca îngrăşămînt pentru plante, deoarece conţine substanţe dăunătoare. În schimb, cenuşa de lemn (deci fără amestec de cărbune) poate fi păstrată şi folosită în primăvară ca îngrăşămînt. E bine să se păstreze pînă atunci într-un recipient acoperit. Cenuşa fierbinte scoasă din sobă nu se stinge cu apă dacă intenţionăm să-i dăm destinaţia de îngrăşămînt, deoarece o parte din substanţele hrănitoare pentru plante se pierde. Cenuşă de lemn e indicată ca îngrăşămînt în special pentru culturile de legume (cartofi, varză, vinete şi castraveţi), precum şi la pomii fructiferi. *(A. Popescu)*

Utile

Pieptenii murdari se curăţă uşor dacă se lasă la înmuiat într-un vas cu apă şi detergent. Se freacă apoi cu o perie de unghii.

Inelele perdelelor vor aluneca mai uşor pe suport dacă îl ungeţi cu un tampon înmuiat în vaselină.

Plitele de gătit se curăţă foarte bine dacă le frecaţi cu apă săpunită la care se adaugă puţin spirt.

Pereţii vopsiţi cu ulei se curăţă cu următoarea soluţie: 100 g amoniac, 100 g săpun ras, 100 ml spirt medicinal. Soluţia se agită înainte de folosire iar operaţia se face cu un tampon de vată sau o cîrpă.

După folosire, pensula se poate păstra în apă rece sau într-o folie de aluminiu alimentar. Dacă nu aţi curăţat la timp pensulele de vopsea, opăriţi-le cu oţet fierbinte. Această operaţiune elimină dizolvantul.

Petele de cerneală de pe mîini se scot cu suc de lămîie, oţet, lapte.

Pentru împrospătarea culorilor din mușama aceasta se freacă cu un amestec obţinut prin baterea unui ou cu o linguriţă de zahăr pudră şi o jumătate litru de apă.

Conducerea pe zăpadă 2

NĂMEŢII, *nu exagerat de înalţi şi pe porţiuni de cel mult cinci metri lungime, pot fi traversaţi dacă sînt atacaţi frontal, cu viteză constantă, fără a decelera, fără a manevra volanul şi fără a schimba etajul cutiei de viteză. Porţiunile înzăpezite mai întinse de cinci metri se străbat în cele mai mici etaje ale cutiei de viteză, în alură pe cît posibil constantă şi fără apăsări brutale pe pedala de acceleraţie.*

Dacă, eventual, maşina rămîne imobilizată, încercarea de a surmonta situaţia prin accelerări violente şi învîrtirea roţilor motoare pe loc este total neindicată deoarece nu poate avea alt rezultat decît agravarea gradului de împotmolire. Învîrtindu-se pe loc, roata sapă o groapă tot mai adîncă în zăpadă iar pe fundul acesteia se formează treptat un strat superficial de gheaţă, rezultat din topirea zăpezii încălzite prin frecarea cu anvelopa. Cel mai cuminte este ca, imediat după prima tentativă nereuşită de continuare a rulajului, maşina să fie dată înapoi cîţiva metri pe aceeaşi urmă pe care a venit şi apoi să se reia înaintarea cu o viteză ceva mai ridicată. Dacă nici acum încercarea nu reuşeşte, se va recurge la curăţirea zăpezii din faţa roţilor pe o distanţă de cîţiva metri, folosind o lopată pe care orice automobilist grijuliu o păstrează în portbagaj cînd rulează iarna.

UNELE *vehicule de contrucţie specială sînt echipate cu diferenţiale blocabile. Blocarea acestui agregat, care solidarizează roţile aceleiaşi punţi, poate ajuta la scoaterea autovehiculului din impas. Diferenţialul trebuie însă deblocat apoi pentru a nu strica comportamentul maşinii în viraj, pentru a nu uza suplimentar pneurile şi pentru a nu provoca derapaje în curbe.*

Prof. univ. dr. ing. MIHAI STRATULAT

(Va urma)

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută şi cîştigă

HECTOR - PLASKETT, 1991

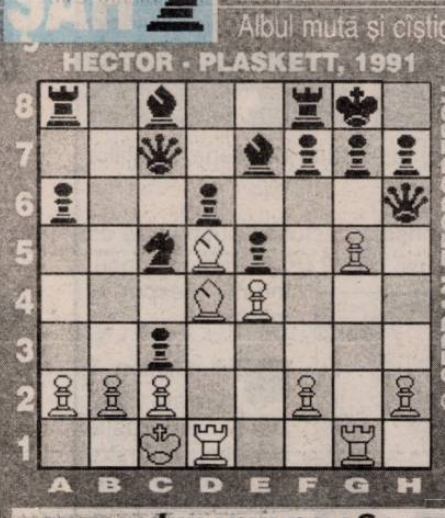

1. g6!! h:g6 (1... g:h6 2. g:f7 ++ Rh8 3. Tg8 + T:g8 4. f:g8T mat) 2. D:g6 Nf6 3. D:f6 Ce6 4. T:g7 +! C:g7 5. Tg1 cu mat imparabil.

Scrisori primite

Cît de curînd, stimată Domnişoară ELENA FERARU (Satu Mare), vom publica o serie de materiale pe tema care vă interesează. De altminteri, problematica ŞTIINŢIFICĂ a sexualităţii umane preocupă şi pe alţi tineri cititori ai revistei noastre - fapt care ne-a şi determinat să ne gîndim la programarea şi realizarea acestor materiale. Îţi mulţumim, atît pentru sugestiile formulate, cît şi pentru faptul că, datorită ţie, colegii tăi au „descoperit" revista „Magazin"! Îţi dorim mult succes la învăţătură, spre a deveni ceea ce îţi doreşti atît de mult - adică medic, alinător al suferinţelor omeneşti!

Vă mulţumim, stimate Domnule VASILE DUMITRU (Bucureşti), pentru aprecierile favorabile pe care aţi avut amabilitatea să ni le adresaţi! Referitor la problema ridicată de Dv., după cum aţi putut vedea în chiar această pagină, Domnu Prof. Mihai Stratulat a început un serial în care va analiza problematica privitoare atît la conducerea automobilelor pe timp de iarnă, cît şi la modul de pregătire tehnică a acestuia pentru a trece cu bine, fără probleme, anotimpul rece. Credem că sfaturile oferite de distinsul nostru colaborator vor fi de un real folos pentru aceia dintre noi care „înfruntă" la volan, pentru întîia oară, viforele iernii!

Aveţi perfectă dreptate, stimate Domnule VIOREL GEORGESCU (Sibiu)! Între *quarci* şi *quasari* e o diferenţă ca de la cer la pămînt! Primii sînt particule subatomice, socotite de oamenii de ştiinţă a fi „cărămizile" fundamentale ale lumii atomilor. Pe cîtă vreme quasarii sînt obiecte cosmice stelare, aidoma stelelor neutronice, piticelor albe, pulsarilor etc. Aşadar, e greu - dacă nu chiar imposibil! - de făcut o confuzie între cele două noţiuni, aşa încît, sinceri să fim, ne miră că publicaţia pe care aţi amintit-o a putut face această gafă...

Rubrică realizată de **ADRIAN HOAJĂ**

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Asociaţia de locatari

Domnului Nicolae Cenac, Roznov - Neamţ

Potrivit Regulamentului de funcţionare a Asociaţiei de Locatari, persoanele care lipsesc temporar din imobil una sau mai multe luni şi care, pe timpul absenţei, îşi păstrează potrivit legii, dreptul de folosinţă asupra suprafeţei locative pe care o deţin, pot fi scutite, pentru lunile respective numai de plata cheltuielilor aferente consumului de apă, taxei de canalizare, ridicării gunoaielor menajere, vidanjării, consumului de energie electrică pentru iluminatul părţilor comune, pentru funcţionarea instalaţiei de preparare a apei calde, plăţii energiei electrice consumate de ascensor, combustibilului necesar preparării apei calde şi consumului de gaze repartizat după numărul de persoane.

Pentru obţinerea scutirii de plată a acestor cheltuieli se adresează o cerere scrisă comitetului asociaţiei de locatari.

De asemenea, pentru recuperarea sumelor plătite de dvs. pe perioada cît aţi lipsit, trebuie formulată o cerere către comitetul asociaţiei în care să solicitaţi ca aceste sume să fie trecute în contul cheltuielilor viitoare.

Comitetul este obligat, în ambele cazuri, să vă răspundă în scris, într-un termen scurt, privind modul de rezolvare a cererilor, iar dacă răspunsul este nefavorabil puteţi formula o acţiune în Justiţie împotriva asociaţiei de locatari. Competenţa de soluţionare aparţine Judecătoriei din raza teritorială a asociaţiei de locatari.

Afară-i toamnă

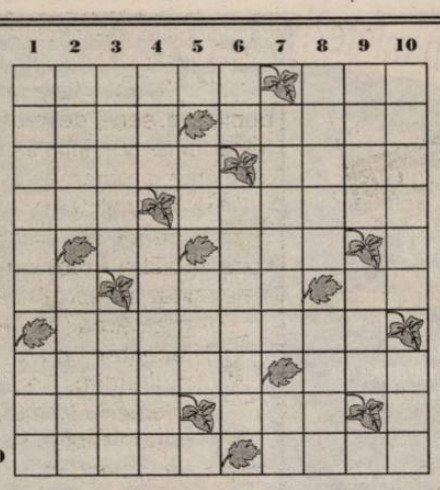

ORIZONTAL: 1) Se numără toamna, după zicală - Motor la căruța încărcată cu roadele toamnei. 2) Evoluția manei asupra viței de vie - Pudra toamnei. 3) Poet german născut în Banat, semnatarul poeziei „Gînduri de toamnă" - Susținător al butucilor de vie. 4) Se află în natură! - A pune sămînță pentru arăturile de toamnă. 5) Sandu Bărbulescu - Degajare sportivă. 6) Arac fără măsură! - Dau în dar un pahar de tulburel - Început de ceață! 7) Frunzele după prima brumă. 8) Toamna culege via și ară ogorul (pl.) - O lacrimă de toamnă. 9) Atunci cînd trec cu vederea - Cortina cerului plumburiu, gata să pice stropi de ploaie. 10) Buletinul care anunță starea vremii - I-a ruginit frunza.

VERTICAL: 1) „...toamnei", poezie de Ion Andrițoiu - „Drum de toamnă", de Aurel Rău. 2) Baia gogoșarilor - Locuri unde se consumă licorile dăruite de către vița-de-vie. 3) Poetă căreia îi aparțin versurile „Fragmente de toamnă" (Maria) - Timp umed și mohorît, de toamnă tîrzie. 4) Măsură pentru lichide, și nu numai - Recolte îmbelșugate. 5) ...o picătură de must! - Ca bobul de Hamburg (fig.). 6) Îți stă pe limbă! - Poet rus, autorul poeziei „Toamna". 7) „Și dacă... bat în geam" (Mihai Eminescu - „Afară-i toamnă") - 5-6 morcovi! 8) Cer senin, fără nori - Vinurile care au peste 15 grade. 9) Autorul tabloului „După culesul viei" - Dop la butoiul cu licoarea toamnei. 10) Paznicii siguri ai hambarelor pline - Inevitabilă la fasolea verde de toamnă.

MARCEL RANTZER
București

Soluția careului „NU-I UȘOR"

Orizontal: FRIVOLA - UP - LANA - ALENA - URARE - ALIS - TAPETE - ETE - U - TC - FUMI - RAI - FOTE - C - AG - SIR - NEA - TALENTAT - N - ILARI - PANA - CEDA - SARIT.

Verificați-vă cunoștințele

1. Care este marea cu cea mai ridicată temperatură înregistrată a apei?
2. Ce se înțelege în biologie prin ecloziune?
3. Cine era Astraia în mitologia greacă?
4. Cine a pictat tabloul intitulat „Jurămîntul Horațiilor"?
5. Cine a inventat „tocul rezervor"?
6. Cine este autorul operei „Samson și Dalila"?
7. Unde se află orașul Ouagadougou?
8. Cine a fost întemeietorul primului institut de cercetări piscicole în țara noastră?
9. Ce este almandinul?
10. Cine a scris „Elogiul nebuniei"?

Răspunsurile din numărul trecut

Răspunsuri: *1) Orașul Așhabad este capitala Republicii Turkmenistan din Asia Centrală. 2) Ciclul de lieduri „Dragoste și viață de femeie" a fost compus în 1840 de compozitorul german Robert Alexander Schumann (1810-1856). 3) În mitologia romană Aesculnus era un zeu arămar, patronul aramei, al bronzului și al banilor de aramă. 4) Comedia „Travesti" este scrisă de Aurel Baranga (1913-1979). 5) Anemofilele sînt un grup de plante alogame, la care polenul este transportat de vînt. 6) Braunitul este un important minereu de mangan. 7) Endecagonul este un poligon cu 11 laturi. 8) Plicul a fost inventat în 1880 de librarul englez Brewer. 9) Prima grădiniță de copii a fost înființată de pedagogul elvețian Pestalozzi (1746-1827). 10) La curtea lui Alexandru Macedon a trăit marele filozof grec Aristotel.* (IRINA STOICA)

PARC(anormale) de To PAN

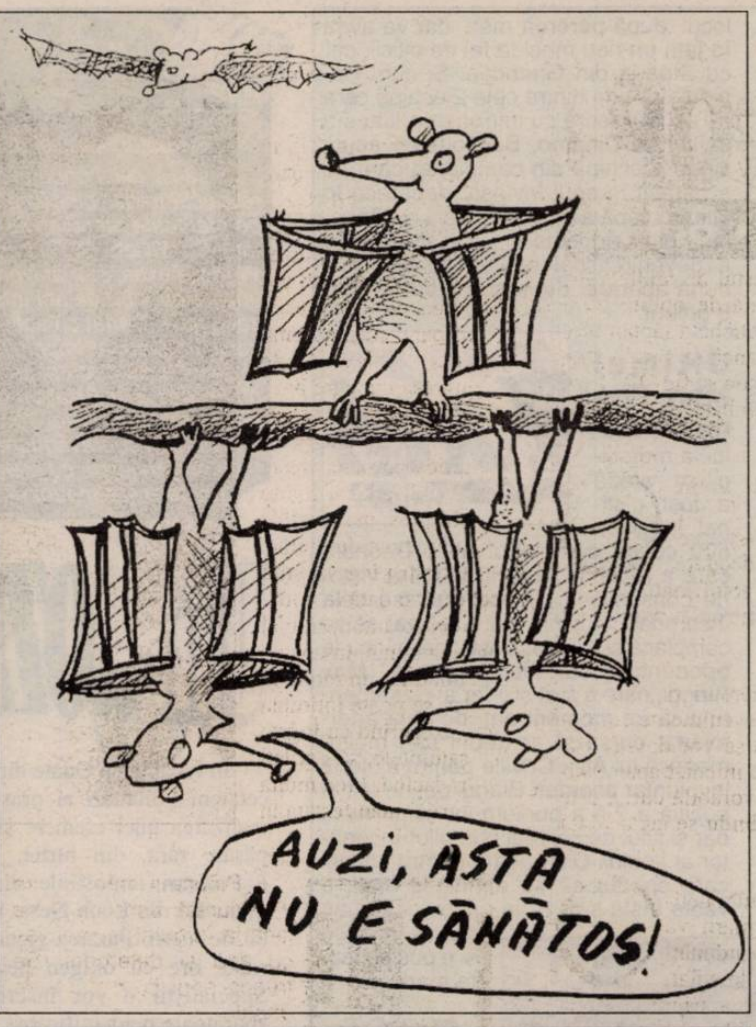

PERSPICACITATE

Ce lipsește?

În acest desen lipsesc cinci semne grafice care, în mod logic, trebuie să existe. Care sînt?

(Soluția în numărul viitor)

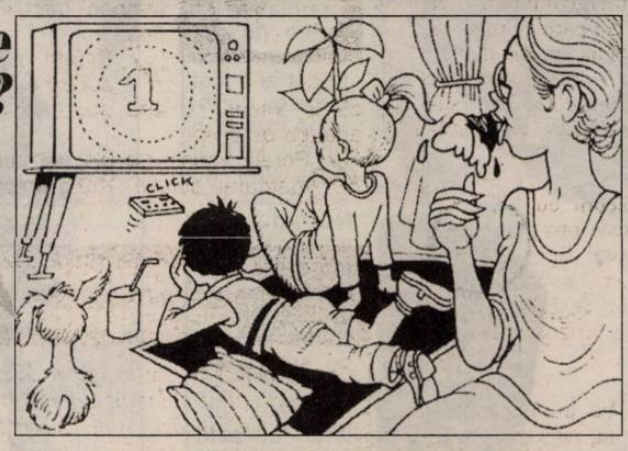

Umor

☺ *Și acum cîțiva ani ați fost arestat tot pentru furt de automobile!*
- Domnule judecător, o mașină n-are cum să țină o veșnicie!

☺ *Sînt sigur că prostia e ereditară.*
- Cum poți vorbi așa de părinții tăi?

☺ *Am acasă o mobilă stil, excepțională!*
- Din ce perioadă?
- Din perioada în care aveam bani!

☺ *Spune-mi, iubito, nu-i așa că eu sînt primul bărbat din viața ta?*
- Sigur, dragule, dar cum se face că absolut toți puneți aceeași întrebare?

☺ *Cum poți spune că latina îți creează probleme? Doar e o limbă moartă!*
- Da, tăticule, dar profesorii trăiesc!

☺ *Ce fel de cîine e ăsta?*
- Un cîine polițist!
- Nu prea pare!
- Te cred! Lucrează sub acoperire!

☺ *Copiii mei merg în pat o dată cu găinile. Ai dumneavoastră?*
- Noi n-avem găini!

Aforisme

Unii scriitori au ajuns în biblioteci. Alții nu au găsit locuri libere decît în cîrciumi.
Prea mulți au făcut scuipătoare din candela iubirii.
Nu poți fi plin de tine pe dinafară, fără a fi gol pe dinăuntru.
Vai de bărbatul obligat să opteze între o băutură infectă și o femeie slută.
În materie de invidie, se pare că nu mai avem nici un Everest de cucerit.
Bucatele globului ar ajunge pentru toți, dacă farfuriile ar fi egale.
Celibatarii văd în căsnicie numai cușca.
Numai înotătoarele de elită pot face trotuarul la Veneția.

V. GHICA

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„STOP"

STUDIATĂ ÎN CONSTRUCȚII		DURI / ACUM!		ULEI SFINȚIT / PRESE		DE DOUĂ ORI / 8		FLOARE / PETRU I	ADEVĂRAȚI / LĂSATE ÎN URMĂ
MASOARA INTENSITATEA / CIOLAN							ACIDĂ / OAIE MICĂ...		
		CURĂ! / HAINĂ			ORGANISM / ÎMPODOBITĂ			DÎNSUL / POMUL APEI	
TE TRAG ÎN PIEPT / 10 SUTE							1998 (pl.) / VITEJI		
			GURI DE FOC... / COAFARE						FLOARE
SAT MIC / NOTA 7						MĂSURI AGRARE / BUFON			CARTE
		BĂȚ / STAT ARAB					DAT ÎN ARMATĂ / SUBȚIRE		
METALURGIȘTI / SERIE								CUPĂ! / A SE ODIHNI	
				A IUBI / ACUT!				A FI ÎN TEMĂ	
STAT / NOU VENITĂ...					ÎNROȘIT				
							A MERGE CU PLUGUȘORUL		

Dezlegarea integramei „POVEȘTI"

Orizontal: V - L - I - C- C - S - RECONSTITUIT - RECITATE - SR - FILATORI - APA - FIT - RATACIT - BIBANI - EC - TU - CARASI - UMAR - LATINITATE - I - TA - ATACATA - SORA - ALI - AMA - REGI - IDILIC - FI - ARTA - VENA.

SOLUȚIILE TESTELOR DIN NR. TRECUT

CIFRE CURIOASE

23 + 0 = 23 x 1

DIFERENȚE UMORISTICE

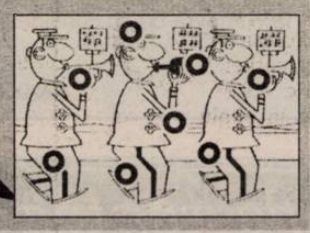

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341
Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție,* vor participa la trageri la sorți trimestriale, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Dacă Victor Pițurcă refuză în continuare să își îndrepte ochelarii fumurii către Argeș nu înseamnă că prestația valorosului jucător Jean Barbu ar fi una slabă, ci, din contră, se ridică la nivelul oricărei vedete din campionatele europene. Că Jean nu dă piept cu apărătorii cei mai de temut, așa e cu totul altceva. Încă o dată, Barbu a fost salvatorul echipei, înscriind un gol superb în finalul meciului FC Argeș - FC Național, gol ce urcă echipa pe locul 6 în clasament.

Universitatea Craiova este Marea Dezamăgire a acestui sezon după jenantele rezultate de pînă acum și după ce sîmbătă a reușit un superb 0-0 acasă cu Astra Ploiești, egal ce o coboară pe locul 12. Obiectivele inițiale, Cupa și Campionatul, s-au diminuat la doar unul dintre ele (Cupa), apoi la un loc în Cupele Europene, iar acum Universitatea este nevoită să schimbe placa și să vrea doar o clasare în primele 10. Să sperăm că nu se va ajunge ca obiectivul să fie menținerea în prima divizie!

Nici n-a venit bine Emerich Jenei la Steaua, că au și apărut primele dispute. Mai mici sau mai mari, vom afla în curînd, cert este că au prins bine echipei care a învins Oțelul Galați cu 2-0. Steaua a urcat în clasament pînă pe locul 4 și se află la 7 puncte în urma liderilor.

Și pentru că a venit vorba de lideri, trebuie să amintim că s-a ajuns iar la egalitate de puncte după ce Dinamo a spulberat Rapidul chiar la el acasă cu 4-1. Echipa cu cea mai bună apărare a încasat de la echipa cu cel mai bun atac 4 goluri și a pierdut fotoliul călduț cu care se acomodase de la un timp. Dinamo revine acolo unde îi este locul, după părerea mea, dar va avea în față un nou meci la fel de dificil, cel cu Steaua din Ghencea. Și cum Rapidul era una dintre cele 2 echipe care nu se întîlniseră cu înfrîngerea, dar s-a întîlnit cu Dinamo, Bacăul este acum singura echipă din campionat care nu a părăsit terenul învinsă, deoarece în ultima etapă a remizat acasă cu Ceahlăul, pierzînd locul din clasament, dar a devenit astfel echipa cu cea mai bună apărare, deoarece a primit doar 8 goluri!

Ultimul Mare Premiu al anului la motociclism viteză a fost cîștigat la clasa 500 cc de campionul Mick Doohan, care a reușit în Argentina a 4-a victorie consecutivă. Doohan fusese deja încoronat campion, dar a refuzat să se complacă și a luptat cinstit, nelăsîndu-le oponenților săi nici o șansă. Max Biaggi, care a fost și lider al clasamentului la un moment dat, de-abia a termianat cursa și ar trebui să-i mulțumească lui Alex Criville pentru ajutorul involuntar acordat. Biaggi obține astfel poziția a 2-a a podiumului la general, dar și titlul de cel mai bun pilot-începător al anului. Din păcate pentru toți cei care sperau să se afirme la anul, o veste tristă s-a ivit la orizont: Doohan nu se retrage și e pus pe fapte mari!

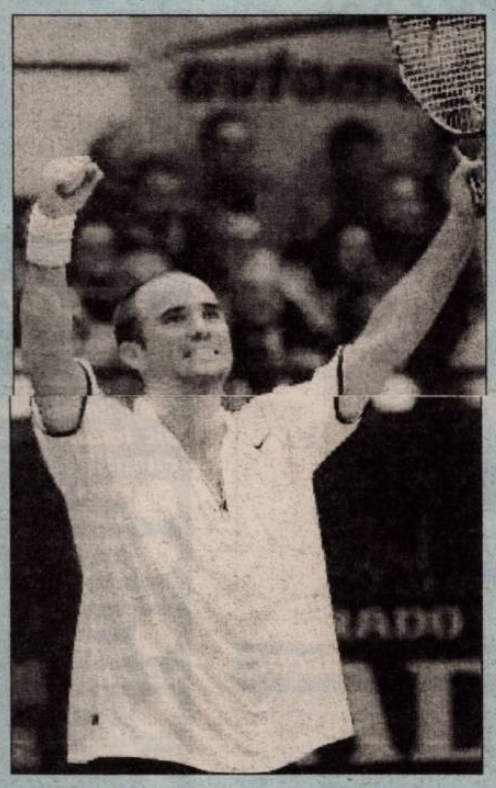

Cine credeți că este pe locul 6 în ierarhia ATP? Andre Agassi, cel care anul trecut ar fi fost bucuros să încapă măcar în primii 140 ai lumii, dar nu era destul loc. Năbădăiosul american a mai cîștigat un turneu, cel de la Ostrava, Cehia, al 5-lea de anul acesta, din 8 finale disputate. Victoria aceasta este un balon de oxigen pentru Aggasi, ale cărui șanse de a participa la Turneul Campionilor de la Hanovra cresc considerabil.

ANDREI TOMA

Ce le trece unora prin minte?!

Sărbătorirea zilei de naștere sau a celei onomastice respectă tradiții bine împămîntenite pe mai toate meridianele lumii. Și totuși... William H. Forbes, din Fort Worth, Texas, și-a aniversat împlinirea a 50 de ani într-o grădină zoologică. Certat cu soția, furios pe copii, înversunat împotriva socrilor și desconsiderîndu-și proprii părinți, dl. Forbes a încheiat un contract cu directorul respectivei Zoo pentru a chefui (sub supravegherea discretă a unor angajați) cu elefanți, pantere și cimpanzei. El era sigur că necuvîntătoarele îl vor înțelege mai bine atunci cînd, după șampanie și whisky, își va plînge singur de milă cu lacrimi de crocodil. Dar, ajuns la etapa „cîntece de pahar", el a avut surpriza să constate că participanții au în unanimitate reacții negative față de vocalizele lui. Toți au devenit neliniștiți, iar vociferările lor au dus la alungarea mizantropului din grădina zoologică...

Nick și Alice Gordons au aniversat împlinirea a trei ani de căsnicie într-un cuib de barză părăsit, plasat pe acoperișul casei lor. După ce l-au amenajat pentru a sta confortabil, ei s-au rugat toată noaptea la Dumnezeu să le dea un copil pe cale naturală, fără eprubete sau adopție. Să sperăm că ajutorul le va veni, înainte de anotimpul menopauzei.

Pentru a verifica ipocrizia manifestată la astfel de petreceri, Simpson Woods a aranjat să fie internat de ziua lui la Spitalul de urgență din Road City, SUA. Abia spre dimineața zilei respective, un vecin i-a adus cîinele care nu mai putea de dorul stăpînului! Familia și prietenii aflaseră de tentativa sa de farsă și s-au răzbunat... punîndu-i deoparte numai lumînările de la tort (stinse).

Un „OZN" din hîrtie

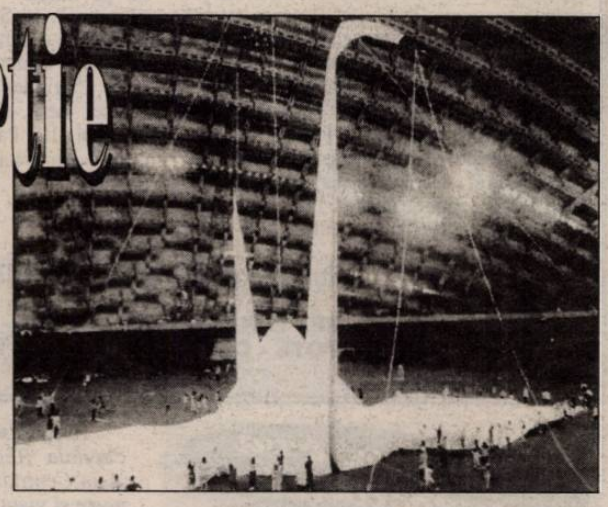

În localitatea Odate din nordul Japoniei, 200 de persoane, cetățeni voluntari ai orașului, și-au propus să participe la realizarea unei efemere și ciudate opere de artă: un fel de pasăre rară, din hîrtie, care pare să fie rezultatul unei încrucișări imposibile dintre „specii" - un Concorde cu monstrul din Loch Ness. Bizarele ei aripi au o anvergură de 63 de metri. Pasărea-gigant din hîrtie „s-a delectat" timp de șapte ore cu oxigen pentru a căpăta forma din proiect. Specialiștii o vor înscrie oare în „specia"... obiectelor zburătoare neidentificate?

VÎRSTĂ fără frontiere

Pentru Barbara, Venice Beach este un colț de Paradis, în care își permite să umble destul de sumar (și sexy!) îmbrăcată, parțial apărată de soare de o umbrelă cochet așezată pe un umăr și cu o chitară sub braț, la care cîntă melodii romantice sau... hard. O tînără provocatoare? Se poate spune și așa, chiar dacă Barbara are... peste 80 de ani. Legenda spune că în prima ei tinerețe Barbara era pentru Venice Beach un fel de Pamela Anderson pentru Malibu. Interesant este că Barbara a optat pentru un look foarte pe gustul lui Tommy Lee, ex-soțul Pamelei.

SPIONUL ZBURĂTOR

Camcop este utlimul tip de elicopter realizat în laboratoarele de cercetare ale armatei americane. Misiunea sa este aceea de... spion. El se orientează singur datorită unui receptor GPS și este capabil să transmită în timp real informațiile pe care le vizualizează cu o cameră ultraperformantă. Aparatul de zbor are o lungime de 2 m și poate îndeplini numeroase misiuni cum ar fi, de pildă, spionarea pozițiilor adverse sau detectarea minelor plasate pe un cîmp de luptă prin intermediul celei de-a doua camere în infraroșu. Camcop poate atinge o viteză de croazieră de 90 km/h.

INSOLITE

„ȘOFATUL? O TREABĂ DE FĂCUT CU OCHII ÎNCHIȘI!"

Cînd spaniolul Jose Pinto a fost depistat, la un banal control de rutină efectuat de polițiștii din Madrid, conducînd fără permis, pe unul dintre cele mai aglomerate bulevarde ale metropolei, el a spus că este nevoit să șofeze astfel fiindcă, în ciuda nenumăratelor cereri de obținere a permisului de conducere, autoritățile nu i-au acordat acest drept. Polițiștii tocmai îi încheiau procesul verbal de contravenție, cînd, spre uimirea lor, Pinto și-a scos ochelarii de soare de la ochi, arătîndu-le oamenilor legii și motivul, „minor", în opinia sa, pentru care legea îl „persecuta": bietul om era complet lipsit de vedere și, în ciuda acestui fapt, conducea autoturismul propriu de mai bine de trei ani, fără ca în acest răstimp să înregistreze vreun accident!!

Fotografia săptămînii

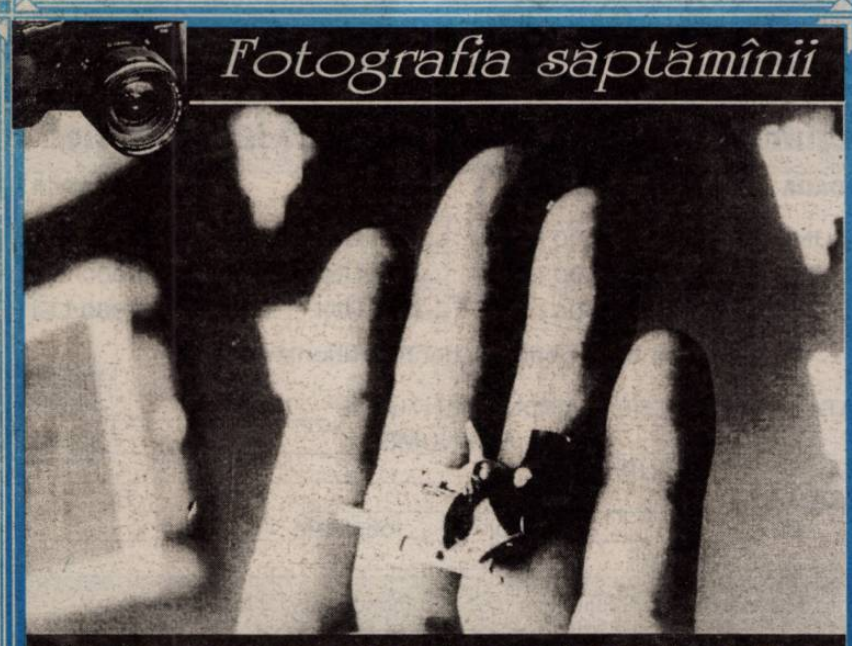

Mergînd cu tenacitate și talent pe urmele lui Guliver în Țara Piticilor, un artizan elevețian a realizat o autentică armă de foc, de dimensiunile unui cercel. Acest unicat, cu muniție de talia unui țîntar anofel, nu țintește decît spre sensibilitatea estetică a pasionaților de miniaturi. Arsenalul Liliputaniei se îmbogățește, chiar și fără elicoptere de atac...

Casa Editorială „Magazin" S.R.L. angajează contabil șef.
Condiții: absolvent al A.S.E. - Facultatea de Finanțe - Contabilitate, atestat contabil autorizat, cel puțin 5 ani experiență în domeniu, cunoștințe avansate PC. Cei interesați pot trimite curriculum vitae (inclusiv telefonul unde pot fi apelați) pînă pe data de 5 noiembrie 1998, la fax: 2230866 și 2228336.
Interviul va avea loc în intervalul 6-13 noiembrie 1998.

În numărul viitor

■ Roboți de azi, roboți de mîine! ■ Roiurile meteorice atacă Terra și... sateliții ■ Ezoterismul tibetan și tiparul ■ Transfer de personalitate prin implantare ■ Știința între „Eva genetică" și „Eva biblică" ■ Un nou tratament în bolile hepatice ■ Cînd hormonii sînt de vină ■ „Odiseea" descoperă o nouă epavă feniciană ■ Insecte bio-indicatoare ■ Casele din copaci ■ Mausoleul din Halicarnas ■ Țara femeilor-girafă ■ Planet Hollywood în pragul falimentului ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Timp liber

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., București, Piața Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) și 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Țiriac", Sucursala București.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!
Doritorii se pot adresa redacției la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10^00 - 14^00

NU UITAȚI!

Abonarea, acum, direct la redacție vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale prețului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacția „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde și alte informații utile.

Biblioteca Județeană MUREȘ

SERIE NOUĂ - 390 • ANUL XLI • 5 NOIEMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 45 (2140)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Adevărul e accesibil tuturor; încă nu e ocupat. Din el a rămas mult, chiar şi pentru cei care vor veni de acum înainte."
SENECA

„Lumea e atît de tare ocupată cu aparenţa, încît prea puţin îi pasă de realitate"
LA OXENSTIERNA

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

La bordul lui „Discovery"

CEL MAI BĂTRÎN PĂMÎNTEAN DIN COSMOS!

De aproape o săptămînă, pămîntenii au în Cosmos cel mai în vîrstă reprezentant al lor, aflat la bordul navetei spaţiale „Discovery", recent lansate: e vorba despre John Glenn, cel care este trecut în cărţi drept primul american care a făcut un zbor pe orbita Pămîntului. Asta se întîmpla acum 36 de ani. Acum, aflat la 77 de ani, John Glenn şi-a văzut visul cu ochii: a dorit de acum 10 ani să mai zboare în Cosmos, a zburat acum, cînd, bineînţeles, este şi subiectul unor experienţe legate de îmbătrînire şi vîrsta a treia. Printre primele experienţe geriatrice făcute pe senatorul-cosmonaut a fost şi înghiţirea unei pastile care să-i măsoare temperatura internă a organismului în timpul somnului. Urmează alte experienţe neplăcute, dar, vorba lui Glenn: „mă pun la dispoziţia ştiinţei". Despre reîntoarcerea lui Glenn în Cosmos, presa americană a găsit acest măgulitor titlu: Se află în Cosmos şase Eroi şi o Legendă!

CASELE DIN COPACI

pagina 9

BRÂNCUŞI ABANDONAT?!

Priviţi această fotografie-document!...

Ea mărturiseşte pentru posteritate cum arăta odinioară, înainte de a cădea, în anii din urmă, pradă vandalilor, una dintre cele mai celebre opere de artă ale secolului - „Masa tăcerii", componentă a ansamblului brâncuşian de la Tîrgu-Jiu. La şase decenii de la inaugurarea ansamblului, s-ar părea că se repetă în zilele noastre istoria anilor '50, cînd interesul pentru aceste opere s-a dovedit mai mare din partea străinilor, decît interesul oficialităţilor româneşti ale acelor vremuri...

Aşa încît, şi astăzi, e la fel de actuală întrebarea: ***MAI AVEM NEVOIE DE BRÂNCUŞI?....***

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
Roboţi de azi, roboţi de mîine

SURPRIZA LUNII NOIEMBRIE

Cititorii fideli ai revistei „Magazin" care fac abonament acum pentru primele 6 luni ale anului viitor direct la redacţia noastră pot cîştiga şi o excursie la Istanbul. Deci:

- **citiţi în pagina a 15-a Talonul pentru abonament;**
- **decupaţi talonul, apoi completaţi-l;**
- **achitaţi costul abonamentului prin mandat poştal pe numele şi adresa indicate în talon;**
- **trimiteţi pe adresa redacţiei pînă pe data de 30 noiembrie copia mandatului poştal şi puteţi cîştiga, prin tragere la sorţi, o excursie la Istanbul.**

Nu rataţi şansa de a vă număra printre cei

CINCI CÎŞTIGĂTORI!

Cu doar 46.800 lei vă asiguraţi un abonament pe şase luni la „Magazin" şi, dacă sorţii decid, puteţi vizita şi Istanbulul.

Medicina la zi 7
Pentru un nou tratament în bolile hepatice

Enciclopedie 8
Cum lansează plantele semnale de alarmă?

Terra X Dosarele planetei 10
Ţara femeilor-girafă

13 *Idoli*
„PLANET HOLLYWOOD" în pragul falimentului

femina club 6

SIMBOL cucereşte Europa.

ROMÂNIA aşteaptă...

Între 23 şi 25 octombrie a.c. la Veldhoven (o localitate în apropiere de Eindhoven), în Olanda, a avut loc cea de-a V-a ediţie a Festivalului internaţional al corurilor vocale tinere. Reprezentanţi din 26 de ţări europene au cîntat în cadrul acestui Festival, precum şi în cadrul Concursului organizat, printre aceştia aflîndu-se şi grupul vocal „Valurile Dunării" din Brăila, dar şi grupul „Simbol" reprezentînd, de data asta...Franţa(!), asta se explică, după spusele conducătorului acestui grup, ca fiind un „gest de curtoazie faţă de francezi, care ne apreciază şi ne susţin". Format din 9 membri (quartetul de bază: Lucian Caraman, Camelia Stancu, Elena şi Constantin Nicolae, alături de care se află soliştii din Toulouse: Monica Gavrilan, Dan Sârbe, Ruxandra State, Dorin Bejan, Alain Jolin şi Mickaelle Vallee), grupul vocal SIMBOL a interpretat la Veldhoven într-o manieră excepţională piese folclorice româneşti şi franţuzeşti, reuşind să obţină Premiul al III-lea, fără să aibă pentru repetiţii practic decît două zile. Asta pentru că trei membri din România au schimbat 5 trenuri ajungînd luni la Toulouse, miercuri (21 octombrie) au susţinut un concert „de încălzire" la Sala Jean XXIII, vineri, după 1300 kilometri, au ajuns la miezul nopţii la Veldhoven, concursul începînd... sîmbătă. Cum se zice însă, nici un efort nu e prea mare cînd iubeşti ceea ce faci din pasiune. Uite, mă gîndeam, ascultîndu-i, vine Crăciunul, oare ar însemna prea mult interes pentru artă pentru ca un studio de înregistrări să le înregistreze lucrările vocale pentru ca şi noi, cei din ţară, să ne bucurăm de splendoarea aranjamentelor vocale folclorice aparţinînd grupului SIMBOL? Sau poate şi ăsta e un Simbol al zilelor noastre, o Masă a Tăcerii Vinovate, înţepenite într-un dezinteres total faţă de arta autentică? Şi dacă n-ar fi vorba decît despre acest gen de indiferenţă. In fine, sufăr pentru că nimeni altcineva în România nu va apuca să asculte ceea ce grupul SIMBOL a cîntat în Europa şi în... redacţia revistei „Magazin". *(GEORGE CUŞNARENCU)*

Biblioteca

MUZICARTA

SIMBOL
ne-a vizitat la redacție

Grupul vocal *„Simbol”* alcătuit din 6 români și 3 francezi, conduși de profesorul *Lucian Caraman* (numărat printre cei trei francezi, asta pentru că predă muzica la Toulouse) îi încîntă pe compatrioții lui Voltaire interpretînd folclor românesc și franțuzesc deopotrivă într-o manieră unică, deși comparația cea mai simplă care vine în minte este cea cu grupul Song de altădată. Pe 21 octombrie, de pildă, au concertat la Sala Jean XXIII, lîngă celebra Basilica Saint Sernin, care tocmai și-a aniversat cel de-al nouălea centenar de existență ca bazilică, interpretînd melodii românești și franțuzești în aranjamentul cu totul excepțional al profesorului Caraman, după nici trei săptămîni de repetiții. Acest concert a fost un fel de încălzire pentru Festivalul Corurilor vocale tinere, cea de-a cincea ediție, în Olanda (vezi pag.1). Miercuri, 28 octombrie, quartetul de bază al grupului Simbol *(Camelia Stancu, Elena și Constantin Nicolae, plus conducătorul Lucian Caraman)* proaspăt sosiți din Franța au concertat în redacția revistei „Magazin”, încîntîndu-i pe toți cei prezenți. În acele momente unice, m-am gîndit: oare să nu existe nici un studio de înregistrări în țara asta, care să le înregistreze repertoriul cu totul ieșit din comun pentru ca și compatrioții noștri să se bucure de muzica lor?

A&A Records, Alma Artex, societate licențiată exclusiv Warner Music lansează în această săptămînă, alte două noi albume, în exclusivitate pentru România. E vorba mai întîi de...

MORISSETTE
pleacă în turneu

Pe data de 3 noiembrie a fost anunțată de către casa de discuri producătoare Maverick (afiliată Warner Music International) lansarea noului LP al canadiencei Alanis Morissette, iar pe 5 noiembrie, data de apariție a revistei noastre, A&A Records anunță lansarea acestui album și în țara noastră. Pînă atunci însă, programul cîntăreței Alanis Morissette este deja încărcat, cu un turneu de 12 spectacole în America de Nord care a început pe data de 11 octombrie, concertele urmînd a fi susținute la diverse cluburi, acest turneu pregătind, de fapt, marele turneu pe care cîntăreața îl va susține la începutul anului 1999. Hai să nu vă mai țin atenția încordată și să vă spun titlul albumului: el se numește destul de pretențios „Supposed Former Infatuation Junkie”. Cîteva piese de pe acest album vor fi cîntate și în turneul de care vorbeam, „So pure”, de pildă, chiar și „Thank you”, aceasta intrînd deja pe play-list-urile posturilor de radio încă din luna septembrie. 13 piese sînt compuse împreună cu colaboratorul ei, Glen Ballard, cu care Alanis a compus muzica și versurile și pentru albumul anterior „Jagged little Pill”, în vreme ce celelalte patru piese sînt compoziții realizate doar de Alanis. Ce mai face ea în acest ultim L.P.? Păi, a participat la realizarea orchestrației cîntînd la armonică, pian și flaut, iar partea vocală îi aparține în întregime, inclusiv background-ul. O fată multitalentată, ar spune prietenii de peste Ocean...

OBSESIA
tubular bells

Mike Oldfield pare să fie obsedat de titlul primului lui album apărut în 1973 care se numea Tubular Bells, pentru că după 20 de ani a scos un nou album intitulat Tubular Bells 2, iar acum, obsesia e definitivă, Mike Oldfield lansează și în țara noastră noua lui producție, Tubular Bells 3. Poate că ar fi bine să amintim faptul că primele două albume din seria Tubular Bells s-au vîndut în întreaga lume în peste 20 milioane exemplare. De data asta, Mike Oldfield se bazează pe cîteva din temele anterioare, dar sunetul pare aparte. Nu e de mirare, pentru că artistul a apelat la cîțiva muzicieni noi, cum ar fi Amar, pentru melodia Jewel in the Crown, Cara Dillon, pentru melodia „ Man in the rain” și Rosa Cedron, pentru melodia „The inner Child” vocalistă a grupului spaniol Luarnalubre. Nu e de mirare că Mike a apelat la o cîntăreață spaniolă pentru că Tubular Bells 3 a fost compus și înregistrat la Ibiza (Spania), locul unde muzicianul trăiește de cîțiva ani. Rezervelor emise de critică, față de răsucirea acelorași teme de peste două decenii, Mike Oldfield le răspunde așa: „ Continui să mă inspir din Tubular Bells, pentru că este ceva foarte special pentru mine, un fel de stindard”. Așa o fi, să nu zicem nu.

GEORGE CUȘNARENCU

This Is My Truth, Tell Me Yours - MANIC STREET PREACHERS

Albumul Saptaminii

Dacă despre *Oasis, The Verve, Radiohead, Kula Shaker* s-a tot vorbit în ultimii ani iată că acum a venit timpul pentru ca *Sean Moore, Nicky Wire* și *James Dean Bradfield* să lase deoparte laurii pe care s-au culcat în urmă cu doi ani (după apariția albumului *„Everything Must Go”*) și să revină, în forță, cu un CD pe care nu ezit să-l numesc ca fiind cel mai bun din discografia trupei... Albumul a fost lucrat în studiouri din Franța și Țara Galilor, mixarea făcîndu-se în celebrele studiouri londoneze *Abbey Road* și *Air Studios*, primul extras pe single - *„If You Tolerate This, Your Children Will Be Next”* dezvăluind, clar, linia puternic socială pe care se înscrie și restul albumului, single-ul sus citat fiind cel mai reușit al genului, de la apariția acelui *„Runaway Train”* semnat *Soul Asylum!* Un album de o melodicitate aparte, de departe cel mai melodios dintre cele cinci editate de *Manic Street Preachers* pînă acum, un album care face din *M.S.P.* candidați cu șanse reale la un BRIT Award...

Top Singles

1. No Matter What - Boyzone
2. To The Moon And Back - Savage Garden
3. I Don't Want To Miss A Thing - Aerosmith
4. Someone Loves Yoy Honey - Lutricia McNeal
5. My Favourite Mistake - Sheryl Crow
6. Life - Des'Ree
7. What Can I Do - The Corrs
8. Come Back Darling - UB 40
9. True Colours - Phil Collins
10. Millenium - Robbie Wiliams

Propuneri: Daysleeper - REM, More Than A Woman-911, Rollercoaster - B'Witched, Can't Keep This Feeling In - Cliff Richard

Radiografii sonore

Yes-Open Your Eyes. Un nou album, de serie aș zice, al veteranilor lui *Steve Howe*, încă unul în care *Rick Wakeman* strălucește prin absență. Nimic nou sub soarele celor de la *Yes* iar dacă „deschidem ochii” nu putem să nu constatăm că trupa preferă acum minima rezistență (e drept, bine interpretată!) albumul apărînd în acest context ca o dovadă a faptului că *Yes* mai există. Încă...

The Album - The X - Files. Un album destinat în special fanilor renumitului serial TV, un album eterogen, care strînge laolaltă multe nume mari din showbiz, de la *Mike Oldfield la Bjork* sau la *The Cure, Aswad* și *Sting!* Pentru colecționari, mai treacă-meargă, dar pentru restul lumii cred că va trece cam ignorat...

One Step At A Times - George Strait. Un album de country clasic al unuia dintre marii interpreți ai acestui atît de popular gen muzical. *George Strait* a ajuns la al 23-lea titlu din discografia sa (mă refer strict la albume) și chiar dacă rămîne tributar, aș spune inevitabil, sound-ului anilor '80 în care a cunoscut marea glorie, continuă să-și mențină treaz interesul unui public foarte variat din punct de vedere al virstei. *„One Step At A Time”* își merită locul pe lista voastră de priorități muzicale care trebuie ascultate...

Flowers - Ace Of Base. Scandinavii ne propun aceleași variațiuni cu care ne-au obișnuit în precedentele două albume! Dacă despre *„Happy Nation”* nu se putea vorbi decît la superlativ, deh, era debutul foarte promițător, acum trebuie să recunosc că cvartetul nu vrea să încerce altceva! Este bine, este rău, ascultătorii vor decide dacă *„Flowers”* este mai mult decît un album de serie! Și încă ceva: nu mi-a plăcut remake-ul după *„Cruel Summer”*...

Volume 8 - The Threat Is Real - Anthrax. Una din marile trupe de heavy-metal ale anilor '80, prima care a combinat metalul cu rapul, revine acum, după o pauză discografică de trei ani, cu al optulea album din cariera sa, materialul sonor prezentat acum fiind de o calitate medie și încercînd să mulțumească armata metaliștilor, fie ei hard, thrash sau speed...

Tolba cu SCRISORI

Constantin Deneș - Sibiu: Este prima scrisoare pe care o primesc de la dvs! Celelalte nu au ajuns la redacție... Despre careurile trimise vă pot spune doar „deocamdată, nu”, de vină fiind numeroasele trageri la temă și îngrilarea unor cuvinte tematice care v-au îngreunat considerabil încrucișarea. Mai trimiteți...

Florin Neghină - Slatina: Iată a doua parte a *Video Music Awards - Best New Artist In A Video - Natalie Imbruglia - Torn, Best Group Video - Backstreet Boys - Everybody, Best Male Video - Will Smith - Just We Two Of Us, Best Dance Video - Prodigy - Smack My Bitch Up, Breakthrough Video - Prodigy - Smack My Bitch Up, Best Special Effects In A Video - Madonna - Frozen, Best Editin In A Video - Madonna - Ray Of Light, Best Choreography In A Video - Madonna - Ray Of Light, Best Cinematography In A Video - Fiona Apple - Criminal.*

Mara Mihai - Bistrița: Ai avut dreptate, răspunsurile la întrebările puse de tine mi-ar ocupa toată pagina! Mi-a făcut plăcere să descopăr în tine un adevărat fan al *Madonnei* și de aceea te rog să revii cu un anunț pentru corespondență, cu ajutorul căruia să încerci să găsești informațiile care te interesează. Repet, din lipsă de spațiu nu-ți pot furniza datele foarte numeroase pe care le aștepți...

Adela Marcov - București: Am primit plicul tău dar trebuie să știi că acea casetă, pe care spui că mi-ai trimis-o în luna august, nu a ajuns la mine! Nu te-am sunat deoarece nu mai am numărul tău și cum nici tu nu ai mai telefonat...

RENDEZ-VOUS pe Internet

Pentru astăzi m-am gîndit să vă trimit la trei adrese unde o veți putea găsi pe solista *Tori Amos* cu toate informațiile despre ea:

http://www.age.net/ milkewhy/toriamos.html

http://members.aol.com/kalleali/toristori.html

http://www/.norcom 2000.com/users/acyoung/html

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

VIDEO MUSIC

Live In Amsterdam: Wildest Dreams Tour - Tina Turner. **Caseta de 90 de minute prezintă cele mai interesante momente din timpul celor trei concerte susținute în august 1996 pe Amsterdam Arena de către fenomenul muzical numit *Tina Turner! „Live I Amsterdam”* o reconfirmă pe cea mai longevivă solistă din pop-rock-ul ultimelor trei decenii ca fiind cea mai tare la categoria pe care de obicei o numim „prezență scenică” și ne oferă reîntîlnirea videosonoră cu cele mai cunoscute hituri din cariera sa de excepție...**

Săptămînalul „Magazin” este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN” S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului București sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: București sector 1, Piața Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Președinte al Consiliului de Administrație
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUȘNARENCU
Redactor șef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacție
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ȚUGUI

REDACȚIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanțu, Dorin Maran, Marian Grigore; Dumitru Mateuța, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Irina Stoica
Secretar de redacție: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicușor Dincă (șef departament), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Margareta Drăghici (contabil-șef), Nicoleta Cochințu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 40 10 10 85 00 (lei);
40 20 10 53 30 ($);
40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Țiriac” S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin” S.R.L. Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piața Presei Libere nr.1, sector 1, București, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN”
Gabriela Nițu, Rodica Nițu

Tiparul: **INTACT S.A.**

ROBOȚI DE AZI

ROBOȚI DE MÎINE

Oamenii de știință își bat capul de mai bine de 40 de ani pentru a fabrica o „dublură" pentru om. Mașini umanoide sau simple insecte din siliciu și oțel, la ora actuală există tot felul de roboți cu sarcini precise.

MIHAELA DOROBANȚU

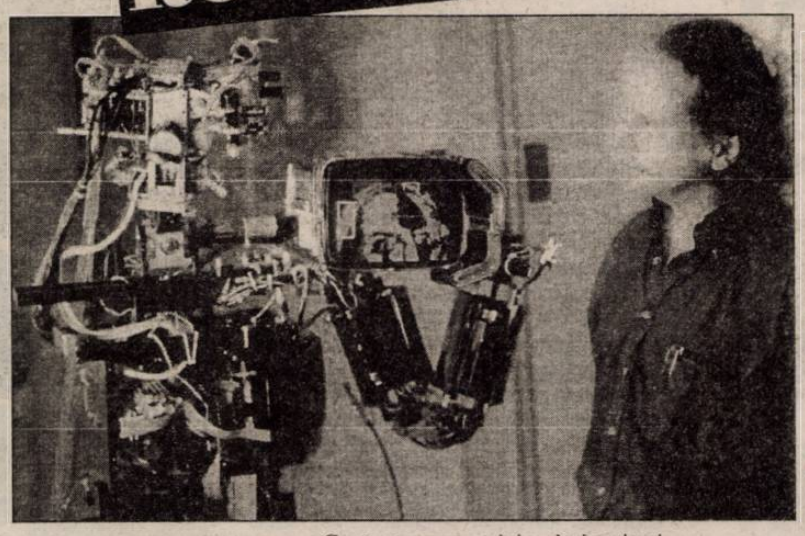

Copilul-robot

La Boston, americanul Rodney Brooks speră ca într-o bună zi performanțele „intelectuale" ale lui Cog, creatura sa dotată cu inteligență artificială, să le egaleze pe cele ale unui copil de 6 ani. Pentru a atinge performanțe de vîrf astăzi se lucrează pe mașini inspirate din lumea insectelor. Gînganii capabile - cu un creier de talie mini și aport de neuroni - să se cațere pe perete, să-l străpungă sau să zboare, efectuînd viraje la 180º. Un model ce merită urmărit...

Din siliciu

Un Gulliver în Liliput - Mark W. Tilden își contemplă creaturile sale din siliciu. Minusculi roboți se bat pentru un loc sub Soare: lumina le servește ca hrană. Și, în competiție, cei mai puternici îi vînează pe cei mai slabi. La umbră, învingătorul „moare" în pană de energie. Departe de acești ahtiați de lupte, Tilden concepe și roboți care detectează minele terestre. Nu e de glumă!

„Ocnași"

Cuvîntul robot s-ar părea că vine din cehă (robota) și semnifică „muncă forțată". Roboții industriali îndeplinesc astfel sute de sarcini ingrate. În fiecare zi, pe liniile de asamblare ale firmei japoneze Honda, „ocnașii electronici" sudează, lipesc, verifică, vopsesc automobilele într-un ritm infernal. Fără a se plînge de nimic. Pînă cînd?

Aproape uman

Gură cărnoasă, privire de jeratic și sprîncene bine amplasate, IT manifestă „emoții" și „sentimente" prin atitudini aproape umane. Sensibil la mișcare, sunet și lumină, acest robot, aparținîndu-i aceluiași Rodney Brooks, zîmbește cînd îl privești, face o mutră supărată cînd îl dojenești. Doar că nu este programat încă pentru a plînge!

Dinozauri

„Troody", dinozaurul de la Massachusetts Institute of Technology (MIT) este echipat cu 16 motoare miniaturizate care fac oficiul de mușchi și îl propulsează ca pe o găină umflată. Pentru gros planuri, în „Lumea pierdută" a lui Spielberg, Tyrannosaurus rex ce semăna panica, era un automat enorm de 9 t, animat de la distanță de 6 manipulatori. Sub pielea sa de reptilă feroce, carcasa era umplută cu cabluri și motoare însărcinate să insuflețească membrele, torsul, gîtul, capul, fața.

„Bioboți"

O descărcare electrică și gîndacul pornește. Cu electrozi implantați în creier, insecta - un fel de marionetă - se supune experimentatorului. Grație acestor „bioboți", japonezii studiază locomoția insectelor. Obiectivul: accelerarea roboților actuali, încă „destul" de lenți.

Spioni

Grație ochilor lor fotosensibili, roboinsectele *made în Japan* se orientează singure după lumina soarelui. Miniaturizate la maximum, aceste mașini vor putea la un moment dat să viziteze corpul uman, cu o altă sursă de energie...

Oase în siguranță!

Un schelet dintr-un spital din Pittsburg își încredințează oasele doctorului Di Gioia pentru o operație la un șold fictiv. Un aparat, ROBODOC, oferă motive serioase chirurgului pentru a fora un orificiu într-un cap de femur, menținînd totodată în echilibru piciorul cu ajutorul brațelor. Chirurgia va fi unul dintre domeniile cele mai accesibile roboților pentru următorii 10 ani.

ROIURILE METEORICE atacă Terra și... sateliții!

FLORIN ZĂGĂNESCU

La începutul lunii octombrie a.c., NASA și Comandamentul spațial al Armatei SUA au anunțat că în luna următoare „...este așteptată o puternică furtună de meteoriți care va amenința funcționarea sateliților artificiali din spațiul circumterestru". Ca urmare, specialiștii beneficiarilor acestor sateliți - în special telecomunicațiile, meteorologia, teledetecția, spionajul spațial - au fost atenționați să adopte măsurile care se impun în vederea minimizării urmărilor eventualelor ciocniri... Au fost menționate: perioada de maxim a furtunii de meteoriți - 16/17 noiembrie, atingerea unor viteze foarte mari - circa 72 km/s (!), precum și numărul foarte ridicat de fragmente care vor „invada" spațiul periterestru.

Pe scurt despre meteoriți

Masele meteoriților găsiți și observați pe Pămînt - uneori numiți impropriu „pietre cerești" - sînt cuprinse între cîteva grame și cîteva tone; studiul lor a permis cunoașterea directă a proprietăților materiei interplanetare. Cei mai mari meteoriți cunoscuți, avînd și greutăți de peste 20 de tone, au fost descoperiți în SUA, Mexic, Africa și China. Explozia unor meteoriți la traversarea cu viteze hipersonice a atmosferei terestre a condus uneori la formarea unor cratere meteoritice, cîteodată avînd dimensiuni apreciabile (Craterul din Arizona, cu diametrul de 1,4 km și adîncimea de 174 m). În constituția meteoriților predomină fierul, oxigenul și siliciul, densitatea lor medie fiind de 7 g/cm.c. În raport de compoziția chimică, meteoriții se împart în sideriți (conțin metale), aerolițI (conțin siliciu) și sideroliți (conțin metale și siliciu în proporții comparabile). Meteoriților fiindu-le caracteristică atingerea Pămîntului, la traversarea atmosferei au suportat temperaturi foarte ridicate (cca 10000 K) astfel încît au adesea suprafața lăcuită prin arderea substanțelor mai puțin refractare. Meteoriții cu un conținut ridicat de siliciu - denumiți tectite - se pare că ar proveni din solul lunar, ca urmare a bombardamentului acestuia de către asteroizi, cu foarte multe milioane de ani în urmă.

Incursiune în... evoluția meteoriților!

Meteoriții la care se referea NASA în recentul său comunicat evoluează în număr apreciabil sub forma unor roiuri de meteoriți - numite și curenți meteorici - pe orbite care intersectează planul eclipticii, într-o zonă a spațiului apropiată de orbita Terrei. În mișcarea sa de revoluție, Pămîntul întîlnește periodic asemenea curenți meteorici, numiți popular roiuri de „stele căzătoare" (au fost identificați și li s-au calculat efemeridele la cîteva zeci de asemenea curenți meteorici). Prelungirile traiectoriilor acestora apar ca și cum ar diverge din puncte singulare ale spațiului, numite radianți; întrucît coordonatele acestor radianți sînt, uzual, asociate stelelor, cometelor și chiar galaxiilor în dreptul cărora sînt situați pe cer, curenții meteorici poartă denumirile respectivelor obiecte astronomice!...

În realitate, componenții curenților meteorici evoluează pe orbite paralele, ei pătrunzînd în atmosfera terestră cu viteze mari, rezultante ale compunerii vitezelor lor absolute cu viteza de mișcare spațială a Pămîntului (30 km/s). În evoluția sa pe orbită, Terra întîlnește curenții meteorici în aceleași zone, maximumul acestora de activitate fiind plasat în anumite perioade ale anului.

Cercetările astronomice au demonstrat că luna noiembrie este „bogată" în curenți meteorici începînd cu tauridele australe (5 noiembrie) și cele boreale (10 noiembrie), continuînd cu roiul bielidelor (14 noiembrie) - care ajunge la o frecvență de 1000 meteoriți pe oră - și culminînd cu roiul leonidelor, al căror maxim din 16/17 noiembrie poate atinge impresionanți parametri: 10000 meteoriți pe oră (!) și o viteză de cca 70 km/s! În aceste condiții, apelul NASA este justificat.

Crater meteoritic lîngă Winslow (Arizona), cu diametrul de circa 1,5 km și vîrsta de circa 10000 ani.

Pericolul meteoritic poate fi... redus?!

De fapt, nu poate fi vorba de o minimizare a pericolului meteoritic, ci de adoptarea unor măsuri destinate să minimizeze efectele ciocnirilor aparatelor spațiale de către meteoriți și, mai recent, și de sfărîmăturile rachetelor și sateliților care au explodat, involuntar sau chiar comandat, pe orbitele circumterestre.

În mod evident, savanții nu au pornit de la concepția că toate zecile de mii de fragmente meteoritice care formează un curent meteoric (sau un flux de „deșeuri spațiale") sînt bolovani de zeci sau chiar sute de kilograme; este evident că un impact cu un asemenea „bolid" devine fatal pentru oricare aparat spațial. (De fapt, „urmărirea" acestora a început încă anterior lansării navetelor spațiale, deci înainte de 1981). În realitate, majoritatea fragmentelor care compun curenții meteorici sînt, de fapt, micrometeoriți, avînd diametre de ordinul milimetrilor și greutăți de ordinul gramelor; avînd densități și viteze mari, ei sînt totuși periculoși, putînd perfora învelișurile aparatelor spațiale întîlnite și să avarieze echipamentele acestora.

În afara măsurilor de protecție luate încă din fazele de proiectare pentru minimizarea efectelor acestor ciocniri, pot fi întreprinse și unele măsuri chiar în timpul cînd sateliții sau alte vehicule spațiale - automate sau locuite - evoluează pe orbită. Printre acestea pot fi enumerate:

- lansarea de comenzi pentru ca, în mod automat, să fie protejate mecanic componentele optice ale satelitului;
- verificarea funcționării bateriilor de acumulatoare de bord și activarea acestora în vederea compensării eventualelor avarieri ale panourilor cu baterii solare etc.

MECANICĂ

Motoare liliput

În Franța a fost creat cel mai mic motor electric din lume. El are un diametru de doi milimetri, o lungime de șapte milimetri și este format, în ciuda micimii lui, din 92 de piese extrem de fin lucrate. Turația lui este cuprinsă între 5 - 6000 de rotații pe minut. La Tîrgul expozițional Micronora, acest

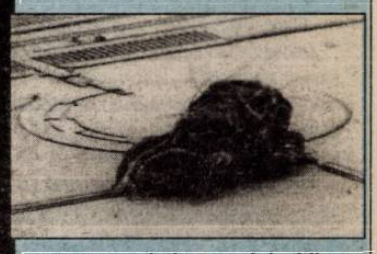

motor a primit premiul „Micron d'or". Acum imaginați-vă un motor de mărimea unui păianjen, care are o turație de sute de mii de rotații pe minut și care face mîndria societății americane „Sandiac", specializată în micromașini. Tot aici au fost realizate microtransmițătoare care multiplică puterea acestui motor minuscul. El va putea fi utilizat la avioane, sateliți, telescoape și pentru realizarea de conexiuni telefonice.

GENETICĂ

Fericirea se află... în gene!

Cîte poezii, cîte cîntece nu se întreabă ce este fericirea! Ei bine, răspunsul pare să fie unul mai puțin așteptat: fericirea este... o genă! Cel puțin aceasta este ipoteza avansată nu de mult timp de către cercetătorul american Dean Hamar. El a efectuat studii asupra perechilor de gemeni monozigoți (născuți din același ovul) și a ajuns la concluzia că bucuria, plăcerea de a trăi, nu este influențată nici de mediul înconjurător, nici de comportamentul omului adult. Deci... ne naștem fericiți sau nu. Și aceasta grație unei gene care, atunci cînd este prezentă, determină capacitatea noastră de a ne bucura de viață și de a reacționa pozitiv chiar și atunci cînd ne lovim de obstacole. Iar Troel Kjaer, specialist în genetica moleculară, spune că așa cum există cîteva caracteristici de bază pe care le moștenim și care nu sînt afectate de mediul extern, fericirea este una dintre acestea. Secretul pare a sta în gena legată de producerea dopaminei, o substanță care îndeplinește rolul de neurotransmițător, „transportînd" semnale de la o celulă nervoasă la alta. „Mediul ne influențează", spune Kjaer, „dar nu poți trăi din plin sentimentul fericirii dacă nu ai o predispoziție genetică pentru aceasta".

PLANNING FAMILIAL

Și viața are Big Bang-ul său!

Fertilina-beta, o proteină esențială în procesul fecundării, a fost recent identificată de o echipă internațională condusă de prof. Chunghee Cho de la Universitatea din Davis, California. După cum spune chiar el, „Dacă astronomii studiază Big Bang-ul, momentul nașterii Universului, fuziunea spermatozoidului cu ovulul este Big Bang-ul vieții, iar acum înțelegem mai bine ce se întîmplă cîteva secunde înainte și după acest eveniment". După 20 de ani de cercetări, descoperirea poate aduce informații decisive pentru realizarea unor metode nehormonale de contracepție, cît și pentru lupta împotriva infertilității. Planning-ul familial va putea cunoaște o nouă cale, mai ales în condițiile în care există bănuieli privind posibilele efecte cancerigene ale contraceptivelor pe bază de hormoni.

Ezoterismul tibetan şi tiparul

ION ŢUGUI

Circulă şi azi o ipoteză conform căreia civilizaţiile antice chineze au fost influenţate de fiinţe inteligente extraterestre. Este foarte greu de demonstrat această „intruziune" din afara planetei noastre într-o societate umană care uimeşte şi azi prin fondul său de descoperiri care au stat la baza evoluţiei civilizaţiilor europene şi nu numai. Se ştie că una dintre marile invenţii, cum este tiparul, a apărut în China. Este vorba de tiparul mobil, care folosea litere din argilă şi care funcţiona în anul aproximativ 1051 după Christos.

Poate că nu întîmplător apariţia tiparului, capabil să ofere imaginea lizibilă a unor texte ample, a fost aproape condiţionată de gîndirea ezoterică. Una din lucrările monumentale, considerată operă ştiinţifică, se va dedica, la începutul mileniului al doilea, funcţiilor subconştientului. Ezoterismului şi fenomenologiei paranormale le lipseşte această carte în care erau argumentate legăturile spirituale cu forţele Cosmosului. Cartea se intitula „Eseurile asupra curgerii neîntrerupte a visului", semnată de învăţatul Shen Kuo.

Cu mult înainte de apariţia „dinastiei Gutemberg", căreia noi, europenii, îi datorăm democratizarea cunoaşterii prin tipar, chinezii foloseau litera mobilă din lemn - care îi urmează literei din argilă. Cu acele litere de lemn a fost tipărită o altă carte iniţiatică, „Învăţarea sutrelor pe înţelesul tuturor". Toate aceste scrieri erau strîns legate de pagode. Aşa numita pagodă pătrată, Baisikou, din Munţii Helan, folosea litera mobilă din lemn încă la finele mileniului întîi al erei noastre. Şi, tot deloc întîmplător, perimetrul montan în care se crea o mare cultură ezoterică se numea simplu „Munţii Sfinţi". În zona respectivă mai există, spun specialiştii, multe mistere legate de iniţiatica ezoterică.

Pagoda pătrată Baisikou, construcţie din cărămidă, pare să fi păstrat misterele terestre şi cosmice referitoare la fiinţa umană. Este probabil că prin cunoaşterea misterelor să se fi creat în zonă o aversiune faţă de adevăruri despre viitor. Aceasta s-a soldat, în anul 1990, cu un act de vandalism de nedescris, în urma căruia pagoda marilor mistere a fost distrusă într-un mod ireparabil. Textele sacre constituiau „marea învăţătură" care proiecta destinul umanităţii integral, şi nu doar din spaţiul chinez. Documentele şi textele sacre păreau parcă „păzite" de peste 5000 de statuete buddhiste. Rolul acestor statuete nu era unul ornamental sau artistic, ci depăşea simpla reproducere de chipuri; statuetele aveau propria lor energie, altfel spus, erau încă active după mai bine de o mie de ani!

Saltul incredibil de la litera din argilă, mai uşor de confecţionat, la litera mobilă din lemn presupune şi o anumită tehnologie; ne putem imagina azi ce era acea tehnologie, dacă reuşise să totalizeze peste 120000 de cuvinte necesare unei comunicări perfecte prin scris. În limba Xia de Vest a fost revărsată cea mai veche sutra buddhistă a celei mai iniţiate secte ezoterice tibetane. Este vorba de texte sfinte ce s-au mai păstrat, probabil, în memoria transmisă din generaţie în generaţie a lamaşilor tibetani. Să nu uităm că toate aceste opere esenţiale pentru cunoaşterea lumii şi a planetei noastre au fost scrise pe hîrtie, avînd o grafică cu totul excepţională, dovedind o tehnică tipografică surprinzătoare pentru acea vreme.

Oare Europa este beneficiara descoperirilor din China, primitoarea tiparului condiţionat de cunoaşterea pe vechiul continent a revelaţiilor iniţiaţilor tibetani? Cert este că Europa şi-a însuşit mai întîi arta de a tipări cărţi, latura ezoterică dispărînd, ceea ce era la fel de important fiind dat la o parte. Se poate înţelege aceasta din faptul că în ţinuturile regatului Xia de Vest exista printre iniţiaţi convingerea unei misiuni sacre - răspîndirea cunoaşterii prin tipar atît de-a lungul şi de-a latul Chinei, cît şi... în Europa!

Nu vom şti niciodată ce anume revela cartea despre „curgerea neîntreruptă a viselor", aşa cum nu vom şti niciodată ce conţine *cu adevărat* cosmologia ascunsă de egipteni sub piramide şi sub Sfinx. Să fie oare viitorul cosmic al omenirii atît de înfricoşător, încît nu ar avea nici un sens să ne umplem de revelaţiile unui final crepuscular? Pînă şi documentele de la Marea Moartă, Qumran, ne sînt încă inaccesibile din motive religioase şi istorice, dar şi astronomice. Întrebarea pe care o repetăm la nesfîrşit rămîne fără răspuns: De unde ştiau iniţiaţii din vechime despre destinul omenirii? Prin ce mister ei erau astronomi desăvîrşiţi? Cum şi prin ce miracol reuşiseră să lege condiţia umană de cunoaşterea, fără nici o tehnologie performantă, a evenimentelor cosmice?

Amintirile subconştientului

MIHAELA DOROBANŢU

Un templu numit Salpêtrière

Nu exagerăm prea mult cînd conferim o importanţă cu totul specială celebrului spital parizian în istoria hipnozei şi, în general, în evoluţia cercetărilor privind bolile nervoase. Aflat în sud-estul oraşului-lumină, nu departe de un alt simbol al capitalei Franţei, Gara Austerlitz, Salpêtrière a fost construit iniţial ca fabrică de armament. Apoi a fost rînd pe rînd ospiciu pentru delincvenţi şi infirmi, prostituate, azil, cămin de copii - cam de toate. El devine cu adevărat un spital, în sensul pe care îl acordăm acestei noţiuni, de-abia în 1862, cînd Jean Martin Charcot este numit şeful secţiei medicale. Cum ştim acum, acesta şi-a concentrat o mare parte a eforturilor sale studierii cazurilor de isterie, ceea ce i-a oferit un excelent prilej de aplicare a metodei hipnozei. Şi aceasta la un secol după ce Iui Mesmer autorităţile îi interziseseră practicarea „magnetismului animal", despre care „hotărîseră" că era o şarlatanie. Acum, din aceeaşi parte a lumii, sosea Sigmund Freud. Care avea să participe la impresionanta renaştere a tehnicii hipnozei aflată, deocamdată, din nou în prim planul preocupărilor medicale. Deocamdată.

Şi Freud avea efectiv de ce să fie impresionat. În faţa unei societăţi zgomotoase şi elegante, în care se amestecau foşti obişnuiţi ai curţii regale cu ziarişti, pictori la modă înarmaţi cu caietele de schiţe, actori, Charcot făcea demonstraţii. Şi ce demonstraţii! Îi sugera unei paciente că o mănuşă aruncată pe jos este un şarpe şi aceasta începea să strige îngrozită. O alta muşca cu deliciu dintr-o bucată de cărbune pentru că i se sugerase că era ciocolată. Pe o femeie o face să latre, alta mişcă viguros braţele convinsă că este un porumbel, încercînd disperată să-şi ia zborul. Lumea, spectatorii, aplaudă în delir. Iar Freud se întreabă: ce se întîmplă în aceste momente cu organismul? Scapă pur şi simplu de sub controlul medicului şi reuşeşte să ia de la sine poziţii şi forme groteşti (o fată fusese făcută să se aplece pe spate pînă atingea aproape podeaua - poziţie imposibil de reuşit într-o stare normală) sau Charcot „induce" ceva, o forţă specială, necunoscută în pacienţi? Şi - marea întrebare: cum poţi folosi această tehnică pentru vindecarea efectivă a unor boli sau pentru tratamente în general?

Freud părăseşte Parisul, complet dominat de uriaşa personalitate a lui Charcot şi de spiritul spitalului Salpêtrière. Este adeptul lui total. Şi al celor trei stadii ale hipnozei despre care am mai vorbit. Puţin cîte puţin însă, el este cîştigat de ideile şcolii din Nancy privind sugestia. Iar atunci cînd realizează fenomenala posibilitate pe care i-o oferă hipnoza de a-şi determina pacienţii să-şi amintească lucruri reprimate, „înghesuite" aparent pentru totdeauna în adîncurile subconştientului, amintiri pe care el le considera drept sursă fundamentală a nevrozelor, Freud îşi dă seama că hipnoza este chemată să joace un rol esenţial în evoluţia psihanalizei.

Curînd însă el avea să stopeze propria practică a hipnozei în experimentele şi tratamentele sale. Pentru un motiv la care, probabil, la început nici nu se gîndise.

Transfer de personalitate prin implanturi?

DAN D. FARCAŞ

Din cartea lui G. Andrews, *Extra-Terrestrials Among Us,* aflăm povestea unei doamne mai în vîrstă, pe numele ei *Ida Kannenberg* din Hillsboro (Oregon), care împreună cu soţul ei posedau un prosper magazin de antichităţi. Ea a trecut, începînd din 1940, prin mai multe întîmplări stranii pe care şi le amintea fragmentar. În anul 1980 s-a adresat psihiatrului prof. Leo Sprinkle pentru ca, prin regresie hipnotică, să încerce să readucă la lumină mai multe detalii ale acestor întîmplări. Deşi n-au ieşit la iveală informaţii privind prezenţa fizică a vreunui vizitator, ea a rămas convinsă că a fost supusă unor „implanturi tehnologice", în particular „implanturi audio-vizuale". Doamna Ida considera că printr-un astfel de implant vizitatorii pot vedea prin ochii ei şi pot auzi prin urechile ei. De asemenea, ea avea impresia că în mintea ei s-a instalat cu această ocazie o *prezenţă* care răspundea la numele de *Hweig.*

OZN-uri de pe celălalt tărîm

Doamna Kannenberg era suficient de cultă pentru ca să ştie că psihiatrii convenţionali numesc o astfel de situaţie *dedublarea personalităţii,* un simptom de boală psihică, totuşi ea se considera normală din toate punctele de vedere, cu excepţia permanentelor conversaţii cu Hweig. Acesta s-a prezentat ca trimis din partea stăpînilor OZN-urilor. A recunoscut că *ei* posedă mijloacele tehnice pentru a „invada" mintile oamenilor şi omenirea n-ar avea nici o apărare împotriva unei astfel de invazii. *Ei* încearcă totuşi să nu lezeze prin aceste mijloace demnitatea umană. Între multe altele, Hweig i-a spus Idei de repetate ori: „Să nu permiţi ca informaţiile pe care vi le dau să devină baza vreunui cult ori a unei religii. Fără culte! Fără [noi] religii!". El i-a mai spus: „Religia, de exemplu, trebuie comparată cu matematicile. Sună ca o prostie? În această comparaţie stă mîntuirea! Arheologia trebuie studiată în relaţie cu undele electromagnetice" ş.a.m.d. La întrebarea Idei că cine i-a permis s-o trateze astfel, Hweig a răspuns că ea însăşi i-a permis să o „invadeze" prin fervoarea cu care s-a consacrat unor cauze obşteşti. Există multe persoane în situaţia ei. Majoritatea „răpirilor" sînt, după Hweig, iluzii induse mental, de o inteligenţă superioară. Adesea vizitatorii sînt extrem de aproape de cel contactat, dar invizibili. Ei dispun de puteri mult dincolo de tot ce ne-am putea imagina şi nu-şi arată faţa, între altele, ca să nu ne înspăimînte.

Interesant în istoria de mai sus mai este şi faptul că un „walk-in" a avut nevoie de un implant „tehnic" pentru ca să ia în posesie un corp. Această ideea apare şi la alţi autori. *Cyril Henry Hoskins,* cunoscut mai ales sub pseudonimul de *Lobsang T. Rampa,* povesteşte în volumul autobiografic *As It Was* (1976) faptul că fiinţa sa trupească aparţinea unui englez (Hoskins) care, după repetate insuccese, ajunsese la concluzia că viaţa sa nu mai merită să fie trăită, muncindu-l gînduri de sinucidere. În acest timp, pe un alt continent, un lama tibetan numit Lobsang Rampa, ajunsese într-o stare fizică atît de jalnică, încît moartea îi era iminentă, în urma numeroaselor privaţiuni şi torturi, între altele din partea trupelor japoneze de ocupaţie din China. În această situaţie, cei care-l încarnaseră pe Pămînt, în vederea îndeplinirii unor misiuni înalte, au început să caute un trup în care să-i transfere sufletul, găsindu-l pe cel al englezului cu gînduri sinucigaşe. Sufletul acestuia, împăcat cu ideea părăsirii lumii terestre, a fost trimis într-un loc luminos din *Astral,* fiind înlocuit cu cel al preotului tibetan, al cărui trup murise cu puţin timp înainte. Interesant de menţionat că, dacă e să-l credem pe autor, această înlocuire a presupus şi o componentă „chirurgicală": nişte fiinţe venite să îndeplinească ritualul înlocuirii sufletelor i-au extras o mică „coardă de argint" din zona cefei, înlocuind-o cu „coarda de argint" a lui Rampa. Individul rezultat astfel păstra o mulţime de cunoştinţe ezoterice ale fostului lama tibetan, dar vorbea doar englezeşte, uitînd complet limba tibetană... În aceeaşi carte, Hoskins-Rampa ne spune că există undeva, într-o realitate paralelă, fiinţe care veghează asupra evoluţiei omenirii şi care poartă numele de „Grădinarii Pămîntului". Aceştia înfăptuiesc adesea substituţii ca cea de mai sus.

Există şi alte istorii similare. Whitley Strieber descrie în *Communion: A True Storry* (1987), o răpire OZN căreia i-ar fi căzut victimă. El îşi amintea că, la un moment dat, vizitatorii au scos dintr-o cutie un ac subţire cît un fir de păr şi aparent i l-au introdus în creier. Şi *Betty Andreasson-Luca,* eroina seriei de cărţi scrisă de Raymond Fowler, a raportat ceva asemănător. La 13 ani a suferit o răpire OZN; cu această ocazie a trecut şi printr-o operaţie traumatizantă; între altele, făpturile au luat *un ac subţire* şi foarte lung, *de lumină,* introducîndu-i acul în gaura ochiului pînă în regiunea cefei. Se cunosc şi alte cazuri asemănătoare. Nu-i exclus ca îndărătul lor să fie un fenomen comun, care însă deocamdată ne depăşeşte posibilitatea de înţelegere.

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

OBSESIA SALVATOARE 2

Rezumatul primului episod: James Thorton, surdo-mut internat într-o clinică de recuperare, desenează în timpul crizelor de paranoia un bust avînd un trandafir şi iniţialele „D.D." pe piept. Fratele său Peter este judecat pentru uciderea soţiei sale, Lindsay, şi a încă unui bărbat de la firma unde lucra aceasta. Deseori, pe perioada delirului, James susţine că Lindsay îi va explica ce înseamnă „D.D.".

PAUL IOAN

DECEMBRIE 1994

După şase săptămîni de audieri, instanţa Tribunalului districtual din Little Rock are dosarul complet cu probe împotriva lui Peter Thorton, care se declară nevinovat. Singurul lui martor, fratele internat din motive psihiatrice, nu poate depune o mărturie demnă de luat în consideraţie. Juraţii îl găsesc vinovat de crimă de gradul I, iar pedeapsa este închisoarea pe viaţă.

În aceste circumstanţe, Peter apelează la inexplicabilul mesaj al fratelui său, prin intermediul unui detectiv particular şi al psihiatrului care-l îngrijeşte în clinică. James este supus mai multor şedinţe de hipnoză, dar această metodă nu dă rezultate, pacientul simţindu-se la capătul puterilor. El repetă întruna că Lindsay, „de acolo, din Cer", îi va răspunde într-o bună zi.

IANUARIE 1995

James Thorton este eliberat condiţionat din clinica de recuperare. Manifestările violente au încetat. Obsedat de soarta fratelui său - care a început ispăşirea pedepsei -, el nu face altceva decît să deseneze. Printre schiţele sale îşi fac loc acum şi siluete de maşini. Infirmiera care-l supraveghează nu primeşte nici o explicaţie. La data de 18 ianuarie, pe cînd făcea o plimbare scurtă pe aleile din faţa casei, o maşină iese din trafic şi-l acroşează în mod intenţionat, provocîndu-i, din fericire, doar cîteva fracturi superficiale. Dar acest atentat îi produce un şoc. Dus acasă de trecătorii ce-au văzut scena, James scrie şi rescrie pe foaia carnetelului său: „Duceţi-mă în parcare!" Peste o jumătate de oră, împreună cu detectivul angajat, James ajunge în parcarea subterană a firmei unde fusese ucisă Lindsay şi colegul ei de serviciu. Bărbatul surdo-mut, după cîteva ezitări, se duce în dreptul unui anume loc de parcare. Pe zidul din apropiere, proaspăt văruit, nu se vede nici o inscripţie de rezervare, dar James începe să răzuie varul cu unghiile şi în sfîrşit ies la iveală iniţialele „D.D.", alături de desenul stilizat al unui trandafir! Urmarea logică a fost identificarea proprietarului acelui loc de parcare, urmărirea şi anchetarea lui. Aşa s-a ajuns la Donald Derewitz, unul din managerii respectivei firme, şi la afacerile lui necurate despre care Lindsay şi colegul ei aflaseră. Derewitz îi ucisese cu sînge rece, apoi încercase să-l lichideze şi pe James, care devenise primejdios prin mesajele sale inexplicabile. Este demn de luat în seamă şi faptul că Derewitz avea la reşedinţa sa o mică seră de... trandafiri.

Nici un psihiatru n-a încercat să afle de la James Thorton cum a intrat în posesia informaţiilor. Cert este faptul că delirul paranoic este propice, pentru persoane hipersensibile, unor clarviziuni sau claraudiţii imprevizibile, impuse şi de o suferinţă sufletească acută. Prin aceste capacităţi parapsihologice, el a rezolvat ceea ce nici poliţia, nici justiţia n-au reuşit: dovedirea că fratele său este nevinovat şi, mai mult, identificarea „amănuntului" care a dus la depistarea autenticului criminal. Putem vorbi, deci, şi de binefacerile concrete ale parapsihologiei.

Procese celebre

ACUZAT:

CHARLES DARWIN

Marele Juriu confirmă „vinovăția lui Scopes"

DOREL DORIAN

● Lectura în comun a genezei ● Martori - 7 copii! ● Detractorii refuză să-l citească pe Darwin ● Cele 55 de întrebări ale lui Clarence Darrow ● Curtea cu Juri convocată în sesiune specială ● Ziua de 10 iulie 1925.

În primăvara anului 1925 - într-un moment în care, în lume, biologii ajungeau să studieze cromozomii, enzimele, genele - John Thomas Scopes, absolvent al Universității din Kentucky, angajat la liceul din Dayton ca profesor de științe naturale, era arestat și audiat preliminar sub acuzația de a fi răspîndit „o teorie ce neagă istoria creației divine a omului".

- *Recunoașteți, deci, că ați predat în clasa dv. teoria evoluției? Recunoașteți că ați folosit manualul „Civic Biology" în care se afirmă că „speciile de animale încep cu forme simple, compuse dintr-o singură celulă, și culminează cu o specie care-l cuprinde și pe omul însuși"?*

Considerînd că există probe evidente de vinovăție, judecătorii decid convocarea unei sesiuni speciale a marelui juriu la data de 25 mai 1925.

Reclamant - inspectorul școlar Walter White. Martori - 7 copii, care, neînțelegînd încă implicațiile majore ale acestui proces, se amuză copios confirmînd că profesorul Scopes le-a vorbit într-adevăr despre teoria lui Darwin. Pentru o elucidare cît mai deplină, judecătorul J.T. Raulston le citește juraților, nu fără intonația adecvată, capitolul biblic privitor la „Geneză". După care nu mai rămîne decît - învinuirea fiind considerată de către juriu temeinică - să se decidă data procesului. Și din nou, devansîndu-se termenele firești ale procedurii penale, se convoacă o sesiune specială a Curții pentru data de 10 iulie a aceluiași an.

William Jennings Bryan, deși înțelege că procesul a fost premeditat de către adepții teoriei lui Darwin și că mobilul real al acestei confruntări îl constituie în fapt infirmarea legii „antievoluționiste", se simte totuși în al nouălea cer, jubilează și-și asumă voluntar rolul de conducător și strateg de excepție al cruciadei antidarwiniste. De dragul notorietății? Avea oare naivitatea de a-și închipui că poate bloca mersul înainte al raționalității umane? Nu vedea și nu înțelegea ce se întîmplă, pe planul științei, chiar în acele zile?

Răspunsul - oricît de tulburător și de neconceput ne va apare astăzi - este cu totul altul: *Nici unul dintre detractorii teoriei darwiniste - de la judecătorul J.T. Raulston și pînă la William J. Bryan - nu-l citiseră niciodată pe Darwin.* Ba mai mult, și au recunoscut ei înșiși, ar fi refuzat să citească orice cuvînt care le-ar fi putut infirma argumentele, vechile lor convingeri. *„Ceea ce știu* - spunea Bryan - *îmi ajunge să trăiesc și să mor... De ce să mai știu altceva?"*

Ei nu văzuseră în Darwin un mare cercetător; nu auziseră nimic de celebra sa călătorie în jurul lumii, pe „Beagle"; și ar fi fost surprinși că, dincolo de imaginea lor profund simplificatoare - vom cita din François Jacob - Darwin descoperise că *„orice clasificare adevărată este genealogică"* și că, acceptînd comunitatea descendenței, Darwin subscrisese totodată marilor idei de *„divergență, diversificare, dispersare"* în timp și spațiu.

Străin de sensul profund al cărții, un guvernator - Cameron Morrison, din Carolina de Sud - ajunsese să interzică o lucrare de biologie numai pentru că, pe aceeași pagină, se aflau imaginea unei maimuțe și cea a unui om. Nu era infinit mai acceptabilă, pentru sudiști, mai ales, teza pseudobiologilor Josiah Nott și Louis Agassiz, după care... albii au fost făcuți înadins albi, iar negrii au fost înnegriți, tot de la bun început, ca să poată înțelege oricine că-s rasă inferioară?!

Dincolo de implicațiile imediate ale procesului se înfruntau două concepții diametral opuse. Prima - rațională (cînd nu era de-a dreptul irațională) și care ajungea să susțină, precum convenția baptistă din Arkansas, că un prodarwinist „nu poate fi angajat nicăieri, nici măcar ca portar". Și a doua - reprezentată de organizatoarea de facto a procesului, „Uniunea americană pentru libertăți civice", asociație care avea să preia, prin avocații ei, apărarea lui John Thomas Scopes.

John Randolph Neal, unul dintre acești străluciți apărători, era chiar fostul decan al Facultății de drept a Universității din Tennessee. După opinia sa, în acest proces nu se punea numai problema evoluției, ci și *„libertatea de a se preda cunoștințe științifice sau, ceea ce este mai important, libertatea de a învăța"*. Clarence Darrow, alt avocat - cel care avea să devină și principalul adversar al lui Bryan - era un pasionat al biologiei moderne. El era, de altfel, și autorul seriei de 55 de întrebări privind „adevărul literar, factic sau alegoric al cuvîntului biblic", întrebări la care Bryan (încă în 1923) refuzase să formuleze explicit vreun răspuns.

Conștienți de lipsa lor de argument în orice confruntare rațional-științifică, acuzatorii, în frunte cu William Bryan, au hotărît să excludă aprioric orice mărturii și probe științifice, care, aduse în proces, s-ar fi putut constitui într-o veritabilă pledoarie pro-darwinistă. La rîndul lor, apărătorii își propuneau să condamne legea antievoluționistă chiar cu propriile ei argumente. Să demonstreze, deci, că: *legea amintită a violat... libertatea religioasă, impunînd Biblia ca probă a credinței; că este... nerezonabilă în lumina cunoștințelor moderne despre evoluție; și, în sfîrșit, că este neclară și lipsită de orice vigoare, în măsura în care însăși Biblia oferă diverse versiuni și interpretări.*

În ziua de 10 iulie 1925, orașul Dayton era în plină tensiune. Zeci de predicatori ai celor mai diferite secte invadaseră practic sala de judecată. Pe strada principală a orașului erau expuși doi cimpanzei, iar pretutindeni fuseseră lipite afișe menite să-i ridiculizeze pe darwiniști. Și totuși, pe William J. Bryan îl aștepta cea mai cumplită înfrîngere.

(Va urma)

PARADOX

ȘTIINȚA între „Eva genetică" și „Eva biblică"

Surpriza pe care au avut-o geneticienii care au analizat materialul genetic extras din osemintele țarului Nicolae al II-lea, atunci cînd au constatat, cu certitudine, prezența a două tipuri diferite de ADN, localizate în una și aceeași secvență a ADN-ului mitocondrial, fenomen denumit *heteroplasmie*, n-ar fi trebuit să fie, în mod normal, una majoră. Chiar dacă prezența acestui fenomen era pentru prima oară observată la oameni, ea era, totuși, previzibilă ca posibilă, întrucît fusese deja întîlnită la alte specii. Nici măcar faptul că prezența heteroplasmiei doar la rudele de gradul doi ale țarului (respectiv la fratele său, George Romanov), nu și la veri, arăta cu siguranță că ADN-ul mitocondrial al mamei sale suferise o mutație pe care o transmisese copiilor nu trebuia să fie privită altfel decît ca o întîmplare extrem de rară (fiind pînă atunci, în general, acceptat că, din punct de vedere statistic, o asemenea mutație apare o dată la 6000-12000 de ani, respectiv o dată la 300-600 de generații), dar nu imposibilă. În fond, nimic nu împiedica țarina mamă să fie a 300-a descendentă a purtătoarei ultimei mutații. Totuși, fenomenul a stîrnit curiozitatea justificată a cercetătorilor, care au încercat să afle dacă pot întîlni și alte asemenea cazuri. Abia în acest punct a apărut o supriză majoră.

Heteroplasmia - un fenomen... „banal"?!

„Ne-am întrebat care este frecvența acestei heteroplasmii" - spune Thomas J. Parson, specialist în genetică moleculară din cadrul laboratorului forțelor armate pentru identificare genetică din Maryland, SUA, care a participat la lucrările destinate identificării osemintelor țarului. Și, așa cum declară directorul laboratorului respectiv, Mitchell Holland, *„cercetările recente au arătat că heteroplasmia apare cel puțin la 10% din oameni, posibil la 20%. Or, cum heteroplasmia este datorată unor mutații, apariția ei atît de frecventă indică faptul că ADN-ul mitocondrial suferă mutații într-un ritm mult mai ridicat decît se credea; poate chiar de 20 de ori mai rapid"*. Fenomen de natură a răsturna toate calculele pe care se bazează „orologiul genetic" utilizat pentru datarea în timp a evoluției speciilor. *„Noi am privit acest orologiu ca pe un cronometru de precizie* - spune Neil Howell, de la Universitatea din Galveston (Texas). *Acum mă tem că am cerut acestui sistem mai mult decît poate da..."*

În fapt, cercetările lui Parson asupra genomului membrilor familiilor soldaților dispăruți în război au indicat prezența heteroplasmiei într-o frecvență mult mai mare decît era de prevăzut. Analizînd 610 perechi de baze azotate din regiunea de control a ADN-ului mitocondrial, provenit de la 357 de indivizi aparținînd la 134 de familii diferite - ceea ce corespunde la 327 treceri de la o generație la alta - geneticienii au descoperit 10 (zece!) schimbări ale unei perechi de baze, ceea ce revine la o mutație la fiecare 40 de generații (cam o dată la 800 de ani). La rîndul ei, o echipă condusă de Neil Howell a ajuns la o concluzie similară, examinînd arborele genealogic a 40 de membri ai unei familii afectate de neuropatie optică ereditară - o boală genetică datorată unei mutații specifice la nivelul ADN-ului mitocondrial. Mai mult, ei au descoperit chiar și un individ purtător a trei tipuri de ADN, caz în care vorbim de *triplasmie!* Concluzia a fost că cele două mutații specifice heteroplasmiei din această familie au apărut la o femeie născută în anul 1861, ceea ce ar corespunde la o frecvență globală de o mutație la fiecare 25-40 de generații, respectiv la fiecare 500-800 de ani.

Ipoteze... Ipoteze...

Și totuși, cu toată similitudinea acestor rezultate obținute independent, geneticienii nu le-au putut generaliza, întrucît alte cercetări, la fel de amănunțite, nu au descoperit, în cazul altor familii, *nici o mutație*. Este cazul, spre exemplu, al descendenților a 5 femei „fondatoare" ale populației din insula Tristan de Cunha, din Atlanticul de Sud, care au fost debarcate aici la începutul secolului al XIX-lea. Sau, similar, cazul analizării genomului a 33 de familii suedeze, efectuată de Ulf Gyllensten, de la Universitatea Upsala.

Datele sînt, deci, într-atît de contradictorii, încît ne aflăm în plin paradox, calculele bazate pe „orologiul molecular" conducîndu-ne fie la o „Evă" primordială de acum circa 6000 de ani (dacă luăm în considerație ritmul mult mai rapid al mutațiilor relevat de cercetările recente amintite deja), datare ce ar coincide tulburător cu calculele teologilor privind timpul scurs de la facerea lumii, fie la o alta, probabil africană, apărută acum 100-200 mii de ani, ipoteză aflată în concordanță cu cercetările arheologice și cu ritmul, admis pînă acum, de apariție a unei mutații la fiecare 6000-12000 ani.

Deocamdată, „explicațiile" avansate de cercetători încearcă să „adapteze" faptele discordante la teoria pînă acum acceptată, considerîndu-le fie un fenomen recent (datînd, cel mult, de cîteva secole), fie rezultatul unei iluzii de ordin statistic, ***ritmul „rapid" fiind real pe termen scurt, iar cel „lent", pe termen lung,*** fapt explicat prin revenirea periodică la configurația inițială a genomului, în urma unor permutări circulare datorate mutațiilor „rapide", de natură a masca numărul real de mutații. Oricum, toate ipotezele rămîn deschise. Deocamdată...

Anatomia secundei

Acupunctură, ACUPUNCTORI, homeopatie, HOMEOPAȚI...

ALEXANDRU MIRONOV

Am petrecut, la Sibiu, două zile pe un soare de miere, în splendidul Muzeu „Astra", al tehnicii populare, la un simpozion de medicină tradițională. Ne mai trebuie asemenea practici străvechi și prăfuite, veți întreba, acum, cînd în lume operațiile cu laser, diagnosticul pe computer și tehnologiile ingineriei genetice revoluționează știința lui Esculap? Ne mai trebuie, au demonstrat cei prezenți la Sibiu, pentru că medicina *high technology* este prea scumpă, în sistemul nostru de sănătate, pur și simplu prăbușit - pe cînd tehnologiile tradiționale sînt ieftine, simple, eficiente - cei prezenți au raportat vindecări senzaționale! - cu condiția ca Esculap însuși să lucreze cu ele, și nu mașinăriile reci și inerte. Dar și pentru un alt motiv - au explicat raportori ca medicii Teodor, Teodora și Marius Caba (probabil, primul „trib" de acupunctori din lume!), dr. Florin Brătilă, doctor Dan-Vlad Folimon, doctor Ioan Teleianu, fizicianul Ioan Mamulas, italianul T. Brenner - și anume: atît acupunctura, cît și homeopatia acționează pe principii încă necunoscute științei - și va fi, poate, nevoie de zeci de ani de cercetare serioasă a fiziologilor, electroniștilor, fizicienilor, biochimiștilor, pentru ca misterioasele meridiane, folosite de mii de ani, ca și infiltrările la nivelul membranelor celulare să poată fi explicate!...

Cîmp psihic, solitar, numărul de aur în metabolismul celular, acupuncto-laseroterapia, taoismul (!), glanda „tăbliței de lemn de piersic", biocîmp cu puncte și meridiane, ochiul interior - iată doar cîteva dintre temele tratate în această lume pasionantă - și pasională - a celor care studiază și aplică medicina tradițională. Nu este pentru prima oară că particip la întîmplările acestei microlumi, alcătuită, cum este și firesc, mai ales din medici. Lucrările lor științifice poartă pecetea practicii, elemente de matematică și fizică sînt mai rar implicate în demonstrații. De aceea, închei aceste rînduri cu o snoavă, „autor" fiind academicianul Sorin Comorosan, prezent, prin 1988, cred, la un simpozion de medicină tradițională la Băltățești (Neamț): agasat de lucrările prezentate - neștiințific, a gîndit profesorul - Sorin Comorosan s-a apucat să construiască, împreună cu asistenții lui, modelul matematic al funcției de sănătate. Fie Teorema lui Shannon, fie un șir de variabile definite pe..., cu valori în..., conform lemei cutare și demonstrației făcute de cutare..., pe tabla neagră, pe pereți, academicianul desena, proiecta, construia modelul teoretic perfect pe care medicii prezentului și viitorului n-ar mai fi avut decît să-l aplice. Demonstrația se încheie cu o suită de formule matematice, în fața unei asistențe înmărmurite. Un moment de tăcere, apoi hirsutul doctor Teodor Caba dă o replică de geniu: „Profesore", declară el, spărgînd liniștea care se instalase, „cu un asemenea model nu m-aș trata nici de rîie...".

Naomi Campbell

COLIERELE starurilor

Urmăriţi cu atenţie colierele purtate de Kate Winslet, Claudia Schiffer şi Naomi Campbell. Vi se pare că formele adoptate au ceva asemănător cu cele purtate de prietenul dv. cel mai fidel...

Nu vă înşelaţi. Oricum, după ce în anii '90 în colecţiile de accesorii Galliano sau Jean-Paul Gaultier au trecut aproape neobservate astăzi nici un star care se respectă nu iese în lume fără colierul „canin". Naomi Campbell, perla neagră, nu iese niciodată fără acest magnific colier de perle, rîvnit şi de păpuşa sa iubită.

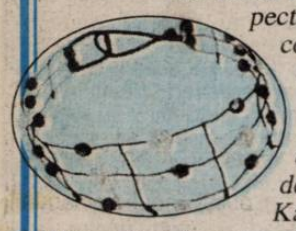

Kate Winslet, după ce în „Titanic" prefera alte pietre preţioase, acum a prins gustul... diamantelor.

Surîzătoarea Claudia Schiffer poartă o parură din turcoaze şi alte pietre preţioase, mici în formă de flori...

Dv. pe care îl alegeţi?

Kate Winslet

Claudia Schiffer

INSOMNIA nu este de neînvins

● Pînă la 40 la sută dintre adulţi şi între aceştia preponderent femei, se plîng de insomnie.

● Să fie aceasta de neînvins?

● Care sînt cauzele şi cum se manifestă diferitele forme de insomnie?

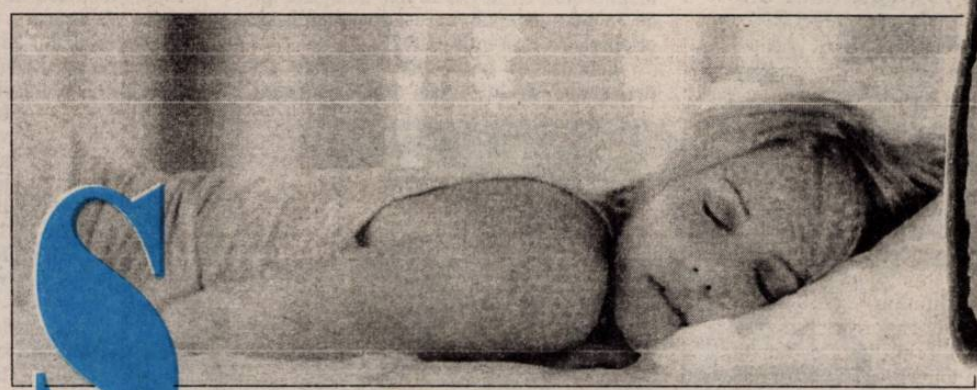

Somnul

nu se derulează uniform, ci în faze distincte, alternînd fazele de somn „lent" cu cele de somn „paradoxal", care revin la fiecare 110 minute. În prima parte a nopţii somnul „lent" domină şi permite restabilirea metabolismului. În a doua parte a nopţii somnul „paradoxal" intervine direct asupra funcţiilor cognitive (memorie, psihism). În funcţie de factori de origine genetică, nevoia de somn a fiecăruia oscilează între 6 şi 9 ore. Problema este de a stabili un echilibru între necesarul fiziologic şi durata somnului. În lipsa acestui echilibru, se poate vorbi despre diferitele forme de insomnii. Astfel, insomnia de adormire semnalată atunci cînd trec mai mult de 30 de minute pînă ce „te fură" somnul, se întîlneşte în special în cazul persoanelor anxioase care nu reuşesc să se elibereze de grijile cotidiene sau care sînt hipersolicitaţi.

Insomnia de trezire precoce se traduce prin treziri repetate în a doua parte a nopţii şi îi afectează în special pe subiecţii depresivi. De fapt, această tulburare a somnului reprezintă unul din simptomele cele mai frecvente ale depresiei, fiind prezentă în 95 la sută din cazuri. Acest tip de insomnie poate persista chiar şi după tratarea tulburărilor depresive.

O insomnie apărută ca reacţie la o anumită situaţie (un divorţ, un deces, un examen) poate deveni cronică. Dacă durează mai mult de trei săptămîni, se impune consultarea medicului. După ce au fost stabilite cauzele insomniei se poate vorbi despre tratamentul adecvat. Este vorba despre „inductorii somnului", mica pilulă a cărei acţiune rapidă durează 5-6 ore, inducînd un somn apropiat calitativ de cel fiziologic. Este de mare ajutor şi o terapie comportamentală ce presupune secvenţe de relaxare dar şi obişnuinţe „străvechi" precum: un pahar cu lapte la culcare, îndulcit cu o linguriţă de miere, sau un măr, sau lectura cîtorva pagini. În cazul insomniilor celor ce suferă de depresii, traduse în treziri repetate în timpul nopţii, sedativele în doze moderate sînt bine tolerate. Dar, foarte interesant, „efectul placebo în tratamentele împotriva insomniei este extrem de important", precizează un specialist avizat, dr. Vecchierini.

101 diferenţe

Pe planul valorilor psihice bărbaţii şi femeile sînt inegali. El excelează în forţă (fizică şi psihică), spirit de independenţă, încredere în forţele proprii. ELE sînt renumite pentru generozitate, altruism, tandreţe în relaţiile cu ceilalţi.

În privinţa nevoilor de afectivitate, pentru EL este suficient să se simtă admirat şi susţinut pentru a fi convins că este iubit. În schimb „ea" are nevoie şi de dovezi concrete: o mică atenţie alături de un cuvînt blînd sau un compliment.

70 la sută dintre femei refuză o căsătorie cu un bărbat care nu-şi doreşte copii.

45 la sută dintre bărbaţi nu au curajul şi priceperea de a-şi exprima sentimentele faţă de fiinţa iubită.

3 adevăruri despre Somn

1 O proastă igienă a vieţii, cu ore variabile de culcare, abuz de tutun, alcool, cafea sau mese copioase favorizează insomnia. Este suficient să vă modificaţi stilul de viaţă pentru a recupera calitatea somnului.

2 A avea nevoie dimineaţa de cîteva minute pentru a vă putea desprinde de pat nu este o dramă, ci dimpotrivă este un lucru plăcut. Dacă soneria ceasului v-a trezit din faza somnului paradoxal, veţi avea o zi bună, vă veţi recăpăta urgent o formă fizică şi intelectuală excelentă.

3 Dacă aveţi în timpul zilei mici secvenţe de somnolenţă de vină sînt tulburările respiratorii. Aceleaşi se pot manifesta şi noaptea tulburîndu-vă somnul. Deci, pentru un somn odihnitor, trataţi-vă şi căile respiratorii.

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÂNEANU

Gastronomice

Din minunatele şi îndelung verificatele reţete ale bunicii vă propunem azi:

Saleuri

Ingrediente: un pachet de margarină topită (măsurată cu o cană sau cilindru gradat - 250 g); aceeaşi cantitate de ulei şi o cantitate egală de sifon sau apă minerală măsurată la fel, făină cît cuprinde, drojdie (cît o nucă), 2-3 ouă, caşcaval ras, sare, chimen.

Cu uleiul, margarina, sifonul, sarea, făina şi drojdia se face un aluat care să se poată întinde. Drojdia nu se dizolvă ci se fărîmiţează încorporîndu-se astfel. Poate fi înlocuită cu o linguriţă de drojdie uscată. De obicei se pune o linguriţă de sare, dar se ţine cont şi de cît de sărat e caşcavalul.

Se întinde o foaie mai subţire de 1 cm, se unge cu ou, se presară caşavalul şi chimenul şi se taie bastonaşe cam de un centimetru lăţime şi 15 cm lungime.

Se pun în tavă şi se coc în cuptorul încălzit din vreme. Din această compoziţie ies cam 4 tăvi mari de „bastonaşe".

Indiscreţii...

◆ Philippe Candeloro, patinatorul inegalabil, a oferit recent un „spectacol pe gheaţă" extrem de serios: căsătoria cu Olivia. Într-adevăr, nu este o glumă, ceremonia religioasă s-a desfăşurat... pe gheaţă, în oraşul în care s-au întîlnit prima dată proaspeţii căsătoriţi.

◆ După o prietenie de şapte ani Traci Bingham şi Rob Vallier au decis să se căsătorească. După ceremonia tradiţională a urmat un voiaj de nuntă idilic. Galantul şi mereu atentul soţ s-a întrecut în tandreţe... Imaginea confirmă afirmaţia...

◆ Johnny Hallyday (55 de ani), rockman-ul ce reuşeşte de ani buni să se menţină în top, împreună cu tînăra sa soţie, Laeticia, au decis să aibă un copil. Indiscreţii spun că niciodată nu au fost atît de apropiaţi şi plini de afecţiune...

Cînd vom afla alte detalii, vi le vom spune...

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc G.V. am 27 de ani, locuiesc în Bucureşti şi, de la 15 ani sufeream de spasmofilie. Schemele de tratament urmate timp de zece ani nu mi-au ameliorat boala. În aceste condiţii am apelat la doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacităţi extrasenzoriale de categorie internaţională. După a treia şedinţă de tratament bioenergetic toate simptomele ce însoţeau spasmofilia au dispărut. Pot spune că, pare un miracol, dar m-am vindecat."...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

TALONUL NR. 43

10% REDUCERE adică 25000 lei

Programări la telefon: 6862046

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 30 noiembrie 1998 ●

Prim-ajutor

Intoxicaţia cu substanţe alcaline

Printre substanţele alcaline se numără soda caustică, soda de rufe, leşia, amoniacul. Ingerate, mai ales sub formă de lichide, aceste substanţe produc arsuri ale buzelor, gurii, esofagului şi stomacului, însoţite, bineînţeles, de dureri mari pe tot traseul digestiv, vărsături alimentare (posibil şi cu sînge) şi diaree.

Primul ajutor

Persoana intoxicată va bea imediat 1-2 pahare de *apă cu oţet* (o parte oţet şi două părţi apă) sau sucul de la 2-3 lămîi. În lipsa acestora, va bea 2-3 pahare cu apă simplă. În caz de vărsături, se vor bea din nou aceleaşi cantităţi de substanţe neutralizante ale toxicului. Se mai pot bea 2-3 pahare cu apă în care s-au amestecat 2-3 albuşuri de ou. Dacă persoana intoxicată are oricum tendinţa de a vărsa, *nu se vor face şi vărsături forţate*, deoarece efortul repetat şi prea mare de eliminare a conţinutului stomacului poate duce la leziuni (rupturi) în pereţii stomacului, deja erodaţi de substanţa toxică înghiţită.

Pentru un nou tratament în

BOLILE HEPATICE

Un poet elveţian, care a trăit între anii 1876 şi 1940, şi anume Henry Spiess, identifică suferinţa, cît se poate de plastic şi de convingător, şi asta într-o lucrare a sa intitulată - culmea! - „Douleur, douleur!", cu o ninsoare nesfîrşită, alcătuită însă nu din zăpadă obişnuită, ci din umbră şi din cenuşă, zăpada propriu-zisă - şi asta completăm noi - putînd fi identificată cu durerea, care, după cum ştim, troieneşte tabloul clinic al majorităţii celorlalte boli.

ARCADIE PERCEK

Bolile hepatice îşi exteriorizează de regulă prezenţa prin icter, senzaţie de amar în gură, ficat mărit sau, dimpotrivă, diminuat sub raport volumetric, apoi prin lipsă de apetit, slăbire, lipsă de tonus, tristeţe profundă, ca şi prin încă multe alte semne, în vreme ce tabloul clinic din celelalte alte boli este dominat de regulă de troienele durerii.

Din această situaţie decurge faptul că *noi, medicii, trebuie să ne însuşim o altă optică şi, implicit, alte dioptrii, în tratamentul bolilor hepatice*, motiv pentru care trebuie să distingem clar ceea ce ţine de durere şi ceea ce ţine de suferinţă şi să ne conformăm întocmai, durerea tratînd-o prin mijloace chimice (sedative) sau de alt gen, iar suferinţa prin mijloace psihologice sau prin mînuirea cu dexteritate şi cu strictă individualizare a acestui paloş viu, cu care poetul romantic german, Heinrich Heine, identifică cuvîntul.

Prin durere, medicina înţelege reacţiile organismului la agresiune, indiferent sub ce formă se prezintă aceasta. Ea se identifică cu un semnal de alarmă, plecat de la un teritoriu de regulă bine determinat, unde s-a produs agresiunea, agresiune reprezentată de noxe chimice, mecanice, inflamatorii, microbiene, ischemice sau de alt gen. Durerea are un caracter poliform şi este condiţionată de densitatea receptorilor, de gradul de suprapunere a unităţilor sensitive, de pragul de sensibilitate dureroasă, diferit de la un ţesut la altul şi de la un organ la altul.

Ceea ce este însă cu totul frapant, este că *fiecare fiinţă umană elaborează şi consumă durerea în felul ei.* Medicina identificînd durerea cu însăşi boala, a ţinut-o pe aceasta în centrul optic al preocupărilor sale, motiv pentru care succesele nu au întîrziat să apară şi, nu întîmplător, cel mai mare număr dintre produsele medicamentoase existente vizează doar acest capitol al patologiei umane, reprezentat de durere, numărul acestora reprezentînd o cincime din totalitatea produselor medicamentoase.

Dar, cum am mai spus, *în patologie avem a ne confrunta nu numai cu durerea, ci şi cu suferinţa.* Prin suferinţă trebuie să înţelegem cunoaşterea conştientă a luptei cu agresiunea, deci cu boala. Din acest motiv, nu putem vorbi de suferinţă decît începînd de la un grad superior al scării biologice, grad reprezentat de om. Legată organic de conştiinţă şi, implicit, de psihism, suferinţa reprezintă un fenomen eminamente uman, şi chiar cu vădit caracter subiectiv. Spre deosebire de om, animalul simte şi el durerea, dar, cu toate acestea, nu suferă. Cînd noi ne arătăm afectaţi de aşa-zisa suferinţă a cîinelui nostru bolnav, în realitate sîntem afectaţi, fără a ne da seama de aceasta, de propria noastră suferinţă, transferată pe cale inconştientă cîinelui.

Un cunoscut scriitor francez, André Malraux, susţinea, apropo de durere, că *moartea nu este un lucru atît de important, durerea însă da.* Un alt scriitor, şi acesta francez, şi tot atît de cunoscut, susţinea, la rîndul său, de data aceasta cu referire la suferinţă, că *a suferi înseamnă a trăi, fără a putea trăi.* Desigur, şi unul şi altul au perfectă drepatate. Dar şi bolnavii hepatici au aceeaşi dreptate, cînd susţin că, deşi, nu au dureri atît de mari ca cei afectaţi de alte boli, suferă, totuşi, foarte mult, realitate care trebuie avută în vedere în tratamentul care li se aplică.

Roboţi-chirurgi

Pentru prima dată în Franţa a fost realizată cu ajutorul unui robot-chirurg o operaţie pe cord deschis. Tehnica constă în pilotarea braţelor mecanice ale unui mic robot de către un ordinator, la capătul lor au fost montate instrumentele chirurgicale necesare: bisturiu, pensă, fire... Principalul avantaj al acestei metode constă în mărirea preciziei gesturilor operatorii şi în reducerea dimensiunii inciziei. Pe de altă parte, acest gen de intervenţii robotizate sînt mai puţin traumatizante şi dureroase. *(M.D.)*

Un măr pe zi!

Consumul curent de fructe şi legume previne declinul natural, o dată cu îmbătrînirea, al capacităţilor cerebrale. Cel puţin aceasta este concluzia unui studiu efectuat pe două grupe de şoareci, unii hrăniţi cu un surplus de fructe şi vitamina E, alţii cu un regim normal. Cu un surplus de fragi şi spanac, se reduc perturbaţiile în sistemul de învăţare a diferitelor deprinderi şi se realizează o mai bună coordonare a mişcărilor. Aceste alimente conţin importante cantităţi de antioxidante care par să fi protejat creierul şoarecilor de acţiunea radicalilor liberi - molecule instabile de oxigen care, căutînd să se cupleze cu alte molecule, distrug celulele creierului. Aflate la frontiera medicină nutriţională - neurologie, noile rezultate pot oferi o neaşteptată soluţie pentru întîrzierea declinului funcţional şi cognitiv care întovărăşeşte îmbătrînirea. (M.D.)

MEDICUL vă răspunde

Pensionare medicală

Domnul Andrei Ion (Călăraşi), în vîrstă de 28 de ani, ne scrie o scrisoare pe cît de scurtă, pe atît de răscolitoare. „Sînt bolnav cu ambele picioare, pe care nu le mai pot îndoi decît puţin, - ne precizează acesta. V-am scris în termenii mei, deoarece diagnosticul adevărat nu l-am ştiut niciodată, pentru că nu am acte care să dovedească acest lucru, actele fiind pierdute chiar după operaţie, pe care am avut-o în 1975. Întrebarea pe care v-o adresez este următoarea: Cum aş putea să-mi recapăt identitatea bolii prin acte, şi ce procedură să urmez, pentru a obţine şi ajutor financiar de pe urma bolii de care sufăr?". Cum eu nu sînt Mafalda, stimate Dle Andrei Ion, ci un medic ca atîţia alţi confraţi de-ai mei din această lume, preocupaţi de a fi „la zi" cu tot ce survine mai important în domeniul vast al ştiinţelor medicale, care dintre noi - vă întreb convins - v-ar putea da un răspuns satisfăcător la o scrisoare atît de lapidară şi, în acelaşi timp, grevată de atîtea semne de întrebare şi de atîtea necunoscute!? Cum e posibil - vă întreb - să nu ştiţi ce operaţie vi s-a făcut în 1975, deci în urmă cu 23 de ani, Dv. avînd la ora actuală, pe cîte înţeleg, 28? Cum e posibil, de asemenea, ca părinţii Dv. să nu ştie, măcar ei, ce operaţie s-a făcut în 1975 copilului lor, în vîrstă de 5 ani! Cum e posibil, vă mai întreb, în sfîrşit, ca un tînăr de 28 de ani să nu-şi poată îndoi picioarele decît puţin?

Înţeleg, totuşi, că vă preocupă ideea unei pensionări pe caz de boală. În acest caz, se impune să vă prezentaţi la medicul de circă de care depindeţi, solicitîndu-i o internare la spital, în vederea stabilirii diagnosticului şi pentru a vă face trimitere la comisia de expertiză, care va stabili dacă aveţi dreptul legal la pensionarea medicală (pe care am impresia că o solicitaţi)

Dr. ANDREI ONU

Terapie naturală

Calităţile miraculoase ale TĂTĂNESEI

◆Tătăneasa este o plantă erbacee perenă care face parte din familia boraginaceelor.

◆Medicina populară foloseşte în tratarea diferitelor boli rădăcinile şi rizomii de tătăneasă, recoltaţi toamna tîrziu sau primăvara. Rădăcinile acestei plante conţin alcaloizi, substanţe tenante, răşini, ulei eteric, substanţe glicozide şi acid galic.

◆Din cele mai vechi timpuri, tătăneasa a servit ca remediu pentru tratarea hemoragiilor interne, tusei, ulcerului stomacal şi duodenal, bronşitei cronice, reumatismului, podagrei, poliartritelor, precum şi a fracturilor de oase, a contuziilor şi luxaţiilor.

◆Tătăneasa se foloseşte sub formă de infuzii, tincturi, decocturi şi prafuri. În stare naturală, rădăcinile acestei plante au un gust plăcut.

◆Pentru prepararea infuziei se iau două linguriţe de tătăneasă fărămiţată peste care se toarnă o jumătate de pahar de apă rece şi se infuzează timp de opt ore. Apoi lichidul se toarnă într-un alt vas, iar peste rădăcinile fărămiţate se toarnă un pahar de apă clocotită. Peste zece minute apa clocotită se strecoară. Apoi infuzia caldă se amestecă cu cea rece şi se bea cîte o înghiţitură la fiecare 2 ore.

EMILIA şi VASILE OROIAN

Cînd hormonii sînt de vină

- Cele trei scrisori cărora aş vrea să vă invit să le dedicăm rubrica noastră de data aceasta ne readuc în atenţie probleme ale... bărbaţilor. Cei trei corespondenţi au vîrste cuprinse între 18 şi 39 de ani, statut social diferit şi provin din trei oraşe diferite: Bucureşti, Brăila şi Caracal.

Problema lor, deşi în fiecare caz în parte cu nota respectivă de specificitate, se referă la, să le spunem, insuficienţe sexuale, care de cele mai multe ori le afectează decisiv viaţa.

Vom reveni cu detalii ale întrebărilor puse, dar pentru început m-aş opri la problema hormonilor, care este comună în toate aceste cazuri.

Sexualitatea

dr. DANIELA POPESCU

- Într-adevăr, deşi lucrurile sînt în mare parte ştiute, să reamintim că hormonii sînt substanţe cel mai adesea secretate de glandele endocrine sau produse, fabricate de un ţesut. Ei au o acţiune biologică bine definită asupra unui organ sau a unui proces biochimic. Există un hormon sexual feminin, estrogenul, după cum există şi unul masculin, testosteronul.

Nivelul insuficient al acestuia din urmă poate crea probleme bărbaţilor.

Pentru cei care ne-au scris, dar şi pentru toţi cititorii noştri care sînt interesaţi şi doresc să-şi formeze o imagine în acest sens, publicăm un chestionar care ar putea să le indice, cu un grad de acurateţe suficient de înalt, un nivel scăzut al testosteronului liber plasmatic.

Acest chestionar, numit ADAM (deficit androgenic la bărbaţii care înaintează în vîrstă), a fost elaborat de Univeristatea de Medicină a Statului Missouri din Saint Louis. Specialiştii Universităţii precizează că gradul de acurateţe a testului creşte la bărbaţii cu vîrste cuprinse între 42 şi 60 de ani. Iată deci ce întrebări trebuie să vă puneţi:

1. V-a scăzut libidoul (dorinţa sexuală) în ultimul timp? 2. Simţiţi că v-a scăzut energia? 3. Simţiţi că nu mai aveţi putere? 4. Aţi scăzut în înălţime? 5. Aţi remarcat o scădere a capacităţii de a vă bucura de viaţă? 6. Sînteţi trist? 7. Aveţi erecţii parţiale şi de scurtă durată? 8. Aţi remarcat în ultimul timp o deteriorare a abilităţii în a practica un sport? 9. Adormiţi greu seara? 10. Aţi remarcat în ultimul timp o deteriorare a performanţelor în muncă?

Dacă aţi răspuns „da" la majoritatea întrebărilor, este bine să vă gîndiţi că problema ar putea să fie un deficit de testosteron liber şi gîndiţi-vă că trebuie să consultaţi un medic endocrinolog.

În cazul în care testele endocrinice au detectat un nivel scăzut al testosteronului sanguin liber, medicul vă poate prescrie testosteron undecanoat - undestor - produs care conţine testosteron oral natural sub formă de gelule gelatinoase.

Se găseşte în special la farmaciile din Spitalul Parhon din Bucureşti: - tel. 222.72.27, dar cei care sînt din provincie îl pot găsi şi la farmacia de lîngă Gara de Nord, tel. 637.28.90.

Rubrică realizată de **MIHAELA DOROBANŢU**

Cum lansează plantele

SEMNALE DE ALARMĂ?

DORIN MĂRAN

Înțepenite în sol, incapabile de a se deplasa, expuse unor multipli factori de agresiune și stres, plantele sînt nevoite să-și folosească „inteligența" pentru a-și elabora sisteme de apărare sofisticate. În fața unui agresor, ele devin solidare, emițînd mesaje chimice pentru a comunica și a preveni un pericol iminent.

Cercetări de ultimă oră asupra unei culturi de tutun au demonstrat faptul că plantele atacate de un

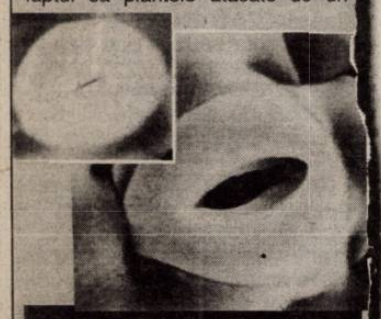

Infectate de un virus, frunzele de tutun lansează un semnal de alarmă silențios prin intermediul metilsalicilatului, eliberat de stomate. Acest compus volatil e absorbit de către plantele sănătoase aflate în apropiere, care îl transformă în acid salicilic.

virus nu se limitează doar la măsuri de autoapărare. Ele își alertează congenerii de iminența unui pericol prin intermediul metilsalicilatului, o formă volatilă de acid salicilic pe care omul nu-l poate percepe. Așadar, plantele știu să comunice și, în acest caz, comunicarea e declanșată de stres. Sistemele de alarmă ale plantelor pot fi însă declanșate și de factori agresivi în circuit închis. Dacă o frunză a unei plante e marcată de un început de necroză, întreaga plantă desfășoară un impresionant arsenal de antibiotice, proteine antifungice sau antimicrobiene fără de care aceasta nu poate rezista în fața virușilor sau ciupercilor. Acidul salicilic e prezent în toate plantele. În momentul în care plantele simt pericolul unei agresiuni, cantitatea acidului se mărește și în loc să se concentreze în jurul infecției, e difuzat spre restul plantei, declanșînd reacții de apărare. Mai precis, activează genele specifice ale proteinelor de apărare. Dar de la comunicarea în cerc închis la comunicarea cu alte plante e o „istorie" pe care cercetătorii au încercat s-o deslușească studiind difuziunea și distribuția acidului. Ei au descoperit faptul că substanța volatilă degajată de plantele bolnave, metilsalicilatul, ia calea aerului pentru a fi transmisă plantelor aflate în apropiere. Acestea îl absorb transformîndu-l în acid salicilic, rolul acestuia constînd în activarea micii uzine de proteine antimicrobiene. Așa se explică rezistența la microbi a frunzelor aflate dincolo de cîmpul de acțiune al agresorului. Cercetători de la Centrul biologic și oceanografic din Roscoff și de la Universitatea din Norwich au efectuat noi cercetări asupra compușilor volatili solubili ai plantelor, eliberați, de astă dată, de algele brune în momentul cînd sînt stimulate prin semnale de apărare. Experimente efectuate asupra tomatelor, de pildă, au adus elemente de noutate surprinzătoare. S-a constatat că o tomată rănită de diverși factori agresori avertizează tomatele sănătoase asupra pericolului, răspîndind în aer moleculele unui acid ce va declanșa secreția unor insecticide naturale ce pot perturba digestia insectelor agresoare, provocîndu-le chiar moartea. Există unele plante care, în momentul în care propriile lor sisteme de apărare sînt neutralizate, cer ajutorul unor insecte salvatoare. Saliva omizii *Spodoptera exigua*, de pildă, conține substanțe inhibitoare ce împiedică porumbul să elibereze molecule indigeste. De îndată ce identifică aceste substanțe inhibitoare, porumbul ripostează, eliberînd alți compuși volatili. Un SOS molecular care asigură intervenția unei specii de viespi ce vor veni de hac voracelor omizi.

Om/Natură

INSECTELE bio-indicatoare

IRINA STOICA

Insectele ar demonstra cel mai bine care este situația mediului ambiant... dacă ar fi studiate îndeajuns.

Biodiversitatea a devenit un cuvînt cheie; ea este amenințată la scară mondială prin dispariția pădurilor tropicale, creșterea populației urbane, agricultura intensivă, creșterea animalelor, de asemenea intensivă, poluarea etc, etc. Conștiința importanței acestei biodiversități a determinat numeroase țări să ia măsuri pentru protejarea unor anumite teritorii și anumitor specii. O asemenea măsură prezintă multe dificultăți politice, economice, juridice, tehnice și științifice.

Înainte de a studia un teritoriu sau o specie, trebuie justificat interesul față de acestea. Și lucrurile încep să se complice, chiar cînd avuția biologică este evidentă, cum este cazul pădurilor tropicale, sau a unor animale rare ca tigrii, urșii panda, balenele și alte mamifere și păsări. În mod curios, cea mai mare parte a inventarelor florei și faunei, realizate pentru evaluarea biodiversității și calității biologice a mediului, se găsește într-un anume impas în ceea ce privește insectele (și nevertebratele în general). Totuși, prin cele 900000 de specii cunoscute - și, desigur, încă milioane necunoscute, insectele reprezintă, de departe, grupa cea mai numeroasă a viului. Acest paradox a constituit și tema unui colocviu al ecologiștilor și entomologilor francezi. Cum se explică, întreabă ei, conservarea insuficientă a insectelor în gestiunea mediului? O dificultate esențială ține de diversitatea lor. În Franța, de exemplu, se cunosc în jur de 36000 de specii. Pentru identificarea precisă a unui specimen se recurge obligatoriu la un specialist, dar entomologii, profesioniști sau amatori, sînt în număr destul de mic, așa că întotdeauna sînt suprasolicitați. Cum poate fi rezolvată această problemă? Ar putea fi evaluate ca număr insectele dintr-un anumit mediu, dar care? Cele obișnuite sau cele rare? Cele sensibile sau cele rezistente la poluare?

În ciuda întrebărilor rămase fără răspuns, există liste de insecte bio-indicatoare: pentru zonele umede, pentru păduri și pentru alte medii. Acestea sînt de un real folos pentru om și mediul înconjurător. De exemplu, prezența unor anumite viespi probează sănătatea măslinilor din sudul Franței. Acest gen de insecte trebuie urmărite atent și chiar ocrotite. Problema depășește cadrul biodiversității. Un exemplu de acest fel este sugestiv. Cînd în secolul al XVIII-lea, în Australia au fost aduse animale noi - vaci și cai - insectele devoratoare de bălegar erau adaptate numai pentru cel de cangur, drept care murdăria a acoperit pășunile, provocînd o veritabilă catastrofă.

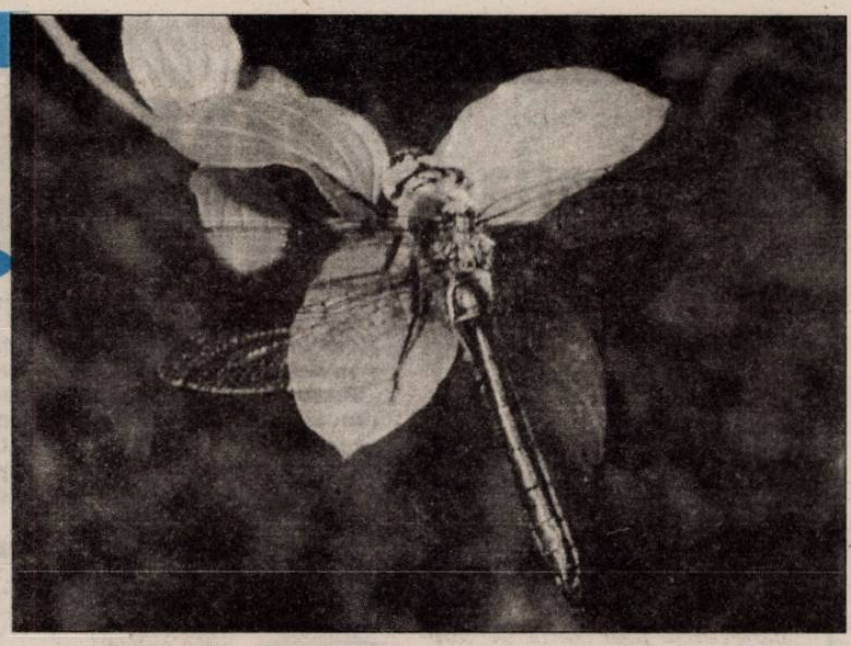

„ODISEEA" descoperă o rară epavă feniciană

O epavă cu o vechime de peste 2500 de ani, ce se crede că ar fi aparținut civilizației feniciene, a fost descoperită în Marea Mediterană de către echipa americană de explorări marine „Odiseea". Nava a fost localizată din întîmplare, „Odiseea" căutînd de fapt cu totul altceva: un vas de război englez, scufundat în apele Mării Mediterane în urmă cu aproximativ 300 de ani.

Aceste rare vase de ceramică găsite în epava feniciană conțineau altădată vin, ulei, măsline și alte produse de comerț.

Obiectele aflate în interior îi fac pe cercetători să-i creditеze cu certitudine pe fenicieni ca foști posesori ai ambarcațiunii. Cu această ocazie se deschid noi ferestre către studierea uneia dintre cele mai misterioase și fascinante culturi ale lumii, cea feniciană, despre a cărei perioadă de glorie stau mărturie puține dovezi arheologice sau izvoare scrise ale popoarelor vremii. Fenicienii sînt cunoscuți drept cei mai pricepuți marinari și cei mai de seamă negustori pe mare ai secolului al cincilea înainte de Christos. Ei făceau comerț pe mare cu ierburi, vase din ceramică, aur și chiar animale sălbatice aduse din Africa. Invențiile lor, printre care sticla, precum și marele lor talent comercial le-au adus bunăstare, dar au stîrnit gelozie în rîndul celorlalte mari civilizații ale vremii. Noi date despre această descoperire vor fi furnizate de „Odiseea" la primăvara anului viitor, atunci cînd scufundările vor fi reluate.

Forma oului impusă de necesități

Tomas Szekely, matematician la Universitatea din Bristol, și-a pus întrebarea de ce ouăle de găină sînt ovale, în timp ce la alte păsări ele sînt perfect rotunde. Se pare că tot el a găsit explicația acestui vechi mister. El afirmă că totul depinde de cîte ouă depune pasărea pentru ca în timpul clocitului ele să dispună de o căldură maximă. De exemplu, albatrosul face doar un singur ou, care este perfect rotund, el fiind în măsură să capete căldura pufului matern. În schimb porumbeii depun două ouă ovale, ce rămîn lipite unul de altul în timpul clocitului căci dacă ar avea forma sferică ele ar aluneca unul de lîngă celălalt. Pescărușii fac patru ouă ascuțite la un cap și rotunde la celălalt. Această formă le face să se poată alătura perfect. Păsările arctice depun în medie un singur ou, de cele mai multe ori pe malul unei faleze. Forma lor de pară evită rostogolirea și căderea în gol. Deci, forma lor este impusă de anumite necesități, pentru asigurarea unei șanse cît mai mari ca din ou, după clocire, să apară un pui... (A.D.)

SELENA ARE UN NUCLEU CALD?!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼ După ce că Worden a cartografiat Luna, căreia i-au făcut „cadou" un mini-satelit și au adus pe Terra „piatra Genezei", echipajul APOLLO-15 a furnizat informații cum că satelitul nostru natural nu reprezintă un deșert înghețat, ci are un... nucleu cald!!

▼ Comandantul zborului APOLLO-15, generalul (r) dr. ing. David Scott, a caracterizat misiunea respectivă drept „...una dintre cele mai deosebite care au fost trimise în spațiu, foarte vastă din punct de vedere științific, astfel încît aduce la sol atîtea date și elemente științifice, încît să dea de lucru specialiștilor pentru mulți ani...!"

▼ În cadrul celor 554 kg de material de cercetare științifică depus pe solul selenar, au fost incluse: complexul științific ALSEP, un reflector laser, o folie captoare de radiație solară, un penetrometru, perforatoare electrice, diverse scule etc.

▼ Și acum partea senzațională: senzorii termici cu rezistențe și termocuple ultrasensibile au „anunțat" că temperatura subsolului lunar este mai ridicată decît apreciau savanții și, mai mult, aceasta crește în raport cu adîncimea, ceea ce conduce la concluzia potrivit căreia Selena posedă UN NUCLEU CALD!

▼ Scott și Irwin au putut constata că, la adîncimea de circa 1 m, temperatura solului era de aproape 23°C, cu aproximativ 20 de grade peste valoarea de calcul! Deoarece scepticii puteau afirma că este vorba de încălzirea datorată radiației solare, senzorii termici depuși de cei doi astronauți pe Lună au avut sistem de încălzire electrică pe timpul nopții selenare, iar rezultatele obținute - în aceste condiții - au permis să se stabilească capacitatea solului lunar de a absorbi și transmite fluxuri termice...

▼ În timpul explorării selenare, ENDEAVOUR a efectuat 74 de revoluții circumselenare, astronautul Worden îndeplinind: măsurători de radiații alpha și gamma, ale urmelor de gaze aflate în vecinătatea Lunii, a temperaturii la sol și a compoziției structurilor observate.

▼ Operațiile de decolare de pe Lună a etajului superior al Modulului lunar FALCON și de cuplare a acestuia, pe orbita circumlunară, cu cabina ENDEAVOUR, s-au desfășurat fără incidente, astfel încît echipajul a început periplul de reîntoarcere pe Terra la 4 august 1971.

▼ Atunci cînd echipajul se afla, pe traseul Lună-Terra, la circa 300000 km de aceasta din urmă, astronautul Worden a ieșit de trei ori din cabina APOLLO, fiind legat cu un cordon ombilical lung de 7,5 m, pentru a inspecta aparatura instalată în modul și a recupera casetele cu filme.

▼ Pe timpul zborului spre Terra, astronauții au studiat fenomenul „Light Flashing" - stelușele luminoase -, datorat interacțiunii dintre radiații și retina ochiului uman.

▼ În perioada coborîrii parașutate a cabinei ENDEAVOUR, suspantele uneia dintre cele 3 parașute principale s-au răsucit, contactul cabinei cu apa oceanului fiind cam... dur; în final, astronauții au fost recuperați sănătoși de port-avionul Okinawa.

(Va urma)

REMEMBER

HOȚII „asediază” MUZEELE

DORIN MĂRAN

În ciuda sistemelor de securitate din ce în ce mai sofisticate, jaful din lumea artelor continuă. În ultima vreme, țări ca Franța sau Italia se confruntă cu un adevărat flagel în acest sens. E suficient să amintim furtul unei pînze de Corot, al unei statui sumeriene și al unei stele votive din muzeul Luvru sau al unei pînze de Sisley din muzeul de Arte Frumoase din Orleans. Noi sisteme de alarmă sînt în curs de elaborare, dar se pare că cel mai sigur rămîne factorul uman.

Pe plan internațional, Franța se situează pe locul doi în cadrul furturilor obiectelor de artă, după Italia. Din muzeele franceze numai anul trecut au dispărut 25 de opere de artă. Problemele de securitate nu sînt doar de ordin tehnic. Ele frizează deopotrivă prejudecățile conservatorilor responsabili de securitatea muzeelor. Dificultățile ating cele mai mari cote în cadrul muzeelor-castel. De pildă, cei 240 de gardieni ai Muzeului Luvru nu sînt suficienți pentru a supraveghea cele 30000 de opere de artă. Un alt punct nevralgic îl constituie protejarea exagerată a acestora întrucît, în cazul unui sinistru, eficacitatea pompierilor e limitată. Un exemplu concludent îl constituie incendiul catedralei din Torino; pompierii italieni au avut nevoie de cîteva ore pentru a degaja moaștele unui sfînt din racla de sticlă. Specialiștii au ajuns la concluzia că o securitate absolută nu există așa că s-au gîndit să asigure identitatea operelor. Acest lucru nu le face mai puțin vulnerabile în cazul furturilor dar în cazul recuperării lor pot fi restituite proprietarilor fără nici o rezervă în privința originalității operei. Printre sistemele cele mai fiabile se numără cel realizat, la cererea Interpolului, de către doi fizicieni de la Universitatea din Bordeaux. Procedeul constă în montarea, în diferite locuri ale operei de artă, a unor cristale microscopice de sinteză ale căror natură și proporție constituie semnătura operei. Această amprentă specifică fiecărui obiect de artă va permite identificarea sa prin procedeul termoluminiscenței. Fixate pe rășini indetectabile, aceste cristale, cu o structură inalterabilă, rezistă la orice încercare, chiar și la incendii. Deocamdată acest procedeu, numit *Micro Trace*, nu e folosit pe scară largă. Este totuși greu de apreciat dacă generalizarea sa va demoraliza hoții. Cercetările legate de elaborarea unor sisteme sigure de protecție a muzeelor continuă o dată cu demersurile din ce în ce mai ingenioase ale hoților. Nu demult, mai precis în 24-25 mai a.c., mănăstirea Chaalis a fost jefuită. 10 piese de mare valoare, printre care un orologiu Ludovic al XV-lea, s-au pierdut în obscuritatea lumii interlope.

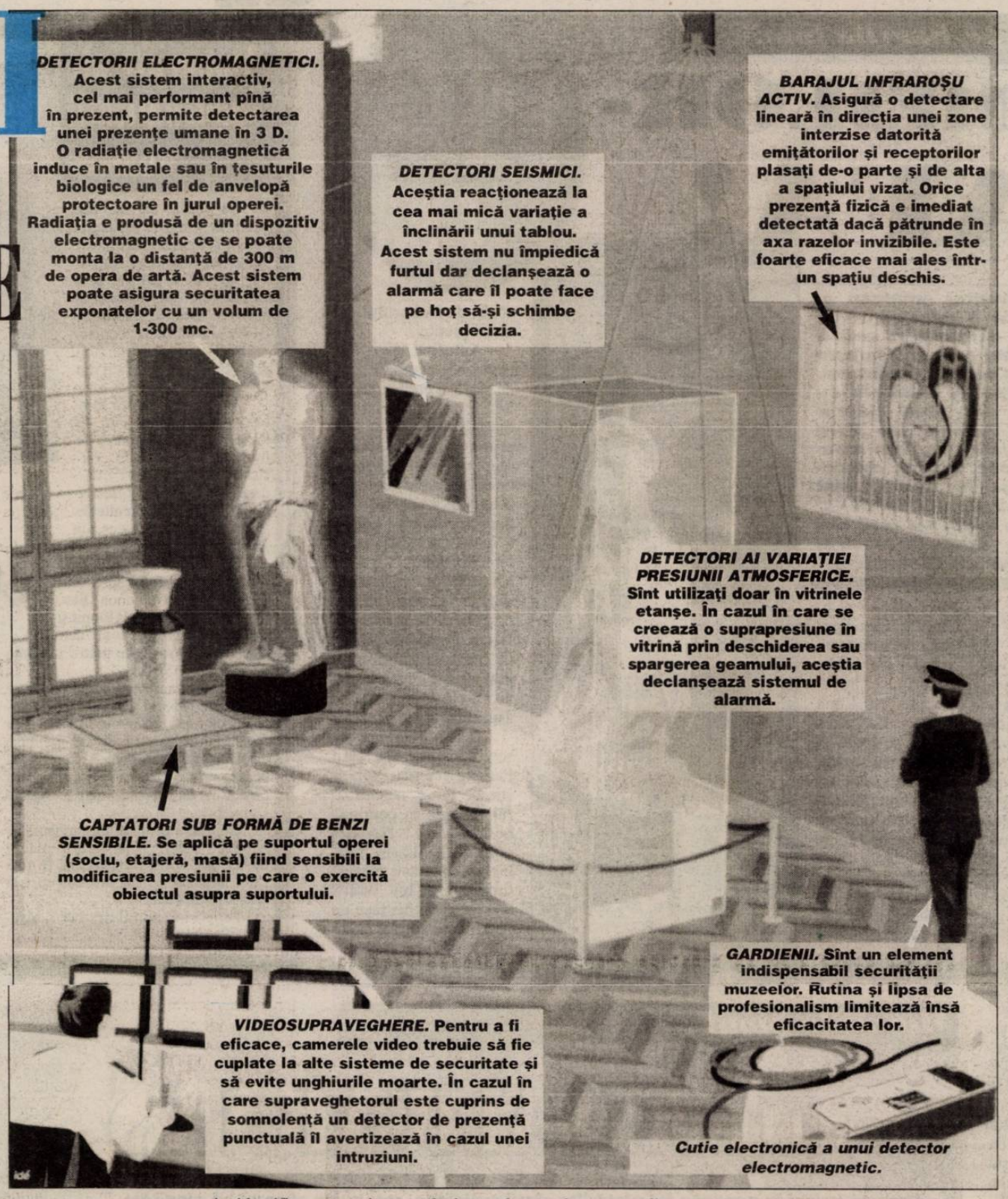

DETECTORII ELECTROMAGNETICI. **Acest sistem interactiv, cel mai performant pînă în prezent, permite detectarea unei prezențe umane în 3 D. O radiație electromagnetică induce în metale sau în țesuturile biologice un fel de anvelopă protectoare în jurul operei. Radiația e produsă de un dispozitiv electromagnetic ce se poate monta la o distanță de 300 m de opera de artă. Acest sistem poate asigura securitatea exponatelor cu un volum de 1-300 mc.**

DETECTORI SEISMICI. **Aceștia reacționează la cea mai mică variație a înclinării unui tablou. Acest sistem nu împiedică furtul dar declanșează o alarmă care îl poate face pe hoț să-și schimbe decizia.**

BARAJUL INFRAROȘU ACTIV. **Asigură o detectare lineară în direcția unei zone interzise datorită emițătorilor și receptorilor plasați de-o parte și de alta a spațiului vizat. Orice prezență fizică e imediat detectată dacă pătrunde în axa razelor invizibile. Este foarte eficace mai ales într-un spațiu deschis.**

DETECTORI AI VARIAȚIEI PRESIUNII ATMOSFERICE. **Sînt utilizați doar în vitrinele etanșe. În cazul în care se creează o suprapresiune în vitrină prin deschiderea sau spargerea geamului, aceștia declanșează sistemul de alarmă.**

CAPTATORI SUB FORMĂ DE BENZI SENSIBILE. **Se aplică pe suportul operei (soclu, etajeră, masă) fiind sensibili la modificarea presiunii pe care o exercită obiectul asupra suportului.**

GARDIENII. **Sînt un element indispensabil securității muzeelor. Rutina și lipsa de profesionalism limitează însă eficacitatea lor.**

VIDEOSUPRAVEGHERE. **Pentru a fi eficace, camerele video trebuie să fie cuplate la alte sisteme de securitate și să evite unghiurile moarte. În cazul în care supraveghetorul este cuprins de somnolență un detector de prezență punctuală îl avertizează în cazul unei intruziuni.**

Cutie electronică a unui detector electromagnetic.

NAVĂ SOLARĂ PENTRU FILTRAREA APEI

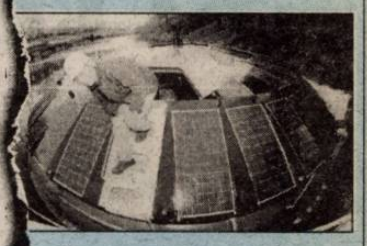

În prezent societatea japoneză NTI experimentează o stație de filtrare a apei care funcționează cu ajutorul a 60 de panouri solare. Ea are forma unei nave ce plutește pe apa pe care o filtrează și poate filtra 144 tone de apă pe zi.

ASCULTAREA VIEȚUITOARELOR CU BINOCLUL

Prin asocierea unui binoclu cu un microfon direcțional este posibil să fie observate păsările sau alte animale ascultînd, în același timp, cîntecul sau alte manifestări sonore cu ajutorul unei perechi de căști. Ansamblul poate fi cuplat la un magnetofon.

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

O idee arhaică prinde viață

CASELE DIN COPACI

MIHAELA DOROBANȚU

Treehouse - casa din copac, poate să fie doar un vis al copilăriei din timpurile imemoriale ale existenței omului pe Pământ sau, pur și simplu, încă una din încercările de a găsi o soluție pentru greaua problemă a locuințelor.

Casele din copaci preiau modele care în Europa se întîlnesc încă din secolele XVIII-XIX, dar și pe cele ale tradiției populațiilor din Noua Guinee, de exemplu, obișnuite să-și construiască locuințe în copaci, la înălțimi de peste 30 m. Asemenea „case” se pot întîlni astăzi în SUA, Marea Britanie, dar și în Brazilia și Japonia. Rămîne cu toate acestea întrebarea: de ce?

Nevoia de siguranță

„Casa din copac este fascinantă pentru că reprezintă un refugiu, un loc unde te simți protejat și în același timp capabil să controlezi tot ce se întîmplă sub tine. Îți dă un sentiment al puterii”. Este părerea unui sociolog, Antonio Giusti, interesat să înțeleagă motivele care îi determină pe oameni să recurgă la această soluție. Așa se întîmpla și se mai întîmplă și în lumea sălbatică - recurgerea la case „cocoțate” cît mai sus a apărut totdeauna cînd tribul a fost amenințat de animale sălbatice sau de atacul triburilor inamice.

...Cum se construiește casa?

După cum desigur vă imaginați, există deja manuale și pagini pe Internet care te învață cum să-ți alegi locul și cum să construiești casa. Dar mulți au început mai din joacă, mai din nevoia de a-și găsi un refugiu insolit măcar pentru cîteva zile. Iată de exemplu ce povestește unul din fanii „treehouse-urilor”: „am început prin a construi o casă-refugiu la o înălțime de opt metri, într-un platan, chiar în grădina casei”. Dar irlandezul Patrick Fulton, căci despre el este vorba, a considerat că nu are suficientă... intimitate, și a mutat casa în pădurea vecină, ridicînd-o în același timp la 16 metri. După ce începutul a fost făcut, lucrurile devin simple - fiecare își construiește casa după propriile nevoi și exigențe. Părerea experților este că orice specie de copac este bună, ceea ce contează fiind adaptarea formei casei la copacul ales. Copacul ideal, spune Peter Nelson care a și înființat o firmă care se ocupă cu asemenea case, PJ Playhouse, trebuie să fie ca o mînă deschisă, cu palma îndreptată spre cer. Acolo, la bifurcație de ramuri, este cel mai bun loc de așezare a casei. Ce mai urmează este...

...Confortul modern

Casele din copaci au evoluat rapid, așa că astăzi ele au camere, covoare, se închid cu cheia asigurînd astfel protecție împotriva hoților care... nu au rău de înălțime și chiar sînt antifonate. Pe de altă parte, ecologiștii pot fi liniștiți. Specialiștii sînt foarte fermi: arborii nu au de suferit. Cu condiția să fie alese ramuri cu diametrul de cel puțin 30 cm, și să fie folosită tabla galvanizată, care nu ruginește.

Apoi - pentru a preveni probleme „sociale”, prin pădurile care găzduiesc de pe acum case în copaci, se pot întîlni adevărate străzi și bulevarde suspendate.

Mai sînt două probleme de rezolvat: să-ți găsești un copac „sănătos” și o țară unde legile nu interzic „construcțiile în copaci”.

Un stat netrecut pe hărţile lumii:

ŢARA FEMEILOR-GIRAFĂ!

În tulburătorul şi captivantul amalgan al civilizaţiilor planetei, există o minoritate de femei (le-aş spune doamne, dar unde nu există domni, nu există nici doamne) care alcătuieşte un stat în stat în adevăratul sens al cuvîntului. Situată în Birmania, aproape de frontiera cu Thailanda, zona interzisă din 1948 tuturor străinilor se numeşte „Ţara Padong" sau „Ţara Femeilor-Girafă". Ea aminteşte de „Ţara Amazoanelor", întrucît aici trăiesc, oficial, aproximativ două mii de băştinaşe, iar bărbaţii sînt cvasiinexistenţi. Ochiul singurului misionar creştin admis aici, părintele Igino, n-a zărit nici unul. Ei stau ascunşi în cete răzleţe de rebeli ai regimului de la Rangoon (capitala Birmaniei).

PAUL IOAN

Dacă amazoanele îşi mutilau trupul secţionîndu-şi sînul stîng - pentru a trage mai bine cu arcul - *femeile-padong îşi lungesc gîtul cu ajutorul unor cercuri din aur, făcîndu-l să ajungă la dimensiunea de 30 (treizeci) de centimetri!* Chiar şi pentru exoticele credinţe asiatice, acest obicei al bizarei şi total izolatei comunităţi de femei este absurd. Originea lui se pierde în negura secolelor. Aceste „birmaneze" îşi au sorgintea în regiunea Yunan din China şi religia lor de bază este animistă. Zeii-animale sînt în totalitate buni, cu excepţia Tigrului. Acest duşman al existenţei lor a provocat şocantul ritual al „autosugrumării" cu inele din aur, care începe din copilărie. Stratul inelar metalic LE FEREŞTE DE MUŞCĂTURA zeului - TIGRU! De aceea, ele nu se simt deloc incomodate. Eventualele răni ale gîtului sînt tratate cu un amestec de făină de orez şi pînză de păianjen. Pînă la vîrsta de şaptezeci de ani, o femeie se împodobeşte cu 25 de inele! La 8 ani, colierul are deja zece straturi, la 10 ani, treisprezece cercuri strălucitoare, strînse mulate din zona claviculelor şi pînă sub bărbie.

Periodicitatea acestui ritual este secretă. El este efectuat de o vrăjitoare specializată în „torturi", la o anumită dată dintr-un anumit an, obligatoriu într-o noapte cu Lună Plină. La acea vreme se crede că zeul-Tigru se dezlănţuie, atacînd gîtul femeilor. Divinitatea ucigaşă le consideră pe toate ca fiind adulteriene şi doreşte să răzbune bărbaţii înşelaţi... De aici izolarea femeilor, care totuşi aduc pe lume copii, de aici scutul din metal preţios.

Autorităţile birmaneze le respectă stilul de viaţă şi enclavizarea. Se spune că nici în timpul războaielor din prima jumătate a acestui secol englezii sau japonezii n-au avut curaj să intre în teritoriul Padong, ocolindu-l pentru a se feri de „blestemul femeilor-girafă". Ele au acceptat pe misionarul creştin pentru că au descoperit în creştinism figura Fecioarei Maria, de care s-au simţit imediat ataşate, dar nu uită nici o clipă ameninţarea Tigrului.

De jumătate de secol, locuitoarele Ţării Padong nu mai vor să ştie de lume, iar numărul lor este în continuă descreştere. Această oază de civilizaţie stranie este precum maşina timpului a lui Wells: aici, orice intrus face un pas înapoi de un mileniu, în trecutul Asiei.

Amprente ale spiritualităţii noastre

„Cuibu' cu Barză"

Cu toate că nu are vechimea altor locaşuri, această biserică a intrat adînc în conştiinţa oamenilor mai ales pentru acel element pitoresc, şi anume berzele, care, în vechime, îşi făceau cuib pe acoperişul ei de şindrilă, aşa cum arată şi pisania bisericii din 1898.

Aşezată pe strada Ştirbei Vodă (vechiul Pod de Pămînt), în apropiere de intersecţia acesteia cu strada Berzei, a fost ridicată pe locul unei biserici mai mici, ruinată înainte de înălţarea noului locaş, în jurul anului 1760.

Ctitorii acestei noi biserici, avînd hramul „Primul mucenic şi arhidiacon Ştefan", au fost Clucerul Dona şi soţia sa Zamfira, după cum este menţionat şi pe piatra tombală de aici.

Biserica a suferit importante reparaţii în 1853 şi 1877, cînd s-a reconstruit turla cea mare. În 1898 s-au făcut însă reparaţii radicale, conduse de arhitectul T. Dobrescu. Cu această ocazie a fost pictat interiorul, în stil bizantin, de preotul-zugrav Vasile Damian.

Cuprinsă pe lista monumentelor istorice, biserica păstrează planul treflat, pridvorul fiind închis. În faţă i s-a adăugat un alt pridvor cu trei arcade în acoladă.

După cutremurul din 1977, biserica a suferit grave stricăciuni, consolidările fiind începute în 1984. Cu acest prilej i s-au făcut trei centuri de beton armat, legate între ele cu stîlpişori şi s-a consolidat turla din pronaos. Fraţii Profeta au făcut un medalion din mozaic pe peretele dinspre apus, iar pictura interioară a fost curăţată şi restaurată de Virginia Videa. Lucrările, terminate în 1987, au fost realizate cu ajutorul arhitectului Gh. Naumescu.

Biserica a fost translată cu 12 m spre sud la 22 februarie 1988. Mutarea a durat două ore şi locaşul a fost ascuns privirilor. Numai în acest fel a scăpat de furia demolărilor, fiind repusă în funcţiune la 21 ianuarie 1990.

IRINA STOICA

Minunile lumii

MAUSOLEUL DIN HALICARNAS

...Rareori, prinşi în capcana frămîntărilor vieţii cotidiene, mai avem răgazul să medităm la ciudata istorie a cuvintelor... Bunăoară, cuvîntul mausoleu: am folosit cu toţii acest cuvînt, în legătură cu locul unde îşi dorm somnul veşnic unul sau altul din personajele care au lăsat la un moment dat, vorba lui Eminescu, „umbre pe pînza vremii". Şi totuşi, ciudata istorie a cuvîntului mausoleu este o tragică poveste de dragoste al cărei deznodămînt a fost una din cele şapte minuni ale lumii vechi. Povestea începe în ţinutul Cariei, aflat pe ţărmul Mării Egee al Asiei Mici... Să ştergem, aşadar, colbul mileniilor de pe locuri şi întîmplări spre a le urmări împreună, de-a lungul cîtorva episoade...

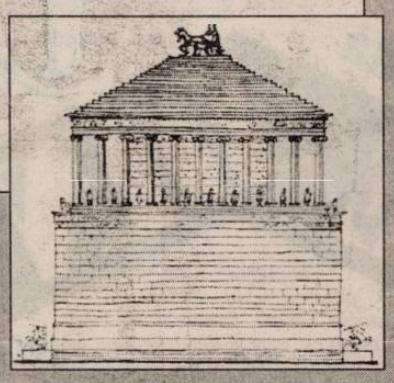

ADRIAN HOAJĂ

Caria - o punte între civilizaţii

Vechea lume greacă a presărat de-a lungul ţărmurilor Mării Mediterane nenumărate colonii, care de care mai celebre. Între ele, colonia din ţinutul Cariei va ocupa, cu trecerea vremii, un loc de cinste graţie celor două vestite vechi oraşe cariene - Milet şi Halicarnas (Halikarnassos). Cît de însemnată era puterea cetăţilor Cariei putem înţelege din profunda lor implicare în viaţa politică şi economică a ultimului imperiu egiptean, în veacul al VII-lea î. Ch., cînd grecii din Caria au devenit principalii susţinători militari ai faraonilor din Sais. Astfel, sub domnia faraonului Psametic I se înălţa, în apropiere de Gura Canopică, un fort întărit al mercenarilor greci. De altminteri, săpăturile arheologice au dovedit că existau în Egipt - în sudul şi apusul deltei Nilului - mari aşezări înălţate de negustorii greci, fapt nu lipsit de importanţă, care dovedeşte că elenizarea Egiptului a fost cu mult anterioară cuceririi de către Alexandru cel Mare. Astfel se şi explică cum de a fost cu putinţă realizarea acelei extraordinare simbioze culturale greco-egiptene, care a permis preluarea de către cultura vechilor greci a unei însemnate părţi din multimilenara cultură şi civilizaţie egipteană la care am mai avut prilejul, tot în cadrul acestei rubrici, să ne referim.

Tot grecii carieni au reprezentat prima linie de luptă împotriva atacurilor armatei persane. În pofida acestei eroice rezistenţe, în cele din urmă Caria a fost ocupată şi prefăcută de perşi într-o satrapie. Satrapii - guvernatorii acestor provincii ale imperiului persan - se bucurau de drepturi administrative foarte largi faţă de „centru": puteau declara război sau pace, aveau depline puteri să administreze financiar satrapia etc. (Din păcate, ca de atîtea ori în istorie - avem şi azi suficiente exemple! - descentralizarea administrativă, idee bună, în sine, chiar dacă nu s-a întors împotriva „centrului", aşa cum se încearcă a fi impusă în zilele noastre ici-colo în Europa, a degenerat într-o cruntă dictatură locală, motiv pentru care Darius le-a luat toate atribuţiile militare şi fiscale). Aflată la hotarele imperiului persan, zăvorîtă între munţi şi mare, Caria a beneficiat, aproape permanent, mai mult decît alte satrapii, de o relativă independenţă.

Halicarnas şi satrapul Mausolos

Străvechiul oraş Halicarnas din Caria, patria marelui Herodot (născut aici la începutul veacului al V-lea î.Ch.), a fost întemeiat, potrivit legendelor, de Antes. Aşezat pe ţărmul Mării Egee, Halicarnas se întindea, la începuturi, numai pe suprafaţa insulei Cos care, pe atunci, era una cu ţărmul, alcătuind o peninsulă. Cu trecerea vremii, Halicarnasul s-a unit cu un alt vechi oraş carian, Salmacis, datorită puternicei dezvoltări a celui dintîi. Marele oraş avea o excelentă poziţie strategică, întrucît, datorită condiţiilor de relief, era construit în formă de amfiteatru, avînd în centru un mare port adăpostit într-un golf natural, iar „spatele" îi era apărat de un lanţ muntos.

Curînd după ce Caria a trecut în stăpînirea perşilor, conducerea satrapiei a fost preluată de satrapul Mausolos, pentru o perioadă cuprinsă între anii 377-353 î. Ch. El va fi cel ce va muta capitala satrapiei de la Milassa la Halicarnas, atras, firește, de multiplele avantaje economice şi militare pe care le prezenta noua capitală - lesnicioase legături comerciale pe calea mării, o excelentă poziţie defensivă etc. Spre deosebire de mulţi alţi satrapi pe care istoria i-a reţinut numai din pricina tiraniei dezlănţuite, Mausolos s-a dovedit mult mai înţelept, gîndind că renumele şi prosperitatea sa nu pot fi decît în strînsă legătură cu tot ceea ce contribuie la creşterea renumelui şi a prosperităţii oraşului pe care îl cîrmuia. Drept pentru care a oferit mari recompense tuturor artiştilor, oamenilor de ştiinţă, constructorilor, poeţilor care decid să vină în Halicarnas spre a lucra aici. Aşa se face că, în scurtă vreme, cetatea, prin strădaniile acestora, va atinge apogeul prosperităţii, devenind unul dintre cele mai vestite focare ale culturii ionice din Asia Mică, întrecînd prin renume multe alte vechi cetăţi!

Dar să-l ascultăm pe Vitruviu care, în celebra sa lucrare despre care am mai amintit, „Zece cărţi despre arhitectură", ne zugrăveşte cu măiestrie cum arăta Halicarnasul în timpul domniei lui Mausolos: „În Halicarnas, palatul preaputernicului rege Mausol, cu toate că ornamentele lui sînt din marmură de Proconese, are pereţii ziditi din cărămidă, care arată pînă azi o tărie fără pereche, întrucît sînt acoperiţi cu o tencuială al cărei lustru este atît de minunat, încît are transparenţa sticlei (Vitruviu se referă, desigur, la cărămizile smălţuite, realizate după reţetele tehnice persane. N.n.). Dar acest rege n-a folosit cărămida din lipsă de mijloace, pentru că avea venituri din belşug, el stăpînind peste întreaga provincie Caria. De altfel, se poate recunoaşte destoinicia lui de a dispune clădirile. (...) În partea de jos, de-a lungul portului, a fost aşezat forul. (...) În vîrful citadelei din mijloc se afla templul lui Marte, cu o statuie monolită uriaşă - acroliton - făcută de mîna iscusită a lui Leochares. Unii socot că este de Leochares, iar alţii de Timotheos. La capătul din dreapta este sanctuarul Venerei şi al lui Mercur, chiar lîngă fîntîna Salmacis... Precum templul Venerei, şi fîntîna despre care am vorbit se găseşte la dreapta; de asemenea, la capătul stîng este palatul regal, pe care Mausol l-a aşezat după propriile planuri. De acolo se întrezăresc, în partea dreaptă, farul, portul şi întreaga incintă a zidului oraşului. Spre stînga este un port secret, ascuns sub munţi, încît nimeni nu poate nici să-l vadă, nici să ştie ce se petrece în el, dar în care regele însuşi putea să comande, din locuinţa lui - fără să fie ştiut de nimeni - vîslaşilor şi soldaţilor tot ce au de făcut". Curios lucru, faţă de descrierea lui Vitruviu, care este, din cîte s-au păstrat, cea mai cuprinzătoare, astăzi nu ştim mai multe despre Halicarnas decît cele ştiute de Vitruviu!...

(Va urma)

■ „Spiritele" şi barometrul

ŞAMANII au contrazis meteorologii

În primăvara aceasta, pe cînd capriciosul curent El Niño începuse deja să-şi facă de cap, seceta se abătuse asupra unor întinse regiuni ale Braziliei. Ca şi în România, puţin mai tîrziu, chiar dacă, de data aceasta, nu mai aveam de-a face, în mod direct, cu efectele amintitului curent oceanic. Şi facem această referire la România doar pentru a înţelege mai bine, prin prisma experienţei trăite de noi, în mod direct, dimensiunea disperării ce a cuprins locuitorii brazilieni confruntaţi nu doar cu o secetă absolută, ce dura de mai bine de trei luni, ci şi cu incendiile pădurilor, fenomen ce însoţeşte curent seceta asociată cu temperaturi caniculare.

Disperarea, se ştie, face ca orice mijloc, oricît de ciudat, să fie încercat pentru a schimba soarta. Lucru perfect de înţeles la nivelul oamenilor simpli, ce se adună, în asemenea situaţii, în ample procesiuni religioase, cu icoanele şi preoţii în frunte, implorînd cerul să le dăruiască ploaia. Sau, cum s-a întîmplat la noi, reînviind străvechiul rit păgîn al paparudelor. Pentru Brazilia, în acelaşi scop, sînt folosiţi şamanii triburilor indiene care şi-au mai păstrat tradiţiile...

Dar cine ar mai fi crezut că, acum, în prag de mileniu III, nu oamenii simpli, ci înşişi membrii guvernului unui stat, este vorba de Statul Rovaima, din nordul Braziliei, ar putea apela la şamani, ca ultimă şansă pentru încetarea secetei. Povestea chiar s-a întîmplat şi ar fi rămas, ca atare, drept un exemplu de anacronism curios, dacă cei doi şamani chemaţi de guvern să organizeze o ceremonie solemnă de invocare a spiritelor, n-ar fi reuşit, efectiv, să aducă o adevărată ploaie bogată de aprilie. E drept, aceasta s-a revărsat, binefăcător, abia după două zile de la ceremonie.

Cei mai surprinşi au fost însă meteorologii, care excluseseră posibilitatea oricărei picături de ploaie pînă la sfîrşitul lunii mai. Dar „spiritele" nu citiseră barometrul...
(M. Grigore)

Aşa prieteni, mai rar!

Michael Omame, în vîrstă de 38 de ani, a plecat din Vancouver (Canada) şi a ajuns pe aeroportul din Tokyo, unde trebuia să fie aşteptat de nişte prieteni. Dar aceştia n-au venit să-l întîmpine pe Michael. Răbdător, canadianul i-a aşteptat în aeroport timp de... 90 de zile şi, probabil, ar fi rămas în continuare acolo sperînd că prietenii lui îşi vor aminti de întîlnire, dacă nu ar fi fost interpelat în legătură cu viza sa turistică, ajunsă la data expirării. Situaţia lui Michael era disperată: nu avea bilet de întoarcere în Canada şi nici bani. Oficialităţile s-au văzut nevoite să-i ofere un adăpost şi minime condiţii de supravieţuire pînă la rezolvarea situaţiei, aşa că l-au găzduit într-o celulă din centrul de detenţie al capitalei japoneze. (A. Popescu)

■ Recidivă fatală

BONNIE ŞI CLYDE ÎN STIL ITALIAN

„Nu-mi pot imagina viitorul fără el" - acestea sînt cuvintele cu care o extrem de apreciată membră a poliţiei municipale dintr-un important oraş italian s-a despărţit de serviciu şi de familie. Lăsa în urma sa un soţ care o iubea şi un copilaş de doi ani. „Viitorul" se numea Pierluigi Piras. Ea - 28 de ani, fost poliţist. El - 20 de ani, hoţ. Povestea lor de dragoste „blestemată" a ţinut trează la un moment dat opinia publică italiană, care a urmărit cu sufletul la gură „loviturile" lui Piras şi modul în care, încă în serviciu, Sara Mascitelli l-a ajutat.

După o cursă à la Bonnie şi Clyde în luna mai anul trecut prin Elveţia, Franţa şi Spania, Piras ajunge în carceră, condamnat la şase ani pentru furt, trafic de droguri, deţinere de armament. Sara se angajează chelneriţă pentru a cîştiga atît cît să-şi ducă zilele. După un an însă, cei doi înscriu un nou capitol în pasionanta lor poveste.

O zi de joi, ora 8.15. Patrula stradală controlează - un control de rutină - un Fiat Uno de culoare gri pe autostrada Milano-Veneţia. O femeie rasă în cap, cu un aer straniu şi un bărbat cu părul împletit într-o enormă coadă se legitimează ca fiind doi cetăţeni elveţieni. Totul pare în regulă, doar că - din nou rutină - o verificare la centrul de calcul al poliţiei atestă că maşina era furată. Duşi la post, cei doi îşi menţin senini povestea. Dar Interpol-ul furnizează datele exacte: paşapoartele aparţin unei familii din Neuchatel la care cei doi se opriseră pentru cîteva ore, luînd la plecare „ca amintire" un casetofon, un video şi... documentele. Numele sub care se prezentaseră gazdelor de cîteva ore fuseseră chiar cele reale - Sara şi Pierluigi. Maşina era aceeaşi.

Cei doi Bonnie şi Clyde, versiune italiană 1998 continuă să-şi mențină cu seninătate versiunea lor, dar documentele sînt zdrobitoare. Nu este greu de imaginat sentinţa pe care o va pronunţa judecătorul şi viitorul care îi aşteaptă. Deşi, cu asemenea „eroi" nu se ştie niciodată...
(M. Dorobanţu)

SINUCIDERE ÎN ZIUA NUNŢII

Turiştii care au asistat la scena cu aspect dramatic petrecută în Los Angeles au fost de-a dreptul şocaţi. În plină zi, pe terasa unui hotel au observat o pereche de tineri căsătoriţi, ea în rochie de mireasă, el în costum de ginere. După ce s-au îmbrăţişat tandru, bărbatul a trecut de partea cealaltă a balustradei ce mărginea terasa, în timp ce tînăra lui soţie îi adresa o ultimă mîngîiere, în semn de adio. După o secundă, mirele s-a aruncat în gol, ca un sinucigaş. Ca un sinucigaş? Da, pentru că „mirele" nu intenţiona să-şi curme viaţa, secvenţa constituia doar un fragment din întreaga scenă pusă la cale de cascadorul Jeff Weinke împreună cu sora sa, Mody. Zborul lui în gol însemna de fapt o săritură de la 21 de metri într-o piscină aflată la baza hotelului. *(A. Popescu)*

■ Aparenţe înşelătoare

MOŞTENIRE NEAŞTEPTATĂ

Jacob Leeder, un domn cam ciudat, în vîrstă de 83 de ani, s-a stins din viaţă la Baltimore lăsînt 150000 de dolari Annei Halford cu care fusese prieten în ultimii 24 de ani. Desigur că dorinţa lui testamentară n-ar fi mirat pe nimeni, dacă s-ar fi bănuit măcar că bătrînul îmbrăcat în aceleaşi haine ponosite, locuind într-o casă fără televizor şi rulînd aceeaşi maşină veche este posesorul unei averi de 62 de milioane de dolari.

Ann Halford a povestit că l-a crezut întotdeauna un om care se descurca destul de greu din pensia lui. Ştia că fusese ofiţer militar şi că se simte obligat să-şi ajute într-un fel cele două nepoate studente, rămase fără părinţi.

O vizita în fiecare zi şi-şi petrecea ore în şir în faţa televizorului. Faptul că urmărea cu predilecţie buletinele bursiere n-o contraria. O socotea doar o ciudăţenie pe care o punea pe seama unor vise neîmplinite. De multe ori plănuiseră să facă împreună o excursie dar nu găsiseră niciodată bani suficienţi. Nici nu bănuia că între timp Jacob juca la bursă şi mai ales că strînsese sume uriaşe depuse în diferite bănci.

Ann Halford a primit, pe lîngă cei 150000 de dolari, încă o sută de mii pentru a se ocupa de motanul lui Jacob. Restul averii a fost împărţit între cele două nepoate şi diferite societăţi şi organizaţii de binefacere. Cînd şi-a primit moştenirea, Ann Halford n-a putut exclama decît: „Cîte excursii minunate am fi putut face numai cu banii ăştia!"... *(I. Stoica)*

STATUI GĂSITE GRAŢIE UNUI VIS!

Kumari Limbmu, o ţărancă analfabetă din satul Lisibung, de lîngă Kathmandu (Nepal) a ajuns în centrul atenţiei cercetătorilor fenomenelor paranormale în urma unei întîmplări cel puţin bizare. La sfîrşitul anului trecut, femeia a visat, într-o noapte, că, pe un deal, în locul unde se afla micul ogor al familiei sale, se găsesc îngropaţi nişte idoli de aur. Dimineaţa, Kumari a povestit vecinilor visul şi aceştia au fost de acord cu toţii că trebuie să sape la locul indicat. Spre stupoarea generală, s-au găsit unsprezece statuete, reprezentîndu-i pe zeii Shiva, Parvati, Ganesh, Pathibhara şi Bhagawati. La scurt timp după eveniment, în zona respectivă a fost construit un templu, locuitorii fiind încredinţaţi că întreaga întîmplare a reprezentat voinţa zeilor, care au transmis, prin acest uimitor vis, dorinţa lor de a fi veneraţi tocmai în acel loc sărăcăcios. *(G.T)*

O lume nebună

Ghiuleaua venită din... cer!

O ghiulea, venită de nicăieri, era cît pe-aci să producă o tragedie în micul oraş american House Springs, statul Missouri. Obiectul a spart geamul unei rulote şi a pătruns prin doi pereţi înainte de a se opri în... toaletă! Din fericire, cei doi proprietari ai rulotei, soţii Leonard şi Kathy Mickelson, nu se aflau la bordul ei, ci îşi vizitau nişte rude. Investigaţi, vecinii au declarat că au auzit, într-adevăr, o bubuitură „ca de tun", dar nu au văzut absolut nimic. S-a vehiculat ideea unei glume proaste, făcută de cineva care a aruncat ghiuleaua dintr-o maşină, dar poliţiştii care au efectuat ancheta sînt de părere că o asemenea ipoteză este exclusă cu desăvîrşire, din simplul motiv că greutatea obiectului - mai bine de 10 kilograme - nu ar fi permis nimănui să-l arunce dintr-un autovehicul trecînd în viteză, cu o putere atît de mare încît să producă pagubele menţionate. Misterul a sporit şi mai mult cînd un expert din oraşul învecinat, Louisville, a declarat că este vorba despre o ghiulea datînd din timpul Războiului Civil - în paranteză fie spus, atunci s-au dat, în aceste locuri, lupte înverşunate. De ce a căzut însă ghiuleaua buclucaşă tocmai acum şi unde a... întîrziat ea în deceniile scurse de atunci - iată întrebări la care nimeni nu s-a încumetat să răspundă...

Plumb sau tutun?

Pătania unui australian care a vrut să se lase de fumat într-un mod ceva mai „special" a făcut deliciul presei de la Antipozi. Australian Medical Journal relatează cazul lui Jeremy Crook, un muncitor constructor din Adelaide, care a încercat să renunţe la „iarba dracului" nu rontăind bomboane mentolate, ci mestecînd, zi de zi, cabluri electrice!? Lucru de care nu s-a dezbărat vreme de zece ani, ajungînd să mestece zilnic pînă la un metru de cablu, căci, spunea el, „are un gust dulce-acrişor extrem de plăcut". Ce-i drept, de ţigări s-a dezbărat în tot acest timp, dar la începutul verii a fost adus de urgenţă la spital, chinuit de crampe groaznice. Ce se petrecuse? Din nefericire, „delicioasele" cabluri conţineau plumb - poate de aici şi gustul dulce-acrişor (?) - astfel că medicii au descoperit, consternaţi, în sîngele muncitorului, o concentraţie de plumb ce depăşea de trei ori limita de siguranţă a organismului. Mulţumită unui tratament adecvat, starea trăsnitului australian s-a ameliorat dar se spune că, din cauza nervilor produşi cu această ocazie, el s-a apucat iar de fumat... (G.T.)

Săptămâna 9-15 noiembrie

TVR 1

LUNI 12.00 TVR Info 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Infidelităţi" 21.45 Teatrul Naţional de Televiziune prezintă: „...Sub clar de lună" 0.00 Repriza a treia 1.00 Întîlnirea de la miezul nopţii.

MARŢI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Hollyoaks" 18.35 Serial: „Stăpînul lumii" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Festivalul Internaţional de film „Dakino" 21.25 Telecinemateca: „Coasta lui Adam" (URSS, 1990) 23.00 Opinia publică.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 17.00 Desene animate 17.30 Medicina pentru toţi 18.10 Serial: „Hollyoaks" 18.35 Serial: „Stăpînul lumii" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Documentar TV • Evocare Bogdan Petriceicu Hasdeu 22.00 Cinema '98 23.30 Cultura în lume 0.15 Varietăţi internaţionale.

JOI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '98 16.00 Convieţuiri 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Hollyoaks" 18.35 Serial: „Stăpînul lumii" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Ai grijă de Jo Jo" (ep.1) 22.10 Cu ochii'n 4 23.30 Dintre sute de catarge.

VINERI 6.00 România, ora 6 fix! 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 12.30 Convieţuiri 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.00 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Dune" (SUA, 1984) 23.30 Festivalul Internaţional de film „Dakino".

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună-dimineaţa, de la... Iaşi! 8.30 Alfa şi Omega 9.05 Disney 11.00 Film: „Schiorul Willie" (SUA, 1995) 13.00 A doua alfabetizare 14.30 Turnul Babel 17.45 Serial: „Echipa de intervenţie" 18.30 Serial: „Sabrina, vrăjitoarea la 16 ani" 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Dl. şi dna Smith" 22.45 Filmele secolului - Colecţia Warner: „Frumoasa din New York" (SUA, 1952). Cu: Fred Astaire 0.10 Arena AS.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineaţa de la... Cluj-Napoca! 9.05 Disney 11.00 Viaţa satului 13.55 Fotbal: Universitatea Craiova - F.C. Argeş 16.45 Video-magazin 18.45 Serial de călătorii 19.35 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Plymouth" (SUA, 1990) 22.35 Telesport 23.15 Serial: „D-na King, agent secret" 0.45 Fotbal mondial '98.

TVR 2

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) 14.00 Convieţuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Credo 22.00 Film: „Familia Cordier, judecător şi poliţist: Tînărul judecător" (Franţa, 1995) 23.35 S.O.S. Patrimoniu!

MARŢI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 S.O.S. Patrimoniul! (r) 14.00 Convieţuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Natacha" 22.00 Teatrul Naţional de Televiziune prezintă: „De Pretore Vincenzo" de Eduardo De Filippo 23.10 Pelerinaje.

MIERCURI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Mapamond (r) 13.30 Ecclesiast '98 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Contemp-art 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Înnebunesc şi-mi pare rău" (România, 1991) 23.35 Opera Mundi.

FRED ASTAIRE
TVR 1,
sîmbătă, ora 22.45

JOI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 9.00 Documentar TV (r) 10.45 Cultura în lume (r) 13.00 Medicina pentru toţi (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.10 Faţă în faţă cu autorul 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 În faţa dv. 22.00 Cinematograful de artă: „Emigrantul" (Egipt, 1994) 0.10 Lumea sportului.

VINERI 6.30 TVM Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Timpul Europei (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive româneşti 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Vînare de vînt 22.00 Time out 23.35 Serial: „Căderea vulturilor".

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Comorile lumii 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.35 TVR Cluj-Napoca 14.00 Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Tradiţii 19.30 Retro TV 20.30 Teatrul Naţional de Televiziune prezintă: „Negustori ambulanţi" de Murray Schisgal 22.25 Ateneu 23.20 Panoramic jazz.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Comorile lumii 10.30 Cinematograful vremii noastre: „Méliès, vrăjitorul" (Arte, I) 11.15 TVR Iaşi 14.00 Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 19.45 Clepsidra cu imagini 20.00 Ultimul tren 21.00 Sportmania 23.50 Concert extraordinar • Mihaela Ursuleasa.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 11.00 Film: „Pe lacul auriu" (r) 13.00 Film: „Povara adevărului" (SUA, 1992, partea I). Cu: Victoria Principal 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Recruţii" (SUA, 1981) 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.30 Audienţa naţională 1.15 Serial: „Nemuritorul".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Film: „Recruţii" (r) 13.00 Film: „Povara adevărului" (partea a II-a) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Spitalul de urgenţă" 21.30 Serial: „Pensacola" 22.30 Serial: „Veronica" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Serial: „Fraţii Hardy" 11.15 Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" 12.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.00 Film: „Primul impuls" (SUA, 1984) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Faţă în faţă" (partea a II-a) 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro şi contra 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 11.00 Film: „Faţă în faţă" (r) 13.00 Film: „Între carieră şi familie" (US, 1993) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Nikita" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.00 Întîlnire cu presa 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

LEONARDO DI CAPRIO
PRO TV,
sîmbătă, ora 22.00

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Serial: „Fraţii Hardy" 11.05 Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" 13.00 Film: „Only Way Out" (SUA, 1993) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Urmărire generală 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Profiler" (ep.1) 21.30 Film: „F/X, efecte speciale II" (SUA, 1991) 0.05 Serial: „Poltergeist" 0.50 Serial: „American Gothic" 1.35 Serial: „Nemuritorul" 2.20 Serial: „Detectivi de elită".

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.30 Film: „Tarzan şi sirenele" (SUA) 11.00 ProMotor 13.00 Serial: „Soţ şi soţie" (ep.1) 13.30 Serial: „Harriet" 14.00 Alo, Generaţia PRO 16.30 Lumea filmului 17.30 Serial: „Conan" 18.30 Te uiţi şi cîştigi! 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiştii" 21.00 Serial: „Academia de poliţie" 22.00 Film: „Viaţa lui Toby" (SUA). Cu: Robert De Niro, Leonardo DiCaprio 0.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.00 Serial: „Nemuritorul" 1.45 Serial: „Efecte speciale" 2.30 Serial: „Crimă cu premeditare" 3.15 Serial: „Suspect de crimă".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Serial: „Doctor în Alaska" 13.05 Serial: „Soţ şi soţie" 13.35 Serial: „Harriet" 15.00 Serial: „Noaptea creaturilor" 16.00 Serial: „Al şaptelea cer" 17.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Preţul corect 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Film: „Mississippi în flăcări" (SUA, 1988) 23.00 Procesul etapei 1.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.30 Serial „Nemuritorul" 2.15 Serial: „Legea lui Shannon" 3.00 Serial: „Se întîmplă în Waikiki".

acasă

LUNI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Hattrick 0.30 Serial: „Poirot" 1.30 Film: „Nonconformista" (SUA, 1989). Cu: Faye Dunaway.

MARŢI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Duminica la ora 6" (România, 1966) 0.00 Serial: „Poirot" 1.00 Film: „O victorie dublă" (Italia, 1989).

FAYE DUNAWAY
ACASĂ,
luni, ora 1.30

MIERCURI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Vlad Ţepeş" (România, 1979) 0.15 Serial: „Poirot" 1.00 Film: „Lozul de Crăciun" (SUA, 1992).

JOI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Între oglinzi paralele" (România, 1979) 0.15 Serial: „Poirot" 1.00 Film: „Ţărmul imigranţilor" (Australia, 1992).

VINERI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „B.D. în acţiune" (România, 1970) 0.15 Serial: „Poirot" 1.00 Film: „Jocuri periculoase" (SUA, 1983).

SÎMBĂTĂ 7.00 - 14.45 Reluări 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toata inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 21.00 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Steaua fără nume" (România, 1966) 1.30 Serial: „Poirot".

DUMINICĂ 7.00 - 9.30 Reluări 11.00 Sport la minut 11.25 Fotbal american 12.00 Tenis după Năstase 14.45 Marlboro Adventure Team 15.30 Fotbal: Il Calcio 17.30 Golazo 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Fotbal Spania 22.30 Film: „Puterea dragostei" (SUA, 1990) 0.50 Serial: „Poirot" 1.45 Film: „Memphis" (SUA, 1992).

antena

LUNI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cuiul din pantof.

MARŢI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Bancnota de un milion de lire sterline" (SUA). Cu: Gregory Peck 23.35 Schimbul de noapte.

MIERCURI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Război în spaţiu" (SUA) 23.35 Prezentul simplu 0.30 Vedete în papuci.

JOI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Film: „Ambulanţa" (SUA, 1990). Cu: Eric Roberts.

VINERI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Hombres" 15.20 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatiţa 3" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Inspiraţia Carolinei" 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 21.00 Film: „Mereu pe drumuri" (SUA, 1990) 23.35 Serial: „Twin Peaks" 0.30 Film erotic: „Pasiune arzătoare" (Franţa).

BETTE DAVIS
PRIMA TV,
luni, ora 20.15

SÎMBĂTĂ 7.00 Agenţia de presă 9.00 Desene animate 10.00 Între prieteni 11.00 Mileniul III 13.00 Magazin sportiv 16.30 Serial: „Fete de provincie" 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Nash Bridges" 21.00 Film: „Pasiune ucigaşă" (SUA, 1996) 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Emmanuelle la Veneţia".

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Uragan în Paradis" 8.30 Spirit şi credinţă 9.00 Serial: „Animal Show" 9.30 Desene animate 11.30 Roata de rezervă 12.00 Printre rînduri 13.00 Enciclopedia TV 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „A treia planetă de la Soare" 20.00 Film: „Vîntul şi leul" (SUA, 1974). Cu: Sean Connery 21.45 TeleEurobingo 22.50 Fotbal Club la Antena 1.

prima

LUNI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19.45 Serial: „Meşterul casei" 20.15 Film: „Misterele în casa întunericului" (SUA, 1978, partea I). Cu: Bette Davis 22.00 Highlights Premier League 23.30 Starea de veghe.

MARŢI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19.45 Serial: „Meşterul casei" 21.15 Film: „Tată şi fiu" (SUA) 23.30 Starea de veghe.

MIERCURI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19.45 Serial: „Meşterul casei" 20.15 Serial: „Un alt început" 21.15 Film: „Un nor de suspiciune" (SUA, 1997) 23.30 Starea de veghe.

JOI 7.00 Prima oră 10.00 - 13.15 Reluări 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19.45 Serial: „Meşterul casei" 21.15 Film: „Şarpele şi curcubeul" (SUA, 1988) 23.30 Highlights Premier League.

VINERI 7.00 Prima oră 10.00 - 12.00 Reluări 13.15 Fotbal 15.05 Desene animate 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.15 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19.45 Serial: „Meşterul casei" 20.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 21.15 Film: „Dragoste de mamă" (SUA, 1995) 23.30 Starea de veghe.

SÎMBĂTĂ 8.00 Serial: „Lumea lui Eric" 10.30 Serial: „Adună-ţi gîndurile" 11.30 Serial: „Pămîntul: bătălia finală" 12.30 Magazin sportiv 14.00 Film: „Vizită neanunţată" (SUA, 1961). Cu: Gina Lollobrigida 16.00 Zona M 17.00 Fotbal 19.00 Focus 19.45 Film: „Falsă identitate" (SUA, 1987) 21.00 Serial: „Centennial" 23.30 Fotbal 1.30 Film: „Un înger păzitor" (SUA, 1990).

DUMINICĂ 8.00 Serial: „Căutătorii de aur" 10.15 Serial: „Mecanica distractivă" 10.30 Serial: „1999" 11.30 Duminică la prînz 14.00 Serial: „Lumea lui Dave" 15.30 Doc.: „În numele iubirii" 19.00 Focus 19.45 Film: „Povestea lui Waldo Pepper" (SUA, 1975) 21.30 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 22.30 Serial: „Nimeni nu e perfect" 23.30 Fotbal: Coventry - Everton 1.30 Film: „Bye, Bye Baby" (SUA).

TELE 7 abc

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.30 Serial: „Roseanne" 23.30 Serial: „Kung Fu II".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.30 Serial: „Roseanne" 22.45 Serial: „Renegatul" 23.35 Serial: „Secţia de poliţie".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.30 Serial: „Roseanne" 22.00 Linia întîi 23.30 Serial: „Kung Fu II".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.30 Serial: „Roseanne" 22.00 Cutia Pandorei 22.45 Serial: „Renegatul" 23.35 Serial: „Secţia de poliţie".

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.25 Serial: „Pacific Drive" 17.50 Serial: „Hotel" 18.45 Actualitatea Tele 7 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.30 Serial: „Roseanne" 22.30 Serial: „Cobra" 23.15 Telefon Top abc.

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 12.10 Serial: „Drumul spre rai" 13.00 Studioul Tudor Vornicu 16.10 Magazinul femeilor 17.40 AS Show 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Serial: „Lumi paralele" 21.30 Film: „Acţiune sub acoperire" (SUA, 1978) 0.10 Serial: „Pointman".

GREGORY PECK
ANTENA 1,
marţi, ora 21.00

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 10.00 Serial: „Incredibilul Hulk" 14.50 Drumuri printre amintiri 15.25 Film: „Evadare de pe Planeta maimuţelor" (SUA, 1971) 18.00 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.40 Film: „Coşmar pe Elm Street 5" (SUA, 1989) 23.15 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

PLANET HOLLYWOOD în pragul falimentului

● După şapte ani de existenţă, Planet Hollywood (87 de restaurante în 29 de ţări) trece printr-o perioadă dificilă
● Cei patru actori celebri - Arnold Schwarzenegger, Silvester Stalione, Bruce Willis şi Demi Moore - capete de afiş ale celebrului lanţ de restaurante, trebuie să găsească urgent soluţii salvatoare
● Declinul a început încă de acum trei ani ● Pierderile sînt uriaşe: peste 5 milioane de dolari numai în trimestrul al II-lea al acestui an.

Să fi pierdut strălucitorul lanţ de restaurante tocmai reţeta... succesului? Doza de celebritate pe care cei trei fondatori iniţiali ai afacerii (Arnold Schwarzenegger, Silvester Stallone, Bruce Willis) au investit-o o dată cu banii în primul Planet Hollywood, creat în 1991 în Manhattan, apoi în următoarele, să se fi erodat în timp? În fond, începutul fusese mai mult decît promiţător, beneficiile în primii ani se ridicau la sume mult peste aşteptări, iar în 1993, cînd Demi Moore s-a alăturat patronilor afacerii, Planet Hollywood se putea înscrie cu litere mari pe lista nesfîrşitelor ei succese înregistrate atît în cariera artistică, cît şi în plan personal.

Dar, un an mai tîrziu, asocierea cu britanicul Robert Earl şi ultra-bogătaşul producător Keith Barish avea să însemne şi începutul declinului, prin preluarea controlului afacerii chiar de către aceştia. Robert Earl, în calitate de preşedinte, a hotărît multiplicarea restaurantelor în întreaga lume. Punctul principal de atracţie? Interioare inspirate din filme şi participarea în calitate de „VIP"-uri a starurilor de lux la fiecare inaugurare a unui nou local. Zis şi făcut. În schimbul acestei prestaţii, starurile primesc un număr de acţiuni. Actorii „figuranţi" la deschidere fac tot posibilul să ajungă cînd la Seul, cînd la Jakarta, Londra, Paris, Honolulu, Atlanta sau Roma... John Travolta, Cindy Crawford, Jean-Claude Van Damme, Patrick Swayze şi mulţi alţii participă la festin şi sînt remuneraţi în acţiuni. Depardieu este aproape nelipsit, afacerea lui personală cu vinuri îl impune şi în calitate de furnizor al licorii cu arome franţuzeşti.

Din nefericire, starurile în măsură să atragă clientela prin simpla lor prezenţă trec pragul faimoaselor restaurante Planet Hollywood doar la inaugurare, în rest cu totul şi cu totul întîmplător. Cît timp lucrurile au mers bine, Robert Earl n-a dat prea mare importanţă acestui lucru. La rîndul lor, finanţiştii n-au pierdut vremea cu inventarul vedetelor care au susţinut afacerea cu farmecul lor personal. Ei se rezumă la număratul banilor, la cheltuieli, încasări, profit. Iar rezultatul e din ce în ce mai îngrijorător. De ce se întîmplă aşa?

Preţurile exorbitante „à la Hollywood" sînt total nejustificate şi aproape respingătoare. Un meniu „sofisticat" care, în fond, constă dintr-o pizza, un hamburger sau o salată costă la Paris, de exemplu, în medie 175 de franci. O sticlă de vin... roşu Chateau-de-Tigné (sursa Depardieu) costă în jur de 130 de franci.

Dar năravurile preluate din lumea show-biz-ului ignoră parcă în mod deliberat erorile de management şi gestiune, iar Robert Earl consideră că vina cea mai mare o au starurile, prin lipsa lor de asiduitate. Conştient totuşi de pericolul care pîndeşte întreaga afacere, Earl se transformă peste noapte într-un „regizor" care dirijează actorii: Whoopy Goldberg face turul „Planetei" clamînd în fiecare local că se simte ca la ea acasă, George Clooney nu cunoaşte altă „urgenţă" decît aceea de „a implanta" în sufletul oamenilor dorinţa de „a se trata" într-un... Planet Hollywood, iar generaţia tînără - Brad Pitt, Matt Damon, Leonardo DiCaprio - se află la linia de start, echipaţi cu bărci de salvare pentru Planet Hollywood. Maliţioşii n-au nimic împotrivă, dar ţin să amintească tuturor că talentul lui DiCaprio este pus în valoare în special de... naufragii.

* * *

Nici soarta celebrului lanţ de cafenele „Fashion Café" la care sînt acţionare top-modelele Naomi Campbell, Claudia Schiffer şi Elle McPherson, nu e prea fericită. Localul din Barcelona, spre exemplu, se pregăteşte să coboare pentru totdeauna storurile lui elegante. Oare cele trei staruri din lumea modei nu mai sînt... la modă?

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

GROS-PLAN

◆ În timp ce actrita Sharon Stone e gata să-şi reia rolul din „Basic Instinct", într-o continuare a filmului, contra unui onorariu de peste 20 milioane de dolari, Michael Douglas refuză. El e hotărît să pună capăt imaginii de obsedat sexual pe care unii i-o lipesc ca pe o etichetă în dreptul numelui şi să-şi înfrîngă... instinctele primare în faţa ademenitoarei sume oferite de producători.

◆ Actriţei Catherine Deneuve i s-a lansat invitaţia de a prezida cea de-a 100-a aniversare a hotelului Ritz.

◆ Milos Forman este un tată fără pereche. La 65 de ani, aşteaptă să devină din nou tată al unei perechi de gemeni. Tînăra sa iubită, Martina Zborilova, aşteaptă doi băieţi. Regizorul este totuşi încă însurat cu actriţa Vera Kresadlova, care, cu ani în urmă, i-a dăruit şi ea lui Forman o pereche de gemeni, azi actori.

◆ Ricky Martin a vîndut un milion de exemplare ale albumului său „Vuelve" numai în Europa.

◆ Aflat la Paris, „The Artist" - numele pe care Prince îl foloseşte în prezent cînd e vorba de persoana lui, renunţînd aşadar la fostul „Love Symbol" - a fost sedus de creaţia unui alt mare artist, Yves Saint Laurent. Mare iubitor al vestimentaţiei pentru femei, Prince (care are 1,60 m şi poartă măsura 36) şi-a cumpărat trei mantouri de damă acelaşi model, unul galben, altul bleu, celălalt roşu, şi încă două identice ca model între ele, dar în culori diferite. Preţul total al acestei cumpărături: 50000 de franci.

CINDY CRAWFORD o femeie fidelă

...fidelă obiceiului de a poza o dată la zece ani

pentru revista... Playboy. În 1988, Cindy oferea cu generozitate cititorilor revistei detaliile trupului său, pus în valoare de măiestria celebrului fotograf Herb Ritts. Anul acesta, ediţia din luna octombrie a aceleiaşi reviste a rezervat 14 pagini pentru o serie de fotografii nud ale aceleiaşi Cindy Crawford, spre bucuria... colecţionarilor.

Mai puţin încîntaţi par să fie ataşaţii de presă, care pretind că au de obicei un cuvînt de spus în privinţa imaginii publice impecabile a frumoasei Cindy. Despre recentul ei soţ, Randy Gerber, ce să mai vorbim. Asaltat de ziariştii care vor să-i cunoască părerea sau de prietenii puşi pe glume, încearcă să salveze aparenţele, spunînd că a ştiut de la bun început cu cine se însoară şi că îşi iubeşte soţia aşa cum e.

În ceea ce-o priveşte, Cindy e fericită să demonstreze că zece ani adăugaţi vîrstei ei nu i-au afectat perfecţiunea trupului, că e încă o femeie liberă, chiar căsătorită fiind, că respinge orice prejudecată. Şi încă pe termen lung, de vreme ce şi-a dat întîlnire cu Playboy peste alţi zece ani, deci în 2008.

MALIBU şi casele starurilor

STEVEN SPIELBERG

Casa ultramodernă a părintelui „E.T."-ului, situată în Broad Beach, este una dintre cele mai spectaculoase din punct de vedere estetic în Malibu. Valoarea ei: în jur de 10 milioane de dolari. Dar, aceasta nu este decît o locuinţă „secundară" pentru Spielberg. Regizorul trăieşte, de fapt, împreună cu soţia sa, Kate Capshaw, şi cei şapte copii, pe o imensă proprietate din Los Angeles, pe care sînt înălţate... patru case. Ca miliardar recunoscut, Spielberg deţine, deopotrivă, încă o superbă proprietate în Long Island, la adăpost de cutremurele de pămînt.

HOROSCOP

9.11 - 15.11

BERBEC (21.03 - 20.04): Un succes financiar din ajun vă menţine într-o stare periculoasă de euforie total neproductivă. Astfel, ezitaţi prea mult pentru a lua o decizie (joi sau vineri), spunîndu-vă în sine: las' că merge şi-aşa! Ei bine, în viaţă „merge şi-aşa" pînă-ntr-o zi. Atenţie, curba afectivă face nazuri, sînteţi prea sentimental!

TAUR (21.04 - 21.05): Destins, detaşat, romantic... Iată care ar fi etichetele acestei săptămîni, pe care o parcurgeţi ca un matelot uitat pe o insulă pustie. Schimbarea vremii vă afectează psihic şi vă face prizonier visurilor. Poate că luciditatea vă revine miercuri, cînd curba financiară are o zvîcnire de zile mari. S-ar putea să fie o sumă frumuşică.

GEMENI (22.05 - 21.06): Fiţi mai activ şi implicaţi-vă cu mai multă tragere de inimă în afacerile care vă trag de mînecă! Nestăvilitul dv. dor de ducă este contraproductiv, deşi Mercur are o poziţie extrem de favorabilă cu Soarele! Oricum, vă aşteaptă un succes profesional de excepţie, poate acum, poate săptămîna viitoare. Despre bani, să nu vorbim deocamdată.

RAC (22.06 - 22.07): Sînt conjuncturi favorabile în constelaţia dv, mai ales financiare şi socio-profesionale. O reuşită deosebită vă aşteaptă vineri, iar bugetul se va rotunji considerabil marţi sau miercuri. Pe de altă parte, perioada este propice şi stabilirii de relaţii afective durabile, mai ales pentru cei născuţi în primul decan al zodiei.

LEU (23.07 - 22.08): Alura dv. dominatoare şi aparent inatacabilă se va zdruncina puţin în vîltoarea unor evenimente contradictorii (luni, marţi), cînd stabilitatea unor relaţii profesionale (sau de afaceri) va face o echilibristică periculoasă. De asemenea, cheltuieli neprevăzute vă vor „ataca" portofelul fără milă, ca de obicei.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Influxul astral este pozitiv, dar nu pregnant, ceea ce la noi în cartier se spune „a fi în voia soartei". În aceste circumstanţe, va trebui să luaţi decizii importante stînd de vorbă timp îndelungat cu dv. înşivă. O situaţie delicată (miercuri, joi) vă va pune greu la încercare. Vineri s-ar putea să primiţi bani.

BALANŢA (22.09 - 22.10): În constelaţia dv. pare să domine hazardul, astrele şi-au luat lumea-n cap şi va trebui să faceţi serios de tot apel la raţiune şi cumpătare, în faţa capcanelor destinului. Oscilaţiile curbei psihicului nu sînt deloc favorabile unor relaţii armonioase în cuplu sau în mediul socio-profesional. Nimic nou despre bani...

SCORPION (23.10 - 21.11): Solicitările intense, profesionale şi afective, vă vor obliga să vă închideţi într-o carapace inexpugnabilă, care face inutil şi pick-hammerul. Noroc cu jovialitatea curbei financiare, care se stabilizează la cote înalte, deşi în cea mai mare parte a anului are rău de înălţime. V-ar prii un separeu şi un lăutar cu scripca bine acordată.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Vă obsedează faptul că într-o anume problemă spinoasă depindeţi de cineva - plin de toane şi ifose - şi nu vă puteţi manifesta voinţa aşa cum aţi vrea. Din fericire, o conjunctură favorabilă (miercuri, joi) va rezolva situaţia cum e mai bine pentru dv. Banii nu dau năvală, dar sînt la uşă, ciocănind sfioşi. Deschideţi!

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Două zile norocoase - poate luni şi miercuri - vă vor desfăta spiritul. După o lungă aşteptare, ca a Cenuşăresei, veţi separa bobul de neghină şi optimismul realist, specific zodiei, vă va lua în braţele lui. Pe de altă parte curba financiară e plină de capricii, făcînd un du-te-vino de la subsol la mansardă. În general, e de bine.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Vă luptaţi eroic, aş zice chiar prometeic, împotriva unei apatii acaparatoare. Toamna pare o soacră mai picantă decît mireasa, adică vremea adorabilă vă smulge din preocupările curente. Atenţie la interesele imediate, căci alura curbei financiare - care şchioapătă de mama focului - este suficient de alarmantă!

PEŞTI (19.02 - 20.03): Sînteţi purtat de astre într-un carusel de evenimente favorabile, mai ales din acelea cu impact psihologic euforizant. Atît în mediul profesional, cît şi-n cel familial, reuşiţi să vă descurcaţi de minune şi curba financiară se îndură să se menţină la o cotă mulţumitoare. Vineri sau sîmbătă, o întîlnire graseiată, de tipul sună-mă, restul îl fac eu...

Grădina

micul nostru Paradis

CURMALUL

După cum ne scrieţi, stimată doamnă Miruna Papahagi (Iaşi), aţi semănat „în joacă" seminţe de curmal şi v-aţi trezit cu „o plăntuţă" care promite să devină copăcel. Ce veţi face cu el?

În primii 2-3 ani, în fiecare primăvară veţi avea grijă să transplantaţi puiul de curmal în ghivece din ce în ce mai mari, cu pămînt de grădină, amestecat cu mraniţă, puţin nisip şi puţin cărbune de lemn pisat. În timpul verii, planta poate sta în balcon sau în grădină, la soare, dar frunzele sale se vor stropi zilnic cu apă călduţă, în timp ce pămîntul se va uda moderat. Iarna, se plasează în apartament, într-un loc foarte luminos şi se udă mai rar.

CRINUL ROŞU (Amarilis)

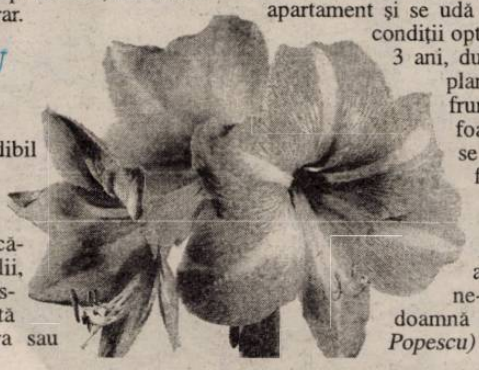

Este, într-adevăr, incredibil de frumos, mai ales cînd înfloreşte, deoarece, pe o tijă viguroasă, înaltă formează la vîrful acesteia un buchet alcătuit din 4-5 flori (portocalii, corai, roşu, roşu-vişiniu) dispuse în rază. Înfloreşte o dată pe an, de obicei primăvara sau vara.

Planta se înmulţeşte fie prin puii mici care apar spontan la baza plantei, fie prin seminţe, care trebuie semănate imediat după recoltare, într-un pămînt nisipos şi la adîncime mică pentru că altfel putrezesc. În timpul verii, planta se ţine în semi-umbră, în casă sau afară, se udă abundent şi se hrăneşte cu îngrăşămînt în soluţie cel puţin o dată pe lună. Începînd din luna septembrie, planta se introduce în apartament şi se udă mai puţin pentru a-i oferi condiţii optime de repaus. O dată la 2-3 ani, după înflorire, se face transplantul în vas nou. Periodic, frunzele sale, care sînt lungi şi foarte elegant arcuite în aer, se spală cu apă pe ambele feţe.

◆ Presupunem că şi din cauza numelui pe care îl purtaţi, iubiţi aşa de mult această plantă despre care ne-aţi rugat să scriem, stimată doamnă *Crina M.* din Brăila. *(A. Popescu)*

Lemnăria uşilor şi ferestrelor

◆ Lemnăria uşilor şi a ferestrelor se desprăfuieşte cît mai des posibil, praful de pe ele fiind antrenat uşor în încăpere prin curenţii de aer ce se creează.

◆ Lemnăria uşilor şi ferestrelor (ca şi mobila) acoperită cu vopsea albă poate fi curăţată prin unul din procedeele: 1. Se şterge energic cu o soluţie de amoniac concentrat (7 linguriţe) în apă (1 litru). 2. Se şterge energic cu un săculeţ (de tifon dublu sau de pînză) umplut cu pulbere fină de cretă albă şi umezit cu apă; se lasă să se usuce şi se lustruieşte cu o cîrpă moale uscată. 3. Se spală cu o soluţie preparată prin dizolvarea în apă caldă, la 40-50°C (un litru) de: a) săpun uscat ras (o lingură); b) amestec săpun ras şi sodă calcinată (cîte o lingură); c) detergent (1-2 linguri). Se clăteşte apoi toată suprafaţa cu apă şi se şterge cu o cîrpă uscată.

◆ Pentru lustruirea suprafeţelor lemnoase vopsite în alb se poate recurge la unul din procedeele următoare: 1. Se unge suprafaţa lemnoasă cu un amestec încălzit de parafină (o lingură) în apă (un pahar) omogenizat la cald pînă ce se topeşte parafina. După răcire şi uscare se şterge cu o cîrpă uscată. 2. Se şterge uşor suprafaţa lemnoasă cu un tampon îmbibat în ulei de in la care s-a adăugat puţină pulbere fină de piatră ponce după care se procedează ca mai înainte. 3. Se ceruieşte suprafaţa vopsită cu terebentină (inflamabilă!) pînă devine păstoasă. Se aplică un strat subţire de ceară după care se procedează ca mai înainte.

Conducerea pe zăpadă

3

ALURA DE RULAJ *pe drumurile pe care s-a aşternut zăpada proaspătă şi de grosime medie (10-15 cm) trebuie să fie astfel aleasă încît viteza să poată fi menţinută neschimbată pe cît este posibil; opririle în astfel de circumstanţe sînt legate de riscul de a nu mai putea deplasa vehiculul de pe loc, mai ales dacă maşina urcă uşor. Înainte de plecarea în cursă, la alegerea traseului pe care urmează să-l străbată autovehiculul este necesar să se reţină că, chiar cu amenajări speciale, drumurile cu pante urcătoare mai mari de 11% nu pot fi învinse.*

ÎN GENERAL, iarna depăşirile sînt contraindicate. *Dacă, totuşi, conducătorul auto se hotărăşte să execute o astfel de manevră, el trebuie să reţină:*

- nu se vor depăşi coloane lungi înainte de a se asigura că în limita de vizibilitate a drumului există un spaţiu liber de revenire în coloană;

- nu se va începe depăşirea din imediata apropiere a unor vehicule cu gabarit mare care împiedică vizibilitatea pe distanţa convenabilă;

- se examinează cu atenţie situaţia din spatele maşinii pentru a observa dacă nu este periclitată manevra altui vehicul aflat în depăşire;

- manevrele de ieşire şi reintrare în coloană se vor face lin pentru a evita pericolul de derapare şi se va respecta distanţa de securitate faţă de vehiculul din faţă la revenirea în coloană;

Regulile menţionate sînt valabile şi atunci cînd se depăşesc autovehiculele aflate în staţionare.

Prof. dr. ing. MIHAI STRATULAT

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută şi cîştigă

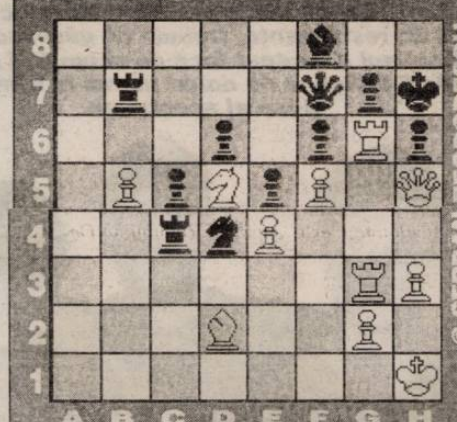

1. C:f6+! R:h8 (1... D:f6 2. T:f6 g:f6 3. Dg6 + Rh8 4. Dg8 mat, sau 1... g:f6 2. T(D):h6 + N:h6 3. D(T):h6 mat) 2. D:h6+! g:h6 3. Tg8 + D:g8 4. T:g8 mat

ERATĂ

Dintr-o greşeală de interpretare, în diagrama publicată în numărul anterior, Dama de la h6 a apărut de culoare neagră. Facem cuvenita rectificare, menţionînd că piesa respectivă Dh6 aparţine albului.

Serisori primite

Vă mulţumim pentru interesul constant pe care îl dovediţi pentru revista noastră, stimaţi Domni ION TACHE (Ştefăneşti, Argeş), MIHAI ŞEARPE (Craiova), CONSTANTIN MILCU (Ostrovu Corbului, Mehedinţi), ION C. NICOLAE (Niculiţel, Tulcea)! Întrucît bănuim că nu numai pe Dv. vă interesează adresa şi numărul de telefon la care poate fi contactat Domnul Dr. Corneliu Popovici, ci şi pe mulţi alţi cititori ai revistei, iată, vă oferim informaţiile solicitate: Dr. Corneliu Popovici, Policlinica „Apimedica", tel. 2122772, str. C.A. Rosetti nr. 31, Bucureşti. Tuturor, multă sănătate!

Vă mulţumim, stimată Doamnă farmacistă HORTENSIA COMŞA (Rm. Vîlcea), pentru alesele cuvinte de preţuire pe care ni le-aţi adresat! Ne-a făcut o deosebită plăcere să transmitem colaboratorilor şi colegilor noştri opiniile Dv.! Din nefericire, nu sîntem în posesia adresei pe care o solicitaţi, întrucît, în aproape două decenii, e lesne de înţeles că am... pierdut urma multora dintre colegii noştri ziarişti care au lucrat cîndva în redacţiile feluritelor publicaţii ale timpului... Mărturisim că ar trebui să efectuăm o veritabilă investigaţie demnă de un detectiv, însă din păcate nu ne îngăduim să ne dispensăm de nici unul din (puţinii) redactori pe care-i avem, pentru a căuta... acul în carul cu fîn al Bucureştilor! Vă dorim multă sănătate şi aşteptăm să ne mai scrieţi!

Sînteţi nedrept, stimate Domnule NICOLAE MIROIU (Suteşti, Vîlcea), în aprecierile Dv. referitoare la sistemul de abonare... Din păcate, aţi „uitat" că între Dv. şi redacţia noastră există intermediarul cunoscut tuturor sub numele de „Poştă"! Ei bine, colegii noştri de la serviciul „Difuzare" care se ocupă de abonamente, ne-au comunicat că mandatul Dv. a sosit la redacţie cu mare întîrziere, astfel încît nu a fost posibil să primiţi revista începînd cu data solicitată de Dv.! Nu putem să vă trimitem *retroactiv* revistele, din simplul motiv că nu dispunem de exemplare din numerele apărute. Conform datelor serviciului sus-amintit, abonamentul Dv. este onorat, pe o perioadă de trei luni, începînd cu nr. 43 din 22 octombrie 1998, primul număr *după* primirea mandatului Dv. Asta-i situaţia!

Rubrică realizată de **ADRIAN HOAJĂ**

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Gh. Drobotă, din Braşov, doreşte să afle amănunte despre...

Contractul de donaţie

Prin contractul de donaţie o persoană numită donator transmite un titlu gratuit altei persoane, numită donatar, proprietatea unui bun mobil sau imobil. Se cere ca obiectul donaţiei să existe la data cînd se face donaţia sau să poată exista cel puţin în viitor, să fie determinat sau determinabil, să fie licit; să fie în circuitul civil.

Condiţiile contractului de donaţie:

1. Gratuitatea, în sensul că donatorul nu primeşte nici un echivalent material din partea donatarului.

2. Solemnitatea, încheirea sa fiind supusă unor riguroase condiţii de formă, pentru a atrage atenţia donatarului asupra importanţei şi consecinţelor acestui contract, şi anume:

● se face numai prin act autentic;

● donatarul trebuie să accepte donaţia, accept care se face tot în formă autentică;

● dacă se donează mobile, există obligativitatea întocmirii unui act estimativ, cuprinzînd descrierea şi preţuirea fiecărui bun în parte;

● dacă donaţia sau acceptarea ei se face prin mandatar, procura trebuie să fie autentică şi specială.

Nerespectarea acestor condiţii de formă atrage nulitatea absolută a contractului de donaţie. Pentru ca donaţia nulă pentru vicii de formă să fie valabilă, ea trebuie refăcută în întregime cu respectarea formei cerute de lege.

Donaţiile indirecte (de ex.: iertarea unei datorii, stipularea unei rente viagere în favoarea unei alte persoane etc.) şi darurile manuale (de ex.: înmînarea, predarea unui lucru mobil corporal) fac excepţie de la regula că donaţia trebuie făcută prin act autentic.

3. Irevocabilitatea, adică o dată făcută nu mai poate fi revocată decît pe cale Judecătorească şi numai în cele trei cazuri limitativ prevăzute de lege:

● pentru neexecutarea sarcinii, cînd donaţia s-a făcut cu sarcină;

● pentru ingratitudine, adică donatarul se face vinovat de faptele grave faţă de donator (atentat la viaţa donatorului, refuzul nejustificat de alimente, delicte, injurii grave, cruzimi);

● naşterea unui copil ulterior facerii donaţiei.

De la acest principiu al irevocabilităţii fac excepţie donaţiile între soţi, care pot fi revocate oricînd.